

Ålands
landskapsregering

BUDGET

FÖR LANDSKAPET ÅLAND

2014

ANTAGEN AV LAGTINGET 19.12.2013

Till Ålands lagting

ALLMÄN MOTIVERING

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

Sammanfattning

Landskapsregeringens förslag

Landskapsregeringen föreslår att en budget för år 2014 antas för landskapet Åland uppgående till 387 497 000 euro.

Motionerna

I anslutning till budgetförslaget har 50 budgetmotioner inlämnats.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att budgetförslaget godkänns med de ändringar som framgår av betänkandet. Budgetmotionerna föreslås förkastade.

Utskottets synpunkter

Allmän motivering

Ekonomisk översikt

Allmänt

Den åländska ekonomin är ingen isolerad företeelse utan beroende av en omvärld, en världsmarknad och konjunkturer långt från åländsk behörighet. Utskottet har därför tagit del av konjunkturbedömningar och hört sakkunniga för att bilda sig en uppfattning om den åländska ekonomin i relation till omvärlden.

Den globala ekonomin växer måttligt och tillväxten väntas öka något under åren 2014-2015. Generellt sett är det en svag tillväxt i världshandeln och försvagade investerings- och kapitalströmmar. Därtill kvarstår oron kring det amerikanska budgettaket. Den höga arbetslösheten inom Euroområdet innebär ett stort tillväxt- och efterfrågebortfall och risk för deflation har uppstått.

Den statsfinansiella situationen för krisländerna har förbättrats något men banksystemet behöver stärkas i syfte att skapa stabilitet i det finansiella systemet. Sammantaget ger en internationell utblick vid handen att återhämtningen blir långsam och att den sannolikt också kan bli fortsatt skakig.

Råoljepriset har de senaste åren varierat mellan ca 90 och ca 120 dollar per fat för att för tillfället ligga på ca 108 dollar per fat. Inflationen är mycket låg och räntorna är historiskt låga.

Den ekonomiska utvecklingen i Finland

Den inhemska efterfrågan är fortsatt svag. Tillväxten förväntas ta fart i takt med att de internationella förutsättningarna stärks. BNP tillväxten förväntas minska för andra året i följd till att ligga på ca minus en procent i år men väntas vända och bli svagt positiv nästa år. I den finländska regeringens beslut om genomförandet av det strukturpolitiska programmet av den 29 november år 2013 anges bl.a. att Finlands totala produktion i år blir grovt räknat 5 % lägre än år 2007. Den höga arbetslösheten samt statens och kommunernas stora underskott beror framför allt på ett långvarigt tillväxtunderskott. Bakom ekonomins svaga tillväxt ligger problem inom världsekonomin och i euroområdet, den finländska industrins strukturomvandling och en svag konkurrenskraft. Redan innan den ekonomiska tillväxten började försvagas fanns det ett hållbarhetsunderskott i den finländska offentliga ekonomin. Utan kompletterande åtgärder räcker med andra ord den offentliga ekonomins inkomster inte ens vid normal ekonomisk utveckling och sysselsättningsutveckling till för att finansiera de på nuvarande grunder fastställda offentliga utgifterna.

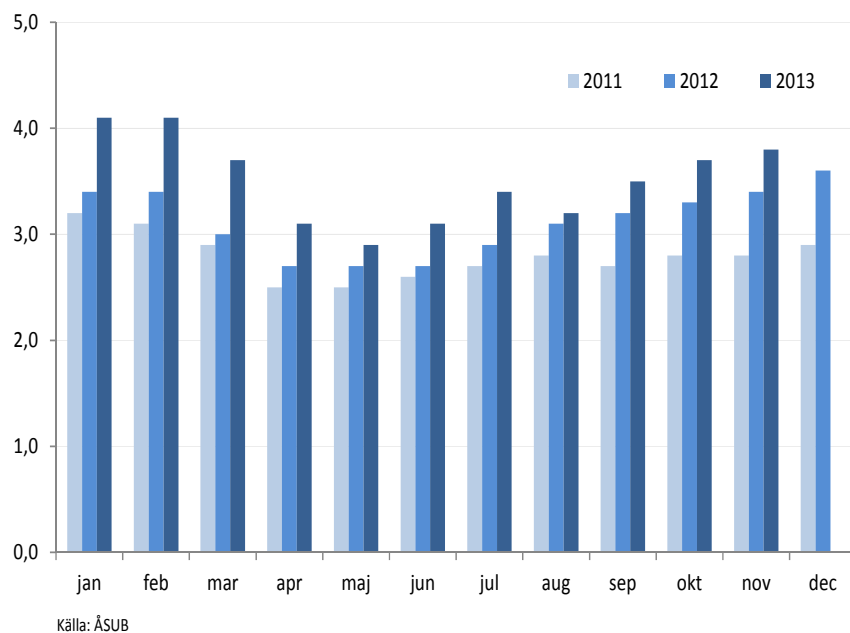
Finlands regering avser mot bakgrund av det ovanstående utgående från sitt beslut den 29 november i år bl.a. att ändra kommunallagstiftningen, pensionslagstiftningen, genomföra reformer inom ramen för statens utgiftsramar m.m. Reformerna innehåller många delområden och omspanner stora delar av den offentliga förvaltningen. Med hjälp av regeringens strukturpolitiska program förnyas den ekonomiska verksamhetens institutionella ramar och de incitament de skapar så att förutsättningarna för ekonomisk tillväxt stärks.

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige

Den svenska ekonomin har saktat ner men tillväxten förväntas gradvis öka när världshandeln börjar växa och förtroendet hos företagen stärks. BNP tillväxten ser ut att bli ca en procent i år. Den höga skuldsättningen hos hushållen oroar. Det svenska konjunkturinstitutets konjunkturbarometer fortsatte upp och steg 2,4 enheter i november. Alla indikatorer utom privata tjänstenäringsar noterade en ökning. Inflationen är mycket låg och närmar sig deflation under året. Under nästa år förväntas både BNP tillväxten och inflationen öka. Arbetslösheten förväntas falla något under nästa år och stämningläget hos hushållen har förbättrats under året.

Den ekonomiska utvecklingen på Åland

Inflationen på Åland har sjunkit ända sedan år 2011. Arbetslösheten har under år 2013 varit generellt högre än de två föregående åren. Nedan visas den öppna arbetslöshetsgraden, januari 2011 – november 2013.

Det finns en risk att arbetslöshetsgraden nu ökar ytterligare till följd av sviktande konjunktur för bl.a. sjöfarten. Befolkningsökningen beräknas avta under år 2013 och förväntas bli ca 130-170 personer.

Befolkningstillväxten 2008-2013 (antal personer)

2008	2009	2010	2011	2012	2013
303	278	273	348	147	130-170*

*) Prognos

Källa: ÅSUB, befolkningsstatistiken

BNP tillväxten förväntas bli något förbättrad jämfört med tidigare år men förväntas trots det för tredje året i rad bli negativ. Livsmedelsindustrins årliga omsättningstillväxt förväntas bli försvagad även i år medan övrig industri förväntas öka sin omsättningstillväxt trots lågkonjunktur i Europa. Inom byggsektorn förväntas en avmattning medan handeln sedan år 2010 kontinuerligt har haft en positiv tillväxt-trend. Inom transportsektorn förväntas den årliga omsättningstillväxten öka efter att ha minskat två år i rad. Även om prognosen tyder på en viss nedgång i fråga om den årliga omsättningstillväxten gällande företags tjänster är tillväxten fortsatt god och förväntas uppgå till ca 5,3 procent. Däremot är tillväxten inom personliga tjänster svagare och förväntas uppgå till ca 2,4 procent.

Sjöfarten är under fortsatt hård konkurrens. Den starka svenska kronan ger fortsatt en positiv nettoeffekt för de åländska färjerederierna.

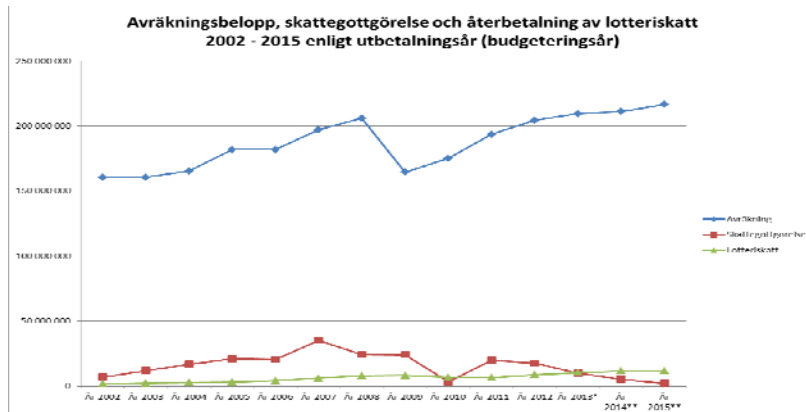
Utskottet har erfarit att medan den finländska ekonomin befinner sig i en strukturell nedgång är konjunkturen i Sverige något ljusare. Utskottet påminner därför om nödvändigheten för landskapsregeringen och det åländska näringslivet att ännu aktivare söka samarbeten även västerut.

Landskapets budgetekonomi

Avräkningen för år 2014 beräknas uppgå till 212.382.000 euro enligt budgetförslaget. Beloppet följer Ålandsdelegationens beslut angående förskottet. Utskottet har erfarit att Finlands regering har avlämnat en komplettering av statsbudgetpropositionen för år 2014. Enligt kompletteringen kommer inkomsterna att minska så att avräkningsbeloppet utgående från detta borde uppgå till 211.206.000 euro. Utskottet har vidare erfarit att skatterna för hela år 2012 i hela riket är drygt 68,9 miljoner euro lägre enligt den slutliga debiteringen i förhållande till förhandsuppgifterna per 7.10.2013. Detta indikerar att avräkningsbeloppet blir ca 0,3 miljoner euro lägre än de uppgifter som legat till grund för Ålandsdelegationens beslut den 15.10.2013 om justering av förskottet på avräkningen för år 2013. Ålandsdelegationen sänkte då förskottet med 4.584.000 euro till totalt 207.276.000 euro. Utskottet noterar att avräk-

ningsbeloppet för år 2013 kommer att behandlas i landskapsregeringens förslag till sista tilläggsbudget för år 2013.

Skattegottgörelsen föreslås uppgå till 4.500.000 euro för år 2014. Dimensioneringen grundar sig på preliminära förhandsuppgifter om beskattningen för år 2012 per den 7.10.2013. Enligt dessa kalkylerades skattegottgörelsen till 4.652.020 euro, men landskapsregeringen valde av försiktighetsskäl att föreslå en inkomst om 4.500.000 euro. Efter att beskattningen för skatteår 2012 slutförts har landskapsregeringen erhållit nya skatteuppgifter som grund för bestämmandet av skattegottgörelsens storlek. Med dessa uppgifter som grund har preliminära beräkningar gjorts enligt vilka skattegottgörelsen uppgår till 5.254.868 euro eller 754.868 euro högre än budgetförslaget. Efter att Ålandsdelegationen har fastställt skattegottgörelsebeloppet återkommer landskapsregeringen till lagtinget med frågan om skattegottgörelsen i ett förslag till tilläggsbudget.

Utskottet betonar att det som händer i den finländska ekonomin och i omvärlden påverkar det ekonomiska utfallet på Åland och noterar att utfallet av de reformer och förändringar som avses i den finländska regeringens beslut om genomförande av det strukturpolitiska programmet från den 29 november även kommer att få en inverkan på den åländska ekonomin.

Den ekonomiska situationen med flera år av budgetunderskott fordrar fortsatta insatser för att minska landskapets verksamhetsutgifter. Målsättningen är att få en ekonomi i balans. Landskapsregeringen avser att under år 2014 lägga fram ett lagförslag avseende skapandet av ett stabilitetssystem vars syfte är att säkra förutsättningarna för sunda offentliga finanser och budgetdisciplin. Stabilitetssystemet kommer att innehålla en intäktreserv bl.a. innehållande penningautomatmedel som kan fungera som en utjämnande faktor i de offentliga finanserna. Utskottet framhåller i sammanhanget betydelsen av att landskapsregeringen i samband med beredningen analyserar PAF medlens användning, se närmare om PAF medlen nedan.

Utskottet har fattat beslut om avsnittet efter omröstning som utfallit (4-3), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

Självstyrelseutveckling

Arbetet med en ny självstyrelselag för Åland är den mest centrala självstyrelsepolitiska reformen på mycket länge. Reformen utgår bl.a. från betänkandet från den parlamentariska kommittén (Åländsk utredningsserie 2010:2) och från den parlamentariska arbetsgruppens betänkande Ålands självstyrelse i utveckling, Justitieministeriets publikationsserie nr 4/2013.

Statsrådet har den 19 september 2013 tillsatt en kommitté med president Tarja Halonen som ordförande och lagtingsledamoten Gunnar Jansson som vice ordförande för att modernisera självstyrelsesystemet. Kommittén ska inom år 2014 färdigställa ett delbetänkande med förslag till riktlinjer för det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Utskottet har fattat beslut om att inte omfatta förslagen i budgetmotionerna nr 3 och 40 efter omröstning som utfallit (4-3), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

Extern politik

Utskottet framhåller betydelsen av att landskapet aktivt deltar i det internationella samarbetet och därmed verkar för att Åland blir ett subjekt istället för ett objekt. Det internationella arbetet inom det Nordiska rådet, Nordiska ministerrådet och den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) är av betydelse för landskapet. Detsamma gäller arbetet inom HELCOM. Däremot är det viktigt att samarbetet sker på rätt nivå. Utskottet framhåller att landskapsregeringen bör utreda huruvida B7 samarbetet är ett samarbete på rätt nivå och analysera nyttan av samarbetet i förhållande till nedlagda resurser och överväga utträde. Landskapsregeringen bör i sammanhanget överväga närmanden till andra internationella organisationer såsom den internationella sjöfartsorganisationen (IMO), Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), östersjöländernas samarbetsorgan för regeringarna (CBSS) och Förenta nationerna (FN).

Samhällsservicereformen, landskapet och kommunerna

Till följd av den demografiska utvecklingen samt en försvagad offentlig ekonomi är det av vikt att göra omfattande förändringar i syfte att skapa mer effektiva former för serviceproduktion där närhet och kvalitet i servicen tryggas. Landskapsregeringen föreslår i budgetförslaget att ett reformarbete utförs där såväl kommunerna som landskapet och dess myndigheter utgör viktiga ingredienser. Utskottet stöder även den översyn av landskapsandelarna som planeras under år 2014. På ett övergripande plan är det viktigt att visa anpassningsförmåga till en ny ekonomisk och strukturell verklighet.

Utskottet omfattar tankegångarna om att samordna vissa delar av samhällsservicen som handhas av kommunerna. Målet med samordningen ska vara kvalitetssäkring av servicen samt effektivisering och besparingar inom offentlig sektor. Enskilda människors behov ska stå i centrum och servicen fortsättningsvis ges nära människorna.

De ekonomiska konsekvenserna av de föreslagna organisationsformerna bör klargöras under planeringsprocessen innan definitiva beslut om genomförande fattas. Det är också viktigt att landskapsregeringen i det fortsatta arbetet med reformen tar de inkomna remissvaren under noga övervägande.

Utskottet förutsätter att landskapsregeringen kompenserar kommunerna för förlusten av skatteinkomster som skatteåret 2014 orsakas av ändringen av grundavdraget som är under beredning. Eftersom det har visat sig vara komplicerat att exakt bestämma effekten av ändringen för varje enskild kommun föreslår landskapsregeringen en kalkylerad kompensation, som beräknas utgående från antalet skattskyldiga som får grundavdrag 2014, skillnaden mellan grundavdragets totalbelopp 2013 och 2014 samt kommunens skattesats. Eftersom kompensationen beräknas med de verkliga beskattningssuppgifterna som grund kommer kommunerna att få den i efterskott, det vill säga efter att beskattningen för skatteåret 2014 har slutförts. I praktiken betyder det att kompensationen betalas ut till kommunerna i slutet av 2015. Ett lagförslag som omfattar både ändringen av grundavdraget och kompensationen till kommunerna är under beredning.

Utskottet har fattat beslut om avsnittet efter omröstning som utfallit (4-3), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

Den digitala agendan

Utskottet ser fram emot att arbetet med den digitala agendan nu tar fart och att visionerna omsätts i handling. För att det ska bli det lyft för hela Åland som utskottet bedömer att skulle vara möjligt betonar utskottet ännu en gång att det är viktigt att de åländska IT-entreprenörerna på ett lämpligt sätt görs delaktiga. Se även utskottets betänkande nr 6/2012-2013. Det är viktigt att alla berörda aktörer ges möjlighet att vara med från början och att arbetet med den digitala agendan blir ett faktiskt gemensamt projekt. Utskottet betonar att arbetet med att skapa en digital agenda är ett stort arbete som kräver målmedvetenhet och resurser. Utskottet framhåller vikten av att landskapsregeringen på lämpligt sätt redogör för sina ambitioner med projektet vad gäller både genomförande och organisation.

Näringslivets främjande

Fokus på tillväxt

För att erhålla tillväxt i näringslivet på Åland behöver förutsättningarna vara de rätta. Det kan handla om tillräcklig och rätt utbildad arbetskraft men även minskad byråkrati, gott renommé som bidrar till

export och ökad turism eller god infrastruktur. Det mångkulturella samhället som Åland successivt håller på att bli bidrar till att det skapas en god grogrund för nya idéer och lösningar som bidrar till tillväxt och utveckling. Mycket viktigt är även villigheten att ta risker, förmågan att se affärsidéer och förmågan att verka som en driven entreprenör. Därtill inverkar naturligtvis den allmänna konjunkturen på Åland och omvärlden samt huruvida näringslivet har samma eller bättre ekonomiska och regleringsmässiga förutsättningar på Åland som i omvärlden.

Utskottet har satt fokus på frågan om hur och var tillväxt kan skapas i den åländska ekonomin vid sin behandling av budgeten. En kontinuerlig tillväxt i ekonomin är av central betydelse för möjligheterna för den offentliga sektorn att tillhandahålla den service som är kännetecknande för en nordisk välfärdsstat. Utan en sådan tillväxt uppstår underskott i de offentliga finanserna och upplåningsbehov uppstår. Målet är att bibehålla välfärden och utveckla det åländska samhället på lång sikt samtidigt som man skapar finansiellt utrymme för att trygga kärnområdena vård, skola och omsorg samt för nödvändiga framtidssatsningar.

Hur Åland marknadsförs utåt har betydelse för hur åländska produkter uppfattas utanför Åland samtidigt som det också har betydelse för om turisterna väljer Åland framom något annat resmål. Allt är således mer eller mindre integrerat. Det är viktigt med en symbios mellan näringsliv och samhälle men även mellan olika grenar av näringslivet.

Mot bakgrund av detta är en konsekvensutredning i fråga om de kommande EU programmen som utskottet efterlyste i samband med sin behandling av halvårsredogörelsen över budgetförverkligandet år 2013 (utskottets betänkande nr 22/2012-2013) viktig. I ovan angivna betänkande angav utskottet följande: "Utskottet betonar vikten av att landskapsregeringen gör nödvändiga konsekvensanalyser i fråga om de kommande EU programmen och att lagtinget involveras i lämpligt skede vid de olika EU programmens framtagande genom skrivningar i budgetförslag eller meddelande.". En sådan konsekvensanalys kunde även se på olika förslag utgående från andra än enbart ekonomiska parametrar för att se vad som även i övrigt skulle kunna göras. Utskottet betonar att man måste se på näringslivet med en helhetssyn där man ser på näringslivet och samhället som kommunicerande kärl.

Utskottet har i budgetbehandlingen erfarit att det åländska näringslivet liksom delar av det offentliga Åland är i behov av nödvändiga investeringar och satsningar. Det är skäl att forcera dylika med avsikt att då konjunkturen vänder stå redo.

Nedan redogör utskottet för vad utskottet erfarit i fråga om några olika sektorer inom näringslivet.

Sjöfarten

För sjöfartens del är konjunkturläget framöver mycket svårbedömt. Vissa indikatorer tyder på en successiv förbättring under kommande år, särskilt mot bakgrund av den ständigt ökande varustransportmängden på global nivå. Svaveldirektivets införande och dess konsekvenser medför stora utmaningar för sjöfarten på Östersjön, Nordsjön och delar av Engelska kanalen. Svaveldirektivets införande kommer att sätta sin prägel på den åländska ekonomin under de närmaste åren. Merparten av sjöfarten på Östersjön kommer sannolikt att övergå till lågsavligt marindiesel, med en osäker prisbild. Priserna för fartygsbränsle kan komma att stiga med ca 50 procent eller mer vilket i så fall kommer att få kännbara effekter på den åländska ekonomin. Även den s.k. Ballastkonventionen, som inom några år förväntas träda ikraft, kommer sannolikt starkt att påverka sjöfartens verksamhetsförutsättningar.

Utskottet betonar att kriser som sjöfarten nu befinner sig i ofta brukar leda till nya innovationer. Det är därför viktigt att de åländska aktörerna inom sjöfartssektorn ges bästa tänkbara förutsättningar att hålla sig i framkant av utvecklingen och ges möjligheter till anpassning till nya förhållanden. Klustret kring sjöfarten är och har varit viktigt för Åland och omkringliggande områden. Ofta har avknoppningar från sjöfartssektorn skapat nya företag i nya branscher. Om sjöfartssektorn minskar riskerar även dessa avknoppningar att minska eller utebli. Det är därför viktigt att genom att t.ex. tillse att det finns kompetent personal med gediget sjöfartskunnande på Åland tillse att rederiernas behov tillgodoses. Kanske det kluster och nätverk som bildats kring sjöfarten på Åland kunde bidra till att redan befintliga rederier etablerar sig på Åland. Utskottet ber landskapsregeringen överväga behovet av att uppdatera och komplettera den klusterutredning som gjordes på Åland för några år sedan i syfte att skapa en bättre bild av klustret i dess helhet och dess betydelse.

Slutligen konstaterar utskottet att privatiseringen av skärgårdstrafiken kan leda till uppstart av nya rederier som kan verka på andra linjer än i den åländska skärgården.

Industri

Enligt prognoserna förväntas industrins omsättningstillväxt bli över 10 procent år 2013 trots lågkonjunktur i Europa. I syfte att uppmuntra industrins fortsatta utveckling även år 2014 är det viktigt att det finns tillräckliga anslag för olika typer av stöd och stödordningar. Eftersom de nya strukturfondsprogrammen inte kommer i drift från den 1 januari 2014 finns det ett behov av anslag som täcker mellanperioden mellan programmen.

Primärproduktion och livsmedelsindustri

En god symbios mellan livsmedelsindustri och primärproduktion i syfte att säkra tillgång på råvaror för industrin samtidigt som producenterna får avsättning för sina produkter till skäliga priser är av central betydelse för jordbruks-/livsmedels-klustrets möjligheter till effektiv konkurrens och utvecklingsmöjligheter.

Mjölkproduktionen och produktionen av ostar av hög kvalitet som går på export samt produktion av potatis och dess vidareförädling visar med tydlighet hur primärproduktion och livsmedelsindustri är beroende av varandra. Alla produktionsinriktningar inom lantbruket är viktiga och såväl mjölkproduktionen som potatisodlingen bidrar starkt till exporten av varor från lantbruket.

Utskottet önskar lyfta fram trädgårdsnäringen som genererar de största intäkterna inom jordbrukssektorn. Av det som trädgårdsnäringen producerar går 97 procent på export från Åland. Ålands goda varumärke och det faktum att åländska produkter uppfattas som närproducerade i Finland bidrar till försäljningen. Markätgången för produktionen är liten trots hög avkastning beroende på att det är fråga om intensivodlade produkter. Utskottet konstaterar att näringen har behov av flera yngre odlare, investeringar och att det finns utrymme för avsättning från mer areal. Produktion av nya grödor ger möjligheter till ännu större expansion.

Utskottet förutsätter att den konsekvensanalys som landskapsregeringen planerar att genomföra av det kommande LBU-programmet förs till lagtinget för behandling som ett meddelande före stödnivåerna fastslås.

Turism och handel

Besöksnäringen hör till världens allra snabbast växande näringsgrenar, även under lågkonjunktur. Branschen skapar såväl sysselsättning som idémässigt inflöde till Åland. Effekterna av en höjd turistisk upplevelse stannar inte hos besökarna utan kommer också ålänningarna till godo i form av bättre service och större utbud. Utskottet stöder den turismstrategi som har som mål att fördubbla den turistiska omsättningen till år 2022. De turistiska produkterna på Åland behöver utvecklas och entreprenörskapet behöver stimuleras.

Handeln har under några år haft en positiv omsättningstillväxt. För år 2013 förväntas tillväxten bli drygt 5 procent. För handeln är turismen av stor betydelse och därmed även kursutvecklingen för den svenska kronan. Effekterna av nyetableringarna inom handeln har troligen inte ännu satt sig men utskottet håller det för sannolikt att lite mer av köpkraften stannar på Åland framöver. Utskottet betonar vikten av ett gott samarbete mellan handeln och turismbranschen såväl som med samhället i övrigt. Alla delar är beroende av varandra och påverkar varandra. Samarbete mellan producenter av närproducerade råvaror, restaurangsektorn på Åland och turistentreprenörer är av stor betydelse. Till branschens utmaningar hör problematiken kring generationsväxlingar.

Handeln mår bra av en ökad turistström och en sådan är beroende av goda kommunikationer, välplanerad marknadsföring, attraktiva aktiviteter och boende samt vackra omgivningar. Det är inte enbart en aktör som kan skapa dessa förutsättningar utan detta måste skapas i samverkan. Utskottet anser att landskapsregeringen har ett särskilt ansvar att koordinera dessa ansträngningar.

Arbetsmarknaden

I jämförelse med omkringliggande regioner i Sverige och i Finland konstaterar utskottet att Åland har såväl hög sysselsättning som låg arbetslöshet. Den åländska arbetsmarknaden är emellertid liten och variationerna mellan branscherna stor. Det är av största vikt att landskapsregeringen kontinuerligt följer upp hur arbetsmarknaden utvecklas och har beredskap att med olika former av utbildning och sysselsättningsmässiga åtgärder kunna lindra effekterna av en sämre konjunktur.

Användning av penningautomatmedel

I syfte att effektivisera förvaltningen av den offentliga sektorn med hjälp av ett stabilitetssystem skapa en långsiktig och hållbar grund för den åländska ekonomin föreslår regeringen att bl.a. PAF-medel ska användas mer progressivt än hittills. Utskottet, som hänvisar till sitt betänkande nr 6/2012-2013, framhåller att en analys görs avseende användningen av PAF medlen. I samband med analysen ska man även se på hur och om gällande lagstiftning kan justeras och anpassas till dagens behov.

Utbildnings- och kulturpolitik

I syfte att över tid skapa nya entreprenörer, exportmöjligheter samt allmän åländsk tillväxt är det av stor vikt att det åländska utbildningssystemet är lyhört för framtidens möjligheter. Sjöfarten hör alltjämt till landskapets kärnverksamheter vilket också bör återspeglas i studiemöjligheterna liksom framtidens ökande efterfrågan på IKT-personal. Åland kan tack vare sin litenhet i högre grad än omkringliggande regioner anpassa sitt studiesystem till de krav framtiden ställer. Utskottet understryker vikten av att landskapets utbildningsorganisationer tillsammans med det åländska näringslivet skapar morgondagens entreprenörer, påverkare, arbetstagare och ledning.

Utskottet betonar vikten av undervisning i svenska för alla inflyttare som inte behärskar språket. Detta är viktigt för att öka möjligheterna för de inflyttade att delta i samhällslivet och utvecklingen av Åland.

I fråga om budgetmotion nr 17/2013-2014 har utskottet inbegärt ett utlåtande från lag- och kulturutskottet. Utskottet hänvisar till utlåtandet i fråga om utvecklad religionsundervisning i skolorna. Utskottet har fattat beslut om stycket efter omröstning som utfallit (4-2), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

Hälso- och sjukvård

Ålands hälso- och sjukvård har under året som gått och inför året som kommer visat prov på god hantering av det sjukvårdsansvar som ålagts organisationen. Utskottet noterar att uppdraget skötts inom ramen för tillgängliga budgetmedel. Vården av ålänningarna är en prioriterad fråga. Det är också väsentligt att fortsätta arbetet med ett förebyggande hälsoarbete över hela Åland inom ramen för såväl landskapets egen förvaltning som det ideella föreningslivet och tredje sektorn. Hemsjukvården och hemvården bör prioriteras genom såväl fungerande strukturer som nya samarbeten mellan kommuner och landskap. Den demografiska utvecklingen ställer inom de kommande åren helt nya krav på hela det åländska samhället.

Socialvården

Landskapsregeringen fortsätter arbetet med att förbättra livsvillkoren för alla i samhället oavsett funktionsförmåga och kommer under 2014 att prioritera förverkligandet av åtgärdsprogrammet Ålands landskapsregerings funktionshinderspolitik 2013-2016 "Ett tillgängligt Åland". Inom specialomsorgen fokuserar landskapsregeringen särskilt på konkreta insatser för att öka individens självbestämmande, skapa förutsättningar för livslångt lärande genom att erbjuda personer med utvecklingsstörning meningsfullt arbete utifrån den enskilda individens intressen, förutsättningar och förmåga. Landskapsregeringen ska även fokusera på att stärka de utvecklingsstördas förutsättningar för ett självständigt boende.

Miljö och hållbar utveckling

Åland är kringgärdat av vatten vilket av miljöskäl måste vara rent och vi lever på grundvattentäkter vilka måste tas om hand i dag och i framtiden. Utskottet stöder regeringens mål att förbättra vattenkvaliteten i Östersjön, de inre åländska vikarna samt sjöarna och vattentäkterna. Under år 2014 ska ett förslag till vattenåtgärdsprogram samt förvaltningsplan för de åländska sjöarna tas fram. Utskottet betonar att råvattentäkterna under alla omständigheter måste skyddas och säkras samt att miljöåtgärderna ska göras så att näringslivets konkurrenskraft beaktas. Framtidens energi är en fråga som ständigt finns även på den europeiska agendan. Klimatmålet är tydligt, mängden icke förnyelsebar energi bör minska i syfte att nå ett hållbart samhälle. Målet för Åland är att nå det nationella målet 38 procent förnyelsebar energi till år 2020. Finlands regerings finanspolitiska ministerutskott har antagit riktlinjer kring förverkligandet av ett produktionsstöd till ny vindkraft som ska göra detta möj-

ligt. Utskottet stöder det fortsatta arbetet kring detta och påpekar även vikten av att bygga ut intelligenta nät på Åland, vilket möjliggör att även mindre elproducenter kan bidra till elproduktionen

Trafik – och transportpolitik

Den åländska infrastrukturen består av såväl landsvägar som skärgårdstrafik vilka även är sammanknutna av broar vilka under det kommande året ska undersökas och utredas. Genom åren har omfattande investeringar gjorts i det åländska vägnätet varför det är viktigt att kontinuerligt reinvestera i underhåll och reparationer i syfte att bevaka de ursprungliga investeringarna som annars riskerar reduceras. Skärgårdstrafiken kommer under år 2014 att ses över och driftsprivatseras, något som utskottet stöder. Utskottet påminner också om tidigare meddelanden om korttrutt och understryker vikten av att lagtinget inom kort i form av meddelande får ta del av den senaste tidens omfattande utredningar kring skärgårdstrafikens framtid. Utskottet har fattat beslut om att inte omfatta förslaget i budgetmotion nr 6 efter omröstning som utfallit (5-2), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson och ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson samt ersättarna Torbjörn Eliasson och Roger Jansson.

Omröstningar

Omröstningarna under den allmänna motiveringen har i första hand angivits under berörda rubriker. I övrigt har betänkandets allmänna motivering tillkommit efter en omröstning som utföll (4-3) där utskottet har beslutat att inte omfatta förslaget i budgetmotion nr 12 och som biträdades av ordförande Jörgen Pettersson och ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson samt ersättaren Roger Jansson.

Motionerna

Med hänvisning till betänkandets och budgetförslagets allmänna motivering samt betänkandets detaljmotivering föreslås att budgetmotionerna nr 1-3, 6, 8, 10-19, 21, 28-30, 37-38, 40-42 och 47 förkastas. Därtill föreslår utskottet att övriga budgetmotioner förkastas.

Landskapsregeringen överlämnar härmed till Ålands lagting ett budgetförslag för år 2014 som bygger vidare på landskapsregeringens handlingsprogram samt på den så kallade omställningsbudgeten från år 2012. Arbetet med att reformera och förnya strukturer i samhället och den offentliga sektorn går hand i hand med landskapsregeringens ambitioner att skapa framtidstro och tillväxt i det åländska samhället i stort. Målet är att genom politiska reformer uppnå hållbara och ekonomiskt effektiva strukturer, skapa social gemenskap och sammanhållning samt främja en utveckling som beaktar miljön och naturresurserna.

Under år 2014 är många viktiga reformarbeten i fokus. Året blir avgörande för det politiska arbetet för att uppnå målen med ett nytt självstyrelsesystem och arbetet utförs i huvudsak i den av statsrådet tillsatta Ålandskommittén. Lagberedningens resurser förstärks. Under år 2014 fortgår reformarbetet också gällande de konstitutionella frågorna med hembygdsrätt, jordförvärv och näringsrätt. Arbetet med att trygga svenska språkets ställning hålls på en fortsatt hög prioriteringsnivå.

Nedgången i ekonomin ställer stora krav på landskapsregeringen att avge en budget och driva en ekonomisk politik som bidrar till en fortsatt positiv utveckling av landskapet Åland samtidigt som ramarna minskar. Landskapsregeringen har under år 2013 fått flera negativa ekonomiska besked beträffande prognoserna för avräkningsbeloppet och skattegottgörelsen som försvårat målet att uppnå en stabil budgetbalans.

För att hitta vägen framåt med ett budgetförslag som både sparar, stimulerar och strukturförändrar lan-

serades som ett komplement till omställningsbudgeten förslaget 20/15, att spara och öka intäkterna med 20 miljoner euro, satsa 15 miljoner euro på två budgetår för att år 2015 ha en offentlig ekonomi i balans, samtidigt som vi på ett hållbart sätt förändrat strukturerna så att de bryter framtida kostnadstrender samtidigt som budgeten aktivt siktar på att modernisera och utveckla Åland som samhälle. Landskapsregeringens budgetförslag är återhållsamt inom den ordinarie verksamheten samtidigt som fokus läggs på en betydande ekonomisk reforminjektion. Resurserna för framtidssatsningarna görs i huvudsak genom allokerade penningautomatmedel. Underskottet i budgeten uppvägs av beloppet på den budgetreservering som görs i detta budgetförslag och som sparas för framtida behov. Stabilitet i landskapets ekonomi utgör en säkerhet och trygghet för alla medborgare i det åländska samhället såväl kommuner, arbetsmarknad, näringsliv som tredje sektorn.

Landskapsregeringen satsar fortsättningsvis aktivt på en tillväxtfokuserad näringspolitik med målet att skapa konkurrenskraftiga företag, fler arbetsplatser och en ökad befolkning. Växande företag, ett gynnsamt näringslivsklimat och en anpassningsbar arbetsmarknad ska möta och uppväga de utmaningar och krav på strukturella förändringar som näringslivet står inför. Landskapets roll är att bidra till en positiv näringslivsutveckling på hela Åland, medverka till fortsatt bostadsbyggande samt upprätthålla och skapa levande, attraktiva samhällen. Att tänka långsiktigt och anpassa verksamheterna till hållbara verksamhetsförutsättningar i relation till resurseffektivitet för miljö och ekonomi tillhör dagens och framtidens företagstänkande. Under år 2014 påbörjas ett treårigt projekt med att framta en utvecklingsplan för Åland med fokus på samhällsplanering, tillväxt, ökad skattekraft och ett strategiskt arbete för hållbar utveckling. Landskapsregeringens satsning på integration fortsätter.

Arbetet med samhällsservicereformen strävar vidare till att uppnå gemensamma kostnadseffektiva strukturer och ökad produktivitet inom landskapets och kommunernas förvaltningar och verksamhetsområden. I reformprocessen valdes tidigt ut den sociala sektorn och infrastrukturen som de första områdena som kartläggs och reformeras. I denna budget föreslås att arbetet med flera betydande delar inom ramen för samhällsservicereformen övergår i en verkställighetsfas. Under år 2014 framtas en lagstiftning och en finansieringsmodell för en gemensam kommunal myndighet för all social service förutom barn- och äldreomsorg, Kommunernas socialtjänst. Målet är att genom myndigheten säkerställa en hållbar ekonomisk utveckling inom de lagstiftningsområden som myndigheten sköter, säkerställa likvärdigt bemötande samt främja rättssäkerhet och kompetens.

Inom infrastrukturen framtas en plan för bättre samutnyttjande av gemensamma resurser inom kommunernas och landskapets infrastrukturella områden såsom vägförvaltning samt brand- och räddningsväsendet. Dialogen om kommunernas byggnadsinspektioner fortsätter. Därtill inleds arbetet med ett gemensamt offentligt servicecenter för personal- och ekonomiadministration där servicen i första hand erbjuds landskapets myndigheter och i andra hand kommunerna.

Landskapsregeringens egen förvaltning genomgår parallellt många reformprocesser vilka strävar till att renodla landskapets förvaltning mot myndighetsutövning och upphandling medan direkta serviceuppdrag sköts av underlydande myndigheter, kommuner, privat- eller frivilligsektorn. Målet är att under mandatperioden modernisera förvaltningen så att landskapets centrala funktioner och dess utrymmesbehov klart definieras och lönesystemen moderniseras. Landskapet ska vara en modern och flexibel arbetsgivare där män och kvinnor ges likvärdiga möjligheter och där löneskillnaderna mellan könen successivt utjämnas genom lönekartläggning, arbetsvärdering och jämställda löneutvecklingsprogram.

Även arbetet med den digitala agendan övergår under år 2014 till verkställighet. Den digitala utvecklingsinsats som landskapet nu gör sker i samarbete med ÅHS, Mariehamns stad och kommunförbun-

det. Det krävs en stark samordning och kraftsamling för att skapa gemensamma digitala tjänster som strävar till att ge medborgarna snabb och effektiv service från det offentliga Åland. Arbetet med den digitala agendan är ett viktigt reformarbete i relation till strävandena inom samhällsservicereformen.

Landskapsregeringens målsättning med skärgårdstrafikens utveckling genom det så kallade kortruttsystemet är att skapa en trygg förutsägbar trafik som beaktar de bofastas, näringslivets och fritidsboendets behov samtidigt som kostnaderna för skärgårdens transportförsörjning ska minska. En konkret och långsiktig handlings-, tids- och projektplan för skärgårdstrafikutvecklingen presenteras i form av ett meddelande till lagtinget under år 2014. I meddelandet ingår även en samhällsekonomisk konsekvensanalys vilken ger stöd för framtagande av en ny regionalpolitisk strategi för skärgården.

Det krävs en bred politisk samsyn och framsynthet hos beslutsfattare på alla nivåer för att detta förändringsarbete ska vara framgångsrikt och komma medborgarna till del. Landskapsregeringens mål är att utveckla landskapet Åland till förmån för dess befolkning och verka för ekonomisk jämlikhet, välfungerande strukturer, en trygg välfärd, god och framtidsinriktad utbildning, ett rikt kultur- och fritidsliv samt fortsatt goda livsmiljöer för alla.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Det internationella konjunkturläget

I början av hösten har vissa förbättringar kunnat skönjas i det världsekonomiska läget. En stabilisering har skett i Europa, oron för utvecklingen i Kina har minskat och tilltron till återhämtningen i USA har stärkts sedan sommaren, även om ett orosmoment seglade upp i och med det politiska dödläget kring den amerikanska statskulden.

Tillväxten i Kina och i utvecklingsländerna som helhet mattas av enligt den senaste prognosen från Världsbanken. Det betyder en något minskad exportefterfrågan för europeisk industri.

Det mest akuta skedet i de statsfinansiella kriserna ser ut att vara över för Spaniens och Italiens del, medan läget i Portugal och i synnerhet Grekland måste bedömas som mycket instabilt även på litet längre sikt. Arbetslösheten inom euroområdet är fortfarande hög, 12 procent enligt de senaste uppgifterna från EUROSTAT.

Förändringar i oljepriset har en stor påverkan på åländska hushåll och företag. Priset har hittills i år legat under fjolårets nivå. Det genomsnittliga priset uppgick i fjol till 112 USD per fat för Brentolja, för att sedan sjunka till 108 USD i genomsnitt till och med början av oktober i år.

Inflationen har varit oväntat låg inom eurozonen under hösten. Ett fortsatt lågt inflationstryck förväntas de närmaste två åren, vilket kommer att bidra till att hålla räntorna nere.

Euriborräntan sjönk trendmässigt från sommaren 2011 till slutet av förra året och har efter det stigit obetydligt under innevarande år.

I Finland ligger fortfarande den samlade produktionen under nivån innan Lehmann-kraschen hösten 2008. En återhämtning hos den finländska ekonomin är beroende av exporten och på att efterfrågan i landets viktiga exportmarknader Storbritannien, Tyskland och på sikt även Sverige stärks. Tillväxten i Ryssland är svag men kan på ett par års sikt bidra till en ökning av Finlands exportmarknader.

Finland har inte längre någon tydlig tillväxtmotor bland exportföretagen, där elektronikindustrin står inför omställningar efter försäljningen av Nokias mobiltelefoner och skogsindustrins fortsatta kräftgång. Som exportmotor återstår tillverkarna av tunga insatsvaror till industrin. Den svaga exporten har gjort att Finland nu har ett bytebalansunderskott som ser ut att kvarstå några år framöver. Bedömningen är ändå att exporttillväxten blir positiv från och med nästa år och att den kommer att bidra mer till en positiv BNP-tillväxt än den inhemska konsumtionen.

Värdet på den samlade produktionen i Finland kommer år 2013 enligt finansministeriet att minska för andra året i följd. BNP-tillväxten kommer att hamna kring minus en halv procent i år, för att enligt prognosen nästa år vända och bli svagt positiv (1,2 procent).

Inflationen ser ut att landa kring 1,6-1,7 procent innevarande år för att nästa år stiga med några tiondelar. Den öppna arbetslösheten ser ut att komma att ligga kvar på samma höga nivå nästa år som i år (8,2- 8,3 procent).

De finländska hushållens förtroende för ekonomin ligger fortfarande under långtidsmedelvärdet, även om en något ökande tillit kunde registreras i september detta år.

I Sverige har det privata näringslivets sysselsättning och försäljning förbättrats obetydligt sedan i våras. Den senaste statistiken visar att farten i den svenska ekonomin är låg. BNP-tillväxten ser ut att bli under 1 procent år 2013. Investeringarna, hushållskonsumtionen och exporten har alla varit svaga. Stämmningsläget hos hushållen är fortsatt osäkert, med hög skuldsättning och en för svenska förhållanden hög arbetslöshet, även om förtroendet ändå har stigit under året.

Den starka kronan har under året givit en positiv nettoeffekt för de åländska färjerederierna och den behåller under nästa år sin starka ställning gentemot euron enligt ÅSUB:s bedömning.

Även om botten i den utdragna lågkonjunkturen nu ser ut att vara nådd är återhämtningen i vårt närområde fortfarande skakig. På ett par års sikt kan en förstärkt exportefterfrågan stabilisera situationen. Detta, tillsammans med strukturförändringar inom sjöfarten inför införandet av svaveldirektivet, kommer att sätta sin prägel även på den åländska ekonomin under de närmaste två åren.

Den åländska ekonomin

Den samlade åländska BNP-tillväxten var enligt ÅSUB:s preliminära beräkningar negativ såväl år 2011 som år 2012 (Tabell 1). Prognosen för år 2013 visar att det samlade värdet av privat och offentlig produktion av varor och tjänster i landskapet förväntas fortsätta att minska något (-0,6 procent). Det är den svaga tillväxten inom det privata näringslivet som håller den samlade BNP-tillväxten på den negativa sidan. Den offentliga sektorns bidrag till BNP har varit svagt positivt.

Enligt ÅSUB beräknas inflationen på Åland uppgå till 1,3 procent på årsbas år 2013 för att sedan öka något under nästa år.

Befolkningen ökade med 147 personer år 2012, vilket är mer än en halvering i förhållande till toppen år 2011. Om utvecklingen under resten av året skulle följa samma mönster som i fjol skulle ökningen i år uppgå till cirka 130-170 personer (Tabell 1). Stärkta realinkomster i Baltikum och en svag åländsk arbetsmarknad kan i viss mån förväntas motverka incitamenten för arbetskraftsinvandring från den regionen.

Tabell 1. Nyckeltal för den åländska ekonomin 2009-2013

	2009	2010	2011*	2012*	2013**
BNP till marknadspris (volymförändring, %)	6,2	1,4	-4,3	-2,0	-0,6
Befolkningsökning (antal personer)	278	273	348	147	130-170
Arbetslöshetsgrad, öppen, årlig tillväxt (%)	2,7	3,1	2,8	3,1	3,5
Konsumentpriser, årlig förändring (%)	0,2	1,9	3,6	2,3	1,3
Kort ränta (Euribor 3 mån, %)	1,2	0,8	1,4	0,6	0,2

*) Preliminära uppgifter för BNP **) Prognoser.

Källa: ÅSUB

Den öppna arbetslösheten i landskapet beräknas enligt ÅSUB:s bedömning stiga på årsbasis under innevarande år, till 3,5 procent jämfört med 3,1 procent för år 2012 och 2,8 procent år 2011. Låga lönehöjningar parade med skattehöjningar gör att ÅSUB räknar med en svag ökning av de åländska hushållens köpkraft under år 2014.

Sjöfarten

Liksom under de senaste åren lider största delen av den åländska sjöfarten, såväl passagerar- och färjetrafik som torrlast- och oljefrakt, av fortsatt hård konkurrens och höga bunkerpriser som pressar marginalerna. Läget skärps ytterligare när ett kritiskt skede för hela den åländska sjöfarten närmar sig i och med implementeringen av svaveldirektivet som är satt till år 2015 för det så kallade SECA-området (Östersjön, Nordsjön och Engelska kanalen). Rederierna genomför nu strukturåtgärder och positionerar sig inför denna omställning.

Som det ser ut i dagsläget kommer större delen av den ålandsägda handelsflottan liksom övrigt tonnage inom området välja att inledningsvis köra på lågsvavligt bränsle framom att investera i en kostsam och tekniskt osäker scrubberteknik, eller konvertera till naturgasdrift, tills dess att prisbilden för de olika alternativen klarnat. Hursomhelst får rederierna räkna med en kraftigt ökad efterfrågan på lågsvavligt bränsle och höjda bränslekostnader. Det kan mycket väl tillkomma problem även på utbudssidan i form av flaskhalsar i produktionen hos raffinaderierna. Storleken på prishöjningen är med andra ord mycket svår att förutsäga.

För färjesjöfarten är bränsleprisets utveckling en viktigare bestämningsfaktor för lönsamheten än den allmänna ekonomiska konjunkturen. År 2013 har bunkerpriserna inte stigit nämnvärt och utsikterna för nästa år är att priserna kommer att ligga nära årets nivå. Men därefter kan vi få en kostnadshöjning för drivmedel för fartyg på 40-50 procent eller mer, vilket givetvis sätter en stark press på rederierna att försöka skära i sina kostnader. Något kommer denna kostnadspress att lindras av de höjda acciser på landpriserna på alkohol som införs nästa år, vilket innebär att priserna på färjorna blir mer fördelaktiga.

Internationella index för fraktrater till sjöss har trendmässigt stigit något under året, vilket kan signalera ett slut på den globala lönsamhetskrisen inom branschen. Utsikterna sammantagna för den åländska torrlastfrakten är dock fortfarande dämpade med flera kontrakt som löper ut vid årsskiftet.

En svag fraktmarknad pressar tankerederier världen över. Den åländska tankerverksamheten har hittills klarat krisen men uppvisar fortsättningsvis svaga rörelseresultat. En positiv vändning av konjunkturen i Europa skulle gynna verksamhetens transporter på Nordsjön och Östersjön. En liten förstärkning av euron gentemot dollarn har skett hittills under år 2013, men en förväntat något starkare dollarkurs under

det kommande året gynnar verksamheten enligt ÅSUB:s bedömning.

Omsättningens utveckling inom det privata näringslivet

De senaste registeruppgifterna om löner och omsättning i det privata näringslivet som ÅSUB analyserat, visar på en försvagad samlad omsättningstillväxt sedan tredje kvartalet år 2010. Den nominella tillväxten av den totala lönesumman har likaså varit svag, kring 4 procent under de senaste tre åren (vilket motsvarar cirka 1 procent, rensat för inflation).

Inom transportbranschen, där sjöfarten dominerar sjönk omsättningstillväxten under perioden 2010-2012, men har enligt preliminära uppgifter återhämtat sig under år 2013.

Enligt den senaste branschstatistiken har omsättningstillväxten i den konjunkturkänsliga handelsbranschen varit positiv från år 2011 och framåt, medan tillväxten i den likaså konjunkturkänsliga byggsektorn efter en stark uppgång under år 2011 uppvisade en lika snabb nergång under år 2012. Första halvåret innevarande år var den månadsvisa tillväxten i branschen negativ.

En bransch som ända sedan år 2009 visat en positiv trend i sin omsättning är industrin, förutom livsmedelsindustrin. Omsättningstillväxten inom livsmedelsindustrin har å sin sida försvagats något sedan år 2012.

De större bolagen inom bank- och försäkring har rent företagsekonomiskt klarat sig förhållandevis bra genom finans- och sjöfartskrisen. Man är nu inne i en period av konkurrens- och marknadsrelaterad omorganisering, som lett till en minskad tillväxt av den totala lönesumman inom branschen.

Branschen företagstjänster, som rymmer IT-företag och annan kvalificerad tjänsteproduktion, uppvisade en god tillväxt av omsättningen år 2012 och den ser ut att bli relativt stark även under innevarande år. Utvecklingen av omsättningen för branschen personliga tjänster som förutom Ålands penningautomatförening, mest rymmer mindre företag, har enligt registeruppgifterna varit svagare under samma tid, men ändå legat på den positiva sidan.

Konklusion

Konjunkturbilden är med andra ord högst varierande inom de olika branscherna i det privata näringslivet. Trendtillväxten i omsättningen inom den dominerande transportsektorn har legat på den positiva sidan sedan år 2010 och ser ut att komma att förstärkas under år 2013. Det ser ändå inte ut att räcka till för att öka den samlade omsättningstillväxten för hela näringslivet. När branscherna vägs samman tyder det på en övervägande svag tillväxt detta år.

Att den svaga tillväxten i näringslivet sammanfaller med en allt mer akut offentlig kostnadskris skärper det ekonomiska läget i landskapet. Fortsatt svag lönsamhet hos dominerade företag kan innebära en risk för att vi får ett totalt efterfrågebortfall som förvärrar krisen. I ett sådant läge måste minskningen av den offentliga konsumtionen avvägas så att den åländska ekonomin inte tappar sin styrfart.

SJÄLVSTYRELSEUTVECKLING

Självstyrelselagsrevisionen

Arbetet med en ny självstyrelselag för Åland är den mest centrala självstyrelsepolitiska reformen som är aktuell under den nuvarande mandatperioden. Reformen tar sitt avstamp i betänkandet från den parla-

mentariska kommittén om förslag till reformering av självstyrelsesystemet och självstyrelselagen för Åland (Åländsk utredningsserie 2010:2). I betänkandet föreslås ett nytt självstyrelsesystem som skulle möjliggöra överföring av behörighet till landskapet inom ramen för ett flexiblare system och inom ett stort antal behörighetsområden. Det föreslås också en motsvarande övergripande ändring av det ekonomiska systemet.

I början av år 2013 har en parlamentariskt sammansatt arbetsgrupp i riket presenterat sin syn på självstyrelselagsreformen och de förslag som den åländska kommittén lagt fram. De åländska ställningstagandena har fördjupats och preciserats i slutrapporten från parlamentariska kommittén för fortsatt arbete med ett nytt självstyrelsesystem (Åländsk utredningsserie 2013:2).

Under hösten 2013 går arbetet med en ny självstyrelselag och ett nytt självstyrelsesystem in i en ny och avgörande fas. Statsrådet har den 19 september 2013 tillsatt en kommitté med president Tarja Halonen som ordförande för att modernisera självstyrelsesystemet. Kommittén ska inom år 2014 färdigställa ett delbetänkande med förslag till riktlinjer för det fortsatta lagstiftningsarbetet. Landskapet ställer för sin del sekreterar- och sakkunnigresurser till kommitténs förfogande och har även i övrigt beredskap att bistå kommittén och dess åländska medlemmar med utredningar som lämpligen kan administreras av landskapsregeringen.

Demilitarisering och neutralisering

Landskapsregeringen lämnar hösten 2013 en demilitariseringspolicy som ett meddelande till lagtinget. Policyn innehåller politiska riktlinjer för landskapsregeringens framtida arbete med frågor som rör demilitariseringen och neutraliseringen.

De konstitutionella rättigheterna

Landskapsregeringen fortsätter arbetet med ny lagstiftning om hembygdsrätt, jordförvärv och näringsrätt. I ett första skede läggs fram förslag om ny landskapslagstiftning om hembygdsrätt. Avsikten med reformarbetet är bl.a. att lagfästa praxis och att i större omfattning binda prövningen av ansökningar vid kriterier angivna i landskapslag.

Svenska språket

En kärnpunkt i landskapets autonomi är att bevara det svenska språket och bevarandet av det svenska språket och kulturen är grundat i folkrätten. Ämbetspråket i landskapsförvaltningen är därför svenska och självstyrelselagen innehåller språkstadganden om bl.a. skyldigheten för riksmyndigheter att skriftväxla och kommunicera på svenska med landskapets myndigheter.

Landskapsregeringens referensgrupp i språkärenden med syfte att trygga och slå vakt om det svenska språkets ställning på Åland, språkrådet, kommer att fortsätta sitt arbete under år 2014 under ledning av lantrådet. I rådet finns representanter från centrala samhällssektorer där språket har särskild betydelse så som exempelvis näringsliv, vård och utbildning samt från landskapets förvaltning. Språkrådet fortsätter genomgången av språkproblematiken inom de olika sektorerna under år 2014 samt initierar seminarier och öppna evenemang med språkfrågor som tema.

Åland och EU

Genom EU-redogörelsen till lagtinget görs tydliga prioriteringar av det löpande EU-arbetet inom förvaltningen och tydliga strukturer för arbetet med EU-ärenden eftersträvas även i övrigt. Under året kommer ett antal stora frågor att vara aktuella såsom statsstödsreformen och sammanhållningspolitiken för perioden 2014 - 2020. I samband med att tjänsten som Ålands specialrådgivare vid FINREP i Brys-

sel lediganslås kommer innehållet i tjänsten och fokus för arbetsuppgifterna att ses över i syfte att höja statusen och rikta in arbetet mot ökat deltagande i nätverk kopplade till EU-parlamentets verksamhet. Landskapsregeringen utnyttjar fortsättningsvis sin plats i regionkommittén genom att driva de frågor som är av intresse för landskapet samt genom att bygga upp en kontaktskapande plattform.

En ökad samordning av nordiska och EU-frågor eftersträvas och blir allt viktigare i och med att en motsvarande samordning allt tydligare eftersträvas inom det nordiska samarbetet och mellan de nordiska länderna bilateralt.

Övriga externpolitiska frågor

Under år 2014 kommer B7-samarbetet mellan de sju Östersjö-öarna att omformas. Då ett färdigt förslag för det nya samarbetet finns kommer landskapsregeringen att ta ställning till huruvida ett fortsatt medlemskap är motiverat för Ålands del.

Lagtingets deltagande i BSPC-samarbetet leder till ökat fokus även för landskapsregeringens del på de Östersjöfrågor som behandlas inom ramen för BSPC. Landskapsregeringen konstaterar att BSPC-samarbetet rör områden som är centrala för Åland och att Åland inom ramen för BSPC på samma sätt som inom ramen för det nordiska samarbetet har en möjlighet till direkt representation och därmed även möjligheter till inflytande.

EKONOMISK POLITIK

Budgetsituationen

I landskapsregeringens meddelande angående halvårsredogörelse över budgetförverkligandet år 2013 (M 4/2012-2013) redogjorde landskapsregeringen för utvecklingen av avräkningsbeloppet under år 2013 och förändrade förutsättningar för åren 2014 och 2015. Ålandsdelegationen har därefter i oktober 2013 fastställt en minskning av förskottet på avräkningsbeloppet för år 2013 så att förskottet sammanlagt uppgår till närmare 207,3 miljoner euro. I förhållande till tidpunkten för när ovan nämnda meddelande uppgjordes är det ett ca 0,2 miljoner euro högre avräkningsbelopp för år 2013. Med beaktande av det och övriga nu kända avvikelser gentemot budgeten för år 2013 kan det ackumulerade budgetunderskottet kalkyleras uppgå till ca 42,5 miljoner euro vid utgången av år 2013. I den kalkylen har inte beaktats eventuella förändringsförslag som kan komma i samband med landskapsregeringens behandling av förslaget till andra tillägg till budgeten för år 2013.

Ålandsdelegationen har fastställt förskottet på avräkningsbeloppet för år 2014 till 212.382.000 euro eller ca 0,6 miljoner euro lägre än vid tidpunkten för uppgörande av ovan nämnt meddelande. I september 2013 offentliggjorde finansministeriet en ekonomisk översikt. Med beaktande av de prognoser om statens beräknade budgetinkomster som ingår i översikten kan avräkningsbeloppet för åren 2015 och 2016 kalkyleras uppgå till ca 219,5 respektive 228 miljoner euro (alternativ hög). I översikten ingår även prognosuppgifter för Finlands ekonomiska utveckling (BNP). Om avräkningsbeloppet kalkyleras utgående från den prognosticerade BNP-utvecklingen kan avräkningsbeloppet för åren 2015 och 2016 kalkyleras uppgå till ca 216,5 miljoner euro respektive 220 miljoner euro (alternativ låg). Då den ekonomiska utvecklingen fortsättningsvis är svårbedömd har landskapsregeringen valt att kalkylera utgående från dessa två olika kalkyleringsgrunder.

Landskapsregeringen konstaterar att den av finansministeriet tillsatta arbetsgruppen som utrett behovet av att ändra på avräkningsgrunden har lämnat sitt betänkande. Arbetsgruppen avstod dock från att

lämna ett konkret förslag till ändring av avräkningsgrunden till följd av olika syn på vilka förändringar i statsbokslutet som ska påverka avräkningsgrunden. Arbetsgruppen konstaterade dock att ett utlåtande i enlighet med 56 § självstyrelselagen kan inbegäras från Ålandsdelegationen i frågor som vållat juridiska tolkningssvårigheter. Landskapsregeringens avsikt är att föra diskussionen vidare med finansministeriet.

Som inkomst av skattegottgörelse för skatteåret 2012 har i föreliggande budgetförslag upptagits 4,5 miljoner euro. Utgående från förhandsuppgifter om beskattningen enligt läget per 7.10.2013 har beloppet kalkylerats till 4,65 miljoner euro, men de slutliga uppgifterna för bestämmande av skattegottgörelsens storlek blir kända först efter att beskattningen för år 2012 har slutförts, varför landskapsregeringen har valt att i detta skede föreslå ett något lägre belopp. Med beaktande av nu kända uppgifter och antaganden om skatteinkomsternas utveckling på Åland och i riket för skatteåren 2013 och 2014 kan skattegottgörelsen för dessa år, som upptas som inkomst i landskapets budgeter åren 2015 respektive 2016, kalkyleras uppgå till ca 2 miljoner euro respektive 3 miljoner euro, vilket historiskt sett är mycket låga skattegottgörelser. De låga beloppen föranleds främst av att utvecklingen av samfundsskatterna för närvarande är sämre på Åland än i riket. Det kan noteras att skattegottgörelsebeloppet för skatteår 2013 till viss del baseras på uppgifter om influtna skatter under år 2013 medan skattegottgörelsen för skatteår 2014 kalkylerats helt utgående från prognosuppgifter.

I föreliggande förslag till budget upptas resterande 20 miljoner euro som inkomst av extra anslag och anslag för bidrag för byggande av likströmsförbindelse till riket.

Avkastningen av Ålands penningautomatförenings verksamhet uppgår i föreliggande budgetförslag till 36 miljoner euro. Den högre nivån beror till stor på att det vid fastställandet av bokslutet för år 2012 lämnades ca 8,4 miljoner euro som ofördelat utöver de 20 miljoner euro som ingår som inkomst i budgeten för år 2013 och att ca 6,5 miljoner euro beräknas kunna återföras av tidigare budgeterade men icke använda anslag ur penningautomatmedel. Landskapsregeringen föreslår att 10 miljoner euro av den högre avkastningen avsätts som en reservering för framtiden. Utgående från nu kända uppgifter och antaganden bedöms avkastningen av Ålands penningautomatförenings verksamhet kunna uppgå till 20 miljoner euro i budgeterna för åren 2015 och 2016.

Som närmare framkommer under andra avsnitt i budgetförslagets allmänna motivering är många reformer och samordningsarbeten igångsatta. I samband med första tillägget till budgeten för år 2014 kommer troligtvis större flyttningar mellan olika förvaltningsområden att göras som förberedelse för övergången till ett regeringskansli och en infrastrukturavdelning. Utgående från nu kända fakta och bedömningar om förändringarnas planerade tidtabeller kan nedanstående sammanställning över utgifter och inkomster göras. Det bör noteras att det inte har gjorts någon särskild justering för penningvärdesförändringar för åren 2015 och 2016. Vissa förändringar kan därför bli aktuella i samband med att landskapsregeringen antar budgetramar och anvisningar för uppgörandet av budgetförslaget för år 2015. Med beaktande av den svaga utvecklingen av inkomster kommer det dock att krävas att större delen av prisförändringar ännu en gång måste finansieras genom omfördelningar och prioriteringar. I bedömningen har nuvarande budgetstruktur och –upplägg beaktats. Således framgår t.ex. inte effekterna av en övergång till ett fastighetsverk. Det kan även noteras att det inte har beaktats några räntekostnader som föranleds av eventuell upplåning.

	Förslag 2014	Bedömning 2015*)	Bedömning 2016*)
Konsumtionsutgifter	-194 658 000	-198 114 000	-197 744 000
- varav pensionsutgifter	-30 337 000	-32 850 000	-34 560 000
- varav övriga utgifter	-164 321 000	-165 264 000	-163 184 000
Överföringsutgifter	-119 964 000	-96 511 000	-97 154 000
Investeringsutgifter	-17 450 000	-15 000 000	-15 000 000
Lån och övriga finansinvesteringar	-12 550 000	-2 270 000	-1 000 000
Övriga utgifter	-375 000	-400 000	-450 000
Utgifter totalt	-344 997 000	-312 295 000	-311 348 000
Inkomster totalt (alternativ hög)	335 048 000	307 870 000	317 833 000
Inkomster totalt (alternativ låg)	335 048 000	304 870 000	309 833 000
Underskott för året (alternativ hög)	-9 949 000	-4 425 000	6 485 000
Underskott för året (alternativ låg)	-9 949 000	-7 425 000	-1 515 000
*) Det bör noteras att det inte har gjorts någon särskild justering för penningvärdesförändringar för åren 2015 och 2016. Se även textavsnittet ovanför tabellen. Reserveringen om 10 miljoner euro är oupplöst.			

Det budgeterade underskottet för år 2014 uppgår till drygt 9,9 miljoner euro varvid det ackumulerade budgetunderskottet vid utgången av år 2014 uppgår till ca 52,4 miljoner euro. Det kan konstateras att budgeteringen under flera års tid stramats åt varför marginalerna för oförutsedda händelser har minskat vid anslagens dimensionering. Värt att notera är att landskapsregeringen gör en större satsning på utveckling och sysselsättning med penningautomatmedel i föreliggande budgetförslag, totalt drygt 7 miljoner euro inkl. anslag till landskapsregeringens disposition, samtidigt som det görs en reservering om 10 miljoner euro. I bedömningen har en fortsatt snabb ökning av pensionsutgifterna beaktats och att kring 65 % av de årliga pensionsutgifterna kan täckas med överföring från pensionsfonden. Efter att den närmare utredningen om de kommande pensionsutgifternas storlek och fördelning tidsmässigt färdigställts under slutet av år 2013 finns det beslutsunderlag för att närmare planera pensionsfondens utvecklingsbehov och de årliga uttagens storlek för att så optimalt som möjligt täcka pensionsutgifternas s.k. topp för att få en så låg och jämn budgetbelastning som möjligt. I bedömningen har antagits att de olika reformerna till viss del medför större resursbehov under åren 2014 och 2015 men att de tillfälligt ökade kostnaderna minskar år 2016 samtidigt som samordningsinbesparingar uppnås senast under samma år. En av de större kostnadsriskerna under de närmaste åren är kostnadsutvecklingen för drivmedel för fartyg. Om det blir en snabb prisökningstakt efter år 2014 finns det risk att övriga kostnadsinbesparingar äts upp av ökade bunkerpriser.

I bedömningen har antagits att investeringsvolymen kan uppgå till högst 15 miljoner euro per år under åren 2015 och 2016. Om byggandet av Geriatriska kliniken inleds enligt nuvarande tidsplan hösten 2014 budgeteras projektets återstående anslag om drygt 8 miljoner euro under åren 2015 och 2016. Även korttruttsförbindelsen mellan Åva och Jurmo budgeteras under den aktuella perioden. I övrigt kommer större delen av investeringsvolymen att hänföra sig till övriga infrastrukturprojekt. Under perioden kan det bli aktuellt att landskapsregeringen föreslår att lagtinget anhåller om extra anslag hos Ålandsdelegationen för genomförande av större investeringsprojekt, exempelvis i samband med förverkligande av delprojekt för korttrutt och för Vårdöbron.

Utgående från ovanstående antaganden bedöms underskottet för år 2015 vara i intervallet -4,4 till -7,4 miljoner euro. För år 2016 bedöms budgetresultatet vara i intervallet -1,5 (underskott) till +6,5 (överskott) miljoner euro. Det oaktat kan det understrykas att det handlar om prognoser, att osäkerheten är stor och att det i tidigare prognosuppgifter funnits stora avvikelser i förhållandet mellan prognos och verkligt utfall.

Landskapets likviditet

Utgående från i oktober 2013 kända uppgifter om landskapets inbetalningar och utbetalningar beräknas landskapets likviditet uppgå till ca 36 miljoner euro vid utgången av år 2013. Under löpande år uppdateras likviditetsplanen med noggrannare uppgifter ca 3 månader framåt i tiden för att underlätta placering av överskottslikviditet och behov av upplösning för att täcka kommande utbetalningar. Som en följd av att likviditeten sjunker och den långsamma inkomstutvecklingen har behovet av uppgifter om landskapets likviditet även på längre sikt ökat och en årsöversikt över förväntade in- och utbetalningar under hela år 2014 har gjorts i samband med beredningen av föreliggande budgetförslag. Utgående från nu kända uppgifter kommer landskapets likviditet att ungefär halveras under året så att den vid utgången av år 2014 uppgår till ca 18 miljoner euro, inkl. reserveringen ur penningautomatmedel om 10 miljoner euro. Likviditeten under enskilda månader kommer mycket att bero på när större inbetalningsposter respektive utbetalningsposter görs, men även de totala investeringsprojekten som samtidigt bedrivs är avgörande för utvecklingen av likviditeten. För att hantera utbetalningarna av bidrag för likströmsförbindelsen till riket kan det bli aktuellt att rekvirera extra anslag i förskott.

Beroende på hur landskapets inkomster av avräkningsbelopp respektive skattegottgörelse utvecklas under år 2015 respektive år 2016 kan enligt nuvarande bedömning ett upplåningsbehov för investeringar uppstå. I och med detta kommer landskapets ränteinkomster av överskottslikviditet att bli marginella samtidigt som räntekostnader tillkommer. Som en jämförelse kan noteras att räntekostnaderna för statskulden år 2014 utgår från ett beräkningsantagande för 2014 års upplåning om 0,3 % kort ränta för ränteperioder på under tre år och 2,3 % lång ränta för ränteperioder på över tre år. I sammanhanget kan noteras att så sent som den 18 oktober 2013 har kreditvärderingsinstitut bekräftat bästa möjliga klassificering AAA för finska statens långfristiga lån.

Landskapsregeringens avsikt är att genom de under andra avsnitt i allmänna motiveringen beskrivna reformerna och samordningarna öka effektiviteten och minska kostnaderna samt vidta åtgärder för att öka inkomsterna. Med beaktande av den svaga inkomstutvecklingen och reformernas högre inledningskostnader i kombination med det höga investeringsbehovet, kommer detta på kort sikt inte att vara tillräckligt för att undvika upplåning, men minskar på längre sikt landskapets kostnader. Landskapsregeringen anser att förändringsarbetet måste göras på ett planerat och behärskat sätt så att personal kan omplaceras inom landskapsförvaltningen eller så att den övriga offentliga och privata arbetsmarknaden kan ta emot övertalig personal. I annat fall är risken överhängande att landskapets kostnader för t.ex. sysselsättningsfrämjande åtgärder och arbetslöshet ökar samtidigt som det kan leda till högre kostnader och mindre skatteintäkter för kommunerna.

Budgetprocessen och -strukturen

Landskapets budgetekonomi är i det närmaste en statsbudget i miniatyr och det finns därmed betydande avvikelser jämfört med kommunala sektorns uppgifter. Sålunda har landskapet t.ex. betydande överföringsutgifter, där även EU-delfinansierade program ingår och ännu under en relativt lång övergångsperiod belastas landskapets budget av direkta pensionsutgifter, vilka till viss del finansieras med en överföring från landskapets pensionsfond. Landskapsregeringens målsättning är att under året ta fram en ny struktur för budgetförslaget för landskapet Åland så att förändringen kan införas fr.o.m. budgetförslaget

för år 2015. Avsikten är att lyfta fram den affärsbokföring som tillämpats sedan år 1998, så att en resultaträkningsprognos respektive en finansieringsanalys får en mer framträdande roll i budgeten. Då anpassas budgeteringsmetodiken så att affärsbokföringens redovisningsprinciper, t.ex. gällande löneperiodiseringar, avskrivningar, investeringar och lån även tillämpas i budgeten. För att möjliggöra övergången kommer systemstöd för budgetering och verksamhetsplanering att införskaffas under året.

Utgående från föreliggande budgetförslag kan nedanstående resultaträkningsprognos för år 2014 uppgöras. Det bör observeras att en övergång till ett fastighetsverk i ett senare skede kommer att förändra vissa poster i resultaträkningen markant. Om landskapets fastigheter överförs till ett fastighetsverk är det fastighetsverket som kommer att ha avskrivningarna för byggnader medan landskapets resultaträkning kommer att belastas med betydande hyreskostnader. Som en jämförelse kan de belopp över kalkylerade internhyror som ingick i budgetförslaget för år 2012, kapitel 43.40 nämnas. De kalkylerade internhyrorna för landskapets fastigheter exkl. ÅHS's fastigheter och kulturhistoriska byggnader uppgår till drygt 9 miljoner euro. Det bör noteras att de fastigheter som överförs till fastighetsverket redan har belastat landskapets budget i investeringsskedet. En sannolik förändring är att nybyggnader och större renoveringar görs inom ramen för fastighetsverket och landskapets förvaltningsenheter erlägger hyra för användningen av dessa. Landskapets budget belastas därefter närmast av investeringar i infrastruktur och större anskaffningar. Det kan konstateras att en förändrad budgetstruktur inte kommer att förbättra landskapets ekonomi, utan budgetekonomin presenteras på ett annat sätt.

RESULTATRÄKNINGSPROGNOS FÖR LANDSKAPET ÅLAND

1.1.2014 - 31.12.2014

Verksamhetens intäkter					
	Intäkter av verksamheten		20 600 000		
	Hyresintäkter och ersättningar		1 600 000		
	Verksamhetens övriga intäkter		1 100 000	23 300 000	
Verksamhetens kostnader					
	Personalkostnader		-107 600 000		
	Material och förnödenheter		-19 900 000		
	Förändring av material- och förnödenhetslager				
	Hyror		-2 200 000		
	Inköp av tjänster		-56 600 000		
	Övriga kostnader		-3 600 000		
	Överföring av kostnader för aktivering		12 000 000	-177 900 000	
Resultat I					-154 600 000
	Avskrivningar				-14 600 000
Resultat II					-169 200 000
Finansiella intäkter och kostnader					
	Finansiella intäkter		39 400 000		
	Finansiella kostnader		-200 000	39 200 000	
Resultat III					-130 000 000
Extraordinära intäkter och kostnader					
	Extraordinära intäkter		200 000		
	Extraordinära kostnader		0	200 000	
Resultat IV					-129 800 000
Pensionsintäkter och -kostnader					
	Pensionsintäkter		19 000 000		
	Pensionskostnader		-29 200 000	-10 200 000	
Resultat V					-140 000 000
Överföringar					
	Intäkter				
	Europeiska Unionen		3 800 000		
	Återbetalning av överföringar		100 000		
	Övriga överföringsintäkter		11 000 000	14 900 000	
	Kostnader				
	Undervisning, kultur och idrott		-17 100 000		
	Social- och hälsovård samt utkomstskydd		-44 900 000		
	Arbetsmarknad		-700 000		
	Primämnärningar		-11 100 000		
	Övrigt näringsliv		-7 500 000		
	Bostadsproduktion		-100 000		
	Allmänna stöd		-5 700 000		
	Övriga överföringskostnader		-12 400 000	-99 500 000	
Resultat VI					-224 600 000
Skatter och intäkter av skattenatur					
	Avräkningsbelopp		212 400 000		
	Skattegottgörelse		4 500 000		
	Återbäring av lotteriskatt		11 500 000		
	Apoteksavgifter		600 000		
	Övriga skatter och intäkter av skattenatur		0	229 000 000	
Resultat före fonderingar och reserveringar					4 400 000
Fonderingar och reserveringar					
	Ökning/minskning av reserveringar				-10 000 000
Räkenskapsperiodens uppskattade resultat					-5 600 000

Stabilitetssystem för landskapet Åland

Landskapsregeringen avser att under år 2014 lägga fram ett lagförslag avseende skapandet av ett stabilitetssystem vars syfte är att säkra förutsättningarna för sunda offentliga finanser och budgetdisciplin. Stabilitetssystemet kommer att innehålla en intäktsreserv bl.a. innehållande penningautomatmedel som kan fungera som en utjämnande faktor i de offentliga finanserna. Avsikten är att systemet ska bestå av en förebyggande del och en korrigerande del. Den förebyggande delen är tänkt att bestå av en stabilitetsplan som uppdateras en gång per år och innehåller en plan för hur regeringen möter sina egna ekonomiska utmaningar. Planen ska även innehålla ett medelfristigt mål om över-/underskott för de offentliga finanserna, som definieras i strukturella termer. Den korrigerande delen ska bestå av ett förfarande vid alltför stort underskott. Avsikten är att reglera stabilitetssystemet på lämplig nivå.

Systemet ska även innehålla en mekanism för avsättning till och upplösning av en så kallad stabilitetsreserv. Stabilitetsreserven ska redovisas separat från övriga reserveringar och depositioner.

Landskapet och kommunerna

Med anledning av samhällsservicereformen samt erfarenheterna från de senaste landskapsandelsreformerna kommer landskapsregeringen att utvärdera landskapsandelssystemet under år 2014. Utvärderingen kommer även att inkludera en finansiell analys av bl.a. den nya lagen om hälso- och sjukvård som beskriver lagens konsekvenser för kommunerna.

Landskapsregeringen avser att överlämna ett lagförslag som innebär att basbeloppen för verksamhetsåret 2014 inte indexjusteras. Detta med anledning av det ansträngda ekonomiska läget och att medel används för utveckling som berör kommunerna.

Samtidigt konstateras att det bör finnas en beredskap att vid behov kunna vidta åtgärder för de mest utsatta kommunerna. Det prövningsbaserade finansieringsunderstödet till kommunerna kommer därför under år 2014 att i första hand inriktas på denna typ av åtgärder. I andra hand kommer det kommunala samarbetsunderstödet att användas för samarbetsprojekt inom IT som genomförs i enlighet med målsättningarna för Ålands digitala agenda.

Enligt förslaget till statsbudget för år 2014 kommer grundavdragets maximibelopp att höjas från 2.880 euro till 2.910 euro. Landskapsregeringen föreslår att samma ändring görs i den åländska kommunalbeskattningen, vilket innebär en sänkning med uppskattningsvis 45.000 euro av de åländska kommunernas skatteinkomster.

Arbetsinkomstavdraget kommer att höjas från 970 euro till 1.000 euro. Höjningen av avdraget beräknas minska de åländska kommunernas skatteinkomster med ca 90.000 euro. Hushållsavdraget kommer att höjas från 2.000 euro till 2.400 euro, men i övrigt kommer reglerna kring avdraget att vara oförändrade. Både arbetsinkomst- och hushållsavdraget görs i första hand från statsskatten och först i andra hand från kommunalskatten.

En större reform av samfunds- och vinstutdelningsskatten kommer att föreslås för år 2014, genom att beskattningen av utdelningsinkomster ändras och genom att samfundsskattesatsen sänks från 24,5 % till 20 %. Detta leder till ett behov av att justera kommunernas andel av samfundsskatteintäkter. Ändringen är dock marginell eftersom kommunerna kompenseras för sänkningen på så vis att kommunernas andel av intäkterna höjs och statens sänks i motsvarande grad. Kommunernas andel av samfundsskatten är fortsatt förhöjd med 5 procentenheter åren 2012 - 2015, enligt tidigare beslut. Sammantaget innebär

detta att den åländska kommunalskatteprocenten preliminärt föreslås ändras från 7,0903 % till 7,034 % för skatteåret 2014 och från 7,06335 till 6,832 % för skatteåret 2015. Under år 2016 kommer kommunalskatteprocenten att återgå till normal nivå, utan tillfällig höjning, med en andel om 5,608 %.

Under året kommer även fastighetsskattelagen att moderniseras.

UTVECKLING OCH OMSTRUKTURERING AV DEN KOMMUNALA SERVICEPRODUKTIONEN

Samhällsservicereformen

Arbetet med samhällsservicereformen går in i en ny fas med lagstiftningsarbete och konkreta förändringsåtgärder parallellt med att behövliga tilläggsutredningar genomförs. Som styrdokument för det fortsatta reformarbetet fungerar de resultat som arbetsgrupperna för samordning av social respektive teknisk sektor presenterade i maj 2013.

Regelverket för en helt ny myndighet på socialvårdens område, Kommunernas socialtjänst, utarbetas under år 2014. Kommunernas socialtjänst blir en gemensam myndighet för hela Åland med ansvar för all socialvård förutom barn- och äldreomsorg. Under år 2014 slutförs lagberedningsarbetet och en finansieringsmodell presenteras för Kommunernas socialtjänst följt av remissförfarande, debatt och beslut. Under år 2015 påbörjas praktiskt arbete vad beträffar förverkligande av den nya myndigheten i enlighet med lagen med bl.a. indragandet och inrättandet av tjänster samt överföringar av egendomar relaterade till den nya myndigheten. Arbetet sker i dialog och tillsammans med facken, kommunerna och staden. Från årsskiftet 2016 inleder den nya myndigheten sin verksamhet.

Inom den tekniska sektorn kommer reformarbetet att fokusera i första hand på samhällsplanering, byggnadsinspektion, vägförvaltning samt brand- och räddningsväsendet. Samhällsplanering är en grundläggande komponent för en fungerande samhällsservice. Samhällsstrukturer utvecklas och förändras ständigt. Det är därför ytterst viktigt att det finns ett gemensamt ansvarstagande för planeringen av den fysiska miljön. Landskapsregeringen kommer att arbeta vidare med samhällsplaneringen i syfte att skapa gemensamma organ och planeringsinstrument som kan tillgodose en utveckling av den fysiska miljön som är till gagn för hela Åland.

Landskapsregeringen kommer vidare att inleda dialog med kommunerna för att förverkliga en samordning av byggnadsinspektion samt brand- och räddningsväsendet inom landskapet. Dessutom kommer landskapsregeringen att vidta åtgärder i syfte att skapa nya former för vägförvaltning/teknisk sektor. Samordningsarbetet innefattar också det omstrukturerings- och utvecklingsarbete som beskrivs i kapitlet rörande landskapsförvaltningen nedan. Framförallt ser landskapsregeringen samordningsmöjligheter beträffande Ålands digitala agenda, där arbetet redan påbörjats, samt för ekonomi- och personalförvaltningen.

Det är viktigt att kommunerna är införstådda med alla initiativ och åtgärder som vidtas inom arbetet med samhällsservicereformen. Landskapsregeringen kommer att föra en fortsatt dialog på bred front så att alla som berörs av reformarbetet ges möjlighet att komma till tals. Landskapsregeringen kommer att föra diskussioner med kommunerna och förankra reformarbetet hos de nyetablerade samrådsdelegationerna och genom olika samråd och överläggningar med kommunerna.

UTVECKLING OCH OMSTRUKTURERING AV LANDSKAPSFÖRVALTNINGEN

Landskapsregeringen avser att fortsätta reformeringen av förvaltningen i enlighet vad som framgår av landskapsregeringens handlingsprogram och tidigare budgetförslag.

I enlighet med detta har landskapsregeringen gått vidare med beredningen av det lagförslag genom vilket trafikavdelningen omvandlas till en infrastrukturavdelning och kansliavdelningen omvandlas till ett regeringskansli där författningsenliga frågor, frågor angående offentlig förvaltning, externa relationer och allmän ordning och säkerhet behandlas. Det nu föreliggande budgetförslaget har dock uppgjorts utgående från de nu gällande bestämmelserna om avdelningsstrukturen. Landskapsregeringen har därför för avsikt att i ett senare skede anpassa budgeten för år 2014 till det beslut lagtinget fattar på basis av ett kommande förslag till ändring av LL om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning. Landskapsregeringen har därtill för avsikt att utgående från den nya avdelningsstrukturen se över den organisatoriska indelningen i byråer på avdelningarna så att den ger förutsättningar för ett effektivt arbete som bäst svarar mot de uppgifter avdelningarna har.

Den delreform som nu föreläggs lagtinget kommer senare att följas upp genom en reformering av de lagbestämmelser som reglerar ledningsfunktionen för förvaltningen. En arbetsgrupp har därför fått i uppdrag av landskapsregeringen att se över bestämmelserna angående förvaltningschefstjänsten i avsikt att i lagstiftningen särskilja uppgiften att leda den allmänna förvaltningen från uppgiften att övervaka lagligheten.

En övergripande riktlinje för reformarbetet är att den politiska ledningen i första hand fattar beslut om innehållet i och utformningen av det regelverk som ska tillämpas i enskilda ärenden och som berör enskilda medborgare. På tjänstemannanivå fattas i första hand beslut om tillämpningen och verkställigheten i enskilda ärenden. Med en mera renodlad rollfördelning mellan politiker och tjänstemän eftersträvas ett tydligt och effektivt samarbete inom förvaltningen. Delegeringen av beslutsrätt inom landskapsregeringen kommer att ytterligare utvecklas utgående från detta. Vidareutvecklingen av delegeringen ingår som en åtgärd i den reviderade plan för att utveckla ett system för intern styrning och kontroll, ISK, som landskapsregeringen antagit den 18 juni 2013.

En annan övergripande riktlinje i reformarbetet är att operativ verksamhet inte ska handhas av den allmänna förvaltningen. Landskapsregeringens målsättning är att den allmänna förvaltningens arbete sålunda ska byggas upp kring lagberednings- och budgetprocesserna som de centrala processerna. Serviceproducerande verksamhet ska därför överföras till separata enheter, myndigheter och bolag med klart definierade uppdrag, befogenheter och ansvar. Även överväganden av vad som kan upphandlas av privata bolag görs utgående från denna riktlinje. I enlighet med vad som framgår nedan pågår bl.a. driftsprivatiseringar inom sjötrafiken och förberedelser för att inrätta ett fastighetsverk. I takt med detta behöver principerna och praxisen samt kompetensen för styrningen av de underlydande myndigheterna och bolagen kontinuerligt utvecklas liksom kompetensen och organisationen för att sköta upphandlingar.

En ytterligare övergripande riktlinje i reformarbetet är att skapa samverkan och samarbete myndigheterna emellan i det som inte är egentlig myndighetsutövning. Inom landskapsförvaltningen påbörjas nu ett utvecklings- och samordningsarbete inom flera administrativa områden. Initialt planerar landskapsregeringen att skapa serviceenheter för den administrativa verksamheten inom följande områden:

- IT-drift och utveckling samt e-kontoret (ÅDA)
- Upphandlingsverksamheten
- Ekonomi- och personaladministrationen

- Fastighetsförvaltningen

Landskapsregeringen är inställd på att även i dessa frågor samarbeta med den kommunala sektorn för att optimera synergieffekterna.

Det lagförslag om Ålands ombudsmannamyndighet som landskapsregeringen i september förde till lagtinget är ett exempel på strävan att genom samverkan uppnå bättre effektivitet och synergieffekter. Liksom beträffande den planerade ändringen av avdelningsstrukturen är avsikten att följa upp lagtingets ställningsstagande till lagförslaget genom att i en tilläggsbudget föreslå de ändringar av budgeten som blir behövliga till följd av lagändringen.

Landskapsregeringen bereder som bäst nästa steg i utvecklingen av myndighetsstrukturen då tillsynen av spelverksamheten kommer att föreslås överförd till en separat myndighet som samordnas med datainspektionen i den utsträckning som myndigheternas oberoende ställning enligt de gällande EU-direktiven medger.

Sammantaget konstaterar landskapsregeringen att det arbete som nu görs med att utveckla och omstrukturera den egna förvaltningen skapar goda förutsättningar för ökad kostnadseffektivitet, modernare förvaltning och ökad rättssäkerhet.

ÅDA - Ålands digitala agenda

Landskapsregeringen har tagit på sig ansvaret att förverkliga målen i *Digital agenda för landskapet Åland*. Målet är att tillmötesgå medborgarnas och företagens behov av snabb och effektiv service från det offentliga Åland. I det ingår även avsikten att effektivisera och underlätta arbetet inom förvaltningarna och öka tillgängligheten, graden av självservice och tillgången till myndigheternas information.

För att långsiktigt säkerställa en relevant kunskapsuppbyggnad kommer ÅDA aktivt att arbeta för en nära och långsiktig dialog med den lokala IT-branschen.

Chefen för ÅDA ansvarar för verksamheten och rapporterar till en styrgrupp med medlemmar från landskapsregeringen, Ålands hälso- och sjukvård, Mariehamns stad och Ålands kommunförbund.

För att säkerställa en verksamhetsdriven utveckling äger och driver de olika myndigheterna som alltid sin egen verksamhetsutveckling. ÅDA stöttar myndigheterna i de fall där initiativen kan dra nytta av IT-stöd.

ÅDA kommer inledningsvis att dela in sin verksamhet i tre grupperingar: e-kontor, IT-drift och IT-utveckling/-förvaltning. Grupperingarna består av interna och externa resurser.

E-kontoret har till uppgift att i samarbete med myndigheterna erbjuda invånarna möjligheten att kommunicera med myndigheterna via e-tjänster. Dessutom ska kontoret stötta verksamheterna med att effektivisera sina interna arbetsprocesser.

Grupperingen IT-drift har till uppgift att under året påbörja en konsolidering av nuvarande IT-lösningar och IT-strukturer för att åstadkomma en samutnyttjad IT-infrastruktur. Inledningsvis skapas lösningar för landskapsregeringen, Ålands hälso- och sjukvård samt Mariehamns stad, men målsättningen är att göra denna infrastruktur tillgänglig för hela det offentliga Åland.

Under år 2014 förbereds en organisatorisk och teknisk sammanslagning av IT-avdelningarna vid landskapsregeringen, Ålands hälso- och sjukvård samt Mariehamns stad. Målsättningen är att sammanslagningen genomförs från år 2015.

Grupperingen IT-utveckling har till uppgift att säkerställa att e-kontoret och verksamheterna får tillgång till de IT-lösningar de behöver.

Upphandlingsverksamheten

Landskapsregeringen genomför inköp av produkter, tjänster och byggentreprenader för ca 80 miljoner euro per år. All upphandling är i dagsläget decentraliserad och sker ute på avdelningarna. Flertalet upphandlingar är komplexa och antalet besvär till Marknadsdomstolen ökar.

Landskapsregeringen bedömer det därför vara prioriterat att både höja kompetensen på upphandlingsområdet och väsentligt öka antalet gemensamma upphandlingar inom förvaltningen och avser därför att förstärka organisationen på detta område. Vid allmänna förvaltningen finns idag enbart en upphandlingsjurist. De utökade resurserna kommer att resultera i en effektivare förvaltning som kommer att möjliggöra besparingar genom införandet av samordnade upphandlingar vilket i sin tur bedöms resultera i lägre priser på inköpen då volymerna ökar, fler ramavtal tecknas och förenklade rutiner införs.

Landskapsregeringen har som mål att vidareutveckla det välfungerande samarbete inom upphandlingsområdet som idag finns mellan allmänna förvaltningen och ÅHS så att upphandlingsresurserna vid förvaltningen från år 2015 kan sammanföras till en enhet. Under år 2014 avser landskapsregeringen att påbörja detta arbete genom att systematiskt införa samordnade upphandlingar, mellan avdelningarna och även mellan landskapet och dess underlydande myndigheter.

Som stöd för detta samordningsarbete avser landskapsregeringen att under året utarbeta en upphandlingspolicy. Denna policy kommer att innehålla en övergripande målsättning för samordningsarbetet, samt föreskrifter hur ramavtal ska följas, hur samordnade upphandlingar ska gå till, hur direktupphandlingar får göras, hur miljökrav, sociala och etiska krav kan ställas samt en beskrivning av ansvarsfördelningen mellan de olika aktörerna såsom ledning, upphandlare, avdelningar, myndigheter och beställare.

Gemensamt servicecenter

Landskapsregeringen bedömer förutsättningarna vara goda att ett gemensamt servicecenter för ekonomi- och personalförvaltningen kommer att skapa en effektivare administration, och därigenom åstadkomma kostnadsinbesparingar.

Landskapsregeringen kommer därför under år 2014 att påbörja det förberedande arbetet med att bilda ett myndighetsgemensamt servicecenter, som ska erbjuda tjänster inom i första hand ekonomi- och personaladministration till den åländska offentliga sektorn. Initialt kommer servicecentret att betjäna landskapsregeringens myndigheter, men avsikten är att tjänsterna också ska kunna erbjudas till de åländska kommunerna. Målet är att Ålands offentliga servicecenter ska kunna inleda sin verksamhet den 1 januari 2016.

Det förberedande arbetet kommer att bestå av en förstudie som innehåller en projektplan för bildandet, samt analyser och förslag på vilka delar av ekonomi- och personalförvaltningen vid landskapets olika myndigheter som är lämpliga att föras över till den nya organisationen. Förstudien ska också resultera i förslag på hur servicecentret ska organiseras, personalfrågor, samt vilken avgiftsmodell som ska tilläm-

pas. Slutligen ska de ekonomiska konsekvenserna samt behövliga förändringar i lagstiftningen utredas.

För samtliga utvecklings- och samordningsarbeten gäller att utredningsarbetet även ska ge svar på om flera av dessa verksamheter kan och bör samordnas i samma servicecenter eller om verksamheten bedrivs effektivare i separata enheter. På sikt, när servicecentrets initiala verksamhet fungerar effektivt, anser landskapsregeringen att verksamhetsområdet bör utvidgas med flera lämpliga administrativa stöd-tjänster.

Fastighetsförvaltningen

Landskapsregeringen samordnar fastighetsförvaltningen under en relativt självständig enhet. Målsättningarna är bl.a. att härigenom få en kostnadseffektiv förvaltning, att samordna personella och materiella resurser och att få möjlighet att fördela fastighetskostnaderna på respektive enhet.

Av de utredningar landskapsregeringen gjort har man kunnat konstatera att ett fastighetsverk är den mest lämpade organisationsformen med hänsyn till uppgiften och förutsättningarna för verksamheten. Landskapsregeringen har uppfattningen att även om man senare skulle komma fram till att verksamheten bör bedrivas i form av ett aktiebolag är det mest ändamålsenligt att först inordna verksamheten i ett separat fastighetsverk som därefter bolagiseras.

Avsikten, och förutsättningen för att organisationsformen är lämplig, är att fastighetsverket bedriver s.k. ”in-house-verksamhet”, d.v.s. erbjuder och utvecklar lokaltjänster och annan relaterad service för land-skapets förvaltning och myndigheter. Verksamheten ska regleras i en särskild lag.

Fastighetsverket ska på ekonomiskt hållbara grunder och enligt affärsmässiga principer förvalta land-skapets fastigheter, hyres- och arrendeobjekt, delägarskap i fastigheter och byggnadsobjekt.

Bildandet av fastighetsverket berör många enheter inom förvaltningen och förberedelserna är därför omfattande och bör gå hand i hand med utvecklingen av redovisningen och budgeteringen. Landskapsregeringen anser det med beaktande av detta svårbedömt när fastighetsverket formellt kan inleda sin verksamhet men avser att fortsätta att successivt samordna fastighetsförvaltningen och arbeta enligt de principer som ska ligga till grund för fastighetsverket fr.o.m. den 1 januari 2015. Inom ramen för utredningsarbetet har det visat sig att det mest ändamålsenliga sannolikt är att fastighetsverket även bör vara involverat i skötseln av ÅHS fastigheter. Landskapsregeringen och ÅHS bör därför samverka i planeringen och den etappvisa uppbyggnaden av fastighetsverket. På sikt kan fastighetsverket även innefatta övriga delar av offentlig sektors fastigheter.

FÖRNYELSEBARA ENERGIKÄLLOR OCH -EFFEKTIVERING

En av EU antagen målsättning är att 20 % av energiförbrukningen totalt sett ska komma från förnyelsebara energikällor. För varje medlemsstat fastställs ett mål utgående från vilka naturliga och ekonomiska förutsättningar medlemsstaten har. Enligt det s.k. RES – direktivet som ligger till grund för åtgärderna ska för varje medlemsstat uppgöras en handlingsplan som visar hur medlemstatens mål uppnås. För Finlands del har åtagandet om förnyelsebar energi fastställts till 38 %.

Åland, som omfattas av direktivet, har likaså ett ansvar för att öka användning av förnyelsebara energikällor och för att åstadkomma energieffektivering. Landskapsregeringen har därför upprättat en energiplan för landskapet som fogas till rikets handlingsplan. Landskapet vidtar enligt planen en rad åtgärder i

syfte att medverka till omställningen av energiproduktionen och att uppnå klimatmålen. Exempel på åtgärder är stödfinansiering för projekt inom olika områden, informationstillfällen och ökat kunskapsutbyte.

Energieffektivering, som är ett åtgärdsområde enligt planen, är många gånger den billigaste och minst resurskrävande metoden att minska energiförbrukningen och öka andelen förnyelsebar energi. Landskapsregeringen anser därför att energieffektiveringen är en viktig del i beslutsfattandet inom många områden. Detta kan gälla beslut vid om- och nybyggnad av fastigheter, utbyggnad och drift av kommunala uppvärmningssystem och inom transportsektorn. Effektivering kan många gånger genomföras genom förändrade driftsförhållanden och rutiner som kräver relativt begränsade nyinvesteringar.

För att uppnå det nationella målet om 38 % förnyelsebar energi har riket infört ekonomiska stöd för energiformer som bidrar till att uppnå åtagandet, bl.a. inmatningstariffer för elproduktion från förnyelsebara energikällor såsom vindkraft. Landskapsregeringen har under en lång tid fört diskussioner med rikets myndigheter om hur ett samarbete för att utnyttja de goda förutsättningarna för produktion av vindkraft i landskapet kunde utformas. Diskussionerna har utmynnat i att regeringens finanspolitiska ministerutskott i juni 2013 antog riktlinjer angående produktionsstöd som betalas för el som produceras vid vindkraftverk som ska byggas i landskapet Åland. Riktlinjerna förutsätter som en central del att landskapet uppfyller sina skyldigheter i fråga om förnyelsebar energi enligt EU-rätten. Andelen förnyelsebar energi bör öka med 9,5 procentenheter till år 2020, vilket är lika mycket som andelen i riket enligt den nationella planen ska öka. Landskapsregeringen för nu närmare diskussioner om hur den politiska överenskommelse som avspeglar sig i riktlinjerna ska förverkligas. Då formerna och förutsättningarna för ett inmatningstariffsystem i enlighet med riktlinjerna preciserats i samverkan med berörda riksmyndigheter återkommer landskapsregeringen med förslag till lagstiftningsåtgärder.

Ålands stamnätsbolag, Kraftnät Åland Ab, är nu i färd med att bygga likströmsförbindelsen till riket. Förbindelsen är i grunden till för att trygga landskapets elförsörjning men erbjuder även en långsiktig möjlighet att bygga ut intelligenta nät på Åland. Framöver är det inte bara de större vindparkerna som tillför energi till nätet, då möjliggörs att även mindre gårdsbaserade elproducenter kan bidra till elproduktionen.

EU har ambitiösa mål gällande ökad användning av förnyelsebara energikällor och -effektivering. Under de senaste åren har en rad EU-direktiv införts för att medlemsstaterna ska lagstifta om genomförandet. Det har visat sig att processen är resurskrävande för landskapsförvaltningen. Dels kräver lagstiftningsprocessen i sig resurser och dels kommer genomförandet att innebära nya myndighetsuppgifter med krav på rapportering och redovisning. Landskapsregeringen överväger mot utvecklingen i ett lite längre perspektiv hur arbetet med energifrågorna på sikt kan förstärkas.

INTEGRATIONSPOLITIKEN

Landskapsregeringen konstaterar att inflyttningen till Åland bidrar till en vitalisering av det åländska samhället, arbetsmarknaden och ekonomin om den går hand i hand med anpassning av tjänster för att passa ett åländskt samhälle som alltmer präglas av mångfald och att aktiva åtgärder vidtas för inkludering. Med stöd av landskapslagen om integrationsfrämjande och inom ramen för landskapsregeringens program för integrationsfrämjande kommer insatser (så som riktade utbildningar och metodstöd) göras och arbetsområdet att vidareutvecklas. En viktig del i pågående lärande och utvecklingsarbete är uppföljning, utvärdering och möjliggörandet av dialog och samverkan, vilket landskapsregeringen ämnar

genomföra och stödja under året.

Landskapsregeringen satsar under år 2014 totalt ca 0,8 miljoner euro fördelat på insatser inom barnomsorgen, grundskolan, uppföljnings- och utvecklingsarbete, utåtriktad verksamhet och mångkulturell dialog. Ett informationskontor bemannat på deltid upprättas i anslutning till SFI kursverksamheten i Mariehamn i form av ett pilotprojekt under år 2014. Uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt.

Flyktingmottagning

Finlands regering har beslutat att öka flyktingkvoten för år 2014. Landskapsregeringen välkomnar fortsättningsvis en kommunal flyktingmottagning på Åland och arbetar för att flyktingmottagningen framöver sker genom överenskommelse mellan de åländska kommunerna och riksmyndigheter.

JÄMSTÄLLDHETSPOLITIK

Det övergripande målet för den åländska jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt och frihet att forma samhället och sina egna liv.

Könsuppdelad statistik, fakta och kunskap om flickors, pojkars, kvinnors och mäns villkor och förhållanden, är en förutsättning för att förstå hur jämställdheten/ojämställdheten ser ut i landskapet och statistiken utgör därför grund för projekt och konkreta åtgärder. Landskapsregeringen har till budgetförslaget fogat en statistikbilaga med fokus på kvinnors/flickors och mäns/pojkars hälsa och ohälsa.

Landskapsregeringen konstaterar att våld mot kvinnor måste synliggöras och analyseras som en fråga om kön och makt. En könsmaktsförståelse som grund för politisk praktik synliggör många problem som annars förblir dolda. Landskapsregeringen lägger därför resurser på relevanta och permanenta åtgärder och vidtar under året åtgärder för att etablera ett centrum mot kvinno-/familjefridscentrum på Åland. Landskapsregeringen konstaterar att samhället måste vidta åtgärder för att skydda och stödja utsatta tillika som man i ett förebyggande arbete måste syna de värderingar, normer och attityder som upprätthåller våldet. Integrering av ett genus- och jämställdhetsperspektiv i ordinarie verksamheter spelar en avgörande roll i arbetet med att motarbeta och minska förekomsten av våld i nära relationer. Särskilda insatser görs för att befästa och fördjupa det påbörjade arbetet med en åländsk barnomsorgsverksamhet med hög och likvärdig kvalitet för flickor och pojkar. Åtgärder vidtas också för att skapa förutsättningar för barn och unga till en trygg och jämställd fritid där också normer för maskulinitet ifrågasätts och problematiseras.

BOSTADSPOLITIKEN

Målsättningarna för bostadspolitikerna är att verka för en god tillgång på ändamålsenliga bostäder för olika målgrupper och i olika regioner samt skapa förutsättningar för ett bostadsbestånd som medger ett livslångt och hälsosamt boende. För att uppnå dessa målsättningar används olika stödformer vars uppgift är att stimulera till ändamålsenliga investeringar i nybyggda bostäder och reparationer av det befintliga bostadsbeståndet.

SOCIALVÅRD

Landskapsregeringens mål för socialpolitiken är att på ett hållbart sätt trygga den grundläggande välfärden och verka för social rättvisa så att alla har tillgång till likvärdig och trygg socialvård. Landskapsregeringen avser att under år 2014 göra en uppföljning av rapporten ”Ekonomisk utsatthet och social trygghet på Åland”, ÅSUB 2007:5, för att utröna vilken effekt de senaste årens reformer med införandet av garantipension, förhöjning av utkomststødet och förhöjningar av barnbidraget fått. Under år 2014 tas även ett lagförslag om servicesedlar fram. I enlighet med landskapslag (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården antar landskapsregeringen årligen en socialvårdsplan som innehåller riktgivande mål och anvisningar till kommunerna för ordnandet av socialvården i landskapet under de fem följande åren. Socialvårdsplanen finns tillgänglig på <http://www.regeringen.ax/socialomiljo/planS10.pbs>

Social tillsyn

För att stärka och utveckla tillsynen över den privata och offentliga socialvården samt göra tillsynen mer oberoende, har landskapsregeringen avgett ett lagförslag genom vilket ansvaret för tillsynen och för beviljandet av tillstånd för producenter av privat socialservice från och med år 2014 handhas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHM. Genom överföringen separeras merparten av myndighetsutövningen över det sociala området från den allmänna förvaltningen, vilket innebär att landskapsregeringens arbete på det sociala området i större utsträckning kommer att inriktas på lagstiftning och övergripande strategiska frågor.

Ombudsmannaskap

Som ett led i arbetet med att utveckla och förstärka ombudsmannafunktionerna på Åland har landskapsregeringen avgett ett lagförslag genom vilket barnombudsmannafunktionen samt klient- och patientombudsmannen under år 2014 kommer att verka tillsammans med övriga åländska ombudsmän i en gemensam ombudsmannamyndighet. Genom reformen förstärks barnombudsmannaskapets och klient- och patientombudsmannens oberoende ställning och allmänhetens tillgång till tjänsterna underlättas genom att ombudsmannatjänsterna tillhandahålls på en och samma adress.

Kommunernas socialtjänst

Landskapsregeringen fortsätter i samarbete med kommunerna arbetet med samordningen av den sociala servicen på Åland genom att skapa en ny myndighet som ges i uppgift att sköta all socialvård på Åland förutom barn- och äldreomsorgen. Målet för samordningen är att uppnå likvärdig service oberoende av boningsort, god tillgänglighet till servicen, ökad rättssäkerhet, bästa tänkbara kompetens hos de anställda samt kostnadseffektivitet.

Äldreomsorg

Landskapsregeringens målsättning är att alla ska ha rätt till en likvärdig och kvalitativt god äldreomsorg på Åland. En lag om social- och hälsovårdstjänster för äldre tas fram och fokusområden är de aktiverande, förebyggande och rehabiliterande åtgärderna inom omsorgen och vården av äldre. En prioriterad del är även att stöda utvecklingen och effektiveringen av samarbetet mellan ÅHS och kommunernas äldreomsorg, där enhetliga grunder tas fram för att bedöma de äldres funktionsförmåga.

Barn och unga

Landskapsregeringen kommer att utveckla arbetet inom barnskyddet för att implementera nya kvalitets-

rekommendationer i barnskyddslagen. Den åländska familjevårdslagen förväntas träda i kraft under året och i samband med detta ordnas kurser om familjevårdens förverkligande. På barnomsorgens område fortsätter arbetet med att implementera anvisningarna ”Grunder för förundervisningen”, det vill säga barnomsorgens läroplan. Nya utvecklingsområden är till exempel barn och media, barns sociala och emotionella utveckling.

Landskapsregeringen avser att tillsätta en arbetsgrupp som tar fram ett program för en modern familjepolitik med ett tydligt barnperspektiv. Programmet ska syfta till ökad valfrihet, goda förutsättningar att förena föräldraskap och yrkesarbete samt ökad jämställdhet. I detta sammanhang avser landskapsregeringen att också se över nivåerna i hemvårdsstödet.

Risk- och missbruk

Ålands handlingsprogram mot risk- och missbruk 2013-2016 innehåller långsiktiga mål omfattande att minska alkoholkonsumtionen och skadeverkningarna, att höja alkoholdebutåldern samt skapa ett narkotikafritt Åland. Åtgärder kommer att vidtas för att revidera områdets lagstiftning, såsom sänkning av promillegränsen samt antagande av en ny tobakslag. Projekt Vision Nolltolerans, som är en ny och viktig samordnande funktion för de åtgärder som rör det kommunala, frivilliga och offentliga preventionsarbetet inom missbruk, fortsätter. Inom ramen för projektet erbjuds bland annat information och handledning, föräldrastödsprogram, utbildningstillfällen och kampanjer.

Tillgänglighet och specialomsorg

Landskapsregeringen fortsätter arbetet med att förbättra livsvillkoren för alla i samhället oavsett funktionsförmåga. Landskapsregeringen kommer under år 2014 att arbeta för att förverkliga åtgärdsprogrammet för Ålands landskapsregerings funktionshinderspolitik 2013-2016 ”Ett tillgängligt Åland”. Inom specialomsorgen fokuserar landskapsregeringen särskilt på olika insatser för att öka individens självbestämmande samt att stärka förutsättningarna för ett självständigt boende, där bl.a. ett långsiktigt bostadsprogram tas fram för personer med utvecklingsstörning.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Landskapsregeringens mål med hälso- och sjukvården är att främja en hållbar utveckling genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder samt att trygga en tillräckligt god specialsjukvård. Landskapsregeringen avser att under året fortsätta arbetet med att utarbeta förordningar till den nya hälso- och sjukvårdslag som trädde i kraft 1.1.2012 samt arbeta med implementeringen av EU:s direktiv om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård.

För att stärka och utveckla tillsynen över den offentliga hälso- och sjukvården samt göra tillsynen mer oberoende, överförs tillsynsansvaret till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Även möjligheten att överföra tillsynen över och tillstånden för den privata hälso- och sjukvården utreds i samarbete med riksmyndigheterna. Genom överföringen separeras merparten av myndighetsutövningen på hälso- och sjukvårdsområdet från landskapsregeringens hälso- och sjukvårdsbyrå. Förutom en tydligare rollfördelning och en mer ändamålsenlig tillsynsstruktur medger överföringen att landskapsregeringens arbete på hälso- och sjukvårdsområdet kan koncentreras och fördjupas på det samhällsmedicinska området, liksom på lagstiftning och övergripande strategiska frågor.

Utvecklingsarbete med syfte att direkt och indirekt förbättra förutsättningarna för god hälso- och sjuk-

vård för landskapets invånare fortgår på flera fronter. Den medicinska utvecklingen går framåt och befolkningens anspråk på hälsorelaterad livskvalitet ökar. Effektivisering och ökade resurser kan inte eliminera gapet mellan efterfrågan/vårdbehov och den samlade möjliga prestationen inom hälso- och sjukvården. Denna situation är inte på något vis unik för Åland utan ses i alla resursstarka områden med en utbyggd hälso- och sjukvårdssektor. Det är även en viktig samhällsuppgift att systematiskt granska, värdera och rangordna aktiviteter inom den offentliga hälso- och sjukvården så att man utifrån rådande värderingar åstadkommer maximal nytta med tilldelade medel. Prioritering ska vara en del av vårdens utveckling i såväl goda som svåra ekonomiska tider. Den vägledande etiken i prioriteringsarbetet ska ha ett brett samhällsstöd och prioriteringar måste grundas i bästa möjliga vetenskapliga underlag. ÅHS har antagit grundläggande principer för prioriteringar av vård samt gjort en principiell indelning av vård efter angelägenhetsgrad. Landskapsregeringen och ÅHS ämnar fortsätta arbetet med vårdprioriteringar genom att vidareutveckla och specificera dessa.

Vid ÅHS avses under året bl.a. upphandla övervakningsutrustning till intensivvården och digitalisera EKG-utrustning. På grund av slitage och förändrade samt nya vårdbehov behövs om- och nybyggda lokaler för den geriatriska kliniken, fysiatri- och rehabiliteringskliniken samt primärvårdsklinikens hemsjukvård. Byggstart planeras till hösten 2014. IT-satsningar görs för att uppnå en med dagens mått mätt modern IT-standard som medger såväl god säkerhet som förbättrad patientservice.

Den lagstadgade vårdgarantin har hittills uppfyllts väl vid ÅHS. Kösituationen följs kontinuerligt upp genom körapparater, vilka även är tillgängliga för allmänheten på ÅHS hemsida. Tillgången till välutbildad personal är en grundläggande förutsättning för möjligheterna att bibehålla en välfungerande och högkvalitativ åländsk hälso- och sjukvård utan fördyrande kösituationer. Olika satsningar på befintlig personal och rekryteringar görs på flera plan.

MILJÖ OCH HÅLLBAR UTVECKLING

Den övergripande målsättningen är en långsiktigt hållbar utveckling för att nå visionen om ett hållbart, välmående och konkurrenskraftigt Åland.

Den parlamentariska kommittén, som tillsattes år 2012, för att ta fram landskapsregeringens hållbarhetsstrategi "Omställning Åland" har i juni 2013 lämnat ett förslag till en långsiktig strategi för när Åland ska vara ett hållbart samhälle. Utgående från kommitténs förslag lämnar landskapsregeringen ett meddelande till lagtinget under hösten 2013. Meddelandet beskriver en metodik för hur landskapets strategiska arbete för hållbar utveckling ska genomföras. Landskapsregeringen avser att för lagtinget föreslå att lagtinget fattar ett beslut om att Åland ska vara ett hållbart samhälle år 2051 samt att man antar de fyra hållbarhetsprinciperna som grund för det strategiska arbetet.

Landskapsregeringens arbete med hållbar utveckling fortsätter fokusera på att förbättra processerna inom verksamhetsplanering, budget och beslut för att därmed säkerställa att de beslut som fattas är långsiktigt hållbara. Under år 2014 inleds ett treårigt projekt för samhällsutveckling där hållbarhetsarbetet har en central roll.

Ett av regeringens viktigaste miljömål är att förbättra vattenkvaliteten i Östersjön, de inre vikarna, sjöar och vattentäcker. För att nå de högt ställda miljömålen behövs konkreta åtgärder. Under år 2014 kommer ett förslag till nytt vattenåtgärdsprogram och förvaltningsplan tas fram för de åländska sjöarna,

grundvatten och kustvattnen. Även förslag till åtgärdsprogram för de yttre havsområdena kommer att tas fram i samråd med omgivande regioner.

I programmen kommer nya utsläppsmål slås fast för olika verksamheter. Därvid kommer de utsläppstak som HELCOM slog fast hösten 2013 att beaktas. Inom ramen för det nya landsbygdsutvecklingsprogrammet, vattenbruksstrategin och det nya operativa programmet för hav och fiske riktas olika styrmedel till insatser där de gör störst nytta och som bidrar till att nå miljömålen. I enlighet med förslag i vattenåtgärdsprogrammet kommer beslut att fattas under år 2014 om två till tre vattenskyddsområden för att förebygga föroreningar och upprätta ett långsiktigt skydd av dricksvatten från ytvattentäcker.

Arbetet med att skydda de områden som ingår i landskapsregeringens Natura 2000-program fortgår med att tre till fyra områden skyddas, samtidigt som skötseln av befintliga skyddande kulturmarker fortgår. För att förenkla och förtydliga för verksamhetsutövare och myndigheter kommer ändringar att föreslås för fridlysningsbestämmelserna i naturvårdslagen. Under förutsättning att EU godkänner ansökan kommer ett LIFE-projekt gemensamt med flera riksorganisationer kallat "Marine environment and Implementation of Marine directives in the Gulf of Finland, Archipelago Sea, and Åland Islands" att inledas. En undersökning av utbredningen av främmande, invasiva arter på Åland görs, samt en preliminär kartering av behövliga åtgärder för att fylla kraven enligt den kommande EU-förordningen, som är under beredning. Förekomster av hotade arter karteras, särskilt sådana som Åland enligt habitat- och fågeldirektiven måste bevara. Bevarandeplaner görs för de mest hotade arterna och biotoperna.

Arbetet med att förenkla producentansvarssystemen har pågått i tre steg. Det sista steget pågår nu och omfattar att harmonisera den åländska lagstiftningen till rikets system så att problemen med införselgränsen blir så osynlig som möjligt. Arbetet med en ny avfallslag påbörjas under året.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har fått många nya uppgifter under den senaste tiden och ett särskilt stort område är tillsynen över socialvården och hälso- och sjukvården. En åtgärd är att ett förslag till blankettlag på djurskyddsområdet kommer att föreslås. För att i så stor utsträckning som möjligt underlätta för både medborgare och myndighet fortsätter arbetet med förenklingen av lagstiftningen.

UTBILDNINGS- OCH KULTURPOLITIK

Kunskap och innovation är en förutsättning för ett livskraftigt och konkurrenskraftigt samhälle. En god, likvärdig utbildning är en av grundstenarna i välfärdssamhället. Utbildningen ger barn och ungdomar de kunskaper och färdigheter de behöver för ett självständigt liv. Vuxnas behov av fortbildning och om skolning är mycket viktigt för att arbetsmarknaden ska fungera väl och för individernas möjligheter till ett livslångt lärande. Utbildningen ska gynna kreativitet, initiativförmåga och entreprenörskap och särskilt befrämja en ökad integration. En ökande kunskapstillväxt inom ramen för smart och hållbar utveckling är ett uttalat mål i internationella sammanhang. Inom nordens talas om kunskapstriangeln, d.v.s. den samverkan som skapats mellan utbildning, innovation och forskning medan man i en vidare europeisk kontext talar om EU2020-strategin.

För att skapa en långsiktig utbildningspolitik med fokus på flexibilitet, strukturanpassning och samarbete tillsätts en utbildningsdelegation. Delegationens sammansättning ska spegla samhällets roll som beställare av utbildning så som kommunerna, näringslivet och arbetsmarknadsparter. En av delegationens första uppgifter blir att leda arbetet för framtagandet av ett utbildningspolitiskt program. Det utbildningspolitiska programmet ska på ett systematiskt sätt definiera målsättningar för den långsiktiga ut-

bildningspolitiken. Det åländska utbildningssystemet ska främja barns, ungas och vuxnas kunskaper, färdigheter och kompetens, förhindra utslagning samt tillgodose individers behov av strukturer för att möjliggöra ett livslångt lärande. ÅSUB:s rapport (2013:4) Utbildningsbehov och arbetsmarknad 2025 utgör ett underlag för framtida utbildningsdimensioneringar. Framtida kompetenser som utbildningssystemet ska utveckla är bl.a. analysförmåga, initiativförmåga, kommunikativ förmåga, entreprenörmässigt tänkesätt samt mediekompetens.

Den kompetens och infrastruktur som finns inom sjöfartsutbildningen på Åland samordnas till en effektiv helhet med avseende på materiella och personella resurser. En struktur för undervisningssamarbete och tillgodoräknande av tidigare studier och kunnande utvecklas inom sjöfartsutbildningens olika nivåer. Utbildningsvägen från manskap till befäl ska vara tydlig.

Eftersom sjöfartsutbildningen utgör en självklar kärna i högskolans utbildningsuppdrag då kunskapen inom området är stor och möjligheterna att utveckla spetskompetens är goda. Högskolan på Åland har därför getts i uppdrag att tillsammans med Ålands gymnasium utarbeta en plan för samordning av sjöfartsutbildningen. Planen ska presenteras i början av året. Samordningen berör sjöfartsprogrammen och den sjöfartsanknutna kursverksamheten inom Högskolan på Åland och utbildningsprogrammet inom sjöfart i Ålands gymnasium. Ålands sjösäkerhetscentrum och skolfartyget m/s Michael Sars utgör gemensamma stödresurser för sjöfartsutbildningens behov och inkluderas också i samordningen. Målet är att utbildningen ska bedrivas med samordnade resurser utifrån synkroniserade läro- och kursplaner för att uppnå en effektiv resursanvändning i alla delar av sjöfartsutbildningen. Målsättningen är att Högskolan på Åland, efter att samordningen genomförts, ska ansvara för den yrkesmässiga undervisningen inom sjöfartsutbildningen på gymnasie- och högskolenivå. Respektive skola antar och utexaminerar studerande på sin utbildningsnivå (Rapport 17 juni 2011, Optimering av sjöfartsutbildningen på Åland).

Konkreta åtgärder som ska vidtas är utarbetande av gemensamma läroplaner och kursplaner för undervisning som leder till samma behörighet. Styrdokumenten ska vara klara att tas i bruk läsåret 2014 - 2015. En organisation tas fram för samordning av undervisningsplanering, lärarresurser, utrustning, lokaler och verkstäder, praktikhantering, studiehandledning samt kursverksamhet vilken ska kunna genomföras senast läsåret 2015 - 2016. Ålands sjösäkerhetscentrums och skolfartyget m/s Michael Sars tillhörighet klarläggs inom planeringsarbetet. Ett gemensamt marknadsföringsnamn för sjöfartsutbildningen som helhet från manskap till befäl tas fram och presenteras inför läsåret 2015 - 2016.

I takt med att den allmänna förvaltningen genomgår organisationsförändringar bör utbildnings- och kulturavdelningens inre organisation anpassas till nya förutsättningar som uppstår. Verksamheterna vid byråerna optimeras och tryggas i avseende å myndighetsutövning, utveckling och service till allmänheten.

Genom landskapsregeringens satsning på den framtida skolan görs flertalet utvecklingsprojekt. Betydande resurser kommer att läggas på att med den nyligen tagna IKT-strategin för utbildningsväsendet på Åland som riktlinje stöda och samordna IKT-utvecklingen i såväl grundskolan som landskapets egna skolor. Vidare kommer satsningen att möjliggöra projekt bl.a. för att stöda barns och ungas läsintresse samt insatser för att öka elevers och studerandes välmående i skolan. Åtgärder för att uppmuntra elever till språkstudier vidtas. Med anledning av satsningen på en ny basutställning i Ålands museum kommer ett projekt också att starta som utvecklar skolans möjligheter att använda denna i sin undervisning.

Grundskolan

En god start i skolan ger en stabil plattform för det livslånga lärandet. Flickors och pojkars individuella

behov och förutsättningar, begåvning och olikheter ska beaktas och utgöra grund för skolornas undervisning och verksamhet. Basfärdigheterna att läsa, skriva, räkna liksom digital kompetens, adekvata kunskaper och en bred allmänbildning ska betonas i takt med elevernas ålder och mognad. Särskild vikt läggs vid utveckling av pojkars läsintrasse och läsförmåga samt utvecklande av mediekompetens. Grundskolornas huvudmän, kommunerna, har samtidigt i uppgift att i samklang med landskapsförvaltningens styrdokument stöda flickors och pojkars psykiska och fysiska hälsa på bästa sätt. För elever med särskilda svårigheter ska stödåtgärder verkställas i ett tidigt skede. Tyngdpunkten i kartläggningen av skolornas inlärningsresultat ligger i bedömningen av elevernas kunskaper och färdigheter. Läroplansutvecklingsarbetet inriktas på anpassning av målformuleringar till framtida krav på kompetenser samt implementering av den reviderade läroplanen och bedömningsanvisningarna. En kartläggning av åtgärdsbehov, utmaningar och möjligheter för att trygga grundutbildningsbehovet med anledning av ojämna elevprognoser, särskilt i de perifera områdena i landskapet, ska genomföras.

Gymnasienivån och vuxenutbildningen

Landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildningen trädde i kraft 1.8.2011. Därmed bildades en ny myndighet, Ålands gymnasium, med en förvaltningsmyndighet och två skolor, Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium. Den nya organisationen fortsätter att utveckla sin organisation och sina former för den interna kommunikationen, operativa styrningen och ledningen samt utvecklingen av ett digitaliserat antagningssystem. Omläggningen av undervisningen och anpassningen av yrkesutbildningens läroplaner till ett periodsystem fortgår. Styrelsen för myndigheten samordnar de båda skolornas resurser.

En utvärdering av reformen kommer att genomföras under året. Utvärderingen tar sikte på både att utvärdera lagstiftningsmässiga, organisatoriska, ekonomiska och pedagogiska aspekter.

Användningen av digitala verktyg i undervisningen lyfts genom fortsatta kompetensutvecklingsinsatser där även en förberedelse inför digitaliserade studentexamensprov från år 2016 ingår. Grunder och strukturer för vuxenutbildningen utvecklas. Ålands gymnasium utvecklar sin vuxenutbildning inom behörighetsgivande utbildning och skapar ett flexibelt och varierat utbildningsutbud som möter arbetslivets och vuxna individers efterfrågan och behov av kompetenshöjning. Valideringssystemet tas i bruk inom Ålands gymnasium med stöd av både gällande lagstiftning och kommande lagförändringar. Landskapsregeringen avser att lämna ett lagförslag till lagtinget där rättigheter och skyldigheter närmare preciseras i valideringssystemet.

En revidering av gymnasieutbildningens läroplansgrunder fortgår för att uppnå en anpassning till gymnasielagens skrivningar gällande utbildning på gymnasienivå och till de processer som pågår inom EU och omkringliggande regioner samt till förändringar i den allmänbildande utbildningens läroplansgrunder. Förhållandet mellan utbildning och arbetsliv ska stärkas. Lärande i arbete, yrkesrådets ställning och arbetsuppgifter samt genomförande av yrkesprov som pedagogisk bedömningsform kommer att vara föremål för särskilda utvecklingsinsatser under året. Målsättningen är att utbildningen ska vara av hög kvalitet och motsvara arbetslivets krav på kompetens och kunnande. Alternativa studievägar utvecklas för att studerande inom yrkesutbildningen kan uppnå en breddad behörighet till högskolestudier.

En översyn av övergången mellan grundskolan och gymnasienivån för elever med funktionsnedsättning kommer att genomföras. I arbetet med att säkerställa tillgången till studieplatser och alternativ är utvecklingen av system och metoder en viktig del. Avsikten är att identifiera problemområden och möjliggöra förbättringar samt att utveckla samarbetet mellan olika aktörer. Målet är att utnyttja den totala

kompetensen och de erfarenheter som finns av att undervisa och boendeträna elever med utvecklingsstörning.

Högskolan på Åland

Högskolans utbildnings- och forskningsuppdrag är att i samarbete med det lokala näringslivet och offentliga sektorn generera kunskap som utvecklar samhället och näringarna på Åland och skapar tillväxt. Högskolan bedriver yrkesinriktad utbildning på hög nivå som efterfrågas i det åländska samhället. Genom att höja kvaliteten och kvantiteten på arbetskraft och kunskap, bidrar Högskolan på Åland till att stärka existerande industri- och tjänstekluster och skapa nya i vilka innovationer i form av nya produkter, tjänster och affärsmodeller uppkommer. Högskolans verksamhet bidrar till att skapa nya jobb och öka inflyttningen till Åland.

Högskolan utvecklar sitt utbildningsutbud och sin forskningsverksamhet i samarbete med relevanta universitet och yrkeshögskolor i närområdet samt med det åländska näringslivet. Högskolans tillämpade forskning stöder i första hand utbildningen och utvecklingen inom arbetslivets olika sektorer. Möjligheten att stärka högskolans forskningsaktiviteter utreds för att skapa ett lokalt forskningsnätverk. En utredning pågår kring huruvida AICIS och eventuellt andra externa aktörer kunde bilda ett semi-autonomt center i högskolan och hur andra forskningsrelaterade verksamheter kunde införlivas i ett forskningssamarbete kring högskolan.

Enligt utbildningsavtalet med högskolan görs en utredning kring högskolans uppdrag och driftsform i syfte att klarlägga konsekvenser och alternativa organisationsformer för att uppnå ett ökat oberoende i förhållande till landskapsregeringens centralförvaltning. Utredningen ska under avtalsperioden granska möjligheterna till en förändrad finansieringsmodell och förutsättningar för förändrade styrmekanismer. Arbetet baseras på utveckling av uppföljning baserad på relevanta nyckeltal. Målet är att ge högskolan en större autonomi i förhållande till centralförvaltningen genom att reformera organisationsformen och skapa en finansieringsform som är mera knuten till högskolans prestation gällande antalet utexaminerade studerande.

Kultur, kulturarv och fritt bildningsarbete

Kulturpolitiken omfattar konstarterna, kulturarvet, bildningssträvandena och till viss del medierna. Under åren 2012-2013 har landskapsregeringens kulturpolitiska program reviderats och antagits. Nyckelord i landskapsregeringens kulturpolitik är bl.a. mångfald, tillgänglighet, delaktighet och förnyelse. I programmet betonas kulturens egenvärde men också dess betydelse som medel för samhällsutvecklingen i samverkan med andra politikområden. Under år 2014 avser landskapsregeringen utarbeta ett nytt mediepolitiskt program samt föreslå ett nytt finansieringssystem som ersätter nuvarande licenssystem. I samband med detta inleds också ett projekt med arbetsnamnet ”Det digitala filmarkivet” som syftar till att digitalisera värdefulla äldre dokumentärfilmer och på det sättet göra dem tillgängliga för en framtida publik.

Med utgångspunkt i det kulturpolitiska programmet ska åtgärder särskilt vidtas för att organisera en permanent teaterutbildning på grundläggande nivå för barn och unga samt medlemskap i Filmregion Stockholm-Mälardalen. Under år 2013 har avtal med Gävle symfoniorkester ingåtts angående orkesterns turnéer till Åland. Samarbetet fortgår under år 2014.

Biblioteksverksamheten är genom sin mångsidighet en prioriterad del av det åländska kulturlivet och landskapsregeringens strävan är att slå vakt om en fortsatt hög nivå i biblioteksservicen. Biblioteken ska vända sig till alla invånare och aktivt verka för att främja integrationen bl.a. genom att anpassa utlå-

ningsutbud efter målgrupp. Under år 2014 avser landskapsregeringen att tillsammans med Mariehamns stad utarbeta ett nytt avtal om centralbiblioteket. Avtalet ska gälla från år 2015.

Arbetet med basutställningen för Ålands museum fortskrider planenligt för att stå klart år 2015. Investeringar görs i museibygnaden i och med förnyelsen av basutställningen för att stärka Ålands museum och Ålands konstmuseum som ett av landskapets främsta besöksmål. Under året granskar landskapsregeringen nuvarande förutsättningar för uppförande av ett besökscentrum i Bomarsund för att inför budgeten för år 2015 ta ny ställning till projektets förverkligande. Tillgänglighetsanpassningar vid museibyråns sevärdheter planeras och projekteras i syfte att bredda målgrupperna enligt såväl funktionshinderspolitik som turismstrategi.

Kulturarvet är en angelägenhet för alla. I en hållbar och demokratisk samhällsutveckling är historien en betydelsefull och central identitetskapare. Kulturarvet ska ses som en fundamental resurs och en tillväxtfråga i kulturella sammanhang.

Kulturen samverkar med andra samhällssektorer, inte minst besöksnäringen. Landskapsregeringen betonar kulturens betydelse för att främja integration, den enskildas välbefinnande och utveckling samt kulturens värde inom vården.

Museibyran deltar i utvecklandet av fastighetsförvaltningen gällande landskapets kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Från att tidigare ha gått in för en särskild stiftelse för Eckerö post- och tullhus har landskapsregeringen valt att undersöka för- och nackdelar med en organisation som kunde ta ett större verksamhetsansvar för flera landskapsägda sevärdheter.

Idrott och motion

Idrotten är en folkrörelse med uppskattningsvis 14.000 utövare på olika nivåer. Under år 2013 har landskapsregeringen tillsammans med Ålands idrott utarbetat övergripande riktlinjer för idrottens finansiering. Riktlinjerna ska gälla från år 2014.

I likhet med kulturpolitiken ska idrottspolitiken beakta jämställdhet, hållbar utveckling, regional rättvisa och öppenhet för nya idéer. Särskilt prioriteras flickors och pojkers möjligheter att idrotta och motionera. Samtidigt är det viktigt att uppmärksamma de idrottsframgångar som Åland har på elitnivå i nationella och internationella sammanhang då de i stor utsträckning fungerar som inspiration för idrottsutövande unga kvinnor och män.

Ungdom

Arbetet med den åländska ungdomspolitiken tar sin utgångspunkt i det ungdomspolitiska programmet, vars programperiod förlängs till år 2015. Under år 2013 har arbetet med en lätt revidering av programmet inletts. De ungdomspolitiska målen; att ge ungdomar reella möjligheter till påverkan och delaktighet och att ungdomars engagemang, skapande förmåga och kritiska tänkande ska tas tillvara som en samhällsresurs ligger fortsättningsvis fast. Målsättningarna är riktgivande för det förhållningssätt som landskapsregeringen och dess förvaltning ska ha till unga. Målsättningarna genomsyrar det ungdomspolitiska programmet och den åländska ungdomspolitiken som helhet. De ska integreras i övriga politikområden som berör ungdomars levnadsvillkor. En kartläggning av myndighetssamarbete görs beträffande ungdomar som inte studerar eller arbetar och därmed löper risk för marginalisering. Arbetet har inletts under hösten 2013.

NÄRINGS-, ARBETSMARKNADS- OCH REGIONALPOLITIK

Hög konkurrenskraft och drivkrafter till förnyelse hos de åländska företagen har avgörande betydelse för utvecklingen av det åländska välståndet. Grunden för det bygger på långsiktighet, en stabil samhällsutveckling med hög sysselsättning hos en kunnig arbetskraft och en gynnsam näringslivsutveckling på hela Åland. Landskapsregeringen skapar tillsammans med näringslivets och arbetsmarknadens representanter ett gott företagsklimat. Ålands strategiska läge mitt i norra Östersjöns mest dynamiska region med närhet till nordiska och baltiska huvudstäder ger ett gott utgångsläge för handel, affärsförbindelser och rekrytering av kompetens för det åländska näringslivet.

Tyngdpunkterna i landskapsregeringens arbete de kommande åren är att, tillvarata intressena hos den åländska ekonomins motor, sjöfarten, genom utbildning av arbetskraft och påverkansmöjligheter i förhållande till internationella verksamhetsramar; bygga strukturer som bättre främjar nyföretagande, utveckling av befintliga företag, generationsväxling och skapa incitament till framväxt av nya kunskapsintensiva företag; revidera arbetsmarknadslagstiftningen och de sysselsättningsfrämjande åtgärderna så att steget till arbetslivet förkortas samt ge skärgårdsregionen förutsättningar att bedriva utvecklingsarbete som gynnar näringslivet.

Sjöfart

Sjöfartens konkurrensförutsättningar påverkas när svaveldirektivet träder i kraft i Östersjön år 2015. Fartyg med närsjöfart som huvudsaklig intjäning får ett högre kostnadsläge än fartyg utanför Östersjön. Investeringar i ny ännu obeprövad teknik eller högre bunkerpriser är svåra utmaningar. På lång sikt anpassas flottan till miljöbestämmelserna genom nya fartyg men det är viktigt att infrastruktur och hantering av nya drivmedel utvecklas i snabb takt. Verksamhetsramarna för sjöfarten bör utformas på rätt nivå vilket ofta är inom internationella sjöfartsorgan eftersom företagen opererar och konkurrerar globalt. Tidsmässigt bör bestämmelser införas så de inte snedvrider konkurrenskraften mellan företag i olika delar av världen.

Det maritima klustret på Åland där rederiverksamheten är en del har fortsatt utvecklingspotential. De åländska företagen har stort kunnande inom bl.a. fartygsdrift, konstruktion, kundservice, logistik, informations- och kommunikationsteknologi, finansiella- och försäkringstjänster. Den åländska utbildningen erbjuder närmast ett komplett utbud och landskapsregeringens målsättning är att utvecklings- och forskningsarbetet ska vara tillämpligt för och gärna bedrivas i samarbete med det åländska näringslivet. Ett aktuellt forsknings- och utvecklingsprojekt vid Högskolan på Åland är att utveckla ett kommersiellt, automatiskt och autonomt transportsystem till sjöss oberoende av fossila bränslen. Målsättningen är att Högskolan ska upprätthålla spetskompetens kring framtidens miljövänliga transporter till sjöss och att forskningen ska integreras i olika program inom Högskolan.

Entreprenörskap och företagande

Kompetens och specialkunnande hos personalen är de mest betydelsefulla konkurrensfaktorerna för företag och arbetsplatser. Utmaningen är att främja forskning, innovation och utveckling så att det blir tillämpligt i det åländska näringslivet och leder till nya varor och tjänster, nya och fler affärer och en stärkt konkurrenskraft. Den starka potentialen är de kunskapsintensiva företagen, lång erfarenhet av internationell verksamhet, kärnkompetensen i det maritima klustret, en stigande utbildningsnivå och en långsiktigt positiv befolkningsökning på Åland. Genom strategiska samarbeten mellan utvecklingsinstitutioner och näringsliv kan såväl innovationer som rekrytering av specialkompetens främjas. Investeringar i fysiska tillgångar och kompetenshöjande insatser kompletterar varandra och från år 2014 kom-

mer dessa åtgärder att koordineras genom att det nya programmet med finansiering från Europeiska socialfonden, det s.k. ESF-programmet, administreras av näringsavdelningen. Den övergripande målsättningen för regional- och socialfondsprogrammet för Åland 2014 - 2020 är att med utvecklad kunskap och kompetens förbättra arbetslivet, produktiviteten och innovationskapaciteten på Åland för att förnya och diversifiera det åländska näringslivet och bidra till ett aktivt inkluderande samhälle. En hög sysselsättningsgrad och därmed skattekraft, konkurrenskraftiga företag och en långsiktigt hållbar tillväxt skapar grund för att behålla den åländska välfärden på en fortsatt hög nivå.

De reformprocesser som leder till nya regelverk för finansieringsstöd till företag samt hur EU-finansiering ska kanaliseras till näringslivsutveckling på Åland har fördröjts inom EU:s institutioner vilket betyder att åtgärderna kommer att tas i bruk successivt med början under första halvåret 2014 fram till början av år 2015. Landskapsregeringen kommer i ett meddelande till lagtinget att redogöra för innehållet i de olika programförslagen samt hur finansieringen fördelas. Utgångspunkten i beredningen har varit den s.k. omställningsbudgeten våren 2012. Landskapsregeringen kommer under året att slutföra förhandlingar med kommissionen inför programperioden 2014 - 2020 och fatta beslut om genomförande av EU-program samt initiera relevant lagstiftning. Den för närvarande positiva investeringsviljan som noteras inom exportföretag på Åland främjas genom att nationella anslag upptas under året för investeringar.

Jämsides med reformprocesserna 2014 - 2020 bereds en ny struktur för hur det näringslivsfrämjande arbetet ska bedrivas på Åland. ”En-dörr-in” principen eftersträvas för nya och befintliga företag och företagare på Åland. Ambitionen är att samla de offentliga resurserna för effektivare resursanvändning och bättre koordinering, vilket syftar till att ge hela företagsÅland bättre service. Idag är uppgifterna fördelade på flera olika aktörer och företag upplever ibland att det är svårt att orientera sig i myndighetsvärlden. Förslaget är att det näringslivsfrämjande arbetet bedrivs i ett ”utvecklingsbolag” som ges en rättslig grund för de olika uppgifterna som finansieras med offentliga medel (den slutliga juridiska formen för ”utvecklingsbolaget” utreds). ”Utvecklingsbolagets” huvuduppgifter är finansiering, rådgivning och utvecklingsarbete. Finansiering omfattar företagsfinansiering i form av bidrag (till exporterande företag), lån, garantier och riskkapital samt projektfinansiering till föreningar och myndigheter. Rådgivning till företag omfattar starta-eget rådgivning och bygg-starkt-företag konsultation. ”Utvecklingsbolaget” kan bedriva egna utvecklingsprojekt, t.ex. främja kvinnors företagande, exportresor, miljöteknik, förnyelsebar energi, kompetenshöjning inom säljteknik för företag, i samarbete med andra aktörer. Exportfrämjande verksamhet görs också inom ramen för Team Finland. Landskapsregeringen formulerar näringslivspolitik och utformar direktiv för ”utvecklingsbolagets” verksamhet. Under året bereds lagförslaget som även kan innefatta att verksamheterna i Ålands Utvecklings Ab, Norra Ålands Industrihus Ab, Ålands Teknologicentrum och delar av näringsavdelningen berörs av reformen. Nära anknutna till dessa områden är även landskapsregeringens Regelråd och Tillväxtråd och arbetet med en Utvecklingsplan för Åland. Regelrådets uppgift är att identifiera och föreslå åtgärder för att minska företagens kostnader till följd av regler och därigenom underlätta företagens vardag. Regler ska vara lättförståeliga och ändamålsenliga. Genom www.enklareregler.ax kan förslag till förenklingar lämnas in och dessa bearbetas sedan av Regelrådet. Tillväxtrådet är landskapsregeringens expertorgan som bidrar med kunskap om olika åtgärders tillväxteffekt samt med förslag på tillväxtfrämjande insatser.

Det nya ”utvecklingsbolaget” strävar efter samarbete med åtminstone Ålands näringsliv r.f., Företagarna på Åland r.f., Visit Åland r.f. och Högskolan på Åland för att förbättra företagsklimatet på Åland.

Landskapsregeringen har fokus på tillväxt och utveckling i näringslivspolitik. Vid sidan av det arbete som bedrivs för att lägga struktur och lagstiftning på plats för framtiden kommer landskapsregeringen

att förbättra dialogen med näringslivet. Under året skapas arenor för samarbete genom en uppföljning av Wheelit-processen. Dessutom kommer arbetet för att öka synligheten internationellt för de åländska företagen att förstärkas. Finns det tillräckligt intresse hos åländska företag att delta i landskapsregeringens exportdelegationer erbjuds möjlighet att exponeras i Kina år 2014. En annan aktivitet under året är idéutvecklingstävlingen Skraknästet som öppnas för alla branscher, det vill säga inte bara för besöksnäringen. Områden som är angelägna under de kommande åren är även att driva på digitaliseringen för de små företagen och hitta lösningar som underlättar generationsväxling. Landskapsregeringen tar fram material om Åland och näringslivet för besökare på svenska och engelska som är fria för alla att användas samt ökar kommunikationen via sociala medier. Under året finansieras destinationsmarknadsföring med fortsatt tonvikt på Ålandsbilden i bred bemärkelse som att besöka, göra affärer, arbeta och bo på Åland.

Turismen är en av världens snabbast växande näringsgrenar. Förutom att branschen skapar sysselsättning, inkomster och arbetstillfällen på Åland så medför en satsning på turism även att livskvaliteten för åretruntboende ökar genom ett större utbud av restauranger, evenemang och upplevelser. En satsning på destinationsmarknadsföring är således en satsning för att öka Ålands attraktionskraft som boendeort och med det ökad inflyttning.

Huvudfokus för turismpolitiken under år 2014 är att tillsammans med branschorganisationerna förverkliga och implementera turismstrategin där ett av målen är att dubblera omsättningen till år 2022. Landskapsregeringen avser även att i resultatavtalet med Visit Åland r.f. för år 2014 avsätta medel för den gemensamma satsningen på en flygförbindelse med kontinenten samt sätta fokus på att näringen ges uppdrag att öka produktutvecklingen.

Lantbruket föreslås främjas genom koncentrerat stöd för produktion, investeringar och miljö. Målsättningen med landsbygdsutvecklingspolitiken är att bidra till en hållbar ekonomisk utveckling på Åland och till att utveckla och diversifiera det till landsbygden kopplade näringslivet. Programmet ska dessutom bidra till att stärka och utveckla de goda natur- och miljöförhållandena samt stärka Ålands attraktivitet som samhälle. Programmets främsta prioritering är att säkerställa en tillräcklig primärproduktion och på så sätt se till att det finns livsmedel för konsumenterna och råmaterial för Ålands livsmedelsindustri. Landskapsregeringen avser att göra en konsekvensanalys av det kommande LBU-programmet. Därefter avser landskapsregeringen att fastställa sådana stödnivåer som ger producenterna förutsättningar som är konkurrenskraftiga med övriga Finland och samtidigt främjar ett miljövänligt hållbart jordbruk. Regelverket från EU:s sida och beslut om den fleråriga finansieringsramen gällande EU:s medel saknas ännu, vilket gör att år 2014 blir ett övergångsår. Landskapsregeringen kommer år 2014 att tillämpa nuvarande regler för miljöstöd och kompensationsbidrag, det s.k. LFA-stödet, som utgör ca 70 % av nuvarande landsbygdsutvecklingsprogram och finansieringen tas från det nya landsbygdsutvecklingsprogrammet 2014 - 2020, i enlighet med övergångsbestämmelser. Övriga insatser med finansiering från EU bedöms starta år 2015. För att inte hindra den strukturomvandling som pågår inom lantbruket föreslås att nationella anslag upptas för investeringar i lantbruket. Fördröjningen av EU-regelverket har även påverkat utredningen om fördelningen av ansvaret mellan landskapsregeringen och riksmyndigheterna gällande det s.k. LFA-stödet från år 2014, men för år 2014 kommer riksmyndigheterna att finansiera den nationella tilläggsdelen till LFA-stödet.

Landskapsregeringen föreslår att avtalen om försöksodling och rådgivning sammanförs som ett ytterligare steg på vägen att utnyttja resurser optimalt. Effektiviseringen av skogsbruksplaneringen fortsätter genom laserscanning och digitalisering av material. En översyn av lagstiftningen om stöd för skogsbruksåtgärder är påkallad och den nya s.k. timmerförordningen ställer ökade administrativa krav på

skogssektorn. Finansieringsmöjligheterna för fiskerinäringen påverkas av förseningen på EU-nivå och ligger tidtabellsmässigt sist i beredningen. Landskapsregeringens målsättning är att den åländska fiskerinäringen ska vara konkurrenskraftig, ekonomiskt lönsam samt ekologiskt och socialt hållbar. De fiskbestånd och ekosystem som nyttjas av näringen ska skyddas och vårdas för att även i framtiden kunna tillhandahålla närproducerad råvara för livsmedel av hög kvalitet.

Arbetsmarknaden

Sysselsättningsgraden stiger igen efter en för åländska förhållanden ovanlig svacka under finanskrisåren. De senaste tio åren tycks dock skillnaden mellan kvinnor och män ha ökat och sysselsättningsgraden för kvinnor är ca 3 procentenheter högre än för män. I en internationell jämförelse är det mycket ovanligt, om än alls förekommande, att kvinnor har en högre sysselsättningsgrad än män. De senaste tio åren har befolkningen ökat med i genomsnitt 225 personer per år och de totala flyttströmmarna är stora. I genomsnitt flyttar ca 870 personer in till Åland per år och 670 flyttar ut. Den här dynamiken är bra för Åland och de flesta flyttar till ett arbete eller utbildning vid framförallt Högskolan på Åland. Ams arbetar kontinuerligt för att i samarbete med arbetsgivare locka inflyttare till Åland och rekrytera den kompetens som efterfrågas.

Arbetslöshetsgraden ser ut att ha stabiliserat sig även om det föreligger stor osäkerhet i ekonomin fortsättningsvis. De senaste årens ökade pensionsavgångar leder till en större rörlighet på arbetsmarknaden och genom nyrekrytering kan utbildningsnivån hos arbetskraften förväntas stiga. Landskapsregeringen gör i enlighet med regeringsprogrammet en översyn av lagstiftningen om arbetsmarknadspolitik och sysselsättningsfrämjande utbildning. Reformering av arbetsmarknadslagstiftningen innebär att hålla arbetslinjen högst med effektiva tjänster för arbetssökande och arbetsgivare och att ge god service till dem som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Fokus i det avseendet är på ungdomar och funktionshindrade. Resurser för en arbetspsykolog budgeteras med tillfälliga anslag i väntan på reformeringen av arbetsmarknadspolitiken. Landskapsregeringen har för avsikt att fortsätta trepartdialogen med arbetsgivar- och arbetstagarrepresentanter för att stämma av arbetsmarknadsläget samt behandla planerade reformer.

Skärgården

Landskapsregeringen uppmuntrar till flera konkreta utvecklingsprojekt i skärgården och föreslår att skärgårdskommunerna ges större inflytande över Skärgårdsnämnden. Skärgårdsnämnden ges också resurser för att genomföra egna aktiviteter. Skärgårdsstödet som har beviljats till nya företag i skärgården samt stödet i form av befrielse från socialskyddsavgifter för vissa arbetsgivare i skärgården fortsätter och det viktiga stödet till de året-om öppna skärgårdsbutikerna föreslås höjas av regionalpolitiska motiv. Genom landsbygdsutvecklingsarbetet ingår även affärsutveckling för skärgårdsföretag. Kommunkationerna är livsnerven i skärgården och arbetet med att öka kapacitetsutnyttjandet och att utveckla kortare rutter inom skärgårdstrafiken fortgår.

Landskapsregeringen ser de unga skärgårdsborna som en central målgrupp när det gäller den framtida utvecklingen för regionen. Tillgång till fritidsaktiviteter, kulturutövning, idrott och ett reellt inflytande är viktigt för unga människor liksom möjligheterna att utveckla entreprenörskap. För att möjliggöra åter- och inflyttning krävs en kommunal bostadspolitik som beaktar boende för olika grupper av invånare. Landskapsregeringen kommer att initiera Temadagar om innehållet i en modern regional tillväxtpolitik som utformas nära dem som berörs.

TRAFIK- OCH TRANSPORTPOLITIK

Trafiksäkerhet

Trafiksäkerhetsarbetet kommer att vara i fokus under år 2014. Arbetet inleds med att en ny trafiksäkerhetsplan tas fram. Trafiksäkerhetsplanen innehåller riktlinjer och handlingsplaner för en ökad trafiksäkerhet i landskapet Åland. Då även kommunerna axlar rollen som väghållare, är det viktigt att arbetet sker i dialog med representanter från den kommunala sektorn. Planen bör innehålla både kort- och långsiktiga mål samt inkludera insatser riktade mot såväl den fysiska trafikmiljön samt mot trafikanter.

Väghållning

Genom åren har stora summor investerats i det åländska vägnätet. Det är därför av största vikt att medel frigörs för underhåll och reparationer. I annat fall reduceras investeringslivslängden och därmed går värdet av investeringen förlorat. Som ett led i att färdigställa huvudvägarnas ombyggnad, fortsätta utbyggnaden av gång- och cykelvägar samt grundförbättra och belägga glesbygdsvägar på landsbygden och i skärgården kommer landskapsregeringen att fortsätta tillämpningen av kostnadseffektivare förbättringsmetoder så kallad stabiliseringsfräsning, där det så är möjligt. Detta görs i syfte att uppnå flera kilometer ombyggd, förbättrad och belagd väg än med traditionell byggnadsteknik.

I samband med att reparationen av Vårdöbron påbörjades konstaterades att bronns status, både avseende betong och stål, var i avsevärt sämre skick än förväntat. Reparationsarbetet avbröts och en rapport innefattande specialinspektion, provtagning, analys och förslag till åtgärdsplan beställdes. Efter att den beställda rapporten levererats kommer landskapsregeringen att ta slutgiltig ställning till huruvida bron repareras eller om byggandet av en ny bro, av samhällsekonomiska och tekniska orsaker, är mer försvarbart.

På grund av att det har upptäckts alkali-kiselreaktion i Vårdöbrons betong har landskapsregeringen inlett arbetet med att ta fram ett kontrollprogram för att utreda om det finns ytterligare problem med landskapets övriga broar. Inledningsvis granskas de broar som är byggda kring samma tid som Vårdöbron, men hela brobeståndet ska ses över. Undersökningarna av broarna inleds våren 2014 och beräknas pågå två till tre år.

Oljeskydd

Sjötrafiklederna i vårt närområde är hårt trafikerade och det finns en potentiell risk att en olycka, med oljeutsläpp som följd, kan inträffa. Oljeskyddet är ett behörighetsområde som är delat mellan riket och landskapet. Därtill är ledningsfunktionen vid en räddningsoperation delad beroende på om oljan finns till havs eller nått land. Det är därför av största vikt att räddningsarbetet är effektivt och välkoordinerat för att därigenom minimera risken för skador på djur, natur och miljö.

Under året färdigställs en oljeskyddsplan och arbetet med att samordna resurserna både inom landskapet och med aktörer i våra närområden intensifieras. Därtill finns en målsättning om att överföra oljeskyddsmyndighetens uppgifter till de kommunala räddningsmyndigheterna via avtal.

Sjötrafiken.

I enlighet med tidigare planer samt landskapsregeringens inriktningsbeslut fortsätter konkurrensutsättningen av den frigående färjtrafiken i sin helhet med målsättning att sänka driftskostnaderna. I takt med att driften av fartyg i egen regi minskar förändras personalstrukturen så att rederiets personal på sikt fasas ut och kontrollfunktionen på beställar- och tekniksidan förstärks.

Av sjötrafikens kostnader utgör mer än hälften personalkostnader. Arbetstidsvilolagstiftningen är idag en dominerande faktor i trafikplaneringen. Den fulla implementeringen av arbetstidsvilolagstiftningen har medfört att kostnaderna ytterligare har ökat samt indirekt påverkat turlistans grundupplägg i en icke positiv riktning. Svårigheterna med att möta trafikanternas behov i relation till lagstiftningen är stora under nuvarande premisser.

Korttrutt

Landskapsregeringens målsättning med korttruttssystemet är att skapa en trygg förutsägbar trafik som beaktar de bofastas, näringslivets och fritidsboendets behov samtidigt som kostnaderna för skärgårdens transportförsörjning ska minska.

Arbetet med en systemjämförelse (förstudie) d.v.s. där nuvarande trafiksystem matchas mot ett framtida korttruttssystem med fokus på ekonomiska, sociala och miljömässiga faktorer samt förslag på lösningsmodeller kommer att presenteras i slutet av år 2013.

Landskapsregeringen prioriterar arbetet med att framta en konkret och långsiktig handlings-, tids- och projektplan vilken inledningsvis kommer att presenteras i form av ett meddelande till lagtinget. I samband med korttruttarbetet kommer en servicenivåbeskrivning för skärgårdstrafiken att tas fram. Under tiden fram tills att korttruttprojektet förverkligas, tvingas landskapsregeringen att anpassa trafiken efter tillgängliga budgetmedel.

Inom rederienheten bedrivs ett kontinuerligt arbete med att effektivisera verksamheten i syfte att sänka kostnaderna genom optimering av arbetsscheman, konkurrensutsättning av varor och tjänster, ibruktagande av ett effektivt underhållssystem och förbättringar av miljöledningssystemet. Parallellt med och som en del i detta arbete utreds det framtida behovet av tonnage med optimal anpassning för korttrutt.

Kollektivtrafik

Landskapsregeringen avser ta ett nytt samlat grepp kring kollektivtrafiken med målsättning att skapa en fungerande helhetslösning för hela Åland. En arbetsgrupp med bred representation tillsätts. Arbetsgruppens rapport blir en viktig pusselbit i planeringen av kollektivtrafik efter att avtalen med de nuvarande aktörerna utgår.

PERSONALPOLITIK

Landskapsregeringen behöver kunnig personal för att fullfölja sina åtaganden gentemot medborgarna i en alltmer dynamisk och krävande miljö. Som en följd av att många anställda går i pension och ett krympande ekonomiskt utrymme står landskapsregeringen inför flera utmaningar när det gäller att tillgodose det långsiktiga personal- och kompetensbehovet och samtidigt minska driftskostnaderna. För att kunna behålla och rekrytera den personal som behövs i verksamheterna behövs ett modernt, jämställt och rättvist avlöningssystem. Avtalsparterna beslöt i senaste ramavtalsförhandling att utreda hur A-lönklasserna lämpligen kan omvandlas till eurolöner, med vilka konsekvenser och kostnader detta kan göras. Parterna ser utredningen som en förutsättning för och ett första steg i en process vars mål är att övergå till en avlöning som baserar sig på en metodisk värdering av tjänstens svårighetsgrad.

Det är även viktigt att landskapsregeringen har ett gott anseende som arbetsgivare för att kunna säkerställa kontinuerlig tillgång på kompetent arbetskraft. Ett kontinuerligt förbättringsarbete pågår med beaktande av detta bl.a. inom områdena rekrytering, ledarskap, arbetsmiljö- och hälsa samt kompetensut-

veckling. Landskapsregeringen fortsätter sin satsning på att erbjuda högskolestuderande praktikplatser som ett led i det långsiktiga rekryteringsarbetet.

Ett steg i det långsiktiga arbetet med att stärka landskapsregeringens arbetsgivaransende är att förbättra annonseringen efter ny personal och marknadsföringen av landskapsregeringen som arbetsplats. De möjligheter som utvecklingen av hemsidan och landskapsregeringens aktivitet på sociala medier kan erbjuda ska tas tillvara i rekryteringsprocessen. Rekrytering ska genomsyras av transparens och rättssäkerhet.

Arbetsmiljön kartläggs och utvecklas i samband med kontinuerliga medarbetarundersökningar. För att förebygga problem i ett tidigt skede och minska risken för ohälsa och sjukskrivningar har landskapsregeringen ett handlingsprogram för främjande av arbetsförmåga och uppföljning av sjukfrånvaro. Olika friskvårdsinsatser som subventionerade motionsaktiviteter, föreläsningar och kampanjer bidrar till bättre hälsa men tillika också bättre trivsel.

Ett arbete med att ta fram en gemensam värdegrund för ledarskap och medarbetarskap inom förvaltningen pågår därför och kommer att slutföras under år 2014. Tillika som det finns ett kontinuerligt behov av ny personal och kompetens kräver det ekonomiska läget att antalet anställda totalt sett successivt minskar. Landskapsregeringen har en restriktiv anställningspolitik vilket betyder att varje enskild tjänst som blir vakant behovsprövas. Antalet tjänster och arbetsförhållanden har under de fem senaste åren, 2009 - 2013, minskat med drygt 120 st.

Landskapsregeringens målsättning är att i första hand genomföra minskningarna och förändringarna av personalstrukturen i samband med naturliga avgångar. Eftersom kompetensen hos den personal som finns inom områden vars verksamhet, i landskapets regi eller allmänt, behöver minskas inte alltid sammanfaller med kompetensbehovet där ny personal söks finns inte alltid möjlighet till omplacering.

Landskapsregeringen hanterar i god personalpolitisk anda de uppsägningar som inte kan undvikas och tillämpar då de riktlinjer för omplacering och omställningsåtgärder som sedan tidigare gäller enligt landskapsregeringens personalförsörjningsplan.

BUDGETEN OCH AVLÖNINGSGIFTERNA

Löneutgifterna har beräknats med beaktande av gällande kollektiva avtal och enligt det faktiska löneläget den 1.10.2013 medan avtalade lönejusteringar efter den tidpunkten beaktats schablonmässigt. Ny tjänstekollektivavtalsperiod inleddes 1.3.2012 och avtalen för de flesta yrkesgrupper löper t.o.m. 31.3.2014. Det ekonomiskt ansträngda läget gör att inga stora löneökningar förutspås. Pensionspremierna enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond har beräknats enligt 17 % av de förskottsinnehållning underkastade löneutgifterna. De som nyanställts efter den 1.1.2008 försäkras i ett privat arbetspensionsbolag. De direkta sociala avgifterna har beaktats för de flesta med 2,61 %.

Ett lagförslag om ändring av tjänstemannalagen har antagits av lagtinget och trätt i kraft 1.9.2013. Inrättande och indragning av tjänster omnämns inte i budgetförslaget. Istället görs en behovsprövning och för de externa myndigheterna avger avtalsbyrån ett utlåtande om förslaget. Genom att landskapsregeringen inom fastställda ramar för verksamheten kan fatta beslut om tjänsteregleringarna skapas ett flexibla system utan att tjänsteinnehavarnas rättsliga ställning i förhållande till arbetsgivaren i sak förändras. I informationssyfte anges antalet anställningsförhållanden och deras art i en tabellstatistik över per-

sonal per huvudtitel 2012 - 2014 (bilaga 2).

Inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänsteledighet med lön på grund av sjukdom och moderskap har i budgetförslaget beaktats netto under respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar innebär samtidigt att kostnader för eventuella vikarier i nämnda fall ska belastas respektive moment för personalutgifter.

ANSLAGENS BETECKNINGAR OCH JÄMFÖRELSE ÅRSVIS

Budgetanslagen delas in i tre huvudsakliga momentarter, d.v.s. anslag för konsumtions-, överförings- och investeringsutgifter.

Konsumtionsutgifter (moment som har slutsiffror i intervallet 01 - 29) är den typ av utgifter som ger en direkt motprestation, d.v.s. olika typer av verksamhetsutgifter. Exempel på sådana utgifter är löner och lönebikostnader, köp av varor och tjänster samt anskaffning av maskiner och inventarier av ringa värde. Om anskaffningarna under ett moment beräknas överstiga 20.000 euro ska enligt budgetanvisningarna i motiveringen anges att i anslaget ingår anskaffningar.

Överföringsutgifterna (30 - 69) ger inte någon direkt motprestation, men hjälper indirekt landskapet att fullfölja sina uppgifter. Hit räknas bidrag och överföringar till kommuner, övrig offentlig sektor, näringslivet, hushållen, allmännyttiga sammanslutningar samt bidrag från EU-fonderna.

Investeringsutgifter (70 - 89) är olika typer av budgetutgifter som ger landskapet tillgångar av olika slag. Realinvesteringar (70 - 79) är utgifter för anskaffning av anläggningstillgångar. På realinvesteringsmoment ingår som huvudregel anskaffningar samt projekt som överstiger 100.000 euro, medan övriga mindre anskaffningar upptas under konsumtionsutgiftsmoment. Anslag upptas i allmänhet endast för det som ska förverkligas under året, dock så att man i planen uppger totalkostnaden för ett projekt som inleds under budgetåret och som fordrar anslag under kommande år för att kunna förverkligas. Lån och övriga finansinvesteringar (80 - 87) används för lån som beviljas av landskapets medel. Övriga finansinvesteringar (88 - 89) kan användas vid inköp av aktier och värdepapper samt inköp av eller in-trängsersättning för naturskyddsområden.

Övriga utgifter (90 - 99) är räntor och amorteringar samt t.ex. budgetöverföringar mellan olika budgetår.

I såväl sifferstaten som detaljmotiveringen betecknas förslagsanslag med (F), vanliga reservationsanslag med (R), EU-reservationsanslag med (R-EU) och tvååriga reservationsanslag med (VR). Förslagsanslag används främst för lagbundna utgifter vars omfattning är svår att bedöma. De får inte överskridas utan att landskapsregeringen givit tillstånd. Reservationsanslag används för utgifter som sträcker sig över flera år, dock högst 4 år. Dessa får inte överskridas, men oanvänd del överförs till senare budgetår. Ett förtydligande av reservationsanslagen görs, där det framgår hur mycket som använts, respektive står till förfogande från tidigare års budgeter. Ett reservationsanslag som är avsett att finansiera ett EU-program (betecknas (R-EU) kan användas till dess att programmet avslutats, samt får överskridas om det är nödvändigt för att uppfylla det aktuella anslagets ändamål. VR, tvååriga reservationsanslag används för verksamhetsutgifter. Dessa får inte överskridas men oanvänd del överförs till följande budgetår. Anslag utan beteckning är årliga och får inte överskridas eller överföras till ett senare budgetår.

För varje moment anges uppgifter om motsvarande anslag i bokslutet för år 2012 och budgeten för år 2013. För anslagen anges även under bokslutsuppgiften för år 2012 hur mycket som under året använts av tidigare års anslag samt på motsvarande sätt under uppgiften om budgeten för år 2013 hur mycket som beräknas använt av tidigare års anslag. I kolumnen tillgängliga anslag 1.10 anges återstoden av anslag upptagna i 2013 års budget, respektive från tidigare år reserverade anslag. Om ett anslag tidigare inte varit upptaget i budgeten anges detta med texten "Momentet nytt" i detaljmotiveringen. Då ett moment utgår ur budgeten anges även detta i detaljmotiveringen.

Budgeten uppgörs som huvudregel brutto, d.v.s. inkomster tas upp under inkomstmoment och utgifter under utgiftsmoment. Om det finns särskild anledning kan nettobudgetering undantagsvis tillämpas. Undantaget framgår då klart i motiveringen med en hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §). Den nya finansförvaltningslagen tillämpas på budgeten för år 2014.

Budgeten uppgörs i mervärdesskattehänseende netto, d.v.s. så att mervärdesskatten inom gottgörelsesystemet inte belastar respektive budgetmoment. Endast icke avdragbar mervärdesskatt så som för representation, eller kostnader för uthyrningsfastigheter ska belasta budgeten.

Uppställningen av budgetförslagets detaljmotivering följer tidigare års uppställning såtillvida att detaljmotiveringen för inkomstmoment visas under respektive kapitel för motsvarande utgiftsmoment. För att tydliggöra behovet av finansiering med budgetmedel visas inkomster som positiva tal och utgifter som negativa tal. Anslagen under momenten visas endast som totalanslag.

De bidrag som beviljats och registrerats enligt förbindelseprincipen men som inte kommer att utbetalas återbokas för budgetmoment som hör till EU-programmen för åren 2007 – 2013 respektive 2014 - 2020 mot det moment där bidrag beviljats. Denna återföring beskrivs inte separat under berörda moment.

Med hänvisning till ovanstående får landskapsregeringen vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till budget för landskapet Åland under år 2014 samt bemyndigar landskapsregeringen att uppta för budgetens förverkligande erforderliga lån.

Mariehamn den 21 oktober 2013

L a n t r å d

Camilla Gunell

Vicelantråd

Roger Nordlund

Bilagor:

1. Översikt över användningen av penningautomatmedel år 2014
2. Personal per huvudtitel 2012 - 2014
3. Översikt över landskapets och kommunernas investeringsplaner
4. Beskrivning av investeringsprojekt - budget 2014
5. Kvinnors och mäns livsvillkor och hälsa

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014**Ärendets behandling**

Lagtinget har den 20 november 2013 inbegärt finans- och näringsutskottets yttrande över budgetförslaget och budgetmotionerna.

Motioner

I anslutning till budgetförslaget har utskottet behandlat följande budgetmotioner:

Ett ekonomiskt råd

Ltl Gunnar Janssons m.fl. budgetmotion (BM 1/2013-2014)

Avdrag för studielån

Ltl Mats Perämaas m.fl. budgetmotion (BM 2/2013-2014)

Avräkningsgrunden

Ltl Mats Perämaas m.fl. budgetmotion (BM 3/2013-2014)

Samordning av korttrutts- och fartygsplanering

Ltl Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion (BM 4/2013-2014)

Matraster på linfärjor

Ltl Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion (BM 5/2013-2014)

Trafik och transportpolitik

Ltl Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion (BM 6/2013-2014)

Trafikavdelningen utgiftsminskning

Ltl Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion (BM 7/2013-2014)

Regelverk för skattegottgörelsen

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 8/2013-2014)

Indexjustering av landskapsandelarna till kommunerna

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 9/2013-2014)

Strukturella förändringar för att minska landskapets budgetunderskott till 2016, tillägg till allmänna motiveringen

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 10/2013-2014)

Ekonomisk kompensation till kommunerna, ändring i allmänna motiveringen

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 11/2013-2014)

Sänkning av konsumtionsutgifterna

Ltl Mats Perämaas m.fl. budgetmotion (BM 12/2013-2014)

Tillväxt- och hållbarhetsfond

Ltl Mats Perämaas m.fl. budgetmotion (BM 13/2013-2014)

Policy för flyktningmottagning, tillägg till allmänna motiveringen

Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 14/2013-2014)

B7-samarbetet avslutas, ändring i den allmänna motiveringen

Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 15/2013-2014)

Hemspråksundervisning, tillägg till den allmänna motiveringen

Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 16/2013-2014)

Utvecklad religionsundervisning, tillägg till den allmänna motiveringen

Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 17/2013-2014)

Alandica, en utvärdering, tillägg till den allmänna motiveringen

Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 18/2013-2014)

Ändring i allmänna motiveringen under "Utveckling och omstrukturering av den kommunala serviceproduktionen"

Vtm Viveka Eriksson m.fl. budgetmotion (BM 19/2013-2014)

Digitala agendan, samordnad IT-förvaltning samt e-förvaltning

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 20/2013-2014)

Ekonomisk politik, ändring i allmänna motiveringen

Ltl Anders Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 21/2013-2014)

Ordning i samhällsfinanserna

Ltl Anders Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 22/2013-2014)

Penningautomatmedlen till stimulans av näringslivet

Ltl Axel Jonssons m.fl. budgetmotion (BM 23/2013-2014)

Utnyttja de åländska avdragen

Ltl Axel Jonssons m.fl. budgetmotion (BM 24/2013-2014)

Åtgärder mot barnfattigdom, ökning av anslag

Ltl Anders Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 25/2013-2014)

Indexjustering av landskapsandelar till kommunerna, ökning av anslag

Ltl Brage Eklunds m.fl. budgetmotion (BM 26/2013-2014)

Nordens lägsta samfundsskatt

Ltl Axel Jonssons m.fl. budgetmotion (BM 27/2013-2014)

Livslångt lärande för förståndshandikappade, ändring av allmänna motiveringen

Ltl Brage Eklunds m.fl. budgetmotion (BM 28/2013-2014)

Medgivande för organdonation i deklarationen

Ltl Brage Eklunds m.fl. budgetmotion (BM 29/2013-2014)

Svenska språket, ändring i allmänna motiveringarna

Ltl Anders Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 30/2013-2014)

Frigörande av PAF-medel för stimulans av näringslivet

Ltl Axel Jonssons m.fl. budgetmotion (BM 31/2013-2014)

Utred samhällsreformen inom ramen för ordinarie medel

Ltl Brage Eklunds m.fl. budgetmotion (BM 32/2013-2014)

Utveckling av IT-undervisning

Ltl Anders Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 33/2013-2014)

Sysselsättnings-, utbildnings- och integrationsåtgärder inom ramen för ordinarie verksamhet

Ltl Axel Jonssons m.fl. budgetmotion (BM 34/2013-2014)

Primärnäringsarnas utveckling, finansiering med ordinarie medel

Ltl Anders Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 35/2013-2014)

Trafikavdelningens utvecklingsarbete, finansiering med ordinarie medel

Ltl Brage Eklunds m.fl. budgetmotion (BM 36/2013-2014)

Miljövänliga serverhallar

Ltl Anders Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 37/2013-2014)

Gör Åland till Nordens mest företagsvänliga region*Ltl Anders Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 38/2013-2014)***Marknadsför möjlighet till praktikplats på Åland***Ltl Axel Jonssons m.fl. budgetmotion (BM 39/2013-2014)***Avräkningsgrunden***Ltl Anders Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 40/2013-2014)***Hållbarhetskriterier för alla stöd och bidrag, tillägg till allmän motivering***Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 41/2013-2014)***Ett förbättrat och förenklat reseavdrag, tillägg till allmän motivering***Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 42/2013-2014)***Korttruttsinvesteringar***Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 43/2013-2014)***Penningautomatmedel för utveckling och sysselsättning***Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 44/2013-2014)***E-förvaltning och e-tjänster inom den kommunala sektorn, tillägg till moment***Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 45/2013-2014)***Samarbetsunderstöd***Ltl Mats Perämaas m.fl. budgetmotion (BM 46/2013-2014)***Ungdomsgaranti, tillägg till allmän motivering***Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 47/2013-2014)***Uppföljningar av hälsa och välfärd***Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 48/2013-2014)***Personbiljetter och årskort***Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 49/2013-2014)***Gång- och cykelväg Lemströms kanal – Söderby, tillägg till beskrivning av investeringsprojekt***Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 50/2013-2014)***Hörande**

Utskottet har i ärendet hört lantrådet Camilla Gunell, vicelantrådet Roger Nordlund, ministern Carina Aaltonen, ministern Johan Ehn, ministern Fredrik Karlström, ministern Gun-Mari Lindholm, ministern Veronica Thörnroos, ministern Wille Valve, bro- och hamningenjören Magnus Ahlskog, projektledaren Lovisa Arlid från Skärgårdsungdomarnas intresseorganisation (SKUNK) rf., ekonomichefen Jim Bergbo från Jomala kommun, tf. byråchefen Ian Bergström, verksamhetsledaren Janina Björni från Rädda Barnen på Åland rf., byråchefen Helena Blomqvist, styr. ordf. Sven-Harry Boman från Andelslaget Ålands trädgårdshall, förbundsdirektören Erik Brunström från Ålands kommunförbund kf., styr. ordf. Sture Carlson från Chipsters Ab, vd:n Anders Ekström från Ålands Näringsliv rf., styr. ordf. Jesper Eliasson från Ålands radio och TV Ab, verksamhetsledaren Susan Enberg från De utvecklingsstördas väl på Åland (DUV) rf., vd:n Bengt Eriksson från Byggab, förvaltnings- och utvecklingschefen Dan E Eriksson, kommundirektören John Eriksson från Jomala kommun, vd:n Trygve Eriksson från Eriksson Capital Ab, styr. ordf. Terese Flöjt från Visit Åland rf., projektledaren Mårten Fröjdö från Företagarna på Åland rf., chefen för den digitala agendan Jörgen Grette, prognoschefen Jesper Hansson från Konjunkturinstitutet i Sverige (per telefon), avdelningsjuristen Ida Hellgren, byråchefen Sölve Högman, vd:n Anders Ingves från PAF, avd. chefen Rainer Juslin, bitr. avdelningschefen Niklas Karlman, budgetplaneraren Robert Lindblom, vd:n Henry Lindström från Ålands producentförbund rf., vd:n Thomas Lundberg från Crosskey Ab, sjöfartsrådet Ben Lundqvist från Lundqvistrederierna, ombudsmannen Jonny Mattsson från Företagarna på Åland rf., styr. ordf. Rebecka Mattsson från Skärgårdsungdomar-

nas intresseorganisation (SKUNK) rf., finanschefen Conny Nyholm, utredaren Rickard Palmer från ÅSUB, rektorn Leena Raitanen från Medborgarinstitutet, vd:n Pia Rothberg-Olofsson från Ålands radio och TV Ab, avd. chefen Carolina Sandell, vd:n Tord Sarling från Andelslaget Ålands trädgårdshall, avd. chefen Sören Silfverström, verksamhetsledaren Marika Sundqvist från Ung Resurs, bitr. finanschefen Runa Tufvesson, vd:n Olof Widén från Rederierna i Finland rf., kommerserådet Anders Wiklöf från Wiklöf Holding Ab, stadsdirektören Edgar Vickström från Mariehamns stad och avdelningschefen Yvonne Österlund.

Rättelser

Utskottet har under behandlingen av ärendet informerats om att i det tryckta budgetförslaget ingår några felaktigheter i texten. Utskottet har beslutat att inta rättelserna i betänkandets detaljmotivering.

Utlåtanden

Utskottet har med stöd av 52 § 1 mom. arbetsordningen inbegärt ett utlåtande från lag- och kulturutskottet avseende budgetmotion nr 17/2013-2014 gällande utvecklad religionsundervisning. Utlåtandet bifogas betänkandet.

Närvarande

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Jörgen Pettersson, vice ordföranden Mika Nordberg (delvis) och ledamöterna Tony Asumaa (delvis), Brage Eklund, Karl-Johan Fogelström, Annette Holmberg-Jansson, Mats Perämaa samt ersättarna Torbjörn Eliasson (delvis) och Roger Jansson (delvis).

Reservationer

Fyra reservationer har fogats till betänkandet, av ledamöterna Tony Asumaa, Brage Eklund och Mats Perämaa.

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att lagtinget antar landskapsregeringens förslag till budget för landskapet Åland under år 2014 samt bemyndigar landskapsregeringen att uppta för budgetens förverkligande erforderliga lån,

att lagtinget förkastar budgetmotionerna nr 1-50 samt

att lagtinget beslutar att budgeten för år 2014 ska tillämpas från och med den 1 januari 2014 i den lydelse den har i lagtingets beslut.

Mariehamn den 12 december 2013

Ordförande

Jörgen Pettersson

Sekreterare

Niclas Slotte

Ålands lagting

Lagtingsledamot
Brage Eklund m.fl.

RESERVATION

Datum
2013-12-12

Till Ålands lagting

Reservation mot finans- och näringsutskottets betänkande nr 7/2013-2014 gällande budget för landskapet Åland 2014

Reglering av avräkningsgrunden

En reglering av avräkningsgrunden i enlighet med självstyrelselagens 47 § förefaller kopplas ihop med arbetet för en ny självstyrelselag. Detta är inte korrekt och följer inte nuvarande självstyrelselag, där det tydligt framgår hur förfarandet av ändringar i avräkningsgrunden ska göras genom rikslag vilket innebär att ändring först kan ske när initiativ om detta har väckts i riksdagen.

Landskapsregeringen måste skilja på dessa två processer och sträva till att åstadkomma en ändring av avräkningsgrunden i enlighet med den justeringsgrund som anges i självstyrelselagen.

Undertecknade har föreslagit att landskapsregeringen kraftfullt bör driva frågan om en justering av avräkningsgrunden i enlighet med nuvarande självstyrelselag. Förslaget fick inget gehör hos majoritetsrepresentanterna varför vi blir tvungna att reservera oss.

Med anledning av ovanstående föreslår vi:

att texten under rubriken Självstyrelseutveckling under betänkandets allmänna motivering får följande tillägg: "Landskapsregeringen driver kraftfullt frågan om en justering av avräkningsgrunden i enlighet med nuvarande självstyrelselag."

Åtgärder mot barnfattigdom

Barnfattigdom förekommer främst i hem där föräldrarna är arbetslösa, deltidsarbetande eller lågavlönade. Ur ett barnperspektiv är det allvarligt att andelen barnhushåll med låg ekonomisk standard ökar eftersom det innebär risk för både sociala och ekonomiska problem. Både självförtroende och framtidstro kan minska hos barn som upplever att det är stor skillnad mellan vad de själva har för möjligheter och vad andra barn kan göra.

ÅSUB:s utredning "Ekonomisk utsatthet och social trygghet på Åland (2007:5)" klarerar dock att 45 % av alla ensamförsörjare med hemmavarande barn under 18 år på Åland vid tidpunkten låg under den relativa fattigdomsgränsen innan skattefria transfereringar. Således kan man dra slutsatsen att en majoritet av de allra fattigaste barnen sannolikt lever med en ensamstående förälder och att en höjning av barnbidragets ensamförsörjartillägg följaktligen skulle ha en direkt positiv effekt.

Således föreslog undertecknade en fördubbling av ensamförsörjartillägget, men eftersom utskottets majoritet inte kunde omfatta undertecknades förslag blev vi tvungna att reservera oss.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att anslaget under moment 45.10.53 "Barnbidrag (F)" ökas med 393.000 euro med motiveringen att landskapsregeringen ska återkomma till lagtinget med ett lagförslag om att barnbidragets ensamförsörjartillägg dubblas från och med år 2014.

Trädgårdsnäringen

Utskottet skriver under allmänna motiveringarna att de önskar lyfta fram trädgårdsnäringen som genererar de största intäkterna inom jordbrukssektorn. Av det som trädgårdsnäringen producerar går 97 procent på export från Åland. Utskottet konstaterar att näringen har behov av flera yngre odlare, investeringar och att det finns utrymme för avsättning från mer areal. Produktion av nya grödor ger möjligheter till ännu större expansion. Dessa skrivningar stöder undertecknade. Det finns ett intresse bland odlarkåren att investera inom trädgårdsnäringen, eftersom det senaste årens investeringsstöd har varit riktat mot mjölkproduktionen så finns det uppdämt behov av ett ökat anslag till odlare inom trädgårdsnäringen. Det finns stora utmaningar inför framtiden för försäljningsföretagen att bibehålla tillräckligt stora marknadsandelar och volymer för att vara intressant på marknaden. Därför är det viktigt att vi från politiskt håll visar vår tro på näringen och följer upp med anslag för investeringar i budgeten.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att följande text införs under moment 47.15.44: "Utskottet noterar att ett stort investeringsintresse och behov råder bland jordbrukarna, för att jordbruket skall stå rustade för framtiden och möta upp mot livsmedelsindustrins behov på större volymer och nya grödor, är det viktigt att tillräckliga anslag finns budgeterade för investeringar. Trädgårdsnäringen som genererar de största intäkterna inom jordbruket har de senaste åren inte varit prioriterade, därför föreslår utskottet att anslaget under moment 47.15.44. höjs med 500.000 euro för att utvecklingen i trädgårdsnäringen motsvarar livsmedelsindustrins önskemål."

Mariehamn den 12 december 2013

Brage Eklund

Mats Perämaa

Tony Asumaa

Ålands lagting

Lagtingsledamot
Brage Eklund

RESERVATION

Datum
2013-12-12

Till Ålands lagting

Reservation mot finans- och näringsutskottets betänkande nr 7/2013-2014 gällande budget för landskapet Åland 2014

Åtgärder för bevarandet av vårt svenska språk

Texten beträffande språket i allmänna motiveringarna i budgetförslaget visar att regeringen inte tar språksituationen på Åland och utvecklingen i Finland på allvar. Trots lagda förslag att ge landskapsregeringen i uppgift att förverkliga centrala delar av rekommendationerna från den parlamentariska språkkommittén från 2006, kunde de inte omfattas av utskottsmajoriteten varför undertecknad blev tvungen att reservera sig.

Med anledning av det ovanstående föreslår jag

att det i allmänna motiveringarna under "Självstyrelseutveckling" med underrubriken "Svenska språket" fogas ett nytt sista stycke enligt följande: "För att möta den allvarliga situationen för vårt svenska språk kommer landskapsregeringen att fråga Finlands regering vilka åtgärder regeringen avser att vidta för att självstyrelselagen framdeles skall följas. Vidare skall ÅSUB utreda vilka merkostnader som Finlands frångående av sina ursprungliga förpliktelser när det gäller svenska språket, har kostat, och kostar det åländska samhället. Landskapsregeringen informerar Sveriges regering om förhållandet samtidigt som landskapsregeringen begär hjälp för att vidmakthålla Åland svenskspråkigt framdeles."

Verkningsfullt fokus på tillväxt förutsätter åtgärder

När resultatet försämras för stora åländska företag och den ekonomiska tillväxten i övrigt stannar upp är det oerhört viktigt att stimulera köpkraften i det åländska samhället i stället för att försvaga den, vilket nu blir en direkt följd av regeringens föreslagna ekonomiska politik i det liggande budgetförslaget. Utskottet konstaterar förtjänstfullt följande i sitt betänkande:

"Utskottet har satt fokus på frågan om hur och var tillväxt kan skapas i den åländska ekonomin vid sin behandling av budgeten. En kontinuerlig tillväxt i ekonomin är av central betydelse för möjligheterna för den offentliga sektorn att tillhandahålla den service som är kännetecknande för en nordisk välfärdsstat. Utan en sådan tillväxt uppstår underskott i de offentliga finanserna och upplåningsbehov uppstår."

Trots att utskottsmajoriteten, väl medvetna om att Åland de tre senaste åren befunnit sig i en recession, retoriskt lyfter fram tillväxten som en grundförutsättning för hög nivå på framtidens välfärd, var man inte villig att stöda de av undertecknad föreslagna åtgärder som syftar till att stoppa ökningen av landskapets konsumtionsutgifter för att istället satsa på stärkt köpkraft och bättre förutsättningar för näringslivet. Undertecknad blev således tvungen att reservera sig.

Beskrivande för situationen är att utskottsmajoriteten stöder landskapsregeringens förslag att påbörja ett treårigt projekt med 200 000 € på en utvecklingsplan för Åland, medan undertecknad menar att för-

utsättningarna för att skapa tillväxt avsevärt förbättras genom att låta det privata näringslivet prioritera planera och genomföra behövliga åtgärder, varför budgetmedlen istället bör riktas till att sänka skattetrycket genom ett allmänt avdrag.

Med anledning av det ovanstående föreslår jag

att till allmänna motiveringen under rubriken "Landskapets budgetekonomi", fogas ett nytt stycke med följande lydelse: "Målet är att bibehålla välfärden och utveckla det åländska samhället på lång sikt samtidigt som man skapar finansiellt utrymme för att trygga kärnområdena vård, skola och omsorg samt för nödvändiga framtidssatsningar. Den ekonomiska situationen med flera år av budgetunderskott kräver krafttag för att minska landskapets verksamhetsutgifter. Därför bör landskapets verksamhetsutgifter nästa år minskas med 5 procent. Landskapsregeringen återkommer i den första tilläggsbudgeten med konkreta sparåtgärder för 2014."

att anslaget under moment 41.01.01. "Lagtinget – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 90.000 euro.

att anslaget under moment 41.05.01. "Lagtingets kansli – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 37.000 euro.

att anslaget under moment 42.01.01. "Landskapsregeringen – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 160.000 euro.

att anslaget under moment 43.01.01 "Kansliavdelningens allmänna förvaltning – verksamhetsutgifter" minskas med 94.000 euro.

att anslaget under moment 43.60.20 "Ålands polismyndighet – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 304.000 euro.

att anslaget under moment 44.01.01 "Finansavdelningens allmänna förvaltning – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 108.000 euro.

att anslaget under moment 45.01.01 "Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 67.000 euro.

att anslaget under moment 45.60.20 "Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 90.000 euro.

att anslaget under moment 45.70.20 "Ålands hälso- och sjukvård – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 806.000 euro.

att anslaget under moment 46.01.01 "Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 144.000 euro.

att anslaget under moment 46.60.20 "Museibyrån – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 36.000 euro.

att anslaget under moment 48.20.22. "Upphandling av sjötrafik – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 710.000 euro.

att moment 42.05.15. "Utvecklingsplan för Åland (VR)" utgår i sin helhet, samt

att anslaget under moment 44.20.69 "Penningautomatmedel för samhällsutveckling och sysselsättning (R)" minskas med 200.000 euro.

att motiveringen under moment "44.05.36. Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag (F)" ges följande tillägg: "Landskapsregeringen återkommer till lagtinget med ett lagförslag där ett allmänt avdrag om 2 % samt ett fullt sjukkostnadsavdrag oberoende av årsinkomst införs från och med skatteåret 2014. Kommunerna kompenseras fullt ut för inkomstbortfallet. Landskapsregeringen reserverar 2.900.000 euro ur penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) gottskrivs momentet med dessa inkomster." samt

att anslaget under moment 44.20.69 "Penningautomatmedel för samhällsutveckling och sysselsättning (R)" ökas med 2.900.000 euro.

att ett nytt första stycke infogas under rubriken "Näringslivets främjande, fokus på tillväxt" i allmänna motiveringarna: Under året uppgör näringsavdelningen tillsammans med landskapsregeringens övriga avdelningar och enheter en tydlig och sammanhållen strategi för att underlätta företagande på Åland. Strategin strävar mot ett gemensamt mål att göra Åland till den mest företagsvänliga regionen i Norden.

Finansiera ordinarie verksamhet med ordinarie medel

Trots att PAF de senaste åren presterat stora vinster, är det inte någon hållbar långsiktig lösning att göra den åländska välfärden beroende av ett enskilt bolags resultat i så stor utsträckning. Undertecknad kunde därför inte förena sig utskottsmajoritetens förslag att framöver finansiera en för primärnäringsarna så viktig verksamhet som rådgivnings- och försöksverksamheten med PAF-medel, eftersom verksamheten inte bör prioriteras bort i händelse av att PAF:s vinster minskar framöver. Således blev undertecknad tvungen att reservera sig.

Med anledning av det ovanstående föreslår jag

att anslaget under moment 44.20.69 "Penningautomatmedel för samhällsutveckling och sysselsättning (R)" minskas med 805.000 euro och

att anslaget under moment 47.15.42 "Stöd för producentorganisationer, rådgivning och försöksverksamhet" upptas ett anslag om 805.000 euro för finansieringen av stöd för producentorganisationer, rådgivning och försöksverksamhet."

Mariehamn den 12 december 2013

Brage Eklund

Ålands lagting

Lagtingsledamot

Mats Perämaa m.fl.

RESERVATION

Datum

2013-12-12

Till Ålands lagting

Reservation mot finans- och näringsutskottets betänkande nr 7/2013-2014 gällande budget för landskapet Åland 2014

Landskapets budgetekonomi

Ekonomiska bedömare visar en försiktig optimism gällande den globala tillväxten under kommande år. Detta trots att flera länders skuldsättning fortfarande är på en oroande nivå. Den finländska ekonomin ser däremot dystrare ut. I dagarna har flera nationella banker skrivit ner tillväxtprognoserna för i år och för året därpå. För 2013 bedöms tillväxten sjunka med ca 1 %. Också landskapsregeringen anser numera att tillväxtutvecklingen i Finland ganska väl överensstämmer med den sannolika utvecklingen av avräkningen. Därför är det troligt att avräkningen under året och under de närmaste åren därefter inte kommer att stiga nämnvärt. De balanseringsåtgärder och kostnadsänkningar som Finlands regering nu gör kommer för sin del att betyda en något lägre avräkning då åtgärderna förverkligas. Det är inte hållbart att förlita sig till att spelvinster från PAF ska balansera underskott i den offentliga ekonomin vilket landskapsregeringen uppenbarligen och enligt vår uppfattning gör. Landskapsregeringen föreslår nu ett "stabilitetssystem" finansierat med PAF-medel vars avsikt uppenbarligen är att täcka underskott i landskapets budget. En sådan åtgärd kommer enbart att förstärka det offentliga spelberendet ytterligare.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att det till betänkandets allmänna motivering under rubriken "Landskapets budgetekonomi" fogas ett nytt sista stycke med följande lydelse: "Utskottet ser med stor oro på de budgeterade inkomsterna samt utgifterna och deras framtida utveckling och förutsätter att landskapsregeringen i brådskande ordning kommer till lagtinget med en tilläggsbudget i syfte att göra nödvändiga inbesparingar som möjliggör en balans i den offentliga ekonomin fram till år 2016."

Samhällsservicereformen, landskapet och kommunerna

Under utskottsarbetet har vi erfarit att ekonomiska beräkningar över hur kostnadsansvaret ska fördelas mellan parterna saknas. Kommunerna vet inte i dagsläget hur den planerade reformen kommer att påverka deras ekonomi. Vi anser att frågan om kostnadsfördelningen för reformen är central och att den därför borde ha fått ett större utrymme i den beredning som pågått så här långt. Därutöver är det av största vikt att servicen fortsättningsvis kan produceras decentraliserat, nära människorna. Vi finner det nödvändigt att förtydliga de formuleringar som utskottsmajoriteten har valt att omfatta.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att i betänkandets allmänna motivering under rubriken Samhällsservicereformen, landskapet och kommunerna, styckena 2 och 3 ersätts med följande stycke: "Utskottet noterar att de ekonomiska verkningarna av de föreslagna samordningarna i den offentliga serviceproduktionen fortfarande saknas. Utskottet omfattar tankegångarna om att samordna vissa delar av samhällsservicen som handhas av kommunerna. Målet med samordningen ska vara kvalitetssäkring

av servicen samt effektivisering och besparingar inom offentlig sektor. Enskilda människors behov ska stå i centrum och servicen fortsättningsvis ges nära människorna. Utskottet ser fördelar av att sammanföra service inom områdena socialtjänst, byggnadstillsyn, samhällsplanering samt väghållning så som landskapsregeringen föreslår. Innan beslut tas och lagar utarbetas måste dock de ekonomiska konsekvenserna för organisationsformerna vara tydligt definierade. Vid en samordning är det viktigt att en organisation har huvudansvaret för att undvika dragkamper mellan olika parter. Därför ska landskapsregeringen i det fortsatta arbetet pröva alternativa organisationsmodeller och tänkbara huvudmän.”.

Trafik och transportpolitik

I budgetförslaget för 2014 i den allmänna motiveringen, på sid 35 **Korttrutt** innehåller texten inget konkret ställningstagande om förverkligandet av kortrutten. I detaljmotiveringen 48.30.78. Korttruttsinvesteringar (R) är alla tänkbara korttruttsprojekt uppräknade utan någon inbördes prioritering. Att arbeta med alla projekt samtidigt splittrar resurserna och förhalar förverkligandet av korttrutts utbyggnaden!

Det är synnerligen viktigt att förverkligandet av planerna inleds omedelbart och att det projekt som innebär den största kostnadsinbesparingen prioriteras. Fast förbindelse till Föglö samt att leda Kökartrafiken över Föglö skulle innebära stora inbesparingar och därför bör de projekten ha första prioritet. Målet med korttruttsinvesteringarna ska vara att färjepass tas bort eller förkortas samt att parallellinjerna tas bort på sikt. På så sätt kan antalet körtimmar minska och driftskostnaderna hållas på rimlig nivå, samtidigt utökas trafikutbudet väsentligt.

För att snabbare nå inbesparingar i driften är det synnerligen viktigt att lagtinget beslutar om en prioritering var utbyggnadsarbetet ska börja. Uppgifterna om landskapsregeringens korttruttsarbete som kommer ut i offentligheten spretar, vilket också förstärker behovet av prioriteringsbeslut.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att i betänkandets allmänna motivering under rubriken Trafik - och transportpolitik införs ett nytt stycke med följande lydelse: ”Arbetet med att bygga ett färjefäste på östra Föglö inleds omedelbart för att leda Kökartrafiken den vägen och arbetet med sikte på förbättrad förbindelse från fasta Åland till Föglö intensifieras. Prioriteringsförslag för övriga korttruttsprojekt lämnas till lagtinget i brådskande ordning.”

Landskapsandelarna till kommunerna

I Landskapslag om landskapsandelar till kommunerna 2 kap. 4§ (1998/25) stipuleras att ”Landskapsandelarna för driftskostnaderna justeras under verksamhetsåret i motsvarighet till de faktiska förändringarna i kostnadsnivån utgående från en jämförelse mellan prisindex för den kommunala basservicen året före verksamhetsåret och prisindex för den kommunala basservicen verksamhetsåret.” Prisindexet för den kommunala basservicen på Åland steg år 2013 med 2,5 procent. Dessa kostnadsökningar ska enligt gällande lag regleras genom indexjusteringen av landskapsandelarna för redan utförd service.

I budgetförslaget för 2014 avser nu landskapsregeringen ensidigt att inte ta hänsyn till denna lag och slopa indexjusteringen av landskapsandelarna till kommunerna. Att inte stå fast vid lagens bestämmelser om indexjustering av landskapsandelarna har direkt negativa konsekvenser för alla åländska kommuners ekonomi. Det stora flertalet kommuner tvingas nu till skatte- och avgiftshöjningar samtidigt som den kommunala upplåningen ökar. Detta leder till skattehöjningar i form av höjd inkomst- och fastighetsskatt. Skattehöjningarna drabbar direkt den enskilde ålänningen med följd att konsumtionskraften avtar i det åländska samhället. Åtgärden medför en negativ inverkan på den redan negativa tillväxten på Åland.

Det är anmärkningsvärt att landskapsregeringen i budgetförslaget för år 2014 ökar sina egna konsumtionsavgifter med fyra miljoner euro och därmed inte tar sitt ansvar för att balansera den offentliga ekonomin utan skjuter över en stor del av det ekonomiska ansvaret på kommunerna, vilket nu lett till att nio av Ålands 16 kommuner varit tvungna att höja kommunal-skatten för sina invånare.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att det under detaljmotiveringen till moment 44.05.31. Allmänna landskapsandelar till kommunerna införs följande text: "Anslaget höjs med 713.000 euro för att täcka utgifterna för fullföljandet av den indexjustering av landskapsandelar som landskapslagen (1993:70) om landskapsandelar till kommunerna förutsätter."

Tillväxt- och hållbarhetsfond

Det finns ett stort behov av en starkare tillväxt i det åländska samhället. Preliminära uppgifter och prognoser för BNP-utvecklingen i landskapet visar detta tydligt. Även den prognostiserade minskningen av skattegottgörelsen visar på en icke önskvärd utveckling. Det finns också ett stort behov av att göra Åland till ett hållbart samhälle. Begreppet hållbarhet innefattar en ekonomisk-, social- och miljömässigt hållbar utveckling. Utmaningarna inom dessa områden är stora och kräver ett aktivt arbete för att hitta lösningar. PAF torde ha en betydande kassa till sitt förfogande. 60-70 miljoner euro enligt det som redovisats under tidigare budgetarbete i lagtinget. Landskapsregeringen kan, med utövande av ägarmakten, kontrollera denna kassa. Delar av denna kassa ska enligt vårt förslag placeras i en lagreglerad fond med målet att skapa arbetsplatser (utanför den offentliga sektorn), tillväxt och hållbarhet i det åländska samhället. Då lagstiftningsarbetet för tillväxt- och hållbarhetsfonden utförs så bör utomstående organisationer och expertorgan inom sektorerna ekonomi, social utveckling samt miljö anlitas för att resultatet ska bli så bra som möjligt. Exempelvis kunde det ekonomiska råd som föreslås i en annan budgetmotion utgöra en remissinstans då lagen om tillväxt- och hållbarhetsfonden bereds.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att i betänkandet under motiveringen till momentet 44.20.88 införs ett nytt stycke med följande lydelse: "En lagstadgad tillväxt- och hållbarhetsfond inrättas i enlighet med motiveringar och kläm i BM 13/2013-2014. Då fonden är inrättad flyttas momentets kapital till fonden."

Nationellt företagsstöd

Under finans- och näringsutskottets behandling av budgetförslaget för 2014 har vi erfarit att år 2014 riskerar att bli ett mellanår i finansieringen av företagsstöd. Den föregående EU-programperioden avslutas år 2013 och den följande programperioden är ännu inte fastställd så att företagsstöd kan beviljas utgående från den. Vi anser att landskapsregeringens budgetförslag för år 2014 inte täcker upp det glapp i företagsfinansieringen som mellanperioden vid skifte av EU-programperiod innebär.

Utskottet har valt att rikta in budgetarbetet på ämnet tillväxt. Ett flertal höranden har genomförts i ämnet. Enligt vår uppfattning så har utskottet erfarit som ett sammanfattat budskap att Åland står inför en lågkonjunktur där arbetslösheten riskerar att öka och där företagen, åtminstone i vissa branscher, står inför lönsamhetsproblem.

Utskottsmajoriteten har valt att skriva om "Näringslivets främjande" och om "fokus på tillväxt" i betänkandets allmänna motivering. Enligt vår uppfattning räcker inte positiva skrivningar till som en motåtgärd då lågkonjunktur och recession hotar. Konkreta åtgärder måste till.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att anslaget under moment 47.03.43. höjs med 500.000 euro för att säkra tillräcklig finansiering av företagens internationalisering, produktutveckling och kompetenshöjning.

Europeiska unionen-ERUF,ESF och Europeiska havs- och fiskerifonden

I betänkandet till landskapsregeringens meddelande om halvårsbokslut för 2013 beställde finans- och näringsutskottet en konsekvensanalys av de aviserade förändringarna i EU-programmen inför den programperiod som ska inledas år 2014. Denna beställning av konsekvensanalyser blev också lagtingets

beslut. Bland annat så har frågan om statligt riskkapital som en ny finansieringsform av företag varit en fråga som landskapsregeringen har nämnt som en förändring.

Vi har erfarit att landskapsregeringen har lovat att leverera en konsekvensanalys till lagtinget och detta har ännu inte skett. Eftersom finans- och näringsutskottet enligt vår uppfattning har valt att vara otydliga i sina skrivningar under de i denna reservation avsedda EU-programmen så vill vi föreslå ett förtydligande.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att i betänkandet under momentet 47.04 införs ett ersättande stycke med följande lydelse: "Utskottet betonar att finansieringsramen och stödsystemen för strukturfondsprogrammen är preliminära i väntan på den konsekvensanalys som lagtinget har beställt." och

att i betänkandet under moment 47.25. införs ett ersättande stycke med följande lydelse: "Utskottet betonar att finansieringsramen och stödsystemen för strukturfondsprogrammen är preliminära i väntan på den konsekvensanalys som lagtinget har beställt.".

Mariehamn den 12 december 2013

Mats Perämaa

Brage Eklund

Tony Asumaa

Ålands lagting

Lagtingsledamot

Mats Perämaa m.fl.

RESERVATION

Datum

2013-12-12

Till Ålands lagting

Reservation mot finans- och näringsutskottets betänkande nr 7/2013-2014 gällande budget för landskapet Åland 2014

Ett ekonomiskt råd

I landskapsregeringens budgetförslag för år 2014 under avsnittet ”Utveckling och omstrukturering av landskapsförvaltningen (s16.) anger budgetförslaget bl.a. att landskapsregeringen initialt planerar att skapa serviceenheter för den administrativa verksamheten inom områdena IT-drift och utveckling samt e-kontoret (ÅDA), upphandlingsverksamheten, ekonomi- och personaladministrationen samt fastighetsförvaltningen.

Alla dessa områden är defensiva, byråkratiska och skapar knappt något mervärde eller minskar på de offentliga utgifterna på Åland. Vi reserverar oss därför att lagstiftning antas av ett ekonomiskt råd för Åland.

Ekonomiska rådet skulle vara ett samarbetsorgan för landskapsregeringen, näringslivet och intresseorganisationerna som under lantrådets ordförandeskap sammanträder ca en gång per månad. Rådet skulle behandla frågor av de ekonomiska verksamhetsförutsättningarna och behov av förändringar, resursutnyttjande och konkurrenskraft, tillväxt och sysselsättning samt den offentliga sektorns roll.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att det i utskottsbetänkandets allmänna motivering införs ett nytt sista stycke under rubriken Landskapets budgetekonomi enligt följande: ”Landskapsregeringen inleder omgående lagstiftning om att grunda ett ekonomiskt råd för landskapet, som ett samarbetsorgan mellan självstyrelsemyndigheterna, näringslivet och intresseorganisationerna för att främja ekonomin på Åland.”.

Utbildnings - och kulturpolitik, Religionsundervisning

Religionsundervisningens utgångspunkt borde vara en jämlik utbildning. Alla barn och ungdomar borde få samma undervisning i livsfrågor och de skilda religionernas innehåll. Religionsundervisningens innehåll borde stå i relation till vår kultur, historia och tradition men också till omvärlden, vårt mångkulturella och mångreligiösa samhälle. En religionsundervisning som bygger på en objektiv religionsvetenskap kombinerad med livsåskådningskunskap, etik och moral, som skulle vara obligatorisk för alla elever skulle bättre överensstämma med grundskolans målsättning. Alla elever skulle då få en likvärdig undervisning som skulle ge grund för självständiga och privata ställningstaganden.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att under betänkandets allmänna motivering under rubriken Utbildnings - och kulturpolitik införs ett stycke med följande lydelse: ”En revidering av grundskolelagen inleds med avseende att utveckla religionsundervisningen så att den blir ett icke valbart ämne samt oberoende av konfession eller åskådning.”.

Utbildnings- och kulturpolitik, ungdomsgaranti

Riktade insatser krävs för att främja sysselsättning och förebygga utslagning speciellt bland unga. Konsekvenser av sysslo- och arbetslöshet är svåra genom uteblivna inkomster och erfarenheter, ett uppskjutet inträde i vuxenlivet och en utestängning från den sociala gemenskapen som studie- eller arbetslivet ger. Finland och Sverige har redan ett system för samhälls-, ungdoms- och jobbgaranti. Inom unionen planeras ett motsvarande system. Självstyrelsesystemet innehåller både rätt och plikt att handla.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi

att under betänkandets allmänna motivering under rubriken Utbildnings- och kulturpolitik infogas ett nytt stycke med följande lydelse: "En ungdomsgaranti med utbildningsgaranti, orientering och stöd i arbetslivet, språkutbildning för inflyttade barn och ungdomar, uppsökande ungdomsverksamhet och rehabilitering för att trygga ungdomars möjlighet till en meningsfull sysselsättning."

Mariehamn den 12 december 2013

Mats Perämaa

Tony Asumaa

Till Finans- och näringsutskottet
**Lag- och kulturutskottets utlåtande
Budget för landskapet Åland 2013**

- Landskapsregeringens budgetförslag 1/2013-2014

INNEHÅLL

Utskottets synpunkter	63
Ärendets behandling	66
Utskottets förslag	66

Utskottets synpunkter

Finans- och näringsutskottet har i ett brev av den 26 november 2013 önskat lag- och kulturutskottets syn på budgetmotion nr 17/2013-2014.

Grundskolans mål

Enligt 2 § i grundskolelagen för landskapet Åland ska grundskolan ge en allmänbildande grundutbildning. Den ska i sin undervisning och verksamhet ge alla elever möjlighet att inhämta och utveckla kunskaper och färdigheter som behövs för en harmonisk och allsidig personlighetsutveckling. Undervisningen ska ge eleverna insikter i och förståelse för självstyrelsen, demilitariseringen och kulturen. Verksamheten i skolan ska främja demokratiska värderingar, internationell förståelse, jämställdhet mellan könen och fredsvilja och den ska utformas i enlighet med principerna om människors lika värde. Enligt lagens 18 § ska undervisning i grundskolan ges i läroämnena och ämnesshelheter vilka ska vara förenliga med målen för grundskolan.

Läroämnena enligt grundskolelagen

Grundskolelagen räknar upp vilka läroämnena som ska vara gemensamma och vilka som är valbara. Religionskunskapen hör inte till de obligatoriska ämnena eftersom undervisningen enligt 18 § 4 mom. ska ges enligt den religion i det religionssamfund till vilken majoriteten av eleverna i landskapet hör, alltså för närvarande den evangelisk lutherska. De elever som hör till nämnda religionssamfund deltar i undervisningen i sin egen religion. Om en elev tillhör ett annat religionssamfund och vårdnadshavaren inte ordnar annan undervisning för eleven eller om eleven inte tillhör något religionssamfund ska eleven ges undervisning i livsåskådningskunskap. Elevens vårdnadshavare kan dock välja att eleven i stället för undervisning i livsåskådningskunskap ska undervisas i den religionskunskap som skolan ordnar även om eleven inte tillhör det religionssamfund vars religion undervisningen ges enligt. Om en elev tillhör flera än ett religionssamfund beslutar elevens vårdnadshavare om eleven ska undervisas enligt den religionskunskap eller livsåskådningskunskap som skolan ordnar eller enligt den undervisning som vårdnadshavaren enligt detta moments tredje mening har rätt att ordna.

Utskottet har noterat att religionskunskapen inte ska ges i enlighet med den kristna läran utan uttryckligen enligt den evangeliskt-lutherska läran vilket innebär att undervisningen framhåller den evangelisk lutherska läran framom lärorna i de övriga kristna religionssamfunden.

Läroplanen för grundskolan

I landskapet Ålands läroplan för grundskolan finns riktlinjer för kommunernas skolverksamhet. Enligt läroplanen ska grundskolans verksamhet vara öppen mot omvärlden. Alla barn ska enligt läroplanen ha lika tillgång till grundskolundervisning och därefter möjlighet till fortsatta studier. Grundskolan ska ge allmänbildande kunskaper och färdigheter. Med allmänbildning avses en allsidig kunskap som rör och förklarar människan, samhället och naturen och som samhällsmedlemmarna behöver för att förstå varandra.

Religions- och livsåskådningskunskap ska enligt läroplanen ha hög prioritet i grundskolan som har en viktig uppgift i att hävda de värden och normer som vårt samhällsliv och vår skolverksamhet vilar på. Etiska frågeställningar ska behandlas i undervisningen för att hjälpa eleverna att utveckla personliga ställningstaganden. Skolan ska regelbundet lyfta fram frågor om vår egen identitet och våra kulturtraditioner i förhållande till den internationella och kulturella mångfalden.

Läroplanens målsättning för religionskunskapen är att ge elevernas möjlighet att bearbeta normer och värderingar samt ta ställning i olika livsfrågor och till den kristna människosynen. Undervisningen i religionskunskap syftar till att eleverna ska lära känna kristendomens heliga skrift bibeln, den kristna tron och etiken samt huvuddragen i kristendomens historia och samfundsformer. Undervisningen i religionskunskap syftar inte till att eleverna ska omfatta någon särskild religiös övertygelse. Undervisningen ska betona vår västerländska kultur, lagstiftning, konst, litteratur m.m. I hög grad bygger den på den kristna religionen och dess kristna etik. Vidare ska eleverna göras medvetna om kristendomens tusenåriga historia i landskapet samt om de gamla kyrkorna och dess rika symbolspråk.

Religionsundervisningen ska även orientera de övriga religioner, deras heliga skrifter, tro, etik och samfundsformer, den ska också ge kännedom om andra livsuppfattningar och attityder till tillvaron än de religiösa. Religionsundervisningen ska ge eleverna sådan kunskap som ger förståelse för och beredskap att möta olika religiösa och livsåskådningsmässiga uppfattningar. Eleverna ska lära sig respektera olika uppfattningar i trosfrågor och ge inblickar i nutidens tankeströmningar, etik och livsåskådningsfrågor. Religionsundervisningens mål är en religiös och livsåskådningsmässig allmänbildning.

Någon läroplan för den undervisning som vårdnadshavaren kan anordna för elever som inte hör till evangelisk lutherska trossamfundet finns inte.

”De lutherska glasögonen”

Utskottet konstaterar att läroämnet religionskunskap skiljer sig från övriga läroämnena på så sätt att ämnet undantas från det objektivitetskrav som gäller för övriga ämnen i och med att undervisningen ska ges enligt den religion i det religionssamfund till vilken majoriteten av eleverna hör. Med objektivitet menas i fråga om övriga ämnen att undervisningen ska bygga på vetenskaplig grund och ska stå fri från värderingar såsom religiösa och politiska värderingar.

I landskapet ska således för närvarande religionsundervisningen i grundskolorna ges enligt den evangelisk lutherska kyrkans lära. Utskottet noterar att läroplanen här avviker från grundskollagen i fråga om religionsundervisningen på så sätt att man i läroplanen genomgående talar om den kristna kyrkan medan grundskollagen särskiljer den evangelisk lutherska kyrkan från övriga kristna samfund.

Enligt läroplanen ska grundskolelagen inte tolkas så att undervisningen i religionskunskap ska syfta till att eleverna ska omfatta någon särskild religiös övertygelse, det är således inte lärarnas uppgift att förkunna en religiös lära. Däremot ska undervisningen ske enligt religionen i den evangeliska lutherska kyrkan vilket enligt vad utskottet fått erfara betyder att ämnet ska läsas med ”de lutherska glasögonen” på.

Religionsfriheten

Religionsfriheten är skyddad i grundlagen enligt vilken var och en har religions- och samvetsfrihet. Till religions- och samvetsfriheten hör rätten att bekänna sig till och utöva en religion, rätten att ge uttryck för sin övertygelse och rätten att höra till eller inte höra till ett religiöst samfund. Ingen är skyldig att mot sin övertygelse ta del i religionsutövning. Det är mot den bakgrunden som det finns möjligheter att avstå från dagens religionskunskap som ges enligt den evangelisk lutherska läran. Utskottet konstaterar att en sådan undervisning i religionskunskap som är objektiv inte står i konflikt med principen om religionsfriheten.

Skolans övriga verksamhet

Utskottet konstaterar att religionskunskapen är ett läroämne såsom andra läroämnena och att det därför måste särskiljas från skolans övriga verksamhet. Grundskollagen reglerar enbart undervisningen i religionskunskap och det finns i lagen inga regler om att religionen i det religionssamfund till vilken majoriteten av eleverna hör ska påverka skolans övriga verksamhet såsom skolavslutningar och julfester.

Även om bestämmelserna gällande läroämnet religionskunskap skulle genomgå förändringar innebär det inte automatiskt några förändringar i fråga om skolans övriga verksamhet. För den övriga verksamheten gäller de allmänna bestämmelserna om skolans allmänna målsättning.

Undervisningen börjar med lokalsamhället

Utskottet konstaterar att läroämnena i grundskolan enligt läroplanen i regel tar sin utgångspunkt i det egna samhället. Som exempel kan nämnas undervisningen i historia som utgår från den lokala åländska historien för att därefter vidgas till Finlands och Nordens historia och sedan vidare till europeisk historia och därefter världshistorien. Trots detta anses undervisningen i historia objektiv i och med att den står fri från t.ex. politiska och religiösa värderingar.

Även undervisningen i religionskunskap tar idag sin utgångspunkt i närsamhället. Detta kan och bör gälla oavsett om undervisningen bedrivs enligt den lutherska läran eller om den är objektiv eftersom kunskapen om det egna samhället är mycket central bland annat för förståelsen för andra samhällen och religioner.

Undervisningen i praktiken

Enligt ÅSUB:s senaste statistik från höstterminen 2013 var fördelningen i de åländska grundskolorna följande:

96 procent av eleverna deltar i religionsundervisningen

3,5 procent har livsåskådningskunskap

0,5 procent får sin religionsundervisning i hemmet, varav 8 elever uppfyller hela läroplikten i hemmet och 10 har valt enbart religionsundervisning i hemmet.

Utskottet har fått erfara att det finns nackdelar med att livsåskådningskunskapen bedrivs i små grupper även i de större skolorna. I mindre grupper kan gruppdynamiken vara haltande och mycket beroende av de individer som deltar i gruppen. Det har också funnits svårigheter att få behöriga lärare till ett ämne som åtminstone tidvis kanske inte överhuvudtaget finns i skolorna.

Utskottets överväganden

Enligt grundskollagens målsättning ska undervisningen och verksamheten vid skolan bland annat främja demokratiska värderingar och internationell förståelse. Läroämnena och undervisningen ska vara förenliga med målen för grundskolan.

Religionskunskapen är det enda läroämnet där undantags görs från det objektivitetskrav som finns i fråga om de andra läroämnena. Övriga läroämnena ska vara objektiva i så mening att de ska stå fria från bland annat religiösa och politiska värderingar och spegla den värdegrund som grundskolan enligt lagen bygger på.

Utskottet konstaterar att det för eleverna i landskapets grundskolor idag finns tre olika alternativ:

- 1) Undervisning i religionskunskap enligt den evangelisk lutherska läran. Undervisningen är obligatorisk för de elever som hör till evangelisk lutherska kyrkan och den är frivillig för övriga elever.
- 2) Undervisning i livsåskådningskunskap anordnad av skolan. Undervisningen är frivillig för de elever som inte måste delta i undervisningen i religionskunskap.
- 3) Av vårdnadshavaren anordnad annan undervisning. Det här kan vara fråga om undervisning i en annan religion anordnad av vårdnadshavaren själv eller av företrädare för ett annat religionssamfund. För denna typ av undervisning finns ingen läroplan och därmed inga villkor för vad undervisningen ska innehålla.

Grundskolelagen möjliggör med andra ord att elever som inte hör till den evangelisk lutherska kyrkan genomgår en grundskoleutbildning helt utan undervisning om den evangelisk-lutherska kyrkan och eleverna behöver inte heller få någon undervisning om de andra stora världsreligionerna. Detta finner utskottet oändamålsenligt med tanke på förståelsen för det åländska samhället och kulturen. Religionens påverkan på vårt samhälle är mycket stor, till exempel ligger budorden till grund för stora delar av vår lagstiftning och de flesta traditionerna under året har sin grund i kyrkoåret. Även i övrigt ligger

kristna värderingar till grund för många av de värderingar som gäller även i vårt allt mer sekulariserade samhälle. En kunskap om grunderna för dessa värderingar är därför synnerligen viktiga för förståelsen av mycket i vårt samhälle. Eftersom religion, kultur och historia är så intimt förknippade med varandra är dessutom kunskaper om de stora världsreligionerna mycket viktiga för förståelsen av det globala och allt mer mångkulturella samhälle vi lever i. Därtill ska undervisningen i grundskolan enligt målsättningen i grundskolelagen hjälpa eleverna att utveckla personliga ställningstaganden vilket förutsätter kunskap om alternativa livsåskådningar.

En religionsundervisning som bygger på en objektiv religionsvetenskap kombinerad med livsåskådningskunskap, etik och moral, som skulle vara obligatorisk för alla elever skulle bättre överensstämma med grundskolans målsättning. Alla elever skulle då få en likvärdig undervisning som skulle ge grund för självständiga och privata religiösa ställningstaganden. I ett sådant system skulle förkunnandet av den lutherska och övriga religiösa läror vara en uppgift för de olika religiösa samfundet till vilka man ansluter sig frivilligt. En icke-konfessionell undervisning skulle också innebära en minskad segregering mellan olika religionsutövare och den skulle främja förståelsen över religionsgränserna vilket är förenligt med grundskolans målsättning.

Utskottet konstaterar såsom ovan att en sådan undervisning i religionskunskap som är objektiv inte står i konflikt med principen om religionsfriheten. Däremot kan det enligt utskottets mening finnas vårdnadshavare som trots detta inte vill att deras barn ska delta i religionsundervisningen vilket kan innebära problem som bör noteras vid en förändring.

En religionsundervisning som inte är konfessionell utan syftar till att ge en allmänbildning i religionskunskap bör inte lägga samma vikt vid de olika religionerna utan religionsundervisningen behöver, precis som historieundervisningen, ta sin utgångspunkt i det samhälle och den kultur som vi lever i. Först därefter skulle fokus vidgas till omvärlden.

Utskottet konstaterar att ärendet enbart gäller undervisningen i ämnet religionskunskap. Skolans övriga verksamhet skulle inte påverkas av att undervisningen i religionskunskap skulle vara objektiv utan den övriga verksamheten skulle fortsättningsvis bedrivas i enlighet med grundskollagens allmänna målsättningar. Det betyder att skolornas traditioner bland annat kring våra kyrkliga högtider såsom julen skulle fortgå som för närvarande.

Utskottet konstaterar avslutningsvis att en snabb förändring av grundskolelagen i detta avseende skulle innebära en omprioritering av landskapsregeringens lagberedningsprogram och därtill förutsätter förändringar av lagstiftningen och läroplanen ett relativt omfattande förarbete.

Ärendets behandling

Utskottet har i ärendet hört ministern Johan Ehn, avdelningschefen Rainer Juslin, byråchefen Elisabeth Storfärs, översinspektören Bo Nygård, läraren Sune Allén och tidigare läraren Kjell Nilsson, kyrkoherden Jan-Erik Karlström samt pastorerna Per-Olof Knuts och Kenneth Witick.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Katrin Sjögren, viceordföranden Göte Winé samt ledamöterna Gun-Mari Lindholm, Harry Jansson, Axel Jonsson, Åke Mattsson och Roger Slotte.

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att finans- och näringsutskottet i sitt betänkande beaktar vad som sägs i detta utlåtande.

Mariehamn den 3 december 2013

Ordförande

Katrin Sjögren

Sekreterare

Susanne Eriksson

**Ålands lagtings beslut om antagande av
Budget för landskapet Åland år 2014**

Efter att förslag inkommit från landskapsregeringen har lagtinget antagit nedanstående budget för landskapet Åland för år 2014:

I N K O M S T E RAvdelning 31

31.	LAGTINGET	1 000
31.05.	LAGTINGETS KANSLI	<u>1 000</u>
31.05.01.	Lagtinget - verksamhetsinkomster	1 000

Avdelning 32

32.	LANDSKAPSREGERINGEN	215 000
32.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	<u>170 000</u>
32.05.12.	Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013	170 000
32.20.	KONSUMENTFRÅGOR	<u>43 000</u>
32.20.39.	Statens ersättning för konsumentrådgivningsverksam- hetens kostnader	43 000
32.40.	LAGBEREDNINGEN	<u>2 000</u>
32.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsinkomster	2 000

Avdelning 33

33.	KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	3 517 000
33.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>75 000</u>
33.01.01.	Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsin- komster	75 000
33.03.	KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET OCH EXTERNA KONTAKTER	<u>30 000</u>
33.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsinkomster	30 000
33.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	<u>2 315 000</u>
33.05.60.	Inkomster av radio- och TV-verksamhet	2 315 000
33.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	<u>170 000</u>
33.15.50.	Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet	90 000

33.15.51.	Statsanslag för understödjande av politisk information	80 000
33.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	<u>65 000</u>
33.27.05.	Inkomst av elinspektionsverksamhet och utsläppsrättsauktioner	65 000
33.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	<u>2 000</u>
33.30.04.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsinkomster	2 000
33.40.	FASTIGHETSENHETEN	<u>500 000</u>
33.40.88.	Överlåtelse av fastigheter	500 000
33.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	<u>360 000</u>
33.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsinkomster	360 000

Avdelning 34

34.	FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	59 251 000
34.05.	ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	<u>4 021 000</u>
34.05.30.	Inkomst av justering av överföringarna mellan landskapet och kommunerna	4 021 000
34.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	<u>200 000</u>
34.10.31.	Inkomst av danaarv	200 000
34.10.88.	Försäljning av aktier	0
34.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	<u>36 000 000</u>
34.20.50.	Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	36 000 000
34.90.	PENSIONER OCH PENSIONSavgifter	<u>19 000 000</u>
34.90.04.	Överföring från pensionsfonden	19 000 000
34.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	<u>30 000</u>
34.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsinkomster	30 000

Avdelning 35

35.	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	7 708 000
35.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>31 000</u>
35.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	31 000
35.52.	NATURVÅRD	<u>2 000</u>
35.52.01.	Naturvård - verksamhetsinkomster	2 000

35.60.	ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET	<u>875 000</u>
35.60.20.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsinkomster	515 000
35.60.21.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsinkomster	360 000
35.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>6 800 000</u>
35.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster	6 800 000

Avdelning 36

36.	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	805 000
36.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>12 000</u>
36.01.01.	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	12 000
36.03.	STUDIESTÖD	<u>50 000</u>
36.03.51.	Återindrivna studiestöd	50 000
36.07.	BIBLIOTEKS- OCH ARKIVVERKSAMHET	<u>1 000</u>
36.07.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster	1 000
36.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	<u>2 000</u>
36.13.55.	Inkomster av kulturell verksamhet	2 000
36.20.	EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN	<u>0</u>
36.20.46.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF	0
36.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	<u>100 000</u>
36.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster	100 000
36.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	<u>100 000</u>
36.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster	100 000
36.45.	ÅLANDS GYMNASIUM	<u>300 000</u>
36.45.20.	Ålands gymnasium - verksamhetsinkomster	300 000
36.60.	MUSEIBYRÅN	<u>240 000</u>
36.60.20.	Museibyran - verksamhetsinkomster	240 000

Avdelning 37

37.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	5 119 000
37.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>42 000</u>
37.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	42 000

37.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	<u>88 000</u>
37.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsinkomster	88 000
37.04.	EUROPEISKA UNIONEN - ERUF OCH ESF	<u>675 000</u>
37.04.40.	EU:s finansieringsandel - ERUF	351 000
37.04.45.	EU:s finansieringsandel - ESF	324 000
37.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGS- FONDEN	<u>0</u>
37.05.47.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF	0
37.15.	FRÄMJANDE AV LIVSMEDELSPRODUKTION	<u>73 000</u>
37.15.04.	Inkomster för avbytarservice inom lantbruket	73 000
37.16.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYG- DENS UTVECKLING PROGRAMPERIOD 2014 - 2020	<u>3 400 000</u>
37.16.40.	EU:s finansieringsandel - EJFLU	2 600 000
37.16.47.	Statens ersättning för nationell tilläggsdel till det EU- delfinansierade kompensationsbidraget	800 000
37.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYG- DENS UTVECKLING	<u>0</u>
37.17.46.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013	0
37.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	<u>168 000</u>
37.22.04.	Inkomster för viltvårds- och jaktärenden	156 000
37.22.40.	Inkomster från hjortdjursavgifter och försålt fallvilt	12 000
37.25.	EUROPEISKA UNIONEN - EUROPEISKA HAVS- OCH FISKERIFONDEN	<u>485 000</u>
37.25.40.	EU:s finansieringsandel - Europeiska havs- och fiskerifon- den (EHFF) 2014-2020	485 000
37.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN	<u>0</u>
37.26.46.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013	0
37.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICE- MYNDIGHET	<u>1 000</u>
37.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksam- hetsinkomster	1 000
37.30.25.	Inkomster för projekt	0
37.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	<u>40 000</u>
37.52.20.	Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster	40 000
37.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	<u>147 000</u>
37.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsinkomster	147 000

Avdelning 38

38.	TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1 400 000
38.01.	ALLMÅN FÖRVALTNING	<u>110 000</u>
38.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	110 000
38.10.	ÖVRIG TRAFIK	<u>0</u>
38.10.04.	Inkomster av oljesanering	0
38.10.70.	Inkomster från oljeskyddsfonden	0
38.50.	VERKSTAD OCH LAGER	<u>50 000</u>
38.50.20.	Verkstad och lager - verksamhetsinkomster	50 000
38.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	<u>1 240 000</u>
38.70.20.	Motorfordonsbyrån - verksamhetsinkomster	1 240 000

Avdelning 39

39.	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	309 481 000
39.01.	FINANSIELLA POSTER	<u>3 350 000</u>
39.01.91.	Räntor på lån	1 050 000
39.01.92.	Ränteinkomster	450 000
39.01.94.	Dividendinkomster	1 850 000
39.10.	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	<u>228 932 000</u>
39.10.90.	Avräkningsbelopp	212 382 000
39.10.91.	Skattegottgörelse	4 500 000
39.10.92.	Återbäring av lotteriskatt	11 500 000
39.10.93.	Apoteksavgifter	550 000
39.15.	EXTRA ANSLAG	<u>20 000 000</u>
39.15.92.	Extra anslag för säkerställande av landskapets elkraftsförsörjning	20 000 000
39.20.	ÅTERBETALADE LÅN	<u>2 650 000</u>
39.20.91.	Avkortningar på lån	2 650 000
39.30.	UPPTAGNA LÅN	<u>52 449 000</u>
39.30.90.	Finansieringslån	52 449 000
39.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	<u>2 100 000</u>
39.90.90.	Återförda utgiftsrester och reservationsanslag	2 000 000
39.90.95.	Återbokade bidrag	100 000
	Inkomsternas totalbelopp	387 497 000

UTGIFTER

Avdelning 41

41.	LAGTINGET	-3 414 000
41.01.	LAGTINGET	<u>-1 795 000</u>
41.01.01.	Lagtinget - verksamhetsutgifter (VR)	-1 795 000
41.05.	LAGTINGETS KANSLI	<u>-992 000</u>
41.05.01.	Lagtingets kansli - verksamhetsutgifter (VR)	-742 000
41.05.03.	E-demokrati - utvecklingsprojekt (VR)	-220 000
41.05.04.	Lagtingets bibliotek - verksamhetsutgifter (VR)	-30 000
41.10.	LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER	<u>-356 000</u>
41.10.05.	Expertutlåtanden	-6 000
41.10.06.	Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål	-255 000
41.10.07.	Lagtingets Östersjösamarbete BSPC - verksamhetsutgifter (VR)	-25 000
41.10.18.	Dispositionmedel (VR)	-70 000
41.20.	ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET	<u>-31 000</u>
41.20.01.	Ålands delegation i Nordiska rådet - verksamhetsutgifter (VR)	-31 000
41.50.	LANDSKAPSREVISIONEN	<u>-240 000</u>
41.50.20.	Landskapsrevisionen - verksamhetsutgifter (VR)	-240 000

Avdelning 42

42.	LANDSKAPSREGERINGEN	-2 984 000
42.01.	LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDA-MÖTER	<u>-1 050 000</u>
42.01.01.	Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)	-980 000
42.01.18.	Dispositionmedel	-70 000
42.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	<u>-444 000</u>
42.05.05.	Kostnader för kommittéer och utredningar	-80 000
42.05.06.	Kostnader för revidering av självstyrelselagen (VR)	-90 000
42.05.09.	Externt samarbete	-34 000
42.05.11.	Utgifter för språkrådet	-10 000
42.05.12.	Interreg IVA Central Baltic Programme 2007 - 2013 (VR)	-170 000
42.05.14.	Interreg Central Baltic Programme 2014 - 2020 (VR)	0
42.05.15.	Utvecklingsplan för Åland (VR)	0
42.05.19.	Oförutsedda utgifter (F)	-60 000

42.20.	KONSUMENTFRÅGOR	<u>-61 000</u>
42.20.01.	Konsumentrådgivningen - verksamhetsutgifter (VR)	-43 000
42.20.21.	Konsumentskydd - verksamhetsutgifter (VR)	-18 000
42.30.	ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ	<u>-534 000</u>
42.30.20.	Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)	-534 000
42.40.	LAGBEREDNINGEN	<u>-720 000</u>
42.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)	-720 000
42.50.	DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN	<u>-75 000</u>
42.50.20.	Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)	-75 000
42.59.	DATAINSPEKTIONEN	<u>-100 000</u>
42.59.20.	Datainspektionen - verksamhetsutgifter (VR)	-100 000

Avdelning 43

43.	KANSLIÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-14 311 000
43.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-1 783 000</u>
43.01.01.	Kansliävdelenings allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 783 000
43.01.05.	Utvecklingsarbete (VR)	0
43.01.20.	Utgifter för samhälls- och servicereform (VR)	0
43.03.	KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET OCH EXTERNA KONTAKTER	<u>-345 000</u>
43.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)	-210 000
43.03.02.	Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)	-70 000
43.03.04.	Informationsverksamhet (VR)	-65 000
43.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	<u>-85 000</u>
43.04.01.	Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)	-85 000
43.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	<u>-2 315 000</u>
43.05.60.	Främjande av rundradioverksamhet (F)	-1 978 000
43.05.61.	Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)	0
43.05.62.	Upphovsrättskostnader (F)	-337 000
43.10.	LAGTINGSVAL	<u>0</u>
43.10.04.	Utgifter för lagtingsval (F)	0
43.10.31.	Landskapets andel av valnämndernas utgifter	0
43.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	<u>-170 000</u>
43.15.50.	Understödjande av politisk verksamhet	-90 000
43.15.51.	Understödjande av politisk information	-80 000

43.20.	PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET	<u>-103 000</u>
43.20.01.	Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	-103 000
43.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	<u>-120 000</u>
43.25.61.	Understöd för bostadsreparationer (R)	0
43.25.62.	Understöd för energieffektivisering och kvalitetshöjande åtgärder i bostadshus (R)	0
43.25.64.	Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)	-20 000
43.25.67.	Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)	-100 000
43.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	<u>-25 000</u>
43.27.04.	Befrämjande av energihushållning och tryggnad av energiförsörjning (VR)	-15 000
43.27.05.	Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad	-10 000
43.28.	ELMARKNADSTILLSYNSMYNDIGHETEN	<u>-30 000</u>
43.28.20.	Elmarknadstillsynsmyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)	-30 000
43.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	<u>-180 000</u>
43.30.01.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	-30 000
43.30.30.	Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet	-150 000
43.40.	FASTIGHETSENHETEN	<u>-2 630 000</u>
43.40.01.	Fastighetsenheten - verksamhetsutgifter (VR)	-1 030 000
43.40.74.	Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)	-400 000
43.40.75.	Ombyggnader och grundförbättringar (R)	-1 200 000
43.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	<u>-6 070 000</u>
43.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	-6 070 000
43.91.	FRÄMJANDE AV INTEGRATION	<u>-51 000</u>
43.91.23.	Koordinering av integrationsarbetet (VR)	-51 000
43.91.30.	Mottagande av flyktingar (R)	0
43.95.	PERSONALARBETE OCH ARBETSMILJÖ	<u>-404 000</u>
43.95.06.	Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)	-304 000
43.95.09.	Personalpolitiska åtgärder	-70 000
43.95.70.	Anskaffning av möbler (R)	-30 000

Avdelning 44

44.	FINANSVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-83 432 000
44.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-2 419 000</u>
44.01.01.	Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-2 169 000
44.01.04.	Verkställande av beskattningen (VR)	-210 000
44.01.05.	Utvecklingsarbete (VR)	-40 000

44.05.	ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	<u>-5 720 000</u>
44.05.30.	Finansieringsunderstöd till kommunerna (RF)	-2 300 000
44.05.31.	Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)	-1 850 000
44.05.32.	Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)	-750 000
44.05.36.	Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag (F)	-820 000
44.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	<u>-21 450 000</u>
44.10.31.	Överföring av danaarv	-200 000
44.10.62.	Bidrag för byggande av likströmsförbindelse till riket (R)	-20 000 000
44.10.89.	Aktieteckning i bolag (R)	-1 250 000
44.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	<u>-22 595 000</u>
44.20.50.	Bidrag ur penningautomatmedel (R)	-2 200 000
44.20.51.	Projektbidrag ur penningautomatmedel (R)	-1 910 000
44.20.52.	Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel (R)	-100 000
44.20.69.	Penningautomatmedel för samhällsutveckling och sysselsättning (R)	-7 085 000
44.20.86.	Lån ur penningautomatmedel (R)	-1 300 000
44.20.88.	Reservering av penningautomatmedel	-10 000 000
44.90.	PENSIONER OCH PENSIONSavgifter	<u>-30 337 000</u>
44.90.01.	Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)	-460 000
44.90.04.	Pensioner och familjepensioner (F)	-29 200 000
44.90.05.	Övriga pensionsutgifter (F)	-677 000
44.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	<u>-911 000</u>
44.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)	-429 000
44.95.04.	Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)	-10 000
44.95.05.	IKT-utveckling (VR)	-253 000
44.95.08.	Förtroendemannaarvoden m.m.	-19 000
44.95.70.	Anskaffning av datautrustning och kontorsmaskiner (R)	-100 000
44.95.71.	Anskaffning av nytt ekonomisystem (R)	-100 000
44.95.72.	Utgifter för digital agenda, samordnad IT-utveckling och e-förvaltning (R)	0

Avdelning 45

45.	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE	-127 145 000
45.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-1 339 000</u>
45.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 339 000
45.10.	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	<u>-10 636 000</u>
45.10.01.	Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	-80 000
45.10.50.	Bostadsbidrag (F)	-1 450 000

45.10.52.	Moderskapsunderstöd (F)	-75 000
45.10.53.	Barnbidrag (F)	-8 640 000
45.10.54.	Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)	-21 000
45.10.56.	Underhållsstöd (F)	-320 000
45.10.57.	Stöd för tolkningstjänster för funktionshindrade (F)	-50 000
45.15.	AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER	<u>-20 540 000</u>
45.15.30.	Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)	-20 450 000
45.15.31.	Landskapsandel för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)	-40 000
45.15.34.	Understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska inom barnomsorgen	-50 000
45.25.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL OCH MILJÖ-VERKSAMHET	<u>-3 370 000</u>
45.25.50.	Understöd för social verksamhet (R)	-3 020 000
45.25.53.	Understöd för miljöverksamhet (R)	-350 000
45.30.	ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER	<u>-33 000</u>
45.30.01.	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	0
45.30.52.	Understöd för Kumlinge filialapotek	-30 000
45.30.53.	Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)	-3 000
45.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	<u>-40 000</u>
45.50.01.	Allmän miljövard - verksamhetsutgifter (VR)	-40 000
45.52.	NATURVÅRD	<u>-185 000</u>
45.52.01.	Naturvard - verksamhetsutgifter (VR)	-30 000
45.52.20.	Naturresevat - verksamhetsutgifter (VR)	-152 000
45.52.60.	Bidrag för ersättning av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur	-3 000
45.52.88.	Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	0
45.54.	VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	<u>-242 000</u>
45.54.01.	Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)	-232 000
45.54.31.	Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder	-10 000
45.54.60.	Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R)	0
45.56.	AVFALLSHANTERING	<u>-21 000</u>
45.56.04.	Avfallshantering - verksamhetsutgifter (VR)	-21 000
45.56.62.	Främjande av avfallshanteringen (R)	0
45.60.	ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET	<u>-2 515 000</u>
45.60.20.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	-1 780 000
45.60.21.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsutgifter (VR)	-735 000
45.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>-88 224 000</u>
45.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)	-80 624 000

45.70.70.	Anskaffningar (R)	-500 000
45.70.75.	Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)	-500 000
45.70.76.	Byggnad av geriatrisk klinik med penningautomatmedel (R)	-6 600 000

Avdelning 46

46.	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖR- VALTNINGSOMRÅDE	-53 279 000
46.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-2 937 000</u>
46.01.01.	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-2 877 000
46.01.04.	Utvecklingsarbete (VR)	-60 000
46.03.	STUDIESTÖD	<u>-7 413 000</u>
46.03.50.	Studiepenning (F)	-7 240 000
46.03.51.	För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)	-150 000
46.03.52.	Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)	-23 000
46.07.	BIBLIOTEKS- OCH ARKIVVERKSAMHET	<u>-756 000</u>
46.07.04.	Övriga utgifter för biblioteksverksamheten	-110 000
46.07.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)	-20 000
46.07.30.	Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)	-594 000
46.07.50.	Understöd åt författare och översättare (RF)	-32 000
46.09.	ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERK- SAMHET	<u>-1 170 000</u>
46.09.04.	Utgifter för Ålands kulturdelegation	-17 000
46.09.05.	Nordiskt kulturutbyte	-98 000
46.09.30.	Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet (F)	-724 000
46.09.31.	Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)	-276 000
46.09.59.	Övrig kulturell verksamhet	-55 000
46.11.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT	<u>-1 855 000</u>
46.11.04.	Övrigt ungdomsarbete (R)	-50 000
46.11.52.	Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsar- bete (R)	-285 000
46.11.53.	Understöd för idrottsorganisationers verksamhet (R)	-1 450 000
46.11.54.	Understöd för idrotts- och sportanläggningar (R)	-70 000
46.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERK- SAMHET	<u>-1 580 000</u>
46.13.25.	Kulturell verksamhet vid Eckerö post- och tullhus (R)	-90 000
46.13.50.	Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier (R)	-780 000
46.13.51.	Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s. (R)	-310 000
46.13.52.	Understöd för särskilda projekt (R)	-185 000
46.13.53.	Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll (R)	-130 000
46.13.60.	Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet (R)	-85 000
46.13.74.	Utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)	0

46.15.	GRUNDSKOLEVÅSENDET	<u>-12 100 000</u>
46.15.30.	Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)	-11 840 000
46.15.32.	Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)	0
46.15.34.	Understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska inom grundskolan	-260 000
46.17.	UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN	<u>-384 000</u>
46.17.24.	Kostnader för skolfartyg (VR)	-384 000
46.19.	VUXENUTBILDNING	<u>0</u>
46.19.06.	Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)	0
46.19.23.	Integration och mångkulturellt befrämjande (VR)	0
46.20.	EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN	<u>0</u>
46.20.41.	Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)	0
46.20.46.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)	0
46.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	<u>-936 000</u>
46.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)	-936 000
46.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	<u>-936 000</u>
46.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)	-936 000
46.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	<u>-60 000</u>
46.41.20.	Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-60 000
46.45.	ÅLANDS GYMNASIUM	<u>-17 111 000</u>
46.45.20.	Ålands gymnasium - verksamhetsutgifter (VR)	-17 111 000
46.55.	HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	<u>-5 231 000</u>
46.55.20.	Högskolan på Åland - verksamhetsutgifter (VR)	-5 131 000
46.55.70.	Investeringar till maskinlaboratoriet (R)	-100 000
46.60.	MUSEIBYRÅN	<u>-810 000</u>
46.60.20.	Museibyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-725 000
46.60.22.	Särskilda åtgärder i anledning av vrakfynd (VR)	-65 000
46.60.26.	Museibyrån - uppdragsverksamhet	0
46.60.71.	Inköp av konst (R)	-20 000
46.60.72.	Ålands museums basutställning (R)	0
46.60.74.	Utvecklande av Bomarsund (R)	0

Avdelning 47

47.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-22 617 000
47.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-2 065 000</u>
47.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-2 065 000
47.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	<u>-1 849 000</u>
47.03.05.	Utgifter för investeringslån (F)	-2 000
47.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-200 000
47.03.24.	Kostnader för skärgårdsnämnden (VR)	-20 000
47.03.41.	Turismens främjande (R)	0
47.03.42.	Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet	-40 000
47.03.43.	Nationellt företagsstöd (R)	-1 525 000
47.03.46.	Räntestöd för företags investeringar	-2 000
47.03.48.	Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag	-35 000
47.03.60.	Ersättande av kreditförluster (R)	0
47.03.62.	Internationella utvecklingsprojekt (R)	-25 000
47.04.	EUROPEISKA UNIONEN - ERUF OCH ESF	<u>-1 350 000</u>
47.04.40.	Offentlig finansiering - ERUF och landskapet (R-EU)	-675 000
47.04.45.	Offentlig finansiering - ESF och landskapet (R-EU)	-675 000
47.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN	<u>0</u>
47.05.42.	Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)	0
47.05.47.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF(RF)	0
47.15.	FRÄMJANDE AV LIVSMEDELSPRODUKTION	<u>-1 722 000</u>
47.15.04.	Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)	-3 000
47.15.23.	Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)	-582 000
47.15.42.	Stöd för producentorganisationer, rådgivning och försöksverksamhet	0
47.15.43.	Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)	-120 000
47.15.44.	Investeringsstöd till lantbruket (R)	-1 000 000
47.15.46.	Utgifter för räntestödslån vid skördeskador (F)	-10 000
47.15.47.	Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)	-7 000
47.16.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING PROGRAMPERIOD 2014 - 2020	<u>-7 800 000</u>
47.16.40.	Offentlig finansiering - EJFLU och landskapet (R-EU)	-7 000 000
47.16.47.	Nationell tilläggsdel till det EU-delfinansierade kompensationsbidraget (RF)	-800 000
47.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING	<u>0</u>
47.17.07.	Nationellt tekniskt stöd (R)	0
47.17.42.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)	0

47.17.43.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)	0
47.17.44.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)	0
47.17.46.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)	0
47.17.47.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)	0
47.17.48.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)	0
47.17.60.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)	0
47.17.65.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)	0
47.21.	FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	<u>-293 000</u>
47.21.01.	Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR)	-25 000
47.21.40.	Särskilda understöd för skogsbruket (F)	-18 000
47.21.41.	Stöd för skogsbruksåtgärder (R)	-250 000
47.21.83.	Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)	0
47.21.84.	Skogsförbättringslån (R)	0
47.21.88.	Ersättning för biotopskydd (R)	0
47.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	<u>-128 000</u>
47.22.04.	Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)	-116 000
47.22.40.	Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)	-12 000
47.24.	FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	<u>-129 000</u>
47.24.01.	Främjande av fiskerinäringen - verksamhetsutgifter (VR)	-28 000
47.24.40.	Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)	-50 000
47.24.43.	Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar	-1 000
47.24.44.	Främjande av infrastruktur, marknadsföring och strukturpolitik	-50 000
47.24.49.	Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande	0
47.25.	EUROPEISKA UNIONEN - EUROPEISKA HAVS- OCH FISKERIFONDEN	<u>-970 000</u>
47.25.40.	Offentlig finansieringsandel - Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) 2014 - 2020 (R-EU)	-970 000
47.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN	<u>0</u>
47.26.41.	Landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)	0
47.26.46.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)	0
47.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICE-MYNDIGHET	<u>-5 605 000</u>
47.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)	-1 300 000
47.30.24.	Praktikantplatser för högskolestuderande	-165 000
47.30.25.	Utgifter för projekt (VR)	0
47.30.50.	Arbetslöshetsersättningar (F)	-3 500 000
47.30.52.	Specialutgifter för arbetskraftsservicen	-30 000
47.30.54.	Sysselsättningens främjande (R)	-610 000

47.44.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	-156 000
47.44.20.	Ålands teknologiceentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-156 000
47.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	-120 000
47.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)	-120 000
47.58.	ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP	-430 000
47.58.20.	Ålands fiskodling, Guttorp - verksamhetsutgifter (VR)	-430 000

Avdelning 48

48.	TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-37 440 000
48.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	-1 296 000
48.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 296 000
48.05.	ÅLANDSTRAFIKEN	-387 000
48.05.20.	Ålandstrafiken - verksamhetsutgifter (VR)	-387 000
48.10.	ÖVRIG TRAFIK	-3 370 000
48.10.04.	Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)	-107 000
48.10.40.	Understöd för flygtrafik	-1 363 000
48.10.45.	Understöd för kollektivtrafik	-1 900 000
48.10.70.	Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)	0
48.20.	KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK	-19 818 000
48.20.22.	Upphandling av sjötrafik (VR)	-17 230 000
48.20.25.	Upphandling av linfärjetrafik (VR)	-2 263 000
48.20.40.	Understöd för varutransporter i skärgården	-325 000
48.20.70.	Anskaffning av fartyg och färjor (R)	0
48.21.	REDERIVERKSAMHET	-298 000
48.21.20.	Rederienheten - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.21.21.	Reparation och underhåll av färjor (VR)	0
48.21.22.	Linfärjetrafiken - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.21.23.	Reparation och underhåll av linfärjor (VR)	0
48.21.27.	Omställningskostnader (VR)	-298 000
48.30.	KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING	-11 125 000
48.30.22.	Utgifter för drift och underhåll av vägar (VR)	-2 375 000
48.30.23.	Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyrrar (VR)	-155 000
48.30.24.	Utgifter för drift och underhåll av färjfästen, bryggor, broar, hamnar och byggnader (VR)	-695 000
48.30.30.	Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)	0
48.30.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	0
48.30.77.	Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)	-4 800 000
48.30.78.	Kortruttsinvesteringar (R)	-1 600 000

48.30.79.	Bro- och hamnbyggnadsinvesteringar (R)	-1 500 000
48.31.	VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET	<u>0</u>
48.31.20.	Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	<u>-1 146 000</u>
48.70.20.	Motorfordonsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-1 146 000

Avdelning 49

49.	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	-42 875 000
49.01.	FINANSIELLA POSTER	<u>-225 000</u>
49.01.90.	Ränteutgifter (F)	-25 000
49.01.91.	Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)	-200 000
49.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	<u>-150 000</u>
49.90.90.	Återförda inkomstrester (F)	-150 000
49.98.	ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR	<u>-42 500 000</u>
49.98.98.	Föregående års underskott	-42 500 000
	Utgifternas totalbelopp	-387 497 000

Mariehamn den 19 december 2013

Britt Lundberg
talman

Viveka Eriksson
vicetalman

Roger Jansson
vicetalman

31./41. LAGTINGET

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Summa inkomster	674	1 000	1 000	0,0%	48,5%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-2 821 561	-3 333 000	-3 414 000	2,4%	21,0%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Summa utgifter	-2 821 561	-3 333 000	-3 414 000	2,4%	21,0%
Anslag netto	-2 820 887	-3 332 000	-3 413 000	2,4%	21,0%

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Utgifter per uppgiftsområde					
Lagtinget	-1 786 498	-1 795 000	-1 795 000	0,0%	0,5%
Lagtingets kansli	-632 464	-992 000	-992 000		
Lagtingets övriga utgifter	-369 241	-395 000	-356 000	-9,9%	-3,6%
Ålands delegation i Nordiska rådet	-33 357	-31 000	-31 000	0,0%	-7,1%
Landskapsrevisionen	0	-120 000	-240 000	100,0%	
Summa	-2 821 561	-3 333 000	-3 414 000	2,4%	21,0%

41.01. LAGTINGET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 786 498	-1 795 000	-1 795 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 786 498	-1 795 000	-1 795 000
Anslag netto	-1 786 498	-1 795 000	-1 795 000

Lagtinget utövar lagstiftnings-, budget- och kontrollmakt i enlighet med självstyrelselagen samt lagtings- och arbetsordningen. Det egentliga lagtingsarbetets omfattning beror i hög grad på det antal ärenden som republikens president och landskapsregeringen överlämnar till lagtinget samt på i vilken utsträckning ledamöterna själva utövar sin initiativrätt. Ledamotskapet i lagtinget kräver även insatser från ledamöterna i form av grupparbete, nordiska och övriga internationella kontakter, behov att läsa in och följa med material och information samt utbildning på olika områden.

Utåtriktad verksamhet

Med tanke på självstyrelsens utveckling är det angeläget att lagtinget och dess ledamöter skapar och upprätthåller kontakter till politiker utanför landskapet bland annat genom att ta emot besökare och företa studie- och arbetsresor.

Lagtingshuset

Lagtingshuset har inte genomgått någon mer omfattande renovering sedan invigningen år 1978. Frågan om underhållet och förvaltningen av lagtingshusets utrymmen har dock länge varit föremål för diskussion eftersom arbetet i lagtinget har utvecklats och den tekniska utvecklingen har framskridit.

Under år 2014 kommer renoveringen och ombyggnaden av lagtingshuset att fortsätta i enlighet med kansli Kommissionens beslut. Ombyggnaden syftar till att garantera ett fortsatt ändamålsenligt utnyttjande samtidigt som fastighetens status och arkitektoniska grundvärden respekteras. Medel för ombyggnaden anslås under landskapsregeringens moment.

E-demokrati – ett integrerat kommunikationssystem

Lagtinget eftersträvar en ökad öppenhet i förhållande till och i dialog med medborgarna. Lagtingets kanslikommission anser att målet för lagtinget är ett integrerat internetbaserat kommunikationssystem, e-demokrati.

Medel för projektet upptogs under ett nytt moment i budgeten för år 2013 och samma anslag föreslås för år 2014. Medlen är avsedda för kartläggning och dokumentering med sikte på utvecklingen av ett integrerat dokument- och ärendehanteringssystem. Det långsiktiga målet är bl.a. att det ska vara lättare att navigera i ett ärende och att det i realtid ska vara möjligt att följa lagtingets plenum via lagtingets hemsida.

Revisionsverksamheten

En ny lag om Landskapsrevisionen trädde i kraft den 1 juli 2013. Den nya myndigheten ersätter de nuvarande landskapsrevisorerna samt landskapsregeringens revisionsbyrå. Något anslag för landskapsrevisorernas verksamhet upptas således inte längre under lagtinget men däremot ett anslag under det nya kapitlet 41.50 för myndigheten Landskapsrevisionen. Anslaget är fördubblat i jämförelse med år 2013 eftersom Landskapsrevisionens verksamhet nu sträcker sig över hela budgetåret.

Utgifter

41.01.01. Lagtinget - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -1 375 962	Grund -1 795 000	Årets -842 700	-1 795 000
	Tb		
Tid. års -410 536	Tid. års	Tid. års 0	Tid. års
Totalt -1 786 498	Totalt -1 795 000	Totalt -842 700	Totalt -1 795 000

Under momentet upptas främst medel för lagtingsledamöternas arvoden enligt lagtingets gällande beslut samt för lagtingsledamöternas och lagtingsorganens resekostnader. Anslaget under momentet avser även talmannens särskilda representationsersättning.

Lagtingsledamöternas arvode betalas som ett årsarvode som utgör 67 % av grundlönen jämte dyrortstillägg och sex ålderstillägg i landskapets löneklass A 28. Till talmannen utbetalas ett arvode på helårsbasis medan vicetalmännen och utskottsordförandena, gruppordförandena och medlemmarna i Nordiska rådet samt ordföranden för BSPC-delegationen erhåller en förhöjning om fem procent på sina arvoden. En skattepliktig kommunikationsersättning om 120 euro per månad utgår dessutom för att täcka ledamöternas kostnader för mobilsamtal, datorförbindelser m.m.

Anslaget beräknas i övrigt täcka ledamöternas resekostnader såväl inom som utom Åland, dagtraktamenten och logiersättningar, förutom kostnaderna för medlemmarna i Nordiska rådet samt den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) som påförs separata moment. Ur anslaget betalas också de hälsovårds- och utbildningstjänster som ledamöterna erhåller samt utbildning för ledamöterna.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons budgetmotion nr 22/2013-2014 första klämman föreslås att anslaget minskas med 90.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna moti-

veringarna.

41.05. LAGTINGETS KANSLI

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	674	1 000	1 000
Konsumtionsutgifter	-632 464	-992 000	-992 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-632 464	-992 000	-992 000
Anslag netto	-631 790	-991 000	-991 000

Inkomster

31.05.01. Lagtinget - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	674	Grund 1 000	Årets 829
		Tb	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	674	Totalt 1 000	Totalt 829
			Totalt 1 000

Lagtingets inkomster består huvudsakligen av avgifter för prenumeration av lagtingshandlingar. Eftersom de inkomster som inflyter är mycket små ligger anslaget på lägsta möjliga nivå.

Utgifter

41.05.01. Lagtingets kansli - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-258 588	Grund -742 000	Årets -739 077
		Tb	
Tid. års	-347 228	Tid. års	Tid. års
Totalt	-605 816	Totalt -742 000	Totalt -752 873
			Totalt -742 000

I anslaget ingår avlöningsutgifter för den ordinarie kanslipersonalen samt arvodet på timbasis för tillfälliga uppdrag vid tidvis förekommande arbetsanhopning. Vidare ingår i anslaget utgifter för kopiering och tryckning av lagtingshandlingarna och övrigt tryckarbete, post- och teleavgifter, kontorsmaterial och servicearbeten, personalens resor och fortbildning samt sedvanlig förnyelse av kontors-, data- och teleutrustning för kansliet och lagtingsledamöterna. I anslaget ingår också kostnader för teknisk utrustning samt förnyelse av programvaror. Ur anslaget under momentet stöds även verksamheten i lagtingets veteranförening. Vidare kan medel ur anslaget under momentet användas för konstanskaffningar enligt beslut av kanslikommissionen.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons budgetmotion nr 22/2013-2014 andra klämman föreslås att anslaget minskas med 160.000 euro. euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

41.05.03. E-demokrati – utvecklingsprojekt (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	-220 000	Årets	-220 000	-220 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt -220 000	Totalt	-220 000	Totalt -220 000

För att öka öppenheten i förhållande till och i dialogen med medborgarna har lagtingets kanslikommission länge ansett att ett integrerat internetbaserat kommunikationssystem, e-demokrati, bör utarbetas. För att skapa en möjlighet att igångsätta projektet avsattes under år 2013 under momentet ett anslag om 220.000 euro att användas i enlighet med kommande beslut i kanslikommissionen. Medlen är i första hand avsedda för kartläggning och dokumentering men ger även i viss mån utrymme för eventuell start av utvecklingen av ett integrerat dokument- och ärendehanteringssystem som utgör en grund för ett nytt plenisystem. Lagtingets nuvarande diariehanteringssystem är ursprungligen en prototyp och byggd på gammal teknik varför det kräver förändringar. Målet är, förutom en ökad tillgänglighet för medborgarna, att driften av det nya systemet ska vara så kostnadseffektiv som möjligt och projektet kan resultera i olika rationaliseringsvinster såsom en möjlighet att ersätta de stenografiska protokollen. Samma anslag föreslås för år 2014.

41.05.04. Lagtingets bibliotek - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-21 013	Grund -30 000	Årets	-26 701	-30 000
		Tb			
Tid. års	-5 635	Tid. års	Tid. års	-161	Tid. års
Totalt	-26 648	Totalt -30 000	Totalt	-26 862	Totalt -30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro som avser kostnader för inköp av litteratur och prenumerationer till lagtingets och centrala ämbetsverkets handbibliotek, inbindning, datakatalogisering, informationssökning, anslutning till avgiftsbelagda databaser och användartjänster, fjärrlån, post- och tullavgifter, kontorsutgifter och övriga konsumtionsutgifter. Anslaget är oförändrat i förhållande till år 2013. En ökning av anslaget kan bli aktuell i budgeten för år 2015 till följd av flytten av biblioteket.

41.10. LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-369 241	-395 000	-356 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-369 241	-395 000	-356 000
Anslag netto	-369 241	-395 000	-356 000

Under kapitlet upptas medel bland annat för Landskapsrevisionens verksamhet, för stöd av lagtingsgruppernas verksamhet samt för lagtingets representation.

Den nya landskapslagen om Landskapsrevisionen trädde i kraft den 1 juli 2013. Landskapsrevisionen är en ny oberoende revisionsmyndighet som ersätter de tidigare landskapsrevisorerna och landskapsregeringens revisionsbyrå. Anslagen under moment 41.10.04 Revisionsutgifter (VR) samt moment 42.25.01 Revisionsbyrå-verksamhetsutgifter (VR) utgår därför och ersätts av anslaget för Landskapsrevisionen.

En viktig förutsättning för att främja demokratin är att det ges tillräckliga och jämlika verksamhetsbetingelser för att bedriva politiskt arbete och politisk opinionsbildning. Ett fungerande samarbete inom ramen för de olika lagtingsgrupperna är tillsammans med kansliresurser här viktiga beståndsdelar. I detta syfte beviljas lagtingsgrupperna ett årligt anslag för att stöda gruppkansliernas arbete som service- och utredningsresurs för grupperna.

		<i>Utgifter</i>			
41.10.04.	<u>Revisionsutgifter (VR)</u>				
Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	Grund	Årets	746		
	Tb				
Tid. års	Tid. års	Tid. års	-23 673	Tid. års	
Totalt	Totalt	Totalt	-22 926	Totalt	0
Momentet utgår.					

41.10.05.	<u>Expertutlåanden</u>				
Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	Grund	Årets	-3 737		-6 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års	Tid. års		Tid. års	
Totalt	Totalt	Totalt	-3 737	Totalt	-6 000
Anslaget avser kostnader för sakkunnigutlåanden till utskott och övriga organ inom lagtinget samt för översättnings- och tolkningsuppdrag och liknande. Anslaget motsvarar 2013 års anslag.					

41.10.06.	<u>Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål</u>				
Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	Grund	Årets	0		-255 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års	Tid. års		Tid. års	
Totalt	Totalt	Totalt	0	Totalt	-255 000
Anslaget utgår som stöd för lagtingsgruppernas verksamhet enligt riktlinjerna i 1985 års budgetbeslut kompletterat med anvisningar från kanslikommissionen. Beloppet föreslås fördelat på en andel per lagtingsgrupp enligt den gruppindelning som anmälts vid mandatperiodens början och en andel som fördelas per mandat.					

Den slutliga fördelningen mellan lagtingsgrupperna fastställs av kanslikommissionen enligt ovan angivna grunder.

41.10.07.	<u>Lagtingets Östersjösamarbete BSPC - verksamhetsutgifter (VR)</u>				
Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	Grund	Årets	-27 519		-25 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års	Tid. års	-10 875	Tid. års	
Totalt	Totalt	Totalt	-38 394	Totalt	-25 000
Lagtingets samarbete inom ramen för den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) har blivit allt viktigare och ger lagtinget en god plattform att på jämbör-					

dig nivå tillsammans med övriga parlament runt Östersjön bidra till en positiv utveckling av regionen. Lagtinget deltar bl.a. i den årliga konferensen, den ständiga kommitténs möten, olika arbetsgruppsmöten samt vid behov i sekretariatets möten. Därutöver kan BSPC utse rapportörer från lagtinget för olika ärenden. Så har t.ex. skett i fråga om de maritima frågorna. Anslaget utgörs främst av resekostnader, omkostnader samt representation. Anslaget, har på förslag av lagtingets BSPC-delegation, sänkts jämfört med anslaget från år 2013.

41.10.18. Dispositionsmedel (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-30 209	Grund	-70 000	Årets	-66 783	-70 000
		Tb				
Tid. års	-28 842	Tid. års		Tid. års	-23 849	Tid. års
Totalt	-59 051	Totalt	-70 000	Totalt	-90 632	Totalt -70 000

Anslaget avser medel för gästbesök, uppvaktningar, vissa resekostnader i anslutning till inbjudningar, arrangemang och motsvarande. Anslaget motsvarar 2013 års anslag.

41.20. ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-33 357	-31 000	-31 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-33 357	-31 000	-31 000
Anslag netto	-33 357	-31 000	-31 000

Verksamheten vid delegationen och delegationssekretariatet bedrivs med stöd av landskapslagen (1984:25) om Ålands representation i Nordiska rådet.

Liksom föregående år sköts sekreterarutgifter och kansligörsmål vid delegationen av en utskottssekreterare respektive byråsekreterare vid lagtingets kansli.

Utgifter

41.20.01. Ålands delegation i Nordiska rådet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-18 611	Grund	-31 000	Årets	-17 328	-31 000
		Tb				
Tid. års	-14 746	Tid. års		Tid. års	-10 660	Tid. års
Totalt	-33 357	Totalt	-31 000	Totalt	-27 989	Totalt -31 000

Under momentet föreslås ett anslag om 31.000 euro. Delegationen deltar bl.a. i Nordiska rådets sessioner, utskottsmöten, olika arbetsgruppsmöten samt vid behov i sekretariatets möten. Anslaget utgörs främst av delegationens resekostnader, omkostnader och representation. Anslaget har beretts av Ålands delegation i Nordiska rådet.

41.50. LANDSKAPSREVISIONEN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	0	-120 000	-240 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	-120 000	-240 000
Anslag netto	0	-120 000	-240 000

Utgifter

41.50.20. Landskapsrevisionen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Förslag 2014
Årets	Grund	Årets	-240 000
	Tb		
	-120 000	-98 510	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	Totalt
	-120 000	-98 510	-240 000

Landskapsrevisionens granskning, som bedrivs i överensstämmelse med god revisionssed, sker i form av årlig revision och effektivitetsrevision. Den årliga revisionen har till syfte att bedöma om årsredovisningen och den underliggande redovisningen är tillförlitliga och ger en rättvis bild av landskapets ekonomiska situation samt om ledning och förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och beslut. Effektivitetsrevisionen har till syfte att bedöma om budgetmedlen har använts i enlighet med principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet. Granskningen ska främja en sådan utveckling att landskapet med hänsyn till allmänna samhällsintressen får ett effektivt utbyte av sina insatser. Landskapsrevisionen ansvarar även för granskningen av EU-stöd, vilka beviljas inom ramen för EU:s strukturfondsprogram på Åland, i enlighet med de krav som EU-kommissionen ställt.

Anslaget avser medel för myndighetens verksamhet såsom personalutgifter, hyror, administrativa utgifter, utbildning, tjänsteresor samt inköp av tjänster och utredningsuppdrag. Anslaget ligger på samma nivå som tidigare års anslag för landskapsrevisorerna och revisionsbyrån.

32./42. LANDSKAPSREGERINGEN

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Summa inkomster	198 911	201 000	215 000	7,0%	8,1%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-2 606 481	-3 007 000	-3 054 000	1,6%	17,2%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Summa utgifter	-2 606 481	-3 007 000	-3 054 000	1,6%	17,2%
Anslag netto	-2 407 570	-2 806 000	-2 839 000	1,2%	17,9%

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Utgifter per uppgiftsområde					
Lanträdet och landskapsregeringens ledamöter	-863 209	-1 038 000	-1 050 000	1,2%	21,6%
Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter	-273 882	-412 000	-444 000	7,8%	62,1%
Konsumentfrågor	-48 675	-60 000	-61 000	1,7%	25,3%
Revisionsbyrån	-173 388	-90 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands statistik- och utredningsbyrå	-469 466	-534 000	-534 000	0,0%	13,7%
Lagberedningen	-625 510	-677 000	-770 000	13,7%	23,1%
Diskrimineringsombudsman	-62 559	-75 000	-75 000	0,0%	19,9%
Datainspektionen	-89 792	-121 000	-120 000	-0,8%	33,6%
Summa	-2 606 481	-3 007 000	-3 054 000	1,6%	17,2%

42.01. LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-863 209	-1 038 000	-1 050 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-863 209	-1 038 000	-1 050 000
Anslag netto	-863 209	-1 038 000	-1 050 000

För att handha landskapets allmänna styrelse och förvaltning tillsätter lagtinget, på sätt därom är stadgat i lagtingsordningen, en landskapsregering bestående av lanträdet och högst sju ledamöter. På landskapsregeringen ankommer att bevaka landskapets rätt och bästa samt att till verkställighet befordra lagtingets beslut och övriga förfoganden.

Landskapsregeringen bedriver verksamheten utgående från sitt regeringsprogram och strävar efter att i planeringen och beslutsfattandet beakta principerna för ett hållbart samhälle. Genom att beakta jämställdhet i planering och beslutsfattande, främjas att kvinnor och män har samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Landskapsregeringen och dess medlemmar biträds av landskapsregeringens allmänna förvaltning i de ärenden och andra uppgifter som ankommer på landskapsregeringen.

Under avdelning 42 redovisas lantrådets och landskapsregeringens ledamöters verksamhetsområde samt övriga verksamheter som inte redovisas under någon annan avdelnings förvaltningsområde. Se även allmänna motiveringen.

Utgifter

42.01.01. Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-741 219	Grund	-968 000	Årets	-308 577	-980 000
		Tb				
Tid. års	-70 992	Tid. års		Tid. års	-1 480	Tid. års
Totalt	-812 211	Totalt	-968 000	Totalt	-310 057	Totalt -980 000

Under momentet föreslås ett anslag om 980.000 euro.

Landskapsregeringen antas under året bestå av lantrådet jämte sex ministrar. Arvodet till landskapsregeringsledamöterna utgår enligt landskapslagen (1985:17 ändrad 2000/64) om arvode för medlem av Ålands [landskapsstyrelse].

Under momentet upptas även anslag för avlönanade av förvaltnings- och utvecklingschef och ministersekreterare samt för resekostnader och övriga verksamhetsutgifter.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons budgetmotion nr 22/2013-2014 tredje klämman föreslås att anslaget minskas med 160.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

42.01.18. Dispositionsmedel

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-50 997	Grund	-70 000	Årets	-16 331	-70 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-50 997	Totalt	-70 000	Totalt	-16 331	Totalt -70 000

Under momentet föreslås ett anslag om 70.000 euro.

Anslaget avser främst landskapsregeringens kostnader för kontakter med myndigheter och organisationer samt kostnader i samband med representationsuppdrag.

42.05. LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	151 015	156 000	170 000
Konsumtionsutgifter	-273 882	-412 000	-444 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-273 882	-412 000	-444 000
Anslag netto	-122 867	-256 000	-274 000

*Inkomster*32.05.12. **Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	80 339	Grund 156 000	Årets 156 186
		Tb	
Tid. års	70 676	Tid. års	Tid. års 2 502
Totalt	151 015	Totalt 156 000	Totalt 158 688
			Tid. års 170 000

Med hänvisning till moment 42.05.12 föreslås motsvarande inkomst.

*Utgifter*42.05.05. **Kostnader för kommittéer och utredningar**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-68 379	Grund -100 000	Årets -64 310
		Tb	
Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	-68 379	Totalt -100 000	Totalt -64 310
			Totalt -80 000

Under momentet föreslås ett anslag om 80.000 euro för arvoden och reseersättningar för lagstadgade delegationer och övriga av landskapsregeringen tillsatta kommittéer, kommissioner och sakkunniga för vilka anslag inte har upptagits särskilt.

Därtill ingår anslag för utredningskostnader, men även kostnader för utvecklingsprojekt och andra konsultinsatser. Anslaget föreslås kunna användas för tillfälliga projektanställningar avseende projekt som kan komma att bli aktuella under året. Anslaget kan även användas för deltagande i kostnader för utredningar som genomförs av annan men som är i landskapets intresse.

I momentet ingår även kostnader för kontaktgruppen mellan landskapsregeringen och utrikesministeriet, vars uppgift är att utveckla och öka användningen av Ålandsexemplet i internationella sammanhang.

42.05.06. Kostnader för revidering av självstyrelselagen (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-90 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 0	Totalt 0	Totalt 0	Totalt -90 000

Momentet nytt.

Statsrådet har den 19.09.2013 tillsatt en parlamentariskt sammansatt kommitté med representanter från såväl riket som landskapet. Statsrådet bekostar största delen av kommitténs arbete dock så att landskapet enligt tillsättandebeslutet till hälften svarar för de egentliga resekostnader som kommittéarbetet föranleder för landskapets kommittémedlemmar, sakkunniga tjänstemän vid landskapsmyndigheterna och den egna sekreteraren.

För den del av de åländska kommittémedlemmarnas kostnader som landskapet förutsätts bekosta, möteskostnader i anslutning till revideringsarbetet samt för utredningar som kan behövas men som inte ingår i den gemensamma kommitténs arbete föreslås ett anslag om 90.000 euro.

Anslag för avlöande av den egna sekreteraren och dennes resekostnader upptas under moment 42.40.01 medan kostnaderna för de sakkunniga landskapstjänstemännens deltagande i arbetet täcks genom de verksamhetsanslag där deras respektive lön budgeteras.

42.05.09. Externt samarbete

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -35 906	Grund -86 000	Årets -62 385	-34 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt -35 906	Totalt -86 000	Totalt -62 385	Totalt -34 000

Under momentet föreslås ett anslag om 34.000 euro. Målen är att

- upprätthålla ett brett externpolitiskt nätverk och förbättra samordningen av det externpolitiska arbetet vid landskapsregeringen samt
- delta i de nätverk som finns för samarbete inom Östersjöområdet.

Samarbetet mellan Östersjöstaterna får allt större betydelse och sträcker sig materiellt sett över ett brett område. Lagtinget deltar sedan flera år i BSPC-samarbetet vilket kräver en bättre samordning av Östersjösamarbetet vid landskapsregeringen. Ett utökad samarbete med de Baltiska länderna eftersträvas också.

EU-medlemsskapet och det nordiska samarbetet utgör en viktig del av landskapsregeringens externpolitiska arbete och har nära kopplingar till varandra men även till andra externpolitiska samarbeten.

Arbetet med att bilda en Ålandshavskommission är en del av det utökade externpolitiska samarbetet och kostnader föranledda av det arbetet kan påföras momentet.

Minskningen av anslaget föranleds av att landskapsregeringen under år 2013 innehade ordförandeskapet i B7, vilket medförde extra kostnader, samt av utträde ur CPMR. Se även allmänna motiveringen.

I anslaget ingår medel för medlemsavgifter till olika organisationer samt övriga

utgifter för externt samarbete.

42.05.11. Utgifter för språkrådet

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-1 875	Grund	-10 000	Årets	-9 352	-10 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-1 875	Totalt	-10 000	Totalt	-9 352	Totalt -10 000

I december 2012 tillsattes ett nytt språkråd med ett förtydligt politiskt mandat. Språkrådet ska fungera som landskapsregeringens referensgrupp i språkärenden. Språkrådet består av representanter från landskapet, kommunerna, staten och från centrala samhällssektorer där språket har särskild betydelse så som exempelvis näringsliv, vård och utbildning. Se även allmänna motiveringen.

För språkrådets verksamhet under år 2014 föreslås ett anslag om 10.000 euro. Kostnaderna för sekreterarfunktionen belastar moment 43.01.01.

42.05.12. Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013 (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-82 470	Grund	-156 000	Årets	-89 624	-170 000
		Tb				
Tid. års	-62 041	Tid. års		Tid. års	-31 160	Tid. års
Totalt	-144 511	Totalt	-156 000	Totalt	-120 784	Totalt -170 000

Under momentet föreslås ett anslag om 170.000 euro. Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013 omfattar Åland, Sverige (från Gävleborg till Östergötland och Gotland), Finland (södra landskapen), Estland (utom östra delen) och Lettland (Östersjödelen). Programmet består av tre delar av vilka Åland omfattas av huvudprogrammet central Baltic och underprogrammet Archipelago and Islands (skärgården och öarna).

Landskapsregeringen är värdorganisation för det kontor som har särskilt ansvar för genomförandet av underprogrammet Skärgården och öarna. Eftersom det kommer att kvarstå en del administrativt arbete även efter programperiodens slut den 31.12 2013 har värdavtalet mellan Egentliga Finlands förbund och Ålands landskapsregering förlängts t.o.m. 31.12.2014. Landskapsregeringen erhåller även under år 2014 förskottsbetalningar från programmets budget för tekniskt stöd halvårsvis för att täcka kostnaderna för bl.a. de två anställda vid Central Baltics kontor på Åland. I anslaget ingår dessutom kostnader för ett utrustat kontor, ekonomi- och kommunikations- och andra servicetjänster samt resor. Eventuell nationell medfinansiering för åländska aktörers deltagande i projekt kan finansieras genom anslag under moment 47.03.62.

Anslaget motsvaras av inkomster under moment 32.05.12.

42.05.14. Interreg Central Baltic Programme 2014 – 2020 (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	Årets		0
	Tb			
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt
				0

Momentet nytt.

Under momentet föreslås ett nettoanslag omfattande inkomster och utgifter om 100.000 euro. Interreg Central Baltic programmet 2014 - 2020 kommer att bli en fortsättning på det Central Baltic program som funnits under åren 2007 - 2013. Diskussionerna kring innehållet i det nya programmet pågår fortfarande och ett förslag till program förväntas vara klart i början av år 2014. Programmet skulle liksom tidigare program omfatta Åland, Sverige (från Gävleborg till Östergötland och Gotland), Finland (södra landskapen), Estland (utom östra delen) och Lettland (Östersjödelen). Programmet ska bestå av tre delar av vilka Åland omfattas av huvudprogrammet central Baltic och underprogrammet Archipelago and Islands (skärgården och öarna).

Under den nya programperioden kommer de lokala kontoren att göras om till s.k. Contact Points. Enligt förslaget skulle en Contact Point med en anställd förläggas till Åland. Landskapsregeringen kommer att vara värdorganisation för det kontor som finns på Åland och därmed även ha arbetsgivaransvaret för personalen vid kontoret. Contact Point Åland beräknas inleda sin verksamhet från och med maj 2014.

Central Baltic står för samtliga kostnader för Contact Point Åland. Föreslås med hänvisning till LL (2012:69, § 6) att ersättningen kan gottskrivas momentet.

42.05.15. Utvecklingsplan för Åland (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	Årets		0
	Tb			
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt
				0

Momentet nytt.

Som ett resultat av arbetet med samhällsservicereformen föreslås ett nettoanslag om 200.000 euro för att år 2014 påbörja ett treårigt projekt med att framta en utvecklingsplan för Åland med fokus på samhällsplanering, tillväxt, ökad skattekraft och hållbar utveckling. Den långsiktiga utvecklingsplanen ska beakta användningen av resurser, definiera utvecklingsområden och fördela ansvar för genomförandet. Projektet sker i samarbete med kommuner, myndigheter, tredje sektorn och branschorganisationer.

Företag och ålänningar är betjänta av långsiktiga villkor för investeringar och bosättning. Landskapsregeringen vill tillhandahålla verktyg som visar hur förutsättningarna i form av kommunikationer, energiproduktion, byggande, samhällsservice, natur- och kulturmiljöer och rekreation ser ut samt hur strategin för utvecklingen på Åland på lång sikt ska formuleras.

Genom att koppla tydliga förutsättningar till resurserna i mark och vatten skapas ett synligt värde för användningsområdet. En heltäckande utvecklingsplan förkortar tiden från idé till produkt och hushåller med givna resurser.

Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansie-

ringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 31/2013-2014 föreslås att momentet utgår i sin helhet. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

42.05.19. Oförutsedda utgifter (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-7 439	Årets	-60 000
	Grund		-60 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	-7 439	Totalt	-60 000
	Totalt		-60 000

Föreslås ett anslag om 60.000 euro för att täcka eventuella person-, sak- och förmögenhetsskador samt juridiska kostnader och andra på förhand oförutsedda kostnader samt på lag baserade utgifter för vilka anslag inte särskilt upptagits.

42.20. KONSUMENTFRÅGOR

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	42 001	42 000	43 000
Konsumtionsutgifter	-48 675	-60 000	-61 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-48 675	-60 000	-61 000
Anslag netto	-6 674	-18 000	-18 000

Enligt 27 § 10 punkten i självstyrelselagen för Åland hör konsumentskyddet till rikets lagstiftningsbehörighet. Enligt 30 § 11 punkten ska de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på magistraterna i landskapet skötas av landskapsmyndigheterna i enlighet med avtal mellan landskapet och staten. Kostnaderna för verksamheten ersätts av staten. Enligt 30 § 10 punkten självstyrelselagen handhas de uppgifter som i riket ankommer på konsumentklagonämnden i landskapet av en särskild av landskapsregeringen tillsatt nämnd.

Se även allmänna motiveringen beträffande utveckling och omstrukturering av landskapsförvaltningen.

Inkomster

32.20.39. Statens ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	42 001	Årets	42 000
	Grund		42 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	42 001	Totalt	42 000
	Totalt		43 000

Med hänvisning till moment 42.20.01 föreslås en uppskattad inkomst om 43.000 euro för statens ersättning av kostnaderna för konsumentrådgivningsverksamheten.

Utgifter

42.20.01. Konsumentrådgivningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014				
Årets	-32 675	Grund	-42 000	Årets	-13 816	-43 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-6 008	Tid. års	
Totalt	-32 675	Totalt	-42 000	Totalt	-19 824	Totalt	-43 000

Ålands landskapsregering svarar för de konsumentrådgivningsuppgifter som enligt 30 § 11 punkten i självstyrelselagen för Åland ankommer på landskapsmyndigheterna. Enligt rikets förordning om skötseln i landskapet Åland av uppgifter som gäller konsumentrådgivning (FFS 1180/2009) svarar riket för utgifter och kostnader som landskapsregeringen har på grund av uppgifter som gäller konsumentrådgivning. För utgifter föranledda av konsumentrådgivningen föreslås ett anslag om 43.000 euro. Anslaget motsvaras av inkomster under moment 32.20.39. Se även kapitel motiveringen.

42.20.21. Konsumentskydd - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014				
Årets	-16 000	Grund	-18 000	Årets	-6 147	-18 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-2 000	Tid. års	
Totalt	-16 000	Totalt	-18 000	Totalt	-8 147	Totalt	-18 000

Enligt 30 § 10 punkten självstyrelselagen handhas de uppgifter som i riket ankommer på konsumentklagonämnden i landskapet av en särskild av landskapsregeringen tillsatt nämnd. Nämndens uppgift är att fungera som ett opartiskt och kostnadsfritt tvistlösningsorgan vid vilket konsumenten kan anhängiggöra ärenden.

Nämnden eftersträvar i första hand att uppnå förlikningar mellan konsumenter och näringsidkare. Om en förlikning inte är möjlig meddelar nämnden en rekommendation som bygger på rättsliga normer samt den utredning som förebringats. En rekommendation från nämnden kan ses som en fingervisning av den bedömning en domstol skulle göra. Till skillnad från en dom är en rekommendation från nämnden inte rättsligt bindande, men det kan noteras att motsvarande rekommendationer efterlevs till ca 80 % i Finland och Sverige. Nämnden har ett system för uppföljning av sina rekommendationer som motsvarar det finska systemet och eftersträvar en motsvarande efterlevnad av sina rekommendationer. Nämnden eftersträvar så korta handläggningstider som möjligt och utgör ett snabbt och ekonomiskt riskfritt alternativ för en konsument jämfört med att föra ett ärende till domstol.

Föreslås ett anslag om 18.000 euro för nämndens utgifter år 2014.

42.25. REVISIONSBYRÅN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-173 388	-90 000	0
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-173 388	-90 000	0
Anslag netto	-173 388	-90 000	0

Med beaktande av att LL om landskapsregeringens revisionsbyrå har upphävts (se ÅFS 2013:26) föreslås att kapitlet utgår.

Utgifter

42.25.01. Revisionsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-86 986	Grund	-180 000	Årets	-85 271
		Tb	90 000		
Tid. års	-86 402	Tid. års		Tid. års	-19 616
Totalt	-173 388	Totalt	-90 000	Totalt	-104 887
				Totalt	0

Med beaktande av att LL om landskapsregeringens revisionsbyrå har upphävts (se ÅFS 2013:26) föreslås att budgetmomentet utgår.

42.30. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-469 466	-534 000	-534 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-469 466	-534 000	-534 000
Anslag netto	-469 466	-534 000	-534 000

Ålands statistik- och utredningsbyrås (ÅSUB) uppgift är att producera kvalificerad kunskap om Åland. Fokus ligger på demografiska, sociala och ekonomiska särdrag och utvecklingsförutsättningar hos det åländska samhället, något som i sin tur kräver god kännedom om de ekonomiska och geopolitiska sammanhang som Åland är en del av. ÅSUB är en på objektiv statistik och vetenskaplig forskning baserad kompetensmiljö som regelbundet nyttjas av regeringen och dess myndigheter. Institutets kompetens efterfrågas också utanför Åland, varför ÅSUB även genererar intäkter till Åland i form av tjänsteexport.

ÅSUB har två verksamhetsgrenar: *statistikproduktion* samt *forskning och utredningar*. Båda typer av kunskapsproduktion sker enligt de prioriteringar som finns i ÅSUB-direktionens treåriga verksamhetsprogram. Programmet konkretiseras varje år i löpande verksamhetsplaner. Personalen omfattas även av ett kompetensutvecklingsprogram. Huvuddelen av utredningsverksamheten sker på projektbasis där beställaren också står för kostnaderna. Ett undantag är ÅSUB:s årligen återkommande konjunkturanalyser som finansieras genom ÅSUB:s fasta budgetanslag.

Uppgiften som officiell statistikmyndighet och de åtaganden i form av produktion, sammanställning och spridning av viktiga uppgifter om Åland (även i nor-

diska, EU- och FN-sammanhang) som detta medför, är beroende av det budgeterade fasta (netto-)budgetanslaget. Anslaget finansierar den officiella åländska statistiken inom 24 produktionsområden gällande bl.a. befolkning, offentlig ekonomi, arbetsmarknad, turism, sjöfart, kommunal verksamhet, boende, miljö och val. I åtagandet ingår även produktionen av Ålands KPI och BNP, all kommunal ekonomi- och verksamhetsstatistik samt huvuddelen av ÅSUB:s prognosverksamhet. All statistikproduktion gällande individer insamlas, redovisas och analyseras - där så är möjligt av data- och sekretesskäl - utgående från kön. Det fasta anslaget finansierar även hemsidan (med underhåll och interaktiva databaser) samt den statistiska årsboken och den på fem språk årligen utgivna fickstatistiken "Åland i Siffror".

Under år 2014 beräknas ÅSUB producera 4 statistikrapporter och 53 statistikmeddelanden förutom "Statistisk Årsbok" för Åland, "Åland i siffror" och leveranserna till vissa utomåländska statistikmyndigheter (Statistikcentralen, det nordiska statistiksamarbetet samt FN:s statistiska byrå). Härtill kommer så en s.k. jämställdhetsbilaga till landskapsbudgeten samt en mängd webbpubliceringar av olika typer av statistik, vilka under budgetåret beräknas bli 22 stycken. Inom analys- och forskningsverksamheten planeras 9 rapporter.

En sammanställning över publikationsverksamheten under de senaste åren samt planerna för år 2014 finns i tabellen nedan:

Publicerade produkter	2009	2010	2011	2012	2013 prel.	2014 planerat
Utredningsrapporter	14	8	8	8	7	9
Statistikrapporter	6	4	7	5	6	4
Statistikmeddelanden	69	57	57	53	52	53
Webbpublicering	-	11	17	18	21	22
Övrigt	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>7</u>	<u>6</u>	<u>5</u>
Totalt	94	85	94	91	92	93

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

Utskottet betonar vikten av myndigheten och dess verksamhet för att få oberoende utredningar även ur självstyrelsepolitiskt hänseende. Utskottet föreslår att landskapsregeringen utvärderar dess verksamhet och överväger möjligheterna att i framtiden utöka dess resurser.

Utgifter

42.30.20. Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -452 288	Grund -534 000	Årets -94 186	-534 000
	Tb		
Tid. års -17 178	Tid. års	Tid. års 0	Tid. års
Totalt -469 466	Totalt -534 000	Totalt -94 186	Totalt -534 000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 534.000 euro för ÅSUB:s verksamhet under år 2014. De allmänna kostnadsökningarna beräknas kunna finansieras med ökade inkomster för projekt. Landskapsregeringen föreslår under år 2014 ett anslag om 50.000 euro för att finansiera beställningar från ÅSUB av särskilt framtaget dataunderlag, ekonomiska analyser och konsekvenser i anslutning till genomförande och uppföljning av samhällsservicereformen samt i viss utsträckning även andra liknande projekt.

För verksamheten föreslås, med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets

finansförvaltning att nettobudgetering fortsättningsvis tillämpas så att de beräknade inkomsterna för försäljning av publikationer och utförda uppdrag från landskapsregeringens förvaltning och andra externa beställare inom och utanför Åland om ca 216.000 euro kan gottskrivas momentet.

42.40. LAGBEREDNINGEN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	5 895	3 000	2 000
Konsumtionsutgifter	-625 510	-677 000	-770 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-625 510	-677 000	-770 000
Anslag netto	-619 615	-674 000	-768 000

Arbetet vid lagberedningen består i huvudsak i att bereda författningsförslag samt i att utföra de uppgifter som hör samman med offentliggörandet av författningarna. Lagberedningsarbetet är personalintensivt och anslaget för lagberedningen är därför i huvudsak avsett att täcka kostnader för löner jämte lönebikostnader.

De inkomster som faller under lagberedningen härrör från försäljningen av Ålands författningssamling och Ålands lagsamling.

Under slutet av budgetåret 2013 anställdes en person i en tillfällig uppgift som lagberedare/autonomilagsutvecklare. Anställningen kunde göras inom ramarna för det budgeterade anslaget för verksamheten genom besparingar och omprioriteringar. Genom denna anställning skapades det förutsättningar för att åtminstone en tjänsteman kan ställas till förfogande i självstyrelsereformarbetet i utrednings- och sekreteraruppgifter i den utsträckning det behövs under år 2013. Då arbetet med den nya självstyrelselagen inte kommer att vara klart under år 2013 utan beräknas pågå under hela år 2014 och de närmast följande åren och då det finns ett permanent behov av tilläggsresurser kommer landskapsregeringen att göra arrangemanget bestående.

Efter att den nya lagsamlingen utkommit har arbetet med att uppdatera den elektroniska versionen fortsatt och den är liksom tidigare tillgänglig på de datorer som befinner sig inom landskapsregeringens filhanteringssystem. Tidpunkten för när den kan göras allmänt tillgänglig på ett enkelt sätt är fortsatt beroende av när hemsidesprojektet blir färdigt.

Inkomster

32.40.01. Lagberedningen - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	5 895	Grund	3 000
		Tb	Årets
			-1 708
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	5 895	Totalt	3 000
		Totalt	-1 708
		Totalt	2 000

Under momentet föreslås en inkomst om 2.000 euro.

Inkomsterna från ÅFS minskar fortlöpande vilket främst antas bero på att författningssamlingen liksom lagsamlingen finns gratis tillgänglig i elektronisk form. Under året beräknas också ett mindre antal lagsamlingar säljas än under föregående år.

 Utgifter

42.40.01. Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-455 042	Grund	-577 000	Årets	-318 010	-720 000
		Tb				
Tid. års	-170 468	Tid. års	-100 000	Tid. års	0	Tid. års -50 000
Totalt	-625 510	Totalt	-677 000	Totalt	-318 010	Totalt -770 000

Under momentet föreslås, med beaktande av att 50.000 euro kan användas av 2013 års medel, ett anslag om 720.000 euro. Anslaget avser främst kostnader för personal. Lönekostnaderna stiger till följd av att också en uppgift som lagberedare/autonomilagsutvecklare tillkommit jämfört med fjolåret. Också kostnaderna för resor ökar, eftersom lagberedaren/autonomilagsutvecklaren förutsätts delta i arbetet med beredningen av en ny självstyrelselag. Delvis kan kostnaderna för tjänsten som lagberedare/autonomilagsutvecklare under budgetåret finansieras med medel som sparats under fjolåret.

Utöver lönekostnader och resekostnader ska anslaget täcka kostnaderna bl.a. för tryckningen av ÅFS, annonser, litteratur och köp av andra tjänster.

42.50.**DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN**

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-62 559	-75 000	-75 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-62 559	-75 000	-75 000
Anslag netto	-62 559	-75 000	-75 000

Ålands Diskrimineringsombudsman (DO) är en oberoende myndighet med landskapet Åland som huvudman. Myndighetens uppgift är att utöva tillsyn över efterlevnaden av landskapslagen om förhindrande av diskriminering, d.v.s. att arbeta för att både förebygga, motverka och förhindra diskriminering inom den offentliga sektorn (arbetslivet) i landskapet.

Till sin hjälp har DO en Diskrimineringsnämnd (DN), vilken tillsätts av landskapsregeringen för att bistå DO i dess verksamhetsutövning.

Verksamhet och målsättningar år 2014

- bistår med rådgivning och konsultation i diskrimineringsfrågor
- fortsätter med att bistå kommunerna i deras jämlikhetsarbete med bl.a. information/rådgivning om diskrimineringslagstiftning, policyfrågor relaterade till jämlikhetsområdet m.m.
- följer upp om jämställdhetsplaner och likabehandlingsplaner finns och efterföljs i de åländska skolorna
- informerar samt medvetandegör de åländska samhällsmedborgarna om verksamhetsområdet med därtill hörande lagstiftning samt
- fortsätter samverkansarbetet med relevanta aktörer och utvecklandet av det åländska samverkansarbetet inom ramarna för den Nationella Rapportörens (MO) verksamhetsområde i arbetet mot människohandeln.

Se även allmänna motiveringen beträffande utveckling och omstrukturering av

landskapsförvaltningen.

Utgifter

42.50.20. Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -57 647	Grund -75 000	Årets -38 165	-75 000
	Tb		
Tid. års -4 911	Tid. års	Tid. års -548	Tid. års
Totalt -62 559	Totalt -75 000	Totalt -38 713	Totalt -75 000

För diskrimineringsombudsmannens verksamhet under år 2014 föreslås ett anslag om 75.000 euro.

42.59. DATAINSPEKTIONEN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-89 792	-121 000	-120 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-89 792	-121 000	-120 000
Anslag netto	-89 792	-121 000	-120 000

Till grund för Datainspektionens uppdrag och verksamhetsplan ligger landskapslag (2007:89) om Datainspektionen.

Datainspektionen arbetar genom sin tillsynsverksamhet för att behovet av personuppgifter inte medför otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet. Myndigheten utövar tillsyn och inspektioner, följer den allmänna utvecklingen inom sitt verksamhetsområde och tar nödvändiga initiativ, informerar om gällande regler samt ger anvisningar och råd om behandlingen av personuppgifter. I Datainspektionens uppdrag ingår även att följa utvecklingen på IT-området när det gäller frågor som rör integritet och ny teknik.

För att underlätta arbetet med att följa utvecklingen inom datatillsynsområdet samverkar Datainspektionen med Dataombudsmannens byrå i Helsingfors, Datainspektionen i Stockholm samt med övriga datatillsynsmyndigheter i Norden. Datainspektionens samarbete med Dataombudsmannens byrå syftar även till att ge ålänningarna god service trots den delade förvaltningsbehörigheten mellan de båda myndigheterna.

Datainspektionen bidrar till utvecklandet av en effektiv och rättssäker förvaltning där både kvinnors och mäns samt flickors och pojkars intressen tillvaratas genom att särskilt bevaka och synliggöra integritetsfrågorna. Datainspektionen arbetar med att kartlägga myndighetsregister för att bättre kunna följa upp om landskapets och de kommunala myndigheterna kan uppvisa att verksamheten är så organiserad att bland annat information om behandling av personuppgifter på ett snabbt, effektivt och rättsäkert sätt kan lämnas ut till medborgarna. Arbetet med kartläggningen sker i samarbete med myndigheterna och efter att de informerats om det ansvar de har enligt lagstiftningen. Datainspektionen följer upp att de registeransvariga myndigheterna vidtar de åtgärder som lagstiftningen förutsätter.

Verksamheten vid myndigheten bedrivs huvudsakligen genom att bland annat förmedla kunskap, sprida medvetenhet, varna för risker, ge råd och hjälp samt

granska och säkerställa att myndigheterna hanterar personuppgifter på ett lagligt sätt. Några områden där behandling av personuppgifter förekommer som är särskilt viktiga är e-förvaltning, hälso- och sjukvård, socialförvaltning, skolförvaltningen samt internet.

Genom myndighetsutövning och förebyggande arbetssätt gällande tolkning och tillämpning av landskapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen arbetar Datainspektionen bl.a. genom media, nyhetsbrev, utbildning och genom att ge råd i utvecklingsarbete. Arbetet med att förbättra och effektivisera arbetsrutinerna pågår kontinuerligt.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014
<u>Synliggörande av integritetsfrågorna</u>	15	15	15	15
<u>Informationsverksamhet</u> bl.a. information och muntlig rådgivning	50	50	55	70
<u>Löpande verksamhet</u> antalet kontakter	70	75	75	80
<u>Rådgivning och yttranden</u> skriftlig rådgivning och yttranden	25	30	30	35
<u>Tillsyn</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>
Totalt	165	175	180	205

Se även allmänna motiveringen beträffande utveckling och omstrukturering av landskapsförvaltningen.

42.59.20. Datainspektionen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-86 141	Grund	-121 000	Årets	-83 279	-100 000	
		Tb					
Tid. års	-3 651	Tid. års		Tid. års	-426	Tid. års	-20 000
Totalt	-89 792	Totalt	-121 000	Totalt	-83 705	Totalt	-120 000

För Datainspektionens verksamhet föreslås ett anslag om 100.000 euro varvid beaktas en överföring från tidigare år om 20.000 euro.

33./43.

KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Summa inkomster	3 991 505	3 029 000	3 517 000	16,1%	-11,9%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-9 986 773	-10 211 000	-10 376 000	1,6%	3,9%
Överföringsutgifter	-2 698 864	-2 697 000	-2 755 000	2,2%	2,1%
Realinvesteringsutgifter	-5 864 295	-4 870 000	-1 630 000	-66,5%	-72,2%
Lån och övriga finansin- steringar	-450 000	0	0		-100,0%
Summa utgifter	-18 999 932	-17 778 000	-14 761 000	-17,0%	-22,3%
Anslag netto	-15 008 426	-14 749 000	-11 244 000	-23,8%	-25,1%

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 801 168	-1 915 000	-1 883 000	-1,7%	4,5%
Kommunikationsverksamhet och externa kontakter	-307 995	-360 000	-345 000	-4,2%	12,0%
Främjande av jämställdheten	-83 619	-75 000	-85 000	13,3%	1,7%
Radio- och TV-verksamhet	-2 290 551	-2 307 000	-2 315 000	0,3%	1,1%
Lagtingsval	0	0	0		
Understödjande av politisk verksamhet	-170 000	-170 000	-170 000	0,0%	0,0%
Planläggnings- och byggnads- väsendet	-73 691	-130 000	-103 000	-20,8%	39,8%
Främjande av bostadsproduk- tion	-623 744	-220 000	-120 000	-45,5%	-80,8%
Elsäkerhet och energi	-55 583	-35 000	-25 000	-28,6%	-55,0%
Elmarknadstillsyns- myndigheten	0	-25 000	-30 000	20,0%	
Brand- och räddningsväsendet	-97 470	-30 000	-180 000	500,0%	84,7%
Landskapsalarmcentralen	0	0	0		
Fastighetsenheten	-7 069 928	-6 317 000	-2 980 000	-52,8%	-57,8%
Ålands polismyndighet	-6 173 664	-5 800 000	-6 070 000	4,7%	-1,7%
Främjande av integration	-5 111	-44 000	-51 000	15,9%	897,8%
Personalarbete och arbets- miljö	-247 410	-350 000	-404 000	15,4%	63,3%
Summa	-18 999 932	-17 778 000	-14 761 000	-17,0%	-22,3%

43.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	52 666	75 000	75 000
Konsumtionsutgifter	-1 801 168	-1 915 000	-1 883 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 801 168	-1 915 000	-1 883 000
Anslag netto	-1 748 501	-1 840 000	-1 808 000

Till kansliavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde hör författningsenliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet samt samhällsplanering.

Vid kansliavdelningen finns allmänna byrån och byggnadsbyrån.

Vid allmänna byrån finns rättsserviceenheten, enheten för kommunikation och externa kontakter, enheten för Europarätt och externa frågor, personalenheten, jämställdhetsenheten och serviceenheten. Vid byggnadsbyrån finns fastighetsen-

heten, bostadsenheten samt el- och energienheten.

Inom kansliavdelningen handläggs olika typer av förvaltningsärenden och ansvarsområdena inom avdelningen varierar mycket. Avdelningen rymmer både traditionell förvaltningsutövning i form av tillståndsärenden och mera praktiska ansvarsområden som städning av den allmänna förvaltningens lokaler. Många enheter inom avdelningen har en rådgivande och samordnande funktion. Avdelningen har då en roll som stabsfunktion och bistår den politiska ledningen och allmänna förvaltningen med specialistkompetens.

Byråernas och enheternas ansvarsområden framgår närmare i landskapsförordning (2011:35) om landskapsregeringens allmänna förvaltning.

Avdelningens mål under år 2014 är att

- omorganisera kansliavdelningen så att avdelningen benämns regeringskansli
- fortsätta arbetet med en ny organisationsmodell för landskapets fastighetsförvaltning samt
- fortsätta beredningen av ny lagstiftning om jordförvärv och näringsrätt.

Inkomster

33.01.01. Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	52 666	Grund	75 000	Årets	47 517	75 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	52 666	Totalt	75 000	Totalt	47 517	Totalt 75 000

Momentet avser inkomster av försäljning av intyg och utdrag ur register, försäljning av böcker, broschyrer samt inkomster för avgiftsbelagda prestationer vid kansliavdelningens allmänna byrå. Under momentet föreslås ett anslag om 75.000 euro.

Utgifter

43.01.01. Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-1 718 912	Grund	-1 745 000	Årets	-556 132	-1 783 000
		Tb	0			
Tid. års	-82 256	Tid. års	-70 000	Tid. års	-36 143	Tid. års -100 000
Totalt	-1 801 168	Totalt	-1 815 000	Totalt	-592 275	Totalt -1 883 000

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.783.000 euro för kansliavdelningens allmänna förvaltning.

Förutom direkta personalutgifter och kostnader för EU-specialrådgivaren upptas därtill under förevarande moment anslag för tjänstemäns resor, prenumerationer, underhåll och bränsle för fordon, diverse inköp och andra konsumtionsutgifter inklusive avdelningens representation. Därtill ingår anslag för avdelningens utgifter för den yrkesspecifika personalutbildningen och personalens kompetensutveckling i övrigt. I anslaget ingår även kostnader för städpersonal, städtjänster och –material.

Landskapsregeringen har för perioden 1.6.2011 – 31.5.2013 bekostat en nationell

expert vid kommissionen. På ansökan har statsrådet beslutat bekosta en förlängning av expertens tjänstgöring som sträcker sig till 31.5.2014. Landskapet förskotterar den nationella expertens lönekostnader. Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §), att ersättningen för lönekostnaderna kan gottskrivas momentet.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons budgetmotion nr 22/2013-2014 fjärde klämman föreslås att anslaget minskas med 94.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

43.01.05.

Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	Årets		0
	Tb			
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års	
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	0 Totalt	0

Momentet nytt.

Föreslås ett nettoanslag avseende kostnader för utvecklingsprojekt inom kansliavdelningen som anknyter till utveckling i samband med att den digitala agendan ska verkställas. Till det flertal stora projekt som föreligger under de kommande åren hör

- utvecklingen av landskapsregeringens webbplatser inklusive ny hemsida för regeringen.ax
- nytt intranät
- utvecklingen inom sociala medier
- utvecklingen av digitala formulär som kopplas direkt mot det digitala dokument- och ärendehanteringssystemet
- anpassning av det digitala dokument- och ärendehanteringssystemet för stödhantering samt
- processkartläggningar.

Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 400.000 euro för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

För att uppnå målsättningarna med den digitala agendan för Åland (ÅDA) har landskapsregeringen infört ett nytt bedömningsförfarande som ska genomföras innan myndigheten kan påbörja de insatser inom it- och systemutveckling som ingår i anslaget. Först ska myndigheten bedöma nyttan av och möjligheterna att samordna insatserna med andra myndigheter. Därefter överlämnas bedömningen till ÅDA som tar ställning till om insatserna är möjliga att samordna och på vilket sätt myndigheten i så fall ska genomföra dessa inom ramen för ÅDA:s verksamhet. Se även moment 44.95.72.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 31/2013-2014 tredje klämman föreslås att andra stycket under momentet ges följande lydelse: "Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 200.000 euro för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster." Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

I ltl. Tony Asumaas m.fl. budgetmotion nr 45/2013-2014 föreslås att ett nytt

fjärde stycke enligt följande införs: "För att snabbare kunna uppnå målsättningen med den digitala agendan (ÅDA) ingår i anslaget 50.000 euro för kommunala projekt inom e-förvaltning och e-tjänster, från vilka kommunerna kan ansöka om medel.". Utskottet konstaterar att det under finansavdelningens förvaltningsområde finns medel för kommunala projekt och betonar vikten av att landskapsregeringen säkerställer anslag för kommunala projekt inom e-förvaltning och e-tjänster. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar. Beslutet har tillkommit efter omröstning som utfallit (4-2), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

43.01.20. Utgifter för samhälls- och servicereform (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	-100 000	Årets	1 607	0
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt -100 000	Totalt	1 607	Totalt 0

Anslaget avser kostnader för det fortsatta arbetet med samhällsservicereformen. Reformarbetet går in i en ny fas med lagstiftningsarbete och konkreta förändringsåtgärder parallellt med att behövliga tilläggsutredningar genomförs. Landskapsregeringen har under hösten tillsatt en referensgrupp som ska fungera som ett sakkunnigråd och bollblank mellan den politiska regeringen och arbetsgrupper samt tjänstemän som arbetar med att förverkliga landskapsregeringens reformmålsättningar. I anslaget ingår 150.000 euro som är avsett för utredningsarbeten, referensgruppens sammanträden, planering och information. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 31/2013-2014 femte klämman föreslås att momentet utgår i sin helhet. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

43.03. KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET OCH EXTERNA KONTAKTER

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	28 761	30 000	30 000
Konsumtionsutgifter	-307 995	-360 000	-345 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-307 995	-360 000	-345 000
Anslag netto	-279 234	-330 000	-315 000

Landskapsregeringens kommunikationsverksamhet utgår från offentlighetsprincipen. I enlighet med fastslagen kommunikationsstrategi ska förvaltningen ha beredskap att aktivt, korrekt, snabbt och lättillgängligt både internt och externt informera om arbetet och presentera beslut och åtgärder.

Enheten för kommunikation och externa kontakter svarar för samordning, planering och uppföljning av kommunikationen och agerar aktivt stödjande till hela förvaltningen. Enheten har dessutom ett särskilt ansvar för att samordna förvalt-

ningens kontakter i förhållande till Helsingfors och Stockholm, samt arbetsinsatser inom ramen för det nordiska samarbetet. Målet är att fördjupa kunskapen om och förståelsen för Åland och självstyrelsen samt få till stånd ett smidigt samarbete med externa kontakter.

Målsättningar för år 2014

- ta fram en modern och effektiv lösning för landskapsregeringens hemsida och intranät för att skapa en bättre extern och intern kommunikation som stärker medborgarnas förtroende och förbättrar personalens självkänsla och trivsel
- att administrera och utveckla landskapsregeringens webbkommunikation
- implementera nya webb lösningar inom förvaltningen genom utbildning och information samt
- uppdatera informationsmaterial för olika behov.

Övriga åtgärder

Utöver kostnader för webbutveckling (se moment 43.01.05) förväntas särskilda behov föreligga under året för personalens mediautbildning, för inköp av informationsmaterial relaterade till landskapets informationsverksamhet och för andra kostnader som uppkommer i samband med kommunikationsinsatser.

Inkomster

33.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014			
Årets	28 761	Grund	30 000	Årets	8 036	30 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	28 761	Totalt	30 000	Totalt	8 036	Totalt	30 000

Föreslås en inkomst om 30.000 euro för Ålandskontoret i Helsingfors. Inkomsten består av hyresinbetalningar.

Utgifter

43.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014			
Årets	-187 098	Grund	-193 000	Årets	-37 190	-210 000	
		Tb					
Tid. års	-2 485	Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-189 583	Totalt	-193 000	Totalt	-37 190	Totalt	-210 000

Föreslås ett anslag om 210.000 euro för verksamheten vid Ålandskontoret i Helsingfors.

Ålandskontoret i Helsingfors är landskapsregeringens informationskontor och ansvarar för kommunikation och kontakter med målgrupper i Helsingfors och riket i övrigt. Kontoret verkar i hyrda lokaler med centralt läge, med utrymmen för möten och mottagningar samt arbetsutrymmen för landskapsregeringens tjänstemän på tjänsteresa i Helsingfors.

Kontoret sköter uppgifterna inom sitt ansvarsområde inom kommunikationsenheten i enlighet med gällande kommunikationsstrategi och landskapsregeringens handlingsprogram. Under år 2014 krävs särskilda insatser i samband med arbetet

med reformen av självstyrelselagen.

43.03.02. Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-75 981	Grund	-72 000	Årets	-17 501	-70 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-6 577	Tid. års	
Totalt	-75 981	Totalt	-72 000	Totalt	-24 078	Totalt	-70 000

Ålandskontoret i Stockholm är Ålands landskapsregerings informationskontor i Sverige. Verksamheten delas tidsmässigt mellan Stockholm och Mariehamn. Ålandskontoret verkar i hyrda lokaler i centrala Stockholm där även utrymmen för landskapsförvaltningens möten och evenemang finns att tillgå.

Basverksamheten är Ålandsrelaterad information och kontakter med myndigheter, företag, media, organisationer och privatpersoner samt att vara kontaktlänk mellan Ålands landskapsregering och svenska regeringskansliet.

Under år 2014 kommer arbetet i Sverige med att synliggöra Åland och självstyrelsen att prioriteras.

Informationssekreteraren vid Ålandskontoret fungerar också som Ålands representant i Nordiska samarbetskommittén, NMR:s Gränshinderforum och expertgruppen för det framtida gränshinderarbetet. Dessa kostnader belastar 43.01.01.

43.03.04. Informationsverksamhet (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-41 593	Grund	-95 000	Årets	-65 681	-65 000	
		Tb					
Tid. års	-838	Tid. års		Tid. års	-35 524	Tid. års	
Totalt	-42 431	Totalt	-95 000	Totalt	-101 205	Totalt	-65 000

Under momentet föreslås ett anslag om 65.000 euro för kostnader för tryckning av årsberättelse, produktion av informationsmaterial, översättningar, köp av reklambyråjänster och utgifter för pressklipp.

43.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	0	0
Konsumtionsutgifter	-83 619	-75 000	-85 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-83 619	-75 000	-85 000
Anslag netto	-83 619	-75 000	-85 000

Det övergripande målet för den åländska jämställdhetspolitiken, att kvinnor och män ska ha samma frihet och makt att forma samhället och sina egna liv, definieras i landskapsregeringens ramprogram för jämställdhetsarbetet i landskapet 2012 - 2015. Könsuppdelad statistik och kunskap om flickors, pojkars, kvinnors och mäns villkor och förhållanden är grunden för åtgärder och projekt som på sikt ska förändra och motverka system som konserverar ojämställdhet på en samhällslig nivå. Jämställdhetsintegrering av alla politikområden är strategin för att uppnå de

jämställdhetspolitiska målen. Jämställdhetsarbetet fokuserar under åren 2012 - 2015 på utbildning, arbetsmarknad, kvinnofrid, makt, normer och identitet.

Landskapsregeringens expertråd för jämställdhet (2012 - 2015) följer upp och utvärderar vidtagna åtgärder och projekt samt tillför ny kompetens för att utveckla jämställdhetspolitiken i landskapet.

Mål för år 2014

- etablering av ett kvinno-/familjefridscentrum
- kompletterande utbildningsprogram samt etablering av nätverk gällande frågor som rör människohandel för sexuella ändamål och prostitution finns tillgängligt och används av berörda aktörer
- första delen av projektet "Jämställd fritid" genomförs i enlighet med projektplanen 2014-2016
- första delen av projektet "Jämställd barnomsorg" fördjupning av genus- och jämställdhetsarbetet i den åländska barnomsorgen genomförs i enlighet med projektplanen 2014 - 2016
- analys av jämställdhetsbilagan till landskapsbudgeten år 2014 genomförs och förslag till åtgärder med anledning av resultatet presenteras samt
- indikatorer och kriterier för att mäta jämställdhet/ojämställdhet i landskapets verksamheter tas fram.

Utgifter

43.04.01. Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-59 926	Grund	-75 000	Årets	-37 118	-85 000
		Tb				
Tid. års	-23 693	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-83 619	Totalt	-75 000	Totalt	-37 118	Totalt -85 000

Föreslås ett anslag om 85.000 euro för främjande av jämställdhet.

Anslaget innefattar kostnader för såväl konkreta åtgärder och utbildningsinsatser inom prioriterade områden i ramprogrammet som för arbetet med jämställdhetsintegrering. Anslaget inkluderar kostnader för Kvinnofridslinjen och Alternativ till våld samt arvode för projektledare för förverkligandet av kvinno-/familjefridscentrum. Anslaget inkluderar även kostnader för kommittéer och arbetsgrupper på jämställdhetsområdet och för analys och uppföljning av jämställdhetsbilagan till landskapsbudgeten. Anslaget ska också täcka kostnader för arbetet med att ta fram kriterier och indikatorer som möjliggör jämställdhetsanalyser samt utgifter för expertrådet för jämställdhet. Anslaget ska även täcka kostnader som uppstår i samband med det nordiska samarbetet på jämställdhetsområdet.

Landskapsregeringen har för avsikt att genomföra de treåriga projekten "Jämställd fritid", "Jämställd barnomsorg" samt främja etableringen av ett kvinnofridscentrum. Projekt under momentet finansieras med penningautomatmedel under moment 45.25.50. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster. Momentet kan även gottskrivas med inkomster av kostnadsersättningar för prestationer utförda inom ramen för samarbete med andra offentliga organisationer.

43.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	2 241 340	2 307 000	2 315 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-2 290 551	-2 307 000	-2 315 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 290 551	-2 307 000	-2 315 000
Anslag netto	-49 210	0	0

Ålands Radio och TV Ab är ett samhällsägt bolag vars målsättning enligt bolagsordningen är att bedriva allmännyttig rundradioverksamhet. Den allmännyttiga public serviceverksamheten ska särskilt

- främja demokratin genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av fakta, åsikter och diskussion i samhällsfrågor
- värna om åsiktsfriheten, vara kritiskt granskande och följa principen om fri och obunden journalistik
- främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen, det vill säga bevarandet av det svenska språket, utvecklandet av kulturlivet, stärkandet av samhörighetskänslan hos befolkningen och fördjupandet av den samhällspolitiska debatten och demokratin
- främja programutbudets allmänbildande karaktär och stöda studieverksamhet samt förmedla myndighetsmeddelanden och
- främja jämställdhet samt integration.

En process vars syfte är att separera produktionen av radio- och tv-program från distribution av densamma har påbörjats. Målsättningen är att bolagisera distributionsverksamheten. Processen fortsätter under år 2014.

Inkomster

33.05.60. Inkomster av radio- och TV-verksamhet

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets 2 241 340	Grund 2 307 000	Årets 903 070	2 315 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 2 241 340	Totalt 2 307 000	Totalt 903 070	Totalt 2 315 000

Momentet avser inkomster från avgifter för innehav av televisionsmottagare. Avgiften utgör för närvarande 220 euro/år.

Föreslås med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning att kostnaderna för uppbörd och kontroll av avgifterna, vilka i huvudsak består av ersättning för uppbörden och avlöning av granskare, får belasta momentet. Kostnaderna för uppbörd och kontroll beräknas till totalt 75.000 euro. För att avgifterna ska flyta in som beräknat krävs att kontrollen hålls minst på samma nivå som nu.

Med beaktande av ovanstående beräknas nettoinkomsterna uppgå till ca 2.315.000 euro vilket föreslås som anslag under momentet.

Målsättningen är att ersätta tv-avgiften med en ny finansieringsform för public service-verksamhet från och med år 2015.

Utgifter

43.05.60. Främjande av rundradioverksamhet (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
-1 978 000	-1 978 000	-494 500	-1 978 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-1 978 000	-1 978 000	-494 500	-1 978 000

Till Ålands Radio och TV Ab överförs i månadsrater under året ett belopp som baseras på de beräknade intäkterna från uppbörderna av avgifterna för innehav av televisionsapparat. Föreslås att avgifterna för innehav av televisionsapparat används för täckande av upphovsrättskostnaderna. Se även moment 43.05.62.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 1.978.000 euro.

43.05.61. Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
	0	0	0
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
0	0	0	0

Föreslås inget anslag för år 2014.

43.05.62. Upphovsrättskostnader (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
-312 551	-329 000	-4 478	-337 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-312 551	-329 000	-4 478	-337 000

Landskapsregeringen erlägger enligt avtal med Sveriges television Ab, Sveriges utbildningsradio Ab, Sveriges Radio Ab, Kopiosto r.y. och Säveltäjän tekijänoikeustoimisto r.y. avgift för upphovsrättskostnader i samband med återutsändningar. Landskapsregeringen har likaledes ingått avtal med Sveriges TV 4 och de finländska upphovsrättsorganisationerna Kopiosto r.y. och Teosto r.y. om återutsändning av Sveriges TV 4 över Åland.

För de beräknade ersättningarna föreslås anslag om 337.000 euro. Ökningen av ersättningarna föräns av avtalsmässiga justeringar av avgifterna.

43.10. LAGTINGSVAL

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	0	0	0
Överföringsutgifter	0	0	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	0	0

*Utgifter***43.10.04. Utgifter för lagtingsval (F)**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	0	Årets 0
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 0	Totalt 0	Totalt 0	Totalt 0

Föreslås inget anslag.

43.10.31. Landskapets andel av valnämndernas utgifter

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	0	Årets 0
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 0	Totalt 0	Totalt 0	Totalt 0

Föreslås inget anslag.

43.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	170 000	170 000	170 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-170 000	-170 000	-170 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-170 000	-170 000	-170 000
Anslag netto	0	0	0

*Inkomster***33.15.50. Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets 90 000	Grund 90 000	Årets 22 500	90 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 90 000	Totalt 90 000	Totalt 22 500	Totalt 90 000

Föreslås en inkomst om 90.000 euro. Se moment 43.15.50.

33.15.51. Statsanslag för understödjande av politisk information

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	80 000	Grund	80 000	Årets	19 970	80 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	80 000	Totalt	80 000	Totalt	19 970	Totalt 80 000

Föreslås en inkomst om 80.000 euro. Se moment 43.15.51.

*Utgifter***43.15.50. Understödjande av politisk verksamhet**

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-90 000	Grund	-90 000	Årets	0	-90 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-90 000	Totalt	-90 000	Totalt	0	Totalt -90 000

I statens budget anslås en summa för understödande av politisk verksamhet av vilken 1/200 del överförs till landskapet Åland. Summan utgör 90.000 euro.

Från och med år 1988 har fördelningen till de politiska organisationerna gjorts i enlighet med mandatfördelningen i lagtinget.

Som kriterier för politisk organisation vilket berättigar till stöd för politisk verksamhet gäller att

- organisationen ska vara företräd i lagtinget
- organisationen ska vara registrerad eller under registrering
- organisationen ska ha ett partiprogram och
- organisationen ska ha en fast organisation och fungera som ett parti.

Innan fördelningen till de politiska organisationerna verkställs kan ett särskilt stöd för riksdagsledamotens verksamhet avskiljas.

Övergår en lagtingsledamot under mandatperioden till en annan politisk organisation ska följande gälla

- av ett partis lagtingsledamöter ska minst tre eller, om gruppen består av fem eller färre medlemmar, mer än hälften av dessa frånträda medlemskapet i sin tidigare organisation för att understödet ska erläggas till den organisation de anslutit sig till eller bildat
- understöd vid byte av organisation utbetalas inte till ny organisation för det kalenderår bytet skett utan först följande kalenderår samt
- avgår lagtingsledamot från en organisation utan att ansluta sig till en annan kan understöd inte utbetalas till denna enmansgrupp.

43.15.51. Understödjande av politisk information

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-80 000	Grund	-80 000	Årets	0	-80 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-80 000	Totalt	-80 000	Totalt	0	Totalt -80 000

Av det anslag som i statens budget anslås för partiernas informationsverksamhet och kommunikation överförs 1/200 del till landskapsregeringen för att stödja den

politiska informationsverksamheten.

Anslaget om 80.000 euro fördelas till de politiska organisationerna på basis av mandaten i lagtinget. Innan fördelningen till de politiska organisationerna verkställs kan ett särskilt stöd för riksdagsledamotens verksamhet avskiljas.

43.20. PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-73 691	-130 000	-103 000
Överföringsutgifter	0	0	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-73 691	-130 000	-103 000
Anslag netto	-73 691	-130 000	-103 000

Under kapitlet upptas anslag för uppföljning och information inom plan- och byggnadsväsendet samt för upprätthållande av landskapsregeringens geografiska informationssystem (LRGIS).

Landskapsregeringen har som mål att ha en modern lagstiftning inom plan- och byggnadsväsendet samt ett regelverk som är ändamålsenligt med beaktande av samhällsutvecklingen och motsvarande regler i omvärlden. I enlighet härmed håller landskapsregeringen på att göra en översyn av landskapsförordningen om Ålands byggbestämmelsesamling, vilken bl.a. ska anpassas till revideringar i svenska Boverkets bygg- och konstruktionsregler samt till de europeiska s.k. eurokoderna. Avsikten är att de nya reglerna ska kunna träda i kraft under år 2014. Vidare pågår en översyn av plan- och bygglagen och förordningen. Revideringarna beräknas kunna träda ikraft under år 2014.

Landskapsregeringens geografiska informationssystem (LRGIS) är ett system för digital hantering av geografiskt relaterad information. GIS-verksamheten ansvarar för drift, underhåll och utveckling av informationssystemet. Möjligheterna att arbeta med GIS har under de senaste åren förbättrats och förenklats genom utvecklingen av webbprogramvaror vilka ger möjlighet att tillhandahålla GIS-data för en större grupp av användare.

En uppdatering av webbprogramvaran GeoSecma planeras för att ge förbättrad prestanda samt möjlighet till mobila lösningar. För att öka samverkan och förenkla utbyte av GIS-data mellan landskapsregeringen och kommunerna planeras ett ökat samarbete genom att nyttja en gemensam GIS-plattform. Publika GIS-tjänster på landskapsregeringens hemsida planeras under året.

Under året uppdateras allmänna fastighetsdatauppgifter samt grundkartmaterial.

43.20.01. Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-52 633	Grund -115 000	Årets -57 619
		Tb	
Tid. års	-21 058	Tid. års -15 000	Tid. års -38 793
Totalt	-73 691	Totalt -130 000	Totalt -96 412
			Totalt -103 000

Föreslås ett anslag om 103.000 euro, dels för uppföljning och information inom plan- och byggnadsväsendet samt för underhåll och utveckling av landskapets geografiska informationssystem.

I anslaget ingår bl.a. kostnader för underhållsavtal för programlicenser, uppdatering av fastighetsdata från lantmäteriverket samt anpassningar och utveckling av programvara inom GIS.

43.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-173 744	-220 000	-120 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-450 000	0	0
Summa utgifter	-623 744	-220 000	-120 000
Anslag netto	-623 744	-220 000	-120 000

Anskaffning av nyproducerade ägarbostäder stöds enbart via landskapsborgen för en del av bostadslånet. Det befintliga bostadsbeståndets upprätthållande stöds genom inkomstprövade reparationsbidrag som främst beviljas sjuk- och ålderspensionärer. Åt hushåll vars bostäder drabbats av sanitära olägenheter såsom fuktskador, mögel, ohyra och liknande företeelser kan också understöd beviljas.

Stödet för produktion av hyresbostäder sker i första hand genom räntestöd med förmånliga villkor. Boendet i flerbostadshus stöds dessutom med bidrag för att främja kvalitetshöjande åtgärder på fastigheterna, främst energitekniska åtgärder men också installation av hiss och avlägsnande av andra rörelsehinder, förbättringar av boendemiljö och allmän fastighetsteknik.

Klimatåtagandena stöds genom bidrag för installation av solfångare, solceller och små vindkraftverk. Vidare stöds energieffektivisering i flerbostadsfastigheter genom bidrag för uppgradering av styr- och reglerteknik.

Utgifter

43.25.61. Understöd för bostadsreparationer (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-227	Grund	-100 000
		Årets	-100 000
		Tb	
Tid. års	-72 249	Tid. års	
		Tid. års	-175 013
Totalt	-72 476	Totalt	-275 013
		Totalt	0

Med hänvisning till återstående medel från tidigare budgetår föreslås att inget anslag upptas.

Föreslås att medlen under anslaget får användas i enlighet med tidigare år som finansieringsunderstöd för att underlätta boendet för främst pensionärer och rörelsehindrade, för avlägsnande av hälsorisker i bostadsbyggnader, för installation av hiss i befintligt bostadsbestånd och för bekämpning av husbock och därmed jämförbara skadeinsekter.

**43.25.62 Understöd för energieffektivisering och kvalitetshöjande åtgärder i bostads-
hus (R)**

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	0	Grund	0	Årets	0
		Tb			
Tid. års	-41 259	Tid. års		Tid. års	-403 183
Tid. års				Tid. års	
Totalt	-41 259	Totalt	0	Totalt	-403 183
				Totalt	0

Med hänvisning till återstående medel från tidigare budgetår föreslås att inget anslag upptas.

För att öka energieffektiviteten i fastighetsbeståndet och därigenom minska miljöpåverkan föreslås att understöd kan beviljas till fastighetsägare som förnyar fastighetens regler- och styrsystem, installerar solfångare, solceller eller små vindkraftverk. Understödet för förnyande av regler- och styrsystem gäller enbart fastigheter med tre eller fler bostäder.

Vidare föreslås att anslaget kan användas till att stöda kvalitetshöjande åtgärder i äldre flerbostadshus, t.ex. avlägsnande av rörelsehinder, förbättrad boendemiljö, energiekonomi och fastighetsteknik. Stödet föreslås högst utgöra 25 % av godkända kostnader och utgå enligt kriterier som landskapsregeringen fastställer.

43.25.64. Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-849	Grund	-20 000	Årets	-19 696
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-59 150
Tid. års				Tid. års	
Totalt	-849	Totalt	-20 000	Totalt	-78 846
				Totalt	-20 000

Med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år föreslås ett anslag om 20.000 euro.

Föreslås att anslaget får användas till betalning av räntor för landskapsbelånade hyreshus som har betydande ekonomiska svårigheter och, i särskilda fall, för utgivande av direkt driftstöd, avskriwa lånefordringar eller inlösa aktier i fastighetsaktiebolag som äger landskapsbelånade hyresbostäder. Vidare föreslås anslaget enligt prövning kunna användas till att främja och stöda företagsarrangemang i det landskapsbelånade hyresbostadsbeståndet i avsikt att skapa solidare företag med bättre verksamhetsförutsättningar på lång sikt. Därtill föreslås anslaget kunna användas för att täcka kreditförluster förorsakade av låntagare med landskapsbelånad ägarbostad där låntagaren blivit permanent insolvent.

Vidare föreslås anslaget användas för att täcka eventuella åtaganden för de borgensförbindelser för ägarbostäder som utges med stöd av moment 43.25.67. Eventuella åtaganden för borgensförbindelser utgivna för hyresbostäder föreslås finansierade via tilläggsbudget.

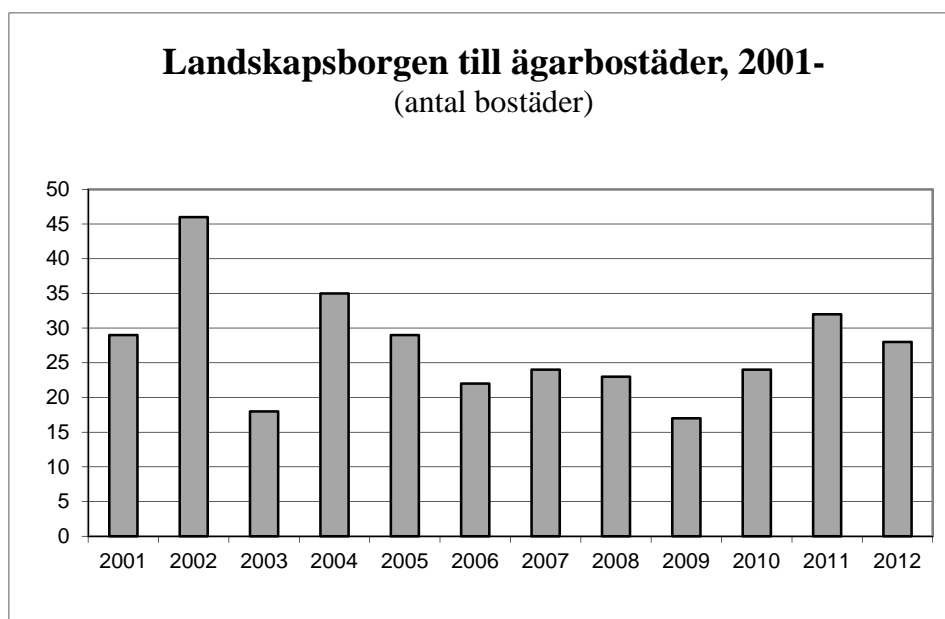
43.25.67. Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-59 160	Grund	-100 000	Årets	-51 894	-100 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-59 160	Totalt	-100 000	Totalt	-51 894	Totalt	-100 000

Under momentet föreslås ett anslag om 100.000 euro för erläggande av räntestöd på banklån vilka utgör finansiering för produktion av hyres- och ägarbostäder beviljade med stöd av landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion.

För närvarande betalas räntestöd först då låntagarens bruttoränta överstiger 3,5 % för ägarbostäder och 2,0 eller 2,5 % för hyresbostäder. Den kalkylerade kostnaden för utelöpande räntestödslån är beräknad med en genomsnittlig bruttoränta för låntagaren om 2,5 %. Som en följd av de låga referensräntorna förväntas räntestöden vara mycket låga under det kommande budgetåret. Nya räntestöd till ägarbostäder beviljas inte från och med budgetåret 2013.

Föreslås vidare att landskapsborgen enligt 13 § landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion får ställas för anskaffning av ägarbostäder. Föreslås vidare att landskapsborgen enligt 21 § landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion får ställas för produktion av hyresbostäder som beviljats räntestöd. Det totala utestående beloppet av beviljade borgensförbindelser för ägar- och hyresbostäder föreslås få uppgå till högst 20,0 miljoner euro.

För produktion av hyresbostäder föreslås att räntestödslån för högst 7.500.000 euro får beviljas. Räntestödet beviljas för 10 eller 30 år, det längre stödet företrädesvis till institutionella innehavare av hyresbostäder. Vidare får räntestödsfullmakten användas för att stöda installation av hiss i befintliga flervåningshus. Räntestödet för hissar beviljas i kombination med ett bidrag som kan beviljas med stöd av skrivningen under moment 43.25.61. Föreslås att bevillningsfullmakten får användas under flera år, bl.a. på grund av att det har blivit allt vanligare att tidigare beslut om beviljat räntestöd för byggande av hyresbostäder inte fullföljs.

Föreslås vidare att anslaget får användas för utbetalning av räntegottgörelser, bostadssparpremier och kreditreserveringsersättningar med stöd av landskapslagen

(1982:16) om bostadssparpremier, landskapslagen (1983:29) om räntestödslån för förvärv av ägarbostad och landskapslagen (1994:41) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad, det s.k. BSP-systemet.

Föreslås vidare att anslaget får användas för att bevilja kommunerna räntestöd för anskaffande av tomtmark för bostadsändamål i stöd av landskapslagen (1972:50) om räntestöd till kommuner för anskaffande av områden för bostadsproduktion. Föreslås en fullmakt om beviljande av räntestöd på lån om högst 500.000 euro. Räntestödets finansiella uppbyggnad är samma som för räntestöden till produktion av hyresbostäder, dock för högst 20 år.

Den framtida kostnadsbelastningen utgående från existerande räntestödsförbindelser framgår ur tabellen nedan. Beräkningen baserar sig på den ränta som används för kalkylering av budgetanslaget. Räntestöd för ägarbostäder har beräknats utgå för en genomsnittlig period om 10 år och för hyresbostäder i 10 eller 30 år. I tabellens sista kolumn framgår kostnaden enligt det sämsta möjliga scenariot, d.v.s. ett sådant ränteläge då högsta möjliga räntestöd betalas.

Tabell över beräknade kostnader för räntestödslånen.

	Lånesaldo 31.5. 2013 (m€)	Kostnad år 2014 (€)	Beräknad åter- stående nominell kostnad vid ett ränteläge om 3 %, (€)	Beräknad återstå- ende nominell kostnad vid ett ränteläge över 6 %, (€)
Bostadssparlån	4,3	-	-	700.000
Ägarbostäder	17,4	-	-	2.000.000
Hyresbostäder	30,9	100.000	7.500.000	26.000.000
Summa	52,6	100.000	7.500.000	28.700.000

43.27.

ELSÄKERHET OCH ENERGI

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	17 047	85 000	65 000
Konsumtionsutgifter	-41 013	-35 000	-25 000
Överföringsutgifter	-14 570	0	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-55 583	-35 000	-25 000
Anslag netto	-38 536	50 000	40 000

Enligt målsättningen att 20 % av energiförbrukningen inom EU ska komma från förnyelsebara energikällor har en uppdelning skett mellan nationerna. Vissa har krav på lägre andel och andra högre än 20 %. För Finland har åtagandet fastställts till 38 %. Basen för uppdelningen sker enligt uppskattning av naturliga och ekonomiska resurser för respektive nation. För att uppnå målsättningen har rikssidan infört ekonomiska stöd för elproduktion genom inmatningstariffsystem. De produktionsformer som stöds är vindkraft, biogas, vattenkraft och biobränsle.

Enligt nuvarande upplägg har åländska aktörer inte tillträde till systemet. Åland är en av de mest fördelaktiga regioner för etablering av vindkraft i Finland och därmed är landskapsregeringens målsättning att åländska aktörer kan ingå i stödssystem med liknande villkor som gäller i rikets stödssystem. Diskussioner förs med riksmyndigheterna hur ett stödssystem kan etableras och ambitionen är att vissa åländska vindprojekt ska ingå i ett gemensamt stödssystem med början år 2016.

Inkomster

33.27.05. Inkomst av elinspektionsverksamhet och utsläppsrättsauktioner

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	17 047	Grund	15 000	Årets	47 165	65 000
		Tb	70 000			
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	17 047	Totalt	85 000	Totalt	47 165	Totalt 65 000

Intäkter för avgifter baserade på prestationer utförda vid el- och energienheten uppskattas inbringa ca 15.000 euro samt ca 50.000 euro från utsläppsrättsauktioner i den gemensamma auktionsplattform som skapats för utsläppshandelsperioden 2013 - 2020. Under utsläppshandelsperioden i fas III (2013 - 2020) ska det finnas en gemenskapstäckande metod och den huvudsakliga tilldelningen sker genom auktion. På Åland är landskapsregeringen utsläppshandelsmyndighet som beslutar om tillstånd för utsläpp av växthusgaser från berörda anläggningar. Energimarknadsverket i riket har genom överenskommelseförordning (ÅFS nr 20/2013, FFS 199/2013) givits befogenheter att i landskapet sköta frågor som rör det nationella registret för bokföring av utsläppsenheter.

Utgifter

43.27.04. Befrämjande av energihushållning och tryggnad av energiförsörjning (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-34 027	Grund	-24 000	Årets	-7 387	-15 000
		Tb				
Tid. års	-2 540	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-36 567	Totalt	-24 000	Totalt	-7 387	Totalt -15 000

Ett anslag om 15.000 euro föreslås för befrämjande av energirelaterade åtgärder, bl.a. åtgärder för en energiproduktion och konsumtion som sker i samklang med villkoren för hållbar utveckling. Anslaget avser även täcka kostnader för

- informations-, rådgivnings-, skolnings- och upplysningsverksamhet på energiområdet
- landskapsregeringens utveckling av och delaktighet i energikutvecklingsprojekt i landskapet i form av förstudier inom området
- samarbetsprojekt inom energiområdet med aktörer och organisationer i syfte att befrämja förnybar energi, energieffektivisering och försörjningstrygghet samt
- inköp av externa tjänster inom energiområdet.

Användning av lokalt producerade förnyelsebara energikällor är en viktig del i omställningen från fossila bränslen. Av betydelse för omställningen är bl.a. de negativa konsekvenserna fossila bränslen orsakar miljön, det ständigt ökade behovet, samt ökat energipris. Energifrågor är av central betydelse och behovet av att omvärldsbevaka samt att samordna lokala insatserna tyder på ett fortsatt resursbehov.

I anslaget ingår även ett anslag om 50.000 euro som är avsett för informationskampanj m.m. gentemot allmänheten angående energieffektivisering av fastigheter. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 31/2013-2014 sjunde klämman föreslås att sista stycket i motiveringen till momentet stryks. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

43.27.05. Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-4 446	Grund	-11 000	Årets	0
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-4 446	Totalt	-11 000	Totalt	0
				Totalt	-10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro för utgifter gällande övervakning och utveckling av elsäkerheten och elmarknaden, omfattande bl.a. besiktningsverksamhet, utbildning, information, examensprov, registerhållning, kontroll av elmaterial samt för deltagande i arbetet inom den nordiska kommittén för samordning av elektriska säkerhetsfrågor (NSS). Kostnader för personal upptas under moment 43.01.01.

43.28. ELMARKNADSTILLSYNSMYNDIGHETEN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	0	-25 000	-30 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	-25 000	-30 000
Anslag netto	0	-25 000	-30 000

Genom landskapslag (2012:38) om ändring av ellagen för landskapet Åland inrättades elmarknadstillsynsmyndigheten som en landskapsregeringen underställd myndighet som ska främja en effektiv, säker och miljömässigt hållbar elmarknad för konsumenter och elhandlare. Utförandet av elmarknadstillsynsmyndighetens uppgifter i landskapet är föremål för närmare utredning inom landskapsregeringen. Vissa uppgifter avses även överföras på riksstyrelsen enligt överenskommelseförordning.

*Utgifter***43.28.20. Elmarknadstillsynsmyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets		Grund	-25 000	Årets	-25 000
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-25 000	Totalt	-25 000
				Totalt	-30 000

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås ett anslag om 30.000 euro för utgifter för elmarknadstillsynsmyndigheten.

43.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	940	2 000	2 000
Konsumtionsutgifter	-47 470	-30 000	-30 000
Överföringsutgifter	-50 000	0	-150 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-97 470	-30 000	-180 000
Anslag netto	-96 530	-28 000	-178 000

Landskapsregeringen har det övergripande ansvaret för att den kommunala räddningsverksamheten i landskapet bedrivs effektivt och organiseras i enlighet med räddningslagen för landskapet Åland. Det sker genom att landskapsregeringen leder och utövar tillsyn över räddningsverksamheten. Landskapsregeringen har tillsatt en räddningsdelegation som har till uppgift att biträda landskapsregeringen i ärenden som rör räddningsverksamheten och bekämpningen av miljöskador i landskapet. Landskapsregeringen tillsätter en arbetsgrupp för att utarbeta en samarbetsplan som anger riktlinjerna för hur det kommunala räddningsväsendet ska kunna administreras av en för hela landskapet gemensam kommunal räddningsmyndighet.

Inkomster

33.30.04. **Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	940	Grund 2 000	Årets 1 570
		Tb	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	940	Totalt 2 000	Totalt 1 570
			Totalt 2 000

Föreslås en inkomst om 2.000 euro.

Utgifter

43.30.01. **Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-34 910	Grund -30 000	Årets -16 808
		Tb	
Tid. års	-12 560	Tid. års	Tid. års -3 255
Totalt	-47 470	Totalt -30 000	Totalt -20 063
			Totalt -30 000

Under momentet föreslås ett anslag om 30.000 euro.

Landskapsregeringens målsättningar är att

- skapa förutsättningar för kurser, information, planering och övningar för myndigheter och personal som deltar i räddningsverksamhet
- upprätthålla en räddningsdelegation för räddningsverksamhet med uppgift att följa med i utvecklingen på området och ta initiativ till utveckling inom området samt att samordna räddningsväsendet
- tillsammans med Statens Ämbetsverk på Åland upprätthålla en organisation för befolkningsskyddet samt utföra och initiera förberedelser för förhållanden och händelser som avviker från det normala
- utföra utredningar och utarbeta regelverk med syfte att förbättra säkerheten i samhället och effektiviteten hos räddningsmyndigheterna
- genomföra anskaffningar av utrustning och uppgifter för räddningsverksam-

- het och säkerhet där särskilda motiv finns samt
- landskapsregeringen tillsätter en arbetsgrupp för att utarbeta en samarbetsplan som anger riktlinjerna för hur det kommunala räddningsväsendet ska kunna administreras av en för hela landskapet gemensam kommunal räddningsmyndighet.

43.30.30. Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-50 000	0	-150 000
	Grund	Årets	
	Tb	0	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-50 000	0	0	-150 000

Landskapsandelar erläggs enligt förhandsprövning och i enlighet med 12 kap. räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland. Härvid är den av landskapsregeringen fastställda anskaffningsplanen riktgivande för brandkårerna i landskapet.

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för erläggande av landskapsandelar för materialanskaffningar år 2014. Föreslås därtill att landskapsregeringen ges rätt att under år 2014 ge förhandsbesked om landskapsandelar för anskaffningar år 2015 till ett belopp om 120.000 euro.

43.40. FASTIGHETSENHETEN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	1 098 903	0	500 000
Konsumtionsutgifter	-1 434 637	-1 447 000	-1 380 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-5 635 290	-4 870 000	-1 600 000
Summa utgifter	-7 069 928	-6 317 000	-2 980 000
Anslag netto	-5 971 025	-6 317 000	-2 480 000

I enlighet med landskapets tilläggsbudget 1/2012 har landskapsregeringen utrett förutsättningarna för att samordna landskapets fastighetsförvaltning under en relativt självständig enhet. Målsättningarna är bl.a. att härigenom få en kostnadseffektiv förvaltning, att samordna personella och materiella resurser och att få möjlighet att fördela fastighetskostnaderna på respektive enhet. Se även allmänna motiveringen under avsnittet om fastighetsförvaltning.

Inkomster

33.40.88. Överlåtelse av fastigheter

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	73 725	0	500 000
	Grund	Årets	
	Tb	0	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
1 025 178		216 275	
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
1 098 903	0	216 275	500 000

Föreslås att landskapsregeringen avyttrar travbaneanläggningen.

Vid dimensioneringen av nettoinkomsten under momentet har beaktats att delar av Pehrsberg r:nr 1:2 i Godby, Finström avyttras under året.

Under år 2014 avser landskapsregeringen se över byggnadsskyddet för Kastelholms kungsgård så att ett bevarandeinstrument för skydd av byggnaderna och kulturmiljön tas fram. Därefter tar landskapsregeringen ställning till huruvida långtidsarrende eller försäljning är det mest ändamålsenliga med beaktande av fastighetens kulturhistoriska värde samt behovet av utveckling i området.

Med hänvisning till ovanstående föreslås en nettoinkomst om 500.000 euro. Föreslås även, med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning, att direkta kostnader i samband med avyttringarna kan belastas momentet.

Utgifter

43.40.01. Fastighetsenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-1 153 164	Grund	-1 297 000	Årets	-834 255	-1 030 000
		Tb	0			
Tid. års	-281 473	Tid. års	-150 000	Tid. års	-127 093	Tid. års -350 000
Totalt	-1 434 637	Totalt	-1 447 000	Totalt	-961 348	Totalt -1 380 000

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.030.000 euro för drift och underhåll av de fastigheter som administreras av enheten. Anslaget beaktar inte några kostnader eller inkomster för de sjöbevakningsstationer och fastigheter som staten meddelat att man vill överlåta till landskapet, men som ännu inte överlåtit. Om dessa fastigheter överlåtes till landskapet under budgetåret kan tilläggsanslag eventuellt behövas.

I anslaget ingår även medel för hyres- och driftkostnader, såsom städning, el m.m. för de allmänna kontors- och förrådsutrymmen som landskapet hyr för förvaltningens behov. I anslaget ingår även 50.000 euro som är avsett för energieffektivisering av landskapets fastigheter. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

Föreslås, med hänvisning till LL (2012:69, 6 §), att hyresinkomster från de till fastighetsenheten hörande fastigheterna samt från vissa av de upphyrd lokalerna kan gottskrivas momentet. Detsamma gäller även hyresinkomster från vissa fastigheter samt inbetalning av förskottade driftskostnader i Bergsskyddet, Sjöfartsmuseet och vissa andra fastigheter.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 31/2013-2014 nionde klämman föreslås att meningarna "Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster." i andra stycket i motiveringen till moment 43.40.01. "Fastighetsenheten – verksamhetsutgifter" stryks. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

43.40.74. Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-2 822 103	Grund	-3 000 000	Årets	-1 690 666	-400 000	
		Tb					
Tid. års	-1 572 641	Tid. års		Tid. års	1 650	Tid. års	
Totalt	-4 394 744	Totalt	-3 000 000	Totalt	-1 689 016	Totalt	-400 000

Renoveringen av Självstyrelsegårdens kanslihus slutförs inom år 2013. Planering av och projektering för ombyggnaden av lagtingsbyggnaden pågår och beräknas kunna upphandlas under år 2014 så att byggnadsarbetet kan inledas år 2015.

I planeringen ingår även en utbyggnad av landskapsarkivet med cirka 240 m². Kostnaderna för ombyggnaden av lagtingsbyggnaden har tidigare beräknats uppgå till cirka 2,5 miljoner euro och tillbyggnaden av arkivet till cirka 1 miljon euro.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 400.000 euro.

43.40.75. Ombyggnader och grundförbättringar (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-102 065	Grund	-1 600 000	Årets	-1 809 037	-1 200 000	
		Tb	-270 000				
Tid. års	-1 138 482	Tid. års		Tid. års	-2 640 268	Tid. års	
Totalt	-1 240 547	Totalt	-1 870 000	Totalt	-4 449 305	Totalt	-1 200 000

Föreslås ett anslag om 1.200.000 euro för planerade byggnadsåtgärder och anskaffningar under året. Vid dimensioneringen av anslaget har beaktats att ca 400.000 euro av anslag som upptagits i tidigare budgeter kan omfördelas för projekt som genomförs under år 2014. Anslaget omfattar bl.a. planerat underhåll och grundrenoveringar av landskapets fastigheter. Undantaget är bl.a. ÅHS:s byggnadsinvesteringar, byggnadsåtgärder i museibyråns kulturhistoriska byggnader och landskapsprojekt vilka budgeteras separat. I anslaget ingår även kostnader för oförutsedda reparationer av landskapets fastigheter, diverse nyanskaffningar av maskiner och utrustning samt diverse mindre ombyggnader.

Under året planeras bl.a. följande byggnadsåtgärder. De större projekten anges med en uppskattad kostnad:

Högskolan Norra

- förnyande av VVS-installationer samt yttertak (440.000 euro)

Ålands museum

- renovering samt förnyande av ventilationssystem (700.000 euro)

Ålands yrkesskola

- förnyande av yttertak, målning av yttertak på fordonsverkstad samt renovering av toaletter i SOS (250.000 euro).

Inom ramen för anslaget kan även en utbyggnad av Ålands musikinstitut utredas (alternativ till placering m.m.).

Utöver ovannämnda projekt ingår även ett anslag om ca 80.000 euro för ett flertal mindre byggnadsåtgärder.

Åtgärderna genomförs med beaktande av prioritering och tillgängliga medel.

43.60. ÅLANDS POLISMYNDIGHET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	381 849	360 000	360 000
Konsumtionsutgifter	-5 944 659	-5 800 000	-6 070 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-229 004	0	0
Summa utgifter	-6 173 664	-5 800 000	-6 070 000
Anslag netto	-5 791 815	-5 440 000	-5 710 000

Polisverksamheten i landskapet bedrivs i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen och landskapsförordningen om Ålands polismyndighet (2000:26 och 34), samt enligt ett av landskapsregeringen fastställt reglemente för polismyndigheten. Polismyndighetens verksamhet är uppdelad på en ordnings- samt en brottmålsavdelning vilka tillsammans med landskapsalarmcentralen bildar polis-sektorn, samt en kansliavdelning som tillhör tillståndssektorn.

Inriktningsmål för år 2014

Polismyndigheten kommer under året att fokusera speciellt på skol- och ungdomspolisverksamheten samt arbetet med våld i nära relationer.

Uppgiften för avdelningarna vid polis-sektorn är att trygga rätts- och samhällsordningen, upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt förebygga, utreda och sörja för att brott blir föremål för åtalsprövning i enlighet med vad som stadgas i Polislag för landskapet Åland (2000:49,1 §).

Genom sin verksamhet stöder polisen landskapsregeringen i sitt arbete med att ta fram den inre säkerhetsplan för Åland som nämns i regeringsprogrammet för 2011 – 2015.

Ordningsavdelningens målsättningar för året är att

- responstiden för brådskande uppdrag bibehålles på 2013 års nivå
- antalet trafikärenden bibehålles på 2013 års nivå samt
- gatusäkerhetsindexet för Mariehamn förbättras och för övriga Åland bibehålles på minst genomsnittsnivån för de senaste fem åren.

Brottmålsavdelningens målsättningar för året är att

- fokusera på kvalitet i utredningsarbetet
- förkorta utredningstiderna i förhållande till undersökning av brott mot barn samt att utredningstiderna i övrigt hålles på den nivå som fastslagits i polis-sektorns arbetsplan för år 2013
- generellt höja upplärningsprocenten på brott mot strafflagen samt
- mängden förundersökningar som går till åtalsprövning bibehålles på 2013 års nivå.

Landskapsalarmcentralens målsättningar för året är att

- höja kvalitén på hanteringen av uppdrag
- påbörja arbetet med rekrytering av skolad personal för att möta behovet i förhållande till kommande pensionsavgångar samt
- ytterligare förbättra samarbetet med övriga myndigheter.

Kansliavdelningens målsättningar för året är

- att upprätthålla en god servicenivå
- att man inom tillståndsförvaltningen fokuserar på att ha en så kort handläggningstid som möjligt samt
- att mängden utfärdade tillstånd motsvarar genomsnittet för de fem senaste åren.

Mycket arbete förväntas åtgå till att genomföra nödvändiga förändringar i arbetsätt och rutiner för att anpassa polismyndighetens verksamhet till införda ändringar i polisrelevant lagstiftning såsom t.ex. polis-, förundersöknings- och tvångsmedelslagstiftning.

Genomgång och rensning av polismyndighetens arkiv fortsätter under året.

Inom tillståndsförvaltningen fortsätter det påbörjade arbetet med att uppdatera vapenregistret i förhållande till vapen som ägs av dödsbon.

Målet är att kunna erbjuda allmänheten en så god service som möjligt, företrädesvis utan att inskränka på centralkansliets öppethållningstider.

Vikten av ett ytterligare förbättrat samarbete med övriga myndigheter, samfund och invånare betonas.

Landskapsregeringen har vidare utrett förutsättningarna för att, i samarbete med en extern part, låta uppföra kompletterade utrymmen för polisens verksamhet på en angränsande tomt till befintligt polishus. Med stöd av dessa utredningar bedömer landskapsregeringen att en sådan lösning torde var möjlig, men att ytterligare förhandlingar med berörd markägare behövs innan det är möjligt att slutligen ta ställning i frågan. Landskapsregeringen har dock som målsättning att försöka förverkliga de nya lokalerna inom år 2016. Landskapsregeringen avser återkomma med närmare information och förslag så snart underlag finns.

Inkomster

33.60.20.	<u>Ålands polismyndighet - verksamhetsinkomster</u>					
Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	381 849	Grund	360 000	Årets	81 038	360 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	381 849	Totalt	360 000	Totalt	81 038	Totalt 360 000

För verksamheten beräknas sammanlagt 360.000 euro inflyta huvudsakligen i form av tillståndsavgifter och avgifter för pass. I inkomsten ingår även alarmcentralens inkomster för bl.a. trygghetstelefoner och servicealarm.

Utgifter

43.60.20.	<u>Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)</u>					
Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-5 726 278	Grund	-5 800 000	Årets	-1 437 202	-6 070 000
		Tb	0			
Tid. års	-218 381	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-5 944 659	Totalt	-5 800 000	Totalt	-1 437 202	Totalt -6 070 000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 6.070.000 euro för att täcka kostnaderna för polismyndighetens verksamhet under år 2014.

Med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster av kostnadsersättningar för praktikanter och ersättningar för deltagande i övriga samarbeten och projekt.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons budgetmotion nr 22/2013-2014 femte klämman föreslås att anslaget minskas med 304.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

43.91. FRÄMJANDE AV INTEGRATION

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-5 111	-44 000	-51 000
Överföringsutgifter	0	0	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-5 111	-44 000	-51 000
Anslag netto	-5 111	-44 000	-51 000

Det övergripande målet för integrationspolitiken i landskapet Åland definieras i landskapsregeringens program för främjande av integration 2012 - 2015: "Alla kvinnor, män, flickor och pojkar ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter på alla områden i livet. Åland ska vara ett inkluderande samhälle där alla garanteras en likvärdig behandling. De inflyttades levnadsvillkor ska på centrala delområden (inkomst, utbildning, sysselsättning och deltagande) vara på samma nivå som den övriga befolkningens." Denna målsättning är i linje med syftet i lagen om integrationsfrämjande (ÅFS 2012:74) som trädde i kraft 1 januari 2013.

Landskapsregeringen konstaterar att inflyttningen till Åland bidrar till en vitalisering av det åländska samhället, arbetsmarknaden och ekonomin och betonar därför vikten av att åtgärder vidtas för att undvika alla former av utanförskap.

För att uppnå målsättningarna fortsätter landskapsregeringen stödja särskilda insatser för att främja integration om totalt sett drygt 800.000 euro. Här ingår bland annat understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska inom såväl barnomsorg och grundskola, utbildning i svenska för inflyttade enligt avtal med Medborgarinstitutet samt insatser för att främja kulturell förståelse och integration av nya medborgare. En webbplats och informationspunkt riktad för inflyttade har etablerats under år 2013 och kommer att fortsätta under år 2014.

Integration är per definition en ömsesidig och interaktiv process mellan den inflyttade och samhället. Nya erfarenheter och lärdomar görs löpande vad gäller vilka åtgärder och processer som kan ses som främjande av integration. Under år 2014 kommer landskapsregeringen låta göra undersökningar som kan utgöra en bas för styrning, vidareutveckling och fortsatt lärande av integrationspolitiken. Vidare kommer fortsatt kompetensutveckling, fortbildning och dialog med de inflyttade att vara ett prioriterat område. Dialog och samarbete med tredje sektorn är också prioriterat.

Mottagningsverksamheten har som mål att främja flyktingarnas sociala, ekonomiska och kulturella jämlikhet samt deltagande i och anpassning till det åländska samhället. Mottagandet av flyktingarna organiseras av kommunerna.

I motiveringarna till LL om främjande av integration framkommer att bestämmelserna i den finländska integrationslagen om anvisande av kvotflyktingar till kommuner hör till utlänningslagstiftningen, vilket inte är Ålands lagstiftningsbehörighetsområde. Landskapsregeringen välkomnar fortsättningsvis en kommunal flyktingmottagning på Åland och arbetar för att flyktingmottagningen framöver

sker genom överenskommelse mellan de åländska kommunerna och riksmyndigheter så att landskapet tar på sig en koordinerande roll.

Mål för år 2014

- inflyttade till Åland har ökad kännedom om rättigheter och skyldigheter i det åländska samhället speciellt gällande arbetsliv och samhällets servicesystem
- undersökningar är genomförda och ett uppföljningssystem av integrationsarbetet är etablerat och förankrat med berörda aktörer och målgrupper samt
- offentligt anställda har ökat sina kunskaper om integration och hur de kan bidra till att främja integration i sitt arbete.

Utgifter

43.91.23. Koordinering av integrationsarbetet (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-5 111	Grund	-44 000	Årets	-43 589	-51 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-11 669	Tid. års	
Totalt	-5 111	Totalt	-44 000	Totalt	-55 258	Totalt	-51 000

Föreslås ett anslag om 51.000 euro.

Anslaget innefattar kostnader för utvärdering och uppföljning (enkätundersökningar och statistiskt underlag från ÅSUB), informationspunkt/medborgarkontor, informationsträffar för inflyttade, översättning av informationsmaterial samt utbildnings- och kompetenshöjande insatser för olika berörda målgrupper så som offentligt anställda inom landskapsregeringen, Ams och kommunerna.

43.91.30. Mottagande av flyktingar (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets		Grund		Årets	0		
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0

Momentet nytt.

Anslag för motsvarande uppgifter upptogs i budgeten för år 2013 under moment 45.20.30.

Med beaktande av tillgängliga anslag från tidigare år under moment 45.20.30 (ca 100.000 euro) föreslås i detta skede inget ytterligare anslag. Tidigare års anslag används för att betala ersättningar enligt ikraftvarande avtal med Mariehamns stad för tidigare mottagna flyktingar.

43.95. PERSONALARBETE OCH ARBETSMILJÖ

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	0	0
Konsumtionsutgifter	-247 410	-350 000	-374 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	0	0	-30 000
Summa utgifter	-247 410	-350 000	-404 000
Anslag netto	-247 410	-350 000	-404 000

Personalenheten är en stab som bistår chefer och personal inom landskapsförvaltningen i olika personalfrågor. Enligt LF (2011:35) om landskapsregeringens allmänna förvaltning ankommer följande uppgifter på personalenheten: Utveckla, samordna och följa upp landskapsregeringen personalpolitik, stöda chefer i rollen som arbetsgivare samt verka som stödjande funktion och rådgivare inom det personaladministrativa området. Ansvara för personalbokslut, kompetensutveckling, arbetsmiljö, den personalpolitiska jämställdhetsplaneringen, företagshälsovård och friskvård samt samordna samarbetet mellan personal och arbetsgivare.

Inriktningsmål

Landskapsregeringen har goda arbetsförhållanden och ett stimulerande arbetsklimat för både kvinnor och män. Landskapsregeringens medarbetare har rätt kompetens för sina uppdrag.

Mål för år 2014

Följande mål uppställs för personalenheten

- utveckla en gemensam värdegrund för medarbetarskap och ledarskap inom landskapsregeringen
- stärka landskapsregeringens arbetsgivarvarumärke genom att utarbeta strategier för att behålla och utveckla personal samt rekrytera ny kompetens och
- utarbeta en strategi för personalutveckling samt en flerårig personalutbildningsplan.

*Utgifter***43.95.06. Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -215 508	Grund -290 000	Årets -36 505	-304 000
	Tb		
Tid. års -27 704	Tid. års	Tid. års -218 943	Tid. års
Totalt -243 212	Totalt -290 000	Totalt -255 449	Totalt -304 000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 304.000 euro.

Av anslaget har 340.000 euro beräknats för lagstadgad företagshälsovård (Lag om företagshälsovård FFS 1383/2001) och sjukvård på allmänläkarnivå, första hjälpen-material, mediciner, personalvård och handledning. Inkomsterna av gottskrivna ersättningar från Folkpensionsanstalten för skäligen kostnader för företagshälsovård och sjukvård har beräknats uppgå till 180.000 euro.

För gemensam personal-, ledarskaps-, arbetarskydds- och första hjälpenutbildning har beräknats 36.000 euro.

För aktiviteter som främjar personalens trivsel och välmående har 69.000 euro beaktats. I anslaget ingår friskvård, subventionerad träning, förebyggande subventionerad massage samt gemensam julfest.

För övriga utgifter som personalkaffe, arvode till arbetarskyddsfullmäktige, data-glasögon och inköp av tjänster ingår 39.000 euro.

Därtill föreslås ett nettoanslag för utgifter för stipendier i samband med Nordiskt tjänstemannautbyte, ca 13.000 euro, samt motsvarande inkomster från Nordiska ministerrådet. Föreslås, med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning att momentet gottskrives med dessa inkomster.

43.95.09. Personalpolitiska åtgärder

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
-4 199	-60 000	-35 943	-70 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-4 199	-60 000	-35 943	-70 000

Föreslås ett anslag om 70.000 euro. Anslaget omfattar personalpolitiska åtgärder vars kostnader det inte är skäligt att belastar de olika enheterna inom förvaltningen där den berörda personalen arbetar eller har arbetat.

I anslaget ingår kostnader för åtgärder som syftar till att tillgodose behovet av personal. Sådana åtgärder kan vara både kompetensutveckling för att kunna ta sig an nya arbetsuppgifter och omställningsåtgärder i samband med personalavveckling. Kostnader för åtgärder som syftar till att upprätthålla arbetsförmågan eller underlätta återgången i arbete efter lång sjukledighet samt andra liknande personaladministrativa arrangemang av i huvudsak tillfällig karaktär ingår också i anslaget. Vidare kan anslaget i undantagsfall användas för anställande av vikarier för sjuk- och moderskapsledig personal eller annan tillfällig arbetskraft vid små enheter som inte själva kan täcka oförutsedda kostnader.

43.95.70. Anskaffning av möbler (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
			-30 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
0	0	0	-30 000

Momentet nytt. Anslag för motsvarande utgifter upptogs i budgeten för år 2013 under moment 44.95.70.

Anslaget avser anskaffning och utbyte av möbler.

34./44. FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Summa inkomster	36 924 021	39 730 000	59 251 000	49,1%	60,5%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-28 478 621	-31 748 000	-33 467 000	5,4%	17,5%
- varav pensionsutgifter	-25 422 732	-28 570 000	-30 337 000	6,2%	19,3%
- varav övriga utgifter	-3 055 888	-3 178 000	-3 130 000	-1,5%	2,4%
Överföringsutgifter	-11 706 781	-29 325 000	-37 215 000	26,9%	217,9%
Realinvesteringsutgifter	-110 525	-730 000	-200 000	-72,6%	81,0%
Lån och övriga finansinvesteringar	-3 407 800	-6 708 000	-12 550 000	87,1%	268,3%
Summa utgifter	-43 703 726	-68 511 000	-83 432 000	21,8%	90,9%
Anslag netto	-6 779 705	-28 781 000	-24 181 000	-16,0%	256,7%

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-2 302 846	-2 419 000	-2 419 000	0,0%	5,0%
Allmänna stöd till kommunerna	-6 003 204	-5 415 000	-5 720 000	5,6%	-4,7%
Särskilda understöd, lån och investeringar	-2 756 500	-23 100 000	-21 450 000	-7,1%	678,2%
Penningautomatmedel	-6 354 877	-7 518 000	-22 595 000	200,5%	255,6%
Pensioner och pensionsavgifter	-25 422 732	-28 570 000	-30 337 000	6,2%	19,3%
Enligt förvaltningsområde icke fördelade poster	-863 567	-1 489 000	-911 000	-38,8%	5,5%
Summa	-43 703 726	-68 511 000	-83 432 000	21,8%	90,9%

44.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-2 302 846	-2 419 000	-2 419 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 302 846	-2 419 000	-2 419 000
Anslag netto	-2 302 846	-2 419 000	-2 419 000

Finansavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning (2006/91), landskapets ekonomi och den ekonomiska utvecklingen i landskapet.

Finansavdelningens övergripande målsättningar är

- en offentlig budgetekonomi som med beaktande av de sociala och ekologiska dimensionerna av hållbar utveckling är i ekonomisk balans
- att budgetförslag och annat beslutsunderlag ska vara sådant att det främjar beslut som står i överensstämmelse med visionen och principerna för en hållbar utveckling samt
- en rättvis lönepolitik som skapar förutsättningar för att behålla och nyrekrytera personal, verkar för jämställdhet i arbetslivet samt befrämjar effektivitet och produktivitet i landskapets verksamhet.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	2011*)	2012**)	2013*)	2014
Bokförda dokument	70.681	70.302	70.000	69.000
-varav inscannade fakturor	41.000	46.871	43.000	42.000
Lön, arvoden m.m.	2.129	2.093	2.100	2.000
Pensioner, studiestöd, arbetslösa	5.512	5.616	5.700	5.800
Utestående lån	505	351	410	390
Räntestödslån	780	621	690	560
Dataarbetsplatser administrerade av IT-enheten			480	565

*Uppgifter från budgeten 2013

**Uppgifter från Verksamhetsberättelse för Ålands landskapsregering 2012

Påpekas kan att ett bokfört dokument kan innehålla en mängd in- respektive utbetalningar. Antalet löntagare är mätt genom antalet utgivna skatteinnehållningsbevis varvid samma person kan vara såväl lön- som arvodestagare.

Mål för år 2014

Budgetering och verksamhetsplanering

- att upphandla ett verksamhetsplanerings- och budgeteringssystem så att det kan tas i bruk under hösten 2014 samt
- att ta fram ett förslag till ändrad struktur för budgetförslaget.

Upphandlingar

- att utarbeta och fastställa en upphandlingspolicy
- att identifiera områden, främst tjänster, där landskapsregeringens avdelningar och underlydande myndigheter har ett gemensamt behov. Vidare är målet att genomföra minst tre gemensamma upphandlingar på dessa områden samt
- att utarbeta samarbetsavtal kring upphandlingar med övriga offentliga myndigheter.

Avgifter

- att utföra en översyn av avgiftslagen och förvaltningens rutiner kring debitering av avgifterna.

Ägarstyrning

- att utveckla och förverkliga arbetsmetoder som leder till en tydlig, transparent och långsiktig ägarstyrning i enlighet med ägarstyrningspolicyn.

Intern styrning och kontroll

- att genomföra och dokumentera egenutvärderingar och kontrollaktiviteter inom förvaltningen samt
- att ta fram rapporteringsprocesser för att hantera risker, fel och avvikelser för förvaltningen.

Ålands digitala agenda

- att bygga upp e-kontorets verksamhet samt upphandla och driftsätta en e-tjänstplattform
- att påbörja en sammanslagning av IT-driften vid ÅHS, Mariehamns stad och landskapsregeringen med beräknad driftsstart under år 2015 samt
- att skapa en modell för gemensam systemutveckling och förvaltning inom ÅDA.

Ekonomisystemet

- att implementera det nya ekonomisystemet Visma Control tillsammans med ÅHS.

Kollektivavtal

- att ingå ett tjänstekollektivavtal och fyra kollektivavtal under år 2014 beaktande målsättningarna som närmare anges under avsnittet om personalpolitiken i allmänna motiveringen.

Pensioner

- att utreda behovet av nytt program för pensionsdataregistret och
- att följa upp den pensionsansvarsberäkning som gjordes år 2013, utreda hur landskapets pensionsutgifter förväntas utveckla sig framöver och fastställa en rimlig nivå för den årliga budgetbelastningen.

 Utgifter

44.01.01. Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-1 865 976	Grund	-2 097 000	Årets	-744 094	-2 169 000
		Tb	0			
Tid. års	-187 727	Tid. års	-60 000	Tid. års	-24	Tid. års
Totalt	-2 053 703	Totalt	-2 157 000	Totalt	-744 118	Totalt -2 169 000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 2.169.000 euro.

I anslaget ingår bl.a. personalkostnader, kostnader för avdelningens officiella delgivningar, utbildning samt tryckningen av budgetförslag och bokslut.

Föreslås att pensionsfonden fortsättningsvis debiteras för de lönekostnader som av administrationen av värdepappersportföljerna medför. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster. Momentet kan även gottskrivas med inkomster av kostnadsersättningar för prestationer utförda inom ramen för samarbete med andra offentliga organisationer.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons budgetmotion nr 22/2013-2014 sjätte klämman föreslås att anslaget minskas med 108.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

44.01.04. Verkställande av beskattningen (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-182 725	Grund	-210 000	Årets	-132 275	-210 000
		Tb				
Tid. års	-27 275	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-210 000	Totalt	-210 000	Totalt	-132 275	Totalt -210 000

Anslaget avser den beräknade ersättningen till skatteförvaltningen för de merkostnader som avvikelser i den åländska beskattningen i förhållande till beskattningen i riket föranleder.

Skatteförvaltningen har aviserat om en ny förhandling avseende ersättningsnivån.

44.01.05. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	0	Grund	0	Årets	0	-40 000	
		Tb					
Tid. års	-39 143	Tid. års	-52 000	Tid. års	-130 000	Tid. års	
Totalt	-39 143	Totalt	-52 000	Totalt	-130 000	Totalt	-40 000

Under momentet föreslås ett anslag om 40.000 euro för allmänt utvecklingsarbete inom avdelningens verksamhetsområde, bl.a. kostnader för att utveckla budgetering och redovisning.

Under momentet upptas därtill ett anslag om 50.000 euro som är avsett att finansiera beställningar från ÅSUB av särskilt framtaget dataunderlag, ekonomiska analyser och konsekvensbedömningar i anslutning till genomförande och uppföljning av samhällsservicereformen samt i viss utsträckning även andra liknande projekt. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Brage Eklunds m.fl. budgetmotion nr 32/2013-2014 föreslås att det andra stycket under momentet stryks och ersätts av följande: "Under momentet upptas därtill ett anslag om 50.000 euro som är avsett att finansiera beställningar från ÅSUB av särskilt framtaget dataunderlag, ekonomiska analyser och konsekvensbedömningar i anslutning till genomförandet av samhällsservicereformen." samt att anslaget under momentet ökas med 50.000 euro. Utskottet föreslår att motionen förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under kapitel 42.30.

44.05. ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	4 000 000	4 021 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-6 003 204	-5 415 000	-5 720 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-6 003 204	-5 415 000	-5 720 000
Anslag netto	-6 003 204	-1 415 000	-1 699 000

Syftet med de allmänna stöden till kommunerna är att minska skillnaderna i ekonomisk bärkraft mellan kommunerna och förbättra förutsättningarna att upprätthålla den kommunala verksamhet som lagstiftningen förutsätter. Se även allmänna motiveringen.

*Inkomster***34.05.30. Inkomst av justering av överföringarna mellan landskapet och kommunerna**

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets		Grund	4 000 000	Årets	999 991	4 021 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	4 000 000	Totalt	999 991	Totalt	4 021 000

Enligt LL (1993:70, ändr. 2012/84) om landskapsandelar till kommunerna juste-

ras överföringarna mellan landskapet och kommunerna. Justeringsbeloppet beräknas utgående från ett belopp per invånare som för år 2014 preliminärt uppgår till 141,07 euro. I förslaget har beaktats att landskapsregeringen har för avsikt att till lagtinget avlämna en framställning om att inte indexjustera basbeloppen för år 2014. Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 4.021.000 euro. Se även allmänna motiveringen.

Utgifter

44.05.30. Finansieringsunderstöd till kommunerna (RF)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-1 930 004	Grund	-2 100 000	Årets	-101 672	-2 300 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-335 000	Tid. års
Totalt	-1 930 004	Totalt	-2 100 000	Totalt	-436 672	Totalt -2 300 000

Rubriken ändrad.

För finansieringsunderstöd enligt LL (1993:70, ändr. 2007/68) om landskapsandelar till kommunerna föreslås ett anslag om 2.300.000 euro. Av anslaget beräknas kompletteringen av skatteinkomster uppgå till ca 2.090.000 euro utgående från preliminära uppgifter om beskattningen för år 2012. Dessutom ingår i anslaget ca 210.000 euro som samarbetsunderstöd och särskilt understöd, från vilka kommunerna kan ansöka om medel för särskilda ändamål.

Det prövningsbaserade finansieringsunderstödet till kommunerna kommer under år 2014 att i första hand inriktas på att vid behov kunna vidta åtgärder för de mest utsatta kommunerna. I andra hand kommer det kommunala samarbetsunderstödet att användas för samarbetsprojekt inom IT som genomförs i enlighet med målsättningarna för Ålands digitala agenda.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I tll. Mats Perämaas m.fl. budgetmotion nr 46/2013-2014 föreslås att det under momentet införs ett nytt stycke med följande lydelse: "Landskapsregeringen bereder en ändring av landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna som tydliggör landskapsregeringens avsikt att bevilja samarbetsunderstöd till kommuner då samarbetet kommer att ge en minst lika stor kostnadsinbesparande effekt som det beviljade samarbetsunderstödet."

Utskottet föreslår att motionen förkastas. Beslutet har tillkommit efter omröstning som utfallit (4-3), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

44.05.31. Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-1 899 943	Grund	-1 765 000	Årets	32 571	-1 850 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-1 899 943	Totalt	-1 765 000	Totalt	32 571	Totalt -1 850 000

Föreslås ett anslag om 1.850.000 euro. Anslaget avser allmänna landskapsandelar till kommunerna enligt LL (1993:70, ändr. 2007/68) om landskapsandelar till kommunerna.

Anslaget har beräknats utgående från ett preliminärt basbelopp om 110,96 euro

per kommuninvånare. I förslaget har beaktats att landskapsregeringen har för avsikt att till lagtinget avlämna en framställning om att inte indexjustera basbeloppet för år 2014. Se även allmänna motiveringen.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Tony Asumaas m.fl. budgetmotion nr 9/2013-2014 föreslås att anslaget höjs med 712.712 euro samt att motiveringen under momentet får följande tillägg: "Anslaget täcker utgifterna för att fullfölja den indexjustering som av landskapslagen (1993:70) om landskapsandelar till kommunerna, ändringen 2007/68, förutsätter."

I ltl. Brage Eklunds m.fl. budgetmotion nr 26/2013-2014 föreslås att anslaget höjs med 713.000 euro.

Utskottet föreslår att motionerna förkastas. Beslutet har tillkommit efter omröstning som utfallit (4-3), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

44.05.32. Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-605 100	Årets	86 517
	Grund		
	-650 000		
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-605 100	-650 000	86 517	-750 000

Under momentet föreslås ett anslag om 750.000 euro för kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst i enlighet med LL (2007:14, ändr. 2007/75) om kompensation för förlust av skatteintäkter.

Anslaget har dimensionerats utgående från ÅSUB:s prognos om utvecklingen av kapitalinkomstskatterna. Det exakta beloppet som ska kompenseras blir tillgängligt först efter att beskattningen för år 2012 har slutförts.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

44.05.33. Kompensation för förlust av samfundsskatt (F)

I ltl. Axel Jonssons budgetmotion nr 27/2012-2013 första klämman föreslås att ett nytt moment "44.05.33. Kompensation för förlust av samfundsskatt (F)" införs med motiveringen "Under momentet godkänns ett anslag om 1.000.000 euro för kompensation av uteblivna intäkter från samfundsbeskattningen för skatteåret 2014 till kommunerna. Landskapsregeringen återkommer till lagtinget i brådskande ordning med ett lagförslag där de åländska kommunernas andel av samfundsskatten sänks till 5,608 % för skatteåret 2014 och framåt. För åren 2014-2015 kompenseras kommunerna för inkomstbortfallet. Landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 1.000.000 euro för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster."

Utskottet anser att ramarna för landskapets faktiska skattebehörighet behöver klarläggas. Utskottet anser att landskapet i högre grad borde använda sin skattebehörighet i syfte att t.ex. bedriva politik inom närings- och miljöområdet. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas.

44.05.36. Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag (F)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-1 568 157	Grund	-900 000	Årets	-900 000	-820 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-1 568 157	Totalt	-900 000	Totalt	-900 000	Totalt -820 000

Under momentet föreslås ett anslag om 820.000 euro för kompensation för det ändrade sjukdomskostnadsavdraget för skatteår 2013. Kompensationen beviljas i enlighet med ikraftträdelsebestämmelserna till LL om ändring av kommunalskattebelägen för landskapet Åland (2012/86). Det slutliga beloppet för kompensationen blir känt först efter att beskattningen för år 2013 är avslutad. Se även allmänna motiveringen.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I tll. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 24/2013-2014 första klämman föreslås att momentet ges följande tillägg i motiveringen: "Landskapsregeringen återkommer till lagtinget med ett lagförslag där ett allmänt avdrag om 2 % samt ett fullt sjukkostnadsavdrag oberoende av årsinkomst införs från och med skatteåret 2014. Kommunerna kompenseras fullt ut för inkomstbortfallet. Landskapsregeringen reserverar 2.900.000 euro ur penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) gottskrivs momentet med dessa inkomster."

Utskottet hänvisar till sina skrivningar under moment 44.05.33. och föreslår att motionen till denna del förkastas.

44.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	200 000	200 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	0	-20 200 000	-20 200 000
Investeringsutgifter	0	0	0
Lån o övr. finansinv.	-2 756 500	-2 900 000	-1 250 000
Summa utgifter	-2 756 500	-23 100 000	-21 450 000
Anslag netto	-2 756 500	-22 900 000	-21 250 000

Under kapitlet upptas moment av blandad natur.

*Inkomster***34.10.31. Inkomst av danaarv**

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets		Grund	200 000	Årets	199 727	200 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt	200 000	Totalt	199 727	Totalt 200 000

Landskapet erhåller i enlighet med 63 § självstyrelselagen danaarv. Anslag för överlåtelse av danaarv till kommun föreslås under moment 44.10.31.

34.10.88. Försäljning av aktier

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	0	0
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	0
		Totalt	0

Landskapsregeringen bemyndigas att sälja aktier till skäligt pris och vad som bedöms ändamålsenligt avseende verksamhetens syfte och ägarförhållanden.

*Utgifter***44.10.31. Överföring av danaary**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	-200 000	-200 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	-200 000
		Totalt	-200 000

Med hänvisning till moment 34.10.31 föreslås ett anslag om 200.000 euro för överföring av danaary till kommun. Föreslås även att landskapsregeringen befullmäktigas att överlåta eventuella fastigheter som tillfaller landskapet genom danaary till respektive berörd kommun.

44.10.62. Bidrag för byggande av likströmsförbindelse till riket (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	-20 000 000	-20 000 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	-20 000 000
		Totalt	-25 125 000

Föreslås ett ytterligare delanslag om 20.000.000 euro att utges som bidrag åt Kraftnät Åland Ab för att bygga en likströmsförbindelse mellan Åland och riket. Bidraget utges i enlighet med av Ålandsdelegationen fastställda villkor för extra anslag. I och med föreslaget delanslag är hela bidraget om högst 50.000.000 euro budgeterat. Bidraget betalas ut i takt med att projektet förverkligas och mot redovisning av upparbetade kostnader. Se även moment 39.15.92 samt lagtingets beslut om landskapsgaranti till säkerhet för lån som Kraftnät Åland Ab upptar (lr.framst. nr 32/2010-2011).

44.10.89. Aktieteckning i bolag (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	-2 500 000	-1 250 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	-1 250 000
		Totalt	-2 500 000

För att öka andelen eget kapital i Kraftnät Åland Ab, hänvisande till lagtingets beslut om landskapsgaranti till säkerhet för lån som Kraftnät Åland Ab upptar (lr.framst. nr 32/2010-2011), avser landskapsregeringen att utöka aktiekapitalet i

bolaget med sammanlagt 5.000.000 euro. Föreslås därför ett ytterligare delanslag om 1.250.000 euro, utöver de 2.500.000 euro som upptogs i budgetförslaget för år 2013. Landskapsregeringen avser uppta anslag för resterande 1.250.000 euro i budgetförslaget för år 2015.

44.20.

PENNINGAUTOMATMEDEL

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	20 000 000	20 000 000	36 000 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-5 703 577	-3 710 000	-11 295 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-651 300	-3 808 000	-11 300 000
Summa utgifter	-6 354 877	-7 518 000	-22 595 000
Anslag netto	13 645 123	12 482 000	13 405 000

I enlighet med LF (1993:56, 17 §) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet intas årligen i landskapets budget ett anslag som uppskattas motsvara beloppet av Ålands Penningautomatförenings nettoavkastning året före budgetåret. Sedan fördelningsrådet på basis av ansökningar har lagt fram ett fördelningsförslag fattas beslut om fördelning av lån och bidrag till särskilda mottagare eller för särskilda ändamål.

Ålands Penningautomatförening har i den ordning penningautomatförordningen (1993:56, 17 §) föreskriver meddelat om den beräknade nettoavkastningen för år 2013. Med beaktande av ovanstående samt oförändrad praxis vad gäller behandlingen av den lotteriskatt som återförs till landskapet föreslås att 36.000.000 euro upptas som inkomst.

Avkastningen föreslås med beaktande av ovanstående i sammandrag fördelat enligt följande:

BIDRAG:

Social verksamhet (kapitel 45.25)	3.020.000 euro
Miljöverksamhet (kapitel 45.25)	350.000 euro
Ungdomsarbete (kapitel 46.11)	335.000 euro
Idrott (kapitel 46.11)	1.520.000 euro
Kulturell verksamhet (kapitel 46.13)	1.580.000 euro
Evenemangsbidrag (kapitel 44.20)	100.000 euro
Övriga bidrag (kapitel 44.20)	2.200.000 euro
Projektbidrag (kapitel 44.20)	1.910.000 euro
Samhällsutveckling- och sysselsättning (kapitel 44.20)	<u>7.085.000 euro</u>
	18.100.000 euro

LÅN OCH INVESTERINGAR:

Reservering av penningautomatmedel (kapitel 44.20)	10.000.000 euro
Geriatrisk klinik (moment 45.70.76)	6.600.000 euro
Övriga lån (kapitel 44.20)	<u>1.300.000 euro</u>
	36.000.000 euro

Det ekonomiska utrymmet har märkbart minskat de senaste åren och satt den offentliga ekonomin under hård press. För att bibehålla ett tryggt samhälle med en godtagbar välfärd krävs att landskapsregeringen hittar nya strukturer för samhällsservicen och därmed ekonomiskt hållbara lösningar för produktionen av servicen till medborgarna. Detta ska ske i samverkan med andra offentliga organ, näringslivet samt tredje sektorn. Samtidigt som finansieringen av de offentliga åtagandena dras med stora svårigheter är det fördelningsbara beloppet av pen-

ningautomatmedel så högt att en förnyelse av hur det används måste genomföras för att allmänna medel totalt sett ska användas så ändamålsenligt som möjligt. Samtidigt bör den grundverksamhet som idag finansieras med penningautomatmedel tryggas varför en utjämningsfond förverkligas, i första hand i form av en budgetreservering. I grundverksamheten ingår inte lån och projekt- samt evenemangsbidrag, utan endast verksamhetsbidrag.

Användningen av penningautomatmedel kommer under år 2014 att genomgå fortsatta överväganden, varvid avsikten är att även reformera den legala grunden. Medan den processen pågår kommer därför extra resurser satsas på ett antal utvecklings- och sysselsättningsprojekt som är till gagn för hela det åländska samhället.

Landskapsregeringen avser att år 2014 vid fördelningen av anslaget lägga tonvikt vid att med penningautomatmedel utveckla civilsamhället och uppmuntra visionära och innovativa projekt. Projekt som är hälsofrämjande, förebyggande och som främjar social välfärd prioriteras. Landskapsregeringens avsikt är även att genom stöd uppmuntra till sysselsättningsskapande projekt varvid miljöförbättrande och energieffektiverande projekt prioriteras.

Fördelningen sker på basis av inkomna ansökningar, varvid beaktas framförallt verksamhetens natur, samhällsintresset av verksamheten, antalet medlemmar och deras aktivitet, frivilliginsatsernas andel av verksamheten och möjligheter att i samverkan med samhällsinsatser möta aktuella behov. I fördelningsbesluten prioriterar landskapsregeringen förnyelse, jämställdhet, hållbar utveckling och demokrati.

Viktiga samhällsinvesteringar kan beviljas stöd om lagtinget fattar budgetbeslut därom. Avsikten är att grundverksamheten inte äventyras.

För att uppnå jämställdhetsmålet vid beviljande av penningautomatmedel så att fördelningen ska ske på jämlika villkor inbegärs uppgifter om fördelning av kvinnor och/eller män eller flickor och/eller pojkar gällande medlemmar och/eller aktiviteter. Utvärdering av målet möjliggörs genom att kartlägga och följa upp hur fördelningen av beviljade medel ser ut ur ett genusperspektiv.

Genom de anslag som budgeteras under detta kapitel främjas de ideella föreningarnas verksamheter som inte naturligt hänför sig till något annat budgetkapitel som finansieras med penningautomatmedel men som har sådan verksamhet som faller inom ramen för fördelningen av penningautomatmedel. Därtill understöds investeringar och projekt som gynnar de verksamheter för vilka penningautomatmedel beviljas och som främjar penningautomatföreningens verksamhet.

Se även kapitel 45.25, 46.11, 46.13 och moment 45.70.76 samt LF (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet.

Inkomster

34.20.50. <u>Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet</u>							
Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	20 000 000	Grund	20 000 000	Årets	10 000 000	36 000 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	20 000 000	Totalt	20 000 000	Totalt	10 000 000	Totalt	36 000 000
Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås en inkomst om 36.000.000 euro.							

Utgifter

44.20.50. Bidrag ur penningautomatmedel (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-768 900	Grund	-950 000	Årets	-139 200	-2 200 000
		Tb	-230 000			
Tid. års	-435 501	Tid. års		Tid. års	-11 520	Tid. års
Totalt	-1 204 401	Totalt	-1 180 000	Totalt	-150 719	Totalt -2 200 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 2.200.000 euro, vilket avser bidrag ur penningautomatmedel för ideella föreningar och organisationer vilka inte hänför sig till sociala, miljö-, kultur-, ungdoms- eller idrottssektorn samt penningautomatmedel till landskapsregeringens disposition. I anslaget ingår medel för Visit Ålands r.f:s verksamhet, se moment 47.03.41. Se även kapitelmotiveringen.

44.20.51. Projektbidrag ur penningautomatmedel (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-1 066 388	Grund	-2 660 000	Årets	-2 190 558	-1 910 000
		Tb	230 000			
Tid. års	-3 393 489	Tid. års		Tid. års	-2 401 057	Tid. års
Totalt	-4 459 877	Totalt	-2 430 000	Totalt	-4 591 615	Totalt -1 910 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 1.910.000 euro att utges som bidrag för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt eller andra investeringar som faller inom ramen för principer för fördelning av penningautomatmedel i enlighet med LL (1966:10, 3 §) om lotterier. Se även kapitelmotiveringen.

44.20.52. Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-1 857	Grund	-100 000	Årets		-100 000
		Tb				
Tid. års	-37 442	Tid. års		Tid. års	-127 290	Tid. års
Totalt	-39 299	Totalt	-100 000	Totalt	-127 290	Totalt -100 000

Rubriken ändrad.

Under momentet föreslås att av penningautomatmedel upptas ett anslag om 100.000 euro att utges som stöd för evenemang.

Evenemangsbidrag kan komma ifråga till ideella föreningar eller annan juridisk person som inte utgör företag. Syftet med evenemangsbidrag är att främja satsningar på nya eller befintliga evenemang under ett uppbyggnads- eller utvecklingskedje, som har positiv effekt på besöksnäringen. Se även kapitelmotiveringen.

44.20.69. Penningautomatmedel för samhällsutveckling och sysselsättning (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-7 085 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	Totalt -7 085 000

Momentet nytt.

Under momentet föreslås att av penningautomatmedel upptas ett anslag om 7.085.000 euro för samhällsutvecklings- och sysselsättningsprojekt. Då det åländska samhället står inför en utmaning med ett minskat ekonomiskt utrymme krävs en större insats för att hitta effektiva arbetsätt som samordnas med övrig offentlig förvaltning, näringsliv och tredje sektorn samt att skapa sysselsättning. För anslaget närmare fördelning se bilaga 1. Se även allmänna motiveringen.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

Under momentet har förslag gällande justering av anslaget föreslagits i budgetmotionerna nr 24 och 31- 36. Utskottet föreslår att motionerna till de delar de hänför sig till momentet förkastas.

I ltl. Tony Asumaas m.fl. budgetmotion nr 20/2013-2014 andra klämman föreslås att momentet gottskrivs med ett belopp om 500.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas. Beslutet har tillkommit efter omröstning som utfallit (4-2), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

I ltl. Tony Asumaas m.fl. budgetmotion nr 43/2013-2014 andra klämman föreslås att momentet minskas med ett belopp om 1.000.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas. Beslutet har tillkommit efter omröstning som utfallit (4-2), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 23/2013-2014 första klämman föreslås att anslaget minskas med 214.000 euro och i ltl. Tony Asumaas m.fl. budgetmotion nr 44/2013-2014 föreslås att momentet minskas med 214.000 euro med motiveringen att detta belopp saknar hänvisning till moment och specificering i budgeten för år 2014. Utskottet föreslår att motionerna förkastas till de delar de hänför sig till momentet och konstaterar att de 214.000 euro som anges i bilaga 1 till landskapsregeringens disposition i översikten över användningen av penningautomatmedel budgeterats under momentet. Beslutet har tillkommit efter omröstning som utfallit (4-3), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

44.20.86. Lån ur penningautomatmedel (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-1 300 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	-651 300 Totalt	-3 808 000 Totalt	Totalt -1 300 000

Föreslås ett anslag om 1.300.000 euro att utges som lån för aktivitetsfrämjande och sysselsättningskapande projekt. Lånen kan även utges för socialvårdsläggningar, idrottsanläggningar och liknande projekt. Se även kapitel motiveringen.

Lånen utges åt kommuner och via kommunens förmedling och på kommunens ansvar åt föreningar och sammanslutningar.

Räntan föreslås uppgå till f.n. 1,0 %.

44.20.88. Reservering av penningautomatmedel

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-10 000 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	0 Totalt -10 000 000

Momentet nytt.

En utjämningsfond förverkligas, i form av en budgetreservering, för att trygga grundverksamheten. I grundverksamheten ska inte lån och projekt- samt evenemangsbidrag ingå, utan endast verksamhetsbidrag.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

Utskottet stöder landskapsregeringens avsikt att under år 2014 lägga fram ett lagförslag avseende skapandet av ett stabilitetssystem, vars syfte är att säkra förutsättningarna för sunda offentliga finanser och budgetdisciplin. Utskottet har fattat beslut om förslaget till text efter omröstning. Omröstningen som utföll (4-3) biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

44.90. PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	16 000 000	15 500 000	19 000 000
Konsumtionsavgifter	-25 422 732	-28 570 000	-30 337 000
Överföringsavgifter			
Investeringsavgifter			
Summa utgifter	-25 422 732	-28 570 000	-30 337 000
Anslag netto	-9 422 732	-13 070 000	-11 337 000

Målet är en effektiv pensionsadministration och en bra pensionservice.

Nedan visas utvecklingen av antalet personer som de senaste åren beviljats respektive lyft landskapspension.

År	2009			2010			2011			2012		
	K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M	Totalt
Beviljade	170	89	259	185	97	282	196	122	318	154	96	250
varav												
ålderspens.	92	59	151	102	66	168	125	86	211	87	76	163
Utbet. i dec.	1147	688	1835	1218	732	1950	1322	799	2121	1367	823	2190

Under första halvåret 2013 har 194 personer beviljats pension varav 126 personer har beviljats ålderspension.

I juni 2013 fördelade sig pensionsutbetalningarna enligt följande:

	Kvinnor	Män	Totalt
Antal mottagare	1.484	887	2.371
Utbetalt belopp (euro)	1.112.409	1.014.703	2.127.112
Utbetalt belopp i genomsnitt (euro)	750	1.144	897

Förväntade antal ålderspensionsansökningar.

År	År	År	År	År	År	År	År	År	År	År	År
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
245	209	272	278	282	262	264	275	260	264	265	261

I förväntat antal år 2014 ingår även de personer som redan är över individuell pensionsålder men som ännu inte sökt ålderspension.

Det ökande antalet pensionstagare innebär även ökade pensionsutgifter. Enligt prognosen inom arbetspensionssystemet i Finland ökar den förväntade medellivslängden snabbare än man tidigare beräknat och enligt statistiken verkar dödligheten minska i synnerhet i de äldre åldersklasserna. Trenden är densamma inom landskapets pensionssystem.

Inkomster

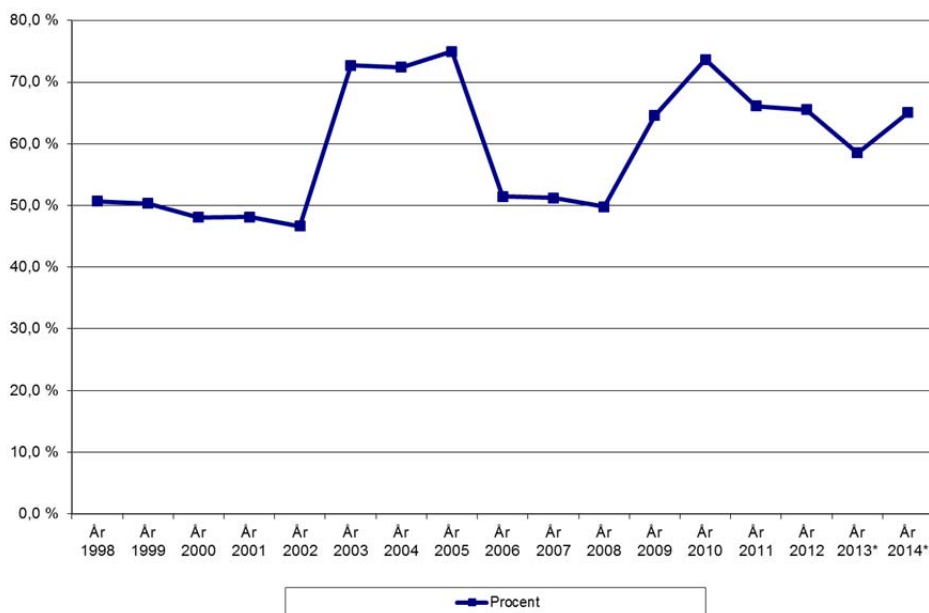
34.90.04. Överföring från pensionsfonden

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	16 000 000	Grund	15 500 000
		Årets	7 750 000
		Tb	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	16 000 000	Totalt	15 500 000
		Totalt	7 750 000
		Totalt	19 000 000

Enligt LL (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond ska för dem som hör till landskapets pensionssystem pensionspremier och pensionsavgifter betalas till fonden medan från fonden till budgeten kan överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter. Med beaktande av detta föreslår landskapsregeringen att det under år 2014 överförs ett belopp från pensionsfonden till landskapets budget som uppgår till drygt 65 % av de beräknade pensionsutgifterna. Landskapsregeringen konstaterar att överföringen från pensionsfonden till landskapets budget överstiger summan av de pensionspremier och -avgifter som inbetalas till fonden med ca 3,5 miljoner euro. I uppskattningen av premieinflödet har beaktats att andelen för vilka pensionspremier inbetalas till pensionsanstalt successivt ökar. Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 19.000.000 euro för överföringar under år 2014.

Med beaktande av detta uppskattas totalbehållningen i fonden vid slutet av år 2014 till ca 360 miljoner euro (ca 349,6 miljoner euro vid slutet av år 2013) värderat enligt marknadsvärde.

Andelen av pensionskostnaderna som har finansierats respektive avses finansiera med överföringen från pensionsfonden framkommer av nedanstående figur:

Utgifter

44.90.01. Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -367 776	Grund -430 000	Årets -215 000	-460 000
	Tb		
Tid. års -7 224	Tid. års	Tid. års -8 686	Tid. års
Totalt -375 000	Totalt -430 000	Totalt -223 686	Totalt -460 000

Anslaget om 460.000 euro avser utgifter för köp av pensionsstjänster från Keva. Det handlar om uträknings-, registrerings- och sakkunnigtjänster samt IT-system och datakommunikation med andra pensionsanstalter, pensionsutdrag på nätet samt beräkningstjänster för uppföljning av pensionsansvaret. Därtill ingår de utgifter för registrering som avtalet med Pensionskyddscentralen fortfarande kan medföra.

44.90.04. Pensioner och familjepensioner (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -24 421 092	Grund -27 500 000	Årets -8 025 159	-29 200 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt -24 421 092	Totalt -27 500 000	Totalt -8 025 159	Totalt -29 200 000

Anslaget om 29.200.000 euro avser lagbundna utgifter (ÅFS 2007:54 m.fl.). Det används för ålderspensioner, invalidpensioner och rehabiliteringsstöd, deltidspensioner och familjepensioner samt rehabiliteringspenning och andra utgifter i samband med yrkesinriktad rehabilitering. Anslaget avser även landskapets del av de kostnader som fördelas mellan pensionsanstalterna för pensionsandelar som tjänats in för oavlönade perioder från år 2005. Anslaget får även vid behov användas för att bekosta specialundersökningar om arbetsförmåga och rehabiliteringsbehov för personer som söker invalidpension.

44.90.05. Övriga pensionsutgifter (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-677 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-626 640	-640 000	-186 983	-677 000

Anslaget om 677.000 euro avser pensionsbaserad KomPL-betalningsandel (tidigare KTAPL) enligt lagen om kommunala pensioner. Landskapet övertog betalningsansvaret i samband med ÅHS-reformen, varför avgiften således är att betrakta som betalning av Ålands folkhälsoförbunds och Ålands vårdförbunds skuld till Keva.

44.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	924 021	30 000	30 000
Konsumtionsutgifter	-753 042	-759 000	-711 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-110 525	-730 000	-200 000
Summa utgifter	-863 567	-1 489 000	-911 000
Anslag netto	60 454	-1 459 000	-881 000

*Inkomster***34.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsinkomster**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	30 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
924 021	30 000	4 636	30 000

Anslaget avser inkomster för vilka inte upptagits särskilda anslag, bl.a. ersättning för kopior, postporton, telefonsamtal och avgifter för registrering av domännamn m.m.

*Utgifter***44.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-429 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-357 636	-454 000	-246 012	-429 000
-100 928		0	
-458 564	-454 000	-246 012	-429 000

Föreslås ett anslag om 429.000 euro för förvaltningens gemensamma kostnader för vissa centrala av finansavdelningen administrerade kontorsfunktioner. I anslaget ingår kostnader om totalt ca 200.000 euro för drift och viss modifiering av förvaltningen gemensamma datasystem samt kostnader för nätverksanslutningar. Anslaget kan även användas för utgifter för drift av toppdomänen .ax.

44.95.04. Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-4 479	Grund	-10 000	Årets	-3 127	-10 000
		Tb				
Tid. års	-709	Tid. års		Tid. års	-5 299	Tid. års
Totalt	-5 187	Totalt	-10 000	Totalt	-8 425	Totalt -10 000

För landskapets kostnader för Ålandsdelegationens verksamhet föreslås ett anslag om 10.000 euro.

44.95.05. IKT-utveckling (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-208 610	Grund	-275 000	Årets	-157 191	-253 000
		Tb				
Tid. års	-68 691	Tid. års		Tid. års	-16 300	Tid. års
Totalt	-277 301	Totalt	-275 000	Totalt	-173 490	Totalt -253 000

Föreslås ett anslag om 253.000 euro för central IKT-utveckling för förvaltningens behov för vilket inte upptagits särskilda anslag.

Anslaget kan användas för konsulttjänster, inköp av programvaror samt IT-assistenttjänst m.m.

I anslaget ingår kostnader för anskaffning av budgeteringssystem, utvecklande av systemintegrationer mellan landskapsregeringens centrala IT-system och den nya hemsidan samt konsulttjänster för utvecklingsarbete relaterat till landskapsregeringens befintliga centrala IT-system.

44.95.08. Förtroendemannaarvoden m.m.

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-11 991	Grund	-20 000	Årets	-14 082	-19 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-11 991	Totalt	-20 000	Totalt	-14 082	Totalt -19 000

I anslaget om 19.000 euro ingår kostnader för förtroendemannaarvoden samt övriga arvoden och ersättningar för facklig verksamhet inom allmänna förvaltningen i enlighet med gällande tjänstekollektivavtal.

44.95.70. Anskaffning av datautrustning och kontorsmaskiner (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-43 786	Grund	-130 000	Årets	-111 480	-100 000
		Tb				
Tid. års	-55 089	Tid. års		Tid. års	-98 366	Tid. års
Totalt	-98 875	Totalt	-130 000	Totalt	-209 846	Totalt -100 000

Rubriken ändrad. Anslag för anskaffning av möbler har överförs till moment 43.95.70.

Anslaget avser anskaffning och utbyte av datorer, övrig datautrustning samt kon-

torsmaskiner.

44.95.71. Anskaffning av nytt ekonomisystem (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-249	Grund	-100 000	Årets	-86 033	-100 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-342 253	Tid. års	
Totalt	-249	Totalt	-100 000	Totalt	-428 286	Totalt	-100 000

Under momentet föreslås ett ytterligare delanslag om 100.000 euro för det under år 2013 upphandlade ekonomisystemet, varefter sammanlagt 600.000 euro budgeterats för projektet. Tillägget föranleds främst av att ibruktagningsstidpunkten försenas något eftersom landskapsregeringen och ÅHS har enats om att gå in för en gemensam struktur i sina ekonomisystem.

44.95.72. Utgifter för digital agenda, samordnad IT-utveckling och e-förvaltning (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-11 400	Grund	-500 000	Årets	-459 973	0	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-138 487	Tid. års	
Totalt	-11 400	Totalt	-500 000	Totalt	-598 460	Totalt	0

Föreslås ett nettoanslag för utgifter inom ramen för den digitala agendan för Åland. Föreslås därtill att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 700.000 euro för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

Anslaget kan användas för personal- och kontorskostnader, konsult- och projektledartjänster, systemanskaffningar och andra kostnader som tillhör ett genomförande av den digitala agendan. Utgifter som är förvaltningsspecifika bekostas däremot av respektive organisation.

I linje med den digitala agendan upphandlar landskapsregeringen ett nytt webbpubliceringsverktyg och hemsida även för förvaltningens övriga myndigheter och de kommunala myndigheter som har anmält intresse för att delta i den gemensamma upphandlingen.

I anslaget ingår även ax-domänen.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Tony Asumaas m.fl. budgetmotion nr 20/2013-2014 första klämman föreslås att andra raden i första stycket under momentet ändras att lyda: "Föreslås därtill att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 200.000 euro för finansieringen. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas. Beslutet har tillkommit efter omröstning som utfallit (4-2), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

35./45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Summa inkomster	10 001 805	7 637 000	7 708 000	0,9%	-22,9%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-84 100 757	-85 095 000	-85 602 000	0,6%	1,8%
Överföringsutgifter	-32 679 727	-34 694 000	-34 512 000	-0,5%	5,6%
Realinvesteringsutgifter	-5 033 164	-7 200 000	-7 600 000	5,6%	51,0%
Lån och övriga finansin- steringar	0	-50 000	0	-100,0%	
Summa utgifter	-121 813 648	-127 039 000	-127 714 000	0,5%	4,8%
Anslag netto	-111 811 843	-119 402 000	-120 006 000	0,5%	7,3%

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 092 032	-1 303 000	-1 339 000	2,8%	22,6%
Övriga sociala uppgifter	-10 206 058	-10 606 000	-10 636 000	0,3%	4,2%
Av kommunerna anordnade sociala tjänster	-19 718 219	-20 864 000	-20 540 000	-1,6%	4,2%
Mottagande av flyktingar	-7 356	0	0		-100,0%
Penningautomatmedel för social och miljöverksamhet	-2 510 475	-2 950 000	-3 370 000	14,2%	34,2%
Övriga hälso- och sjukvårds- uppgifter	-31 246	-53 000	-33 000	-37,7%	5,6%
Miljöhälsovård	-15 512	-26 000	0	-100,0%	-100,0%
Allmän miljövard	-27 765	-24 000	-40 000	66,7%	44,1%
Naturvård	-184 272	-259 000	-218 000	-15,8%	18,3%
Vattenförsörjning och vatten- vård	-690 224	-455 000	-242 000	-46,8%	-64,9%
Avfallshantering	-17 345	-186 000	-21 000	-88,7%	21,1%
Ålands miljö- och hälsoskydds- myndighet	-2 479 073	-2 513 000	-2 550 000	1,5%	2,9%
Ålands hälso- och sjukvård	-84 834 071	-87 800 000	-88 725 000	1,1%	4,6%
Summa	-121 813 648	-127 039 000	-127 714 000	0,5%	4,8%

45.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	35 220	30 000	31 000
Konsumtionsutgifter	-1 092 032	-1 303 000	-1 339 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 092 032	-1 303 000	-1 339 000
Anslag netto	-1 056 812	-1 273 000	-1 308 000

Social- och miljöavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning att sörja för välbefinnandet hos människor, djur och miljö. Avdelningens övergripande uppgifter är därför att allmänt planera, leda, utveckla, samordna och följa upp verksamhetsområdena socialvård, hälso- och sjukvård, miljömedicin och miljövard.

Det långsiktiga målet för socialpolitiken är att på ett hållbart sätt trygga den grundläggande välfärden med tillräckliga resurser för vård och omsorg samt att verka för social rättvisa och för minskade ekonomiska och sociala klyftor i det åländska samhället. Vidare ska avdelningen verka för att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha tillgång till likvärdig och trygg socialvård.

För att stärka och utveckla tillsynen över den offentliga hälso- och sjukvården samt den privata och offentliga socialvården och göra tillsynen mer oberoende, överförs ansvaret för tillsynen från landskapsregeringen till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHM från och med den 1 januari 2014. Genom överföringen separeras merparten av myndighetsutövningen över det sociala området från den allmänna förvaltningen, vilket innebär att landskapsregeringens arbete på det sociala området i större utsträckning kommer att inriktas på lagstiftning och övergripande strategiska frågor.

Den övergripande målsättningen med hälso- och sjukvården är att främja en hållbar utveckling genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder samt att verka för att kvinnor och män, flickor och pojkar har tillgång till en tillräckligt god sjukvård.

Den övergripande målsättningen med landskapsregeringens miljö- och hälsoskyddsarbete är att bidra till att nå ett hållbart samhälle.

Inkomster

35.01.01. Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	35 220	Grund	30 000	Årets	18 523	31 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	35 220	Totalt	30 000	Totalt	18 523	Totalt 31 000

Under momentet upptas en beräknad inkomst om 31.000 euro. Av de föreslagna inkomsterna är 29.000 euro en årlig ersättning för av landskapsregeringen utförda uppgifter med stöd av Republikens presidents förordning (2010:2) om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland. 2.000 euro är ett kalkylerat nettobelopp för uppburna avgifter för utfärdade tillstånd, mottagna anmälningar och övrig registerhantering. 50 % av de uppburna bruttoavgifterna betalas till staten (Valvira). Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) att nämnda betalningar påförs momentet.

Därtill ingår inkomster från avgifter för anmälan och rapportering till producentregistret.

Utgifter

45.01.01. Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-858 991	Grund	-1 203 000	Årets	-645 477	-1 339 000
		Tb				
Tid. års	-233 041	Tid. års	-100 000	Tid. års	-790	Tid. års
Totalt	-1 092 032	Totalt	-1 303 000	Totalt	-646 267	Totalt -1 339 000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.339.000 euro.

I anslaget ingår utgifter för personalkostnader, inköp av tjänster, kompetensutveckling för avdelningens personal, tjänsteresor och handledning samt för litteratur, information, utbildning, utredningar, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering och representation.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons budgetmotion nr 22/2013-2014 sjunde klämman föreslås att anslaget minskas med 67.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

45.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-61 253	-90 000	-80 000
Överföringsutgifter	-10 144 805	-10 516 000	-10 556 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-10 206 058	-10 606 000	-10 636 000
Anslag netto	-10 206 058	-10 606 000	-10 636 000

I kapitlet ingår anslag för verksamheter som främjar utvecklingen av socialvården, understöd för familjepolitiska förmåner, tryggheten av skälig utkomst samt för förverkligandet av handlingsprogrammet mot risk- och missbruk.

Handikapprådet

Handikapprådet avser att under år 2014 fortsättningsvis arbeta med tillgänglighet och med att främja de funktionshindrades ekonomiska levnadsvillkor samt följa upp hur åtgärdsprogrammet för Ålands landskapsregerings funktionshinderspolitik 2013 - 2016 förverkligas.

Förtroenderådet

Förtroenderådet arbetar kontinuerligt med aktuella frågeställningar gällande socialvården och hälso- och sjukvården. Klient- och patientombudsmännen fungerar som föredragande i rådet. Då klient- och patientombudsmännen överförs till den nya ombudsmannamyndigheten år 2014 är avsikten att även medel för förtroenderådets fortsatta verksamhet överförs. Se även allmänna motiveringen.

*Utgifter***45.10.01. Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-11 464	Grund	-50 000
		Årets	-38 343
		Tb	
Tid. års	-49 789	Tid. års	-40 000
Totalt	-61 253	Totalt	-90 000
		Tid. års	-11 340
		Totalt	-49 683
		Tid. års	-80 000
		Totalt	-80 000

Föreslås ett anslag om 80.000 euro för

- utgifter för utvecklingsarbete inom socialvården
- förverkligandet av handlingsprogrammet mot risk- och missbruk
- handikapprådets, förtroenderådets och kommittéers verksamhet
- de extra kostnader som posten debiterar för distribution av post till personer med funktionshinder samt
- att ersätta kommuner för stöd direkt eller genom uppdragsavtal för vård av barn i hemmet som bor i EU- eller EES-länder eller i Schweiz då rätt till förmån från landskapet Åland uppkommer enligt rådets förordning (EEG) nr 1408/71 eller nr 883/2004 om tillämpningen av systemen för social trygghet.

45.10.50. Bostadsbidrag (F)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-1 214 900	Grund	-1 400 000	Årets	-385 200	-1 450 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-1 214 900	Totalt	-1 400 000	Totalt	-385 200	Totalt -1 450 000

För bostadsbidrag som enligt LL (1975:63) om tillämpning av lagen om bostadsbidrag beviljas enligt i riket gällande grunder, föreslås ett anslag om 1.450.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av bostadsbidragsärenden kan påföras momentet.

År	Antal mottagare i medeltal som regelbundet får bostadsbidrag	Regelbundet bostadsbidrag i medeltal i euro per månad
2008	235	244
2009	273	258
2010	325	282
2011	315	254
2012	321	268
januari - april 2013	360	273

45.10.52. Moderskapsunderstöd (F)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-67 207	Grund	-90 000	Årets	-45 446	-75 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-67 207	Totalt	-90 000	Totalt	-45 446	Totalt -75 000

I enlighet med LL (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd föreslås ett anslag om 75.000 euro. Anslaget har beräknats från ett födelsetal om ca 300, fyra internationella adoptioner och fyra tvillingfödslar år 2014 samt en kostnad om 187 euro per moderskapsförpackning. Kostnader för inköp av informationsmaterial kan påföras momentet.

45.10.53. Barnbidrag (F)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-8 556 000	Grund	-8 640 000	Årets	-2 255 300	-8 640 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-8 556 000	Totalt	-8 640 000	Totalt	-2 255 300	Totalt -8 640 000

Med hänvisning till LL (1994:48, ändring 2008/8, 4 §) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen föreslås ett anslag om 8.640.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av barnbidragsärenden kan påföras momentet.

Barnbidrag per kalendermånad är enligt följande:

Barn enligt åldersordning inom familjen	Barnbidrag euro per månad
1:a barnet	110
2:a barnet	143
3:dje barnet	185
4:de barnet	214

Barn enligt åldersordning inom familjen	Barnbidrag euro per månad
5:te och varje följande barn	259
Ensamförsörjartillägg	50

Antalet ensamförsörjare var under år 2012 totalt 444, varav 384 kvinnor och 60 män.

Under år 2012 beviljades barnbidrag till 3.066 mottagare, varav 2.882 kvinnor och 184 män.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons m.fl. budgetmotion nr 25/2013-2014 föreslås att motiveringen under momentet ges följande tillägg: "Landskapsregeringen återkommer till lagtinget med ett lagförslag om att barnbidragets ensamförsörjartillägg dubbleras från och med år 2014." och att anslaget under momentet ökas med 393.000 euro.

Utskottet uppmanar landskapsregeringen att närmare utreda frågan och se över olika typer av bättre riktad stöd till barn i familjer med låga inkomster. Landskapsregeringen kunde utveckla detta då man utarbetar en modern familjepolitik med ett tydligt barnperspektiv. Utskottet föreslår att motionen förkastas. Beslutet har tillkommit efter omröstning som utfallit (4-3), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

45.10.54. Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-18 371	Grund	-21 000	Årets	-6 833	-21 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-18 371	Totalt	-21 000	Totalt	-6 833	Totalt	-21 000

Föreslås ett anslag om 21.000 euro för att trygga en skälig individuell utkomst för personer med diagnosen fibromyalgi som inte kunde erbjudas yrkesinriktad rehabilitering och således inte kunde komma i åtnjutande av rehabiliteringspenning och som hamnat utanför det yrkesinriktade rehabiliteringssystemet delvis på grund av att de inte har befunnit sig i fas med rehabiliteringssystemets utveckling.

Diagnostiseringen sker på ett mera träffsäkert sätt idag och rehabiliteringssystemet har utvecklats, vilket resulterat i att de flesta numera får den rehabilitering deras sjukdom kräver. Utkomstskyddet kommer därför att fortsätta beviljas endast till de som idag finns med i systemet. Nya utkomstskydd beviljas inte efter år 2006.

Från och med år 2005 får de som idag är utkomstskyddstagare vid uppnådd pensionsålder mellanskillnaden mellan utkomstskyddsbeloppet och det totala ålderspensionsbeloppet från landskapsregeringen.

45.10.56. Underhållsstöd (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-255 100	Grund	-335 000	Årets	-108 900	-320 000
		Tb				
Tid. års	Tid. års	Tid. års		Tid. års		
Totalt	-255 100	Totalt	-335 000	Totalt	-108 900	Totalt -320 000

Med hänvisning till LL (2009:7) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd föreslås ett anslag om 320.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av underhållsstödsärenden kan påföras momentet.

Antalet mottagare av underhållsstöd var under år 2012 totalt 266, varav 228 kvinnor och 38 män.

45.10.57. Stöd för tolkningstjänster för funktionshindrade (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-33 228	Grund	-30 000	Årets	-2 932	-50 000
		Tb				
Tid. års	Tid. års	Tid. års		Tid. års		
Totalt	-33 228	Totalt	-30 000	Totalt	-2 932	Totalt -50 000

Med hänvisning till LL (2010:99) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer föreslås ett anslag om 50.000 euro som ersättning för kostnader för tolkningstjänster för funktionshindrade. Även administrativa kostnader för handläggande av tolkningsärenden kan påföras momentet.

45.15. **AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER**

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-19 718 219	-20 864 000	-20 540 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-19 718 219	-20 864 000	-20 540 000
Anslag netto	-19 718 219	-20 864 000	-20 540 000

Enligt LL (1993:71) om planering av och landskapsandelar för socialvården ska landskapsregeringen årligen i samband med avgivandet av förslaget till budget anta en plan för ordnandet av socialvården i landskapet under de fem följande kalenderåren; socialvårdsplanen.

Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftskostnaderna för socialvården enligt kalkylerade grunder. Grunderna för landskapsandelarna är basbelopp enligt åldersgrupp som landskapsregeringen fastställer årligen.

Till kommunerna betalas även särskilda landskapsandelar för vardera specialomsorg, barnskydd och missbrukarvård. De särskilda landskapsandelarna fastställs var för sig med nettodriftskostnaderna på vardera område som grund.

Landskapsandel för anläggningsprojekt som är nödvändiga för ordnande av socialvård kan på ansökan beviljas kommuner i bosättningsstrukturgrupp 1. Kommunernas ansökningar sammanställs i en projektplan för anläggningsprojekt. Landskapsregeringen fastställer sedan utifrån projektplanen vilka anläggningsprojekt som får inledas under verksamhetsåret.

 Utgifter

45.15.30. Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
-19 718 219	-20 560 000	-93 276	-20 450 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-19 718 219	-20 560 000	-93 276	-20 450 000

Med hänvisning till 3 kap. LL (1993:71, ändrad 1998/26, 2007/69) om planering av och landskapsandel för socialvården föreslås ett anslag om 20.450.000 euro. I förslaget har beaktats att landskapsregeringen har för avsikt att till lagtinget avlämna en framställning om att inte indexjustera basbeloppen för år 2014. Se även allmänna motiveringen.

I enlighet med landskapslag (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården antar landskapsregeringen årligen en socialvårdsplan som innehåller riktgivande mål och anvisningar till kommunerna för ordnandet av socialvården i landskapet under de fem följande åren. Socialvårdsplanen finns tillgänglig på <http://www.regeringen.ax/socialmiljo/planS10.pbs>.

45.15.31. Landskapsandel för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
	-254 000	-254 000	-40 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
0	-254 000	-254 000	-40 000

Med hänvisning till 4 kap. LL (1993:71, ändrad 1998/26, 2007/69) om planering av och landskapsandel för socialvården och den preliminära socialvårdsplanen för åren 2014 - 2018 föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att fastställa nya projekt inom socialvården så att landskapsandelarna för dessa uppgår till totalt högst 40.000 euro.

45.15.34. Understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska inom barnomsorgen

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
	-50 000	-50 000	-50 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
0	-50 000	-50 000	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro. Anslaget används som understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska för flickor och pojkar inom barnomsorgen med annat modersmål än svenska. Understödet fördelas enligt antalet berörda barn i kommunerna och utbetalas efter redovisning vid årets slut.

45.20. MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-7 356	0	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-7 356	0	0
Anslag netto	-7 356	0	0

Kapitlet utgår. Se kapitel 43.91.

*Utgifter***45.20.30. Mottagande av flyktingar (R)**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	0	Årets	0
	Tb		
Tid. års	-7 356	Tid. års	-320 087
Totalt	-7 356	Totalt	0
		Totalt	-320 087
		Totalt	0

Momentet utgår.

För att säkerställa en enhetlig hantering av integrationsärenden överförs anslaget till kansliavdelningen, moment 43.91.30.

45.25. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL OCH MILJÖVERKSAMHET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-2 510 475	-2 950 000	-3 370 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 510 475	-2 950 000	-3 370 000
Anslag netto	-2 510 475	-2 950 000	-3 370 000

Penningautomatmedel för social verksamhet fördelas mellan ett stort antal frivilliga organisationer, år 2013 35 st., för deras verksamhet inom social- och hälsovårdssektorn samt till åtta organisationer för deras verksamhet inom miljöområdet.

Anslagen under kapitlet är avsedda att ge grundförutsättningar för en bred och mångfacetterad medborgarverksamhet inom social-, hälsovårds- och miljösektorn. Frivilligverksamheten ska på ett ändamålsenligt sätt komplettera de samhälleliga insatserna med tillvaratagande av kvinnors och mäns samt flickors och pojkars kunskaper, engagemang, initiativ och idealitet. Särskilt betydelsefull har den ideella verksamheten varit och är fortfarande vid prövningen och utvärderingen av befintliga och nya verksamhetsformer, samt även tillgodoseende av sådana gruppers intresse som annars skulle ha svårt att göra sig hörda.

Se även kapitel 44.20.

Utgifter

45.25.50. Understöd för social verksamhet (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-2 199 924	Grund	-2 650 000	Årets	-13 210	-3 020 000
		Tb				
Tid. års	-64 671	Tid. års		Tid. års	-20 994	Tid. års
Totalt	-2 264 595	Totalt	-2 650 000	Totalt	-34 204	Totalt -3 020 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 3.020.000 euro.

Inom ramen för anslaget beviljas verksamhetsunderstöd till ideella organisationer. Därutöver beviljas inom ramen för anslaget bidrag till Ålands Fountainhouse Pelaren samt till Ålands Handikappförbund r.f. för upprätthållande av skyddad arbetsverksamhet, Fixtjänst, i enlighet med den överenskommelse som ingåtts med Ålands kommunförbund.

Inom ramen för anslaget kan även bidrag för ett projekt "Äldre omsorg på distans – implementering av ny stödtjänst" finansieras. Projektet är en fortsättning på ett tidigare EU-finansierat projekt och bedrivs i samarbete mellan högskolan och kommunerna. Projektet påbörjades år 2013 och är tvåårigt. Inom ramen för anslaget kan även bidrag för ett projekt "Tobakskampen" finansieras. Projektet drivs av ÅHS, påbörjas år 2014 och är femårigt. Medel reserveras för övergripande utvecklingsarbete kopplat till barnskyddsarbetet i landskapet.

Inom ramen för anslaget finansieras även bidrag för en funktion som drogsamordnare samt en studieplats via Finlands Röda kors, Ålands distrikt r.f. vid Red Cross United World College i Norge. Inom ramen för anslaget ska också medel reserveras för landskapsregeringens disposition.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I tll. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 23/2013-2014 andra klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 370.000 euro. Utskottet föreslår att motionen förkastas.

45.25.53. Understöd för miljöverksamhet (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-245 600	Grund	-300 000	Årets	0	-350 000
		Tb				
Tid. års	-280	Tid. års		Tid. års	-95 950	Tid. års
Totalt	-245 880	Totalt	-300 000	Totalt	-95 950	Totalt -350 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 350.000 euro att beviljas som verksamhetsunderstöd till ideella organisationer för miljöverksamhet och arbete för hållbar utveckling. Anslaget används även för finansiering av samarbetet med Åbo Akademi genom Husö biologiska station gällande vattenundersökningar till en omfattning av 85.000 euro per år under perioden 2013 - 2015. Anslaget används även för landskapsregeringens finansiering av ett ansökt LIFE-projekt gemensamt med flera riksorganisationer kallat "Marine environment and Implementation of Marine directives in the Gulf of Finland, Archipelago Sea, and Åland Islands". Anslaget kan även användas för projekt som innebär insamling av information och kompetenshöjning på miljöområdet exempelvis för en kommande nationalpark under ytan.

45.30. ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	0	-20 000	0
Överföringsutgifter	-31 246	-33 000	-33 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-31 246	-53 000	-33 000
Anslag netto	-31 246	-53 000	-33 000

I kapitlet ingår anslag för utvecklingsarbete inom hälso- och sjukvården.

Kumlunge filialapotek betjänar skärgårdsregionen Kumlinge-Brändö. Befolkningsunderlaget räcker inte till för att på affärsmässiga grunder bedriva apoteksverksamhet där. I strävan att bevara serviceutbudet och sålunda en förutsättning för en stationär befolkning i skärgården är det motiverat att understöda en trygg läkemedelsdistribution och -hantering där även i fortsättningen.

Anslaget för ersättande av resekostnader för patienter i samband med vård i Sverige är avsett att kompensera de patienter som av ÅHS remitteras till institutioner utom Stockholm - Uppsala regionen och som inte erhåller ersättning av Folkpensionsanstalten. Ersättning utbetalas på samma grunder som Folkpensionsanstalten tillämpar för resor inom landet.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I tlt. Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion nr 48/2013-2014 föreslås att i motiveringen infogas ett nytt sista stycke enligt följande: "En rapport om befolkningens hälsa och välfärd och de åtgärder som vidtas ska sammanställas och överlämnas till lagtinget.". Utskottet föreslår att motionen förkastas.

Utgifter

45.30.01. Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR)							
Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10				Budget 2014	
Årets	Grund	-20 000	Årets	-20 000			0
	Tb						
Tid. års	Tid. års	Tid. års		Tid. års			
Totalt	0	Totalt	-20 000	Totalt	-20 000	Totalt	0

Föreslås ett nettoanslag för utvecklingsarbete inom hälso- och sjukvård (20.000 euro). Utvecklingsarbetet syftar till att direkt eller indirekt förbättra förutsättningarna för god hälso- och sjukvård för landskapets invånare. Medel från anslaget kan till exempel användas till övergripande projekt och arbete inom folkhälsa, men även dito inom specifika medicinska fält som anses vara av vikt. Anslaget kan även användas till samarbetsprojekt med andra aktörer.

Föreslås därtill ett nettoanslag för utvecklingsarbete och forskning inom hälso- och sjukvård med specifik åländsk anknytning (20.000 euro). Utvecklingsarbetet syftar till att direkt eller indirekt förbättra förutsättningarna för god hälso- och sjukvård för landskapets invånare eller studera de befintliga förhållandena för denna.

Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om sammanlagt 40.000 euro för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen

(2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 31/2013-2014 elfte klämman föreslås att momentet utgår i sin helhet. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

45.30.52. Understöd för Kumlinge filialapotek

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-30 000	Grund	-30 000	Årets	-30 000
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	-30 000	Totalt	-30 000	Totalt	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för att understöda läkemedelsdistributionen i Kumlinge - Brändöregionen.

45.30.53. Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-1 246	Grund	-3 000	Årets	-3 000
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	-1 246	Totalt	-3 000	Totalt	-3 000

Föreslås ett anslag om 3.000 euro för att kompensera de patienter som av ÅHS remitteras till vård på institutioner utom Stockholm-Uppsala-regionen och som inte erhåller ersättning av Folkpensionsanstalten. Ersättning betalas på samma grunder som Folkpensionsanstalten tillämpar för resor inom landet.

45.35. MILJÖHÄLSOVÅRD

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-15 512	-26 000	0
Överföringsutgifter	0	0	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-15 512	-26 000	0
Anslag netto	-15 512	-26 000	0

Kapitlet utgår.

Utgifter

45.35.01. Miljöhälsovård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-10 853	Grund	-26 000	Årets	-21 428
		Tb			
Tid. års	-4 659	Tid. års		Tid. års	0
Totalt	-15 512	Totalt	-26 000	Totalt	-21 428
				Totalt	0

Momentet utgår. Se även momenten 45.50.01 och 45.60.20.

45.50. ALLMÄN MILJÖVÅRD

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-27 765	-24 000	-40 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-27 765	-24 000	-40 000
Anslag netto	-27 765	-24 000	-40 000

Den övergripande målsättningen är en hållbar utveckling och att miljön skyddas och vårdas i tillräcklig grad.

Målsättningar för år 2014

- bidra till arbetet med att nå ett hållbart samhälle gällande särskilt den ekologiska delen
- arbeta med att införa mera hållbarhetstänkande i landskapsregeringens beslutsfattande
- i samarbete med Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet upprätthålla ett gott hälsoskydd och en god djurhälsa inklusive djurskydd
- utveckla lagstiftningen som styrmedel av miljö- och hälsoskyddsområdet ytterligare så att den är relevant, tillräcklig och tydlig. Under året görs flera lagstiftningsförbättringar samt
- informationen på miljö- och hälsoskyddsområdet sker på ett tydligt och relevant sätt med bl.a. informationsblad.

Utgifter

45.50.01. Allmän miljövard - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-19 806	Grund	-24 000
		Årets	-17 114
		Tb	
Tid. års	-7 959	Tid. års	0
Totalt	-27 765	Totalt	-24 000
		Totalt	-17 114
		Totalt	-40 000

Föreslås ett anslag om 40.000 euro för bränslekvalitetskontroll, som utförs av tullen, och annat miljöarbete samt för att genomföra luftkvalitetsmätningar. Anslaget används också för arbetet med djurmärkningskontrollen, vilken utförs av statens ämbetsverk med stöd av överenskommelseförordning, ÅFS 2012:31. Kostnaderna för djurmärkningskontrollen belastade tidigare momentet 45.35.01.

45.52. NATURVÅRD

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	1 753	3 000	2 000
Konsumtionsutgifter	-183 472	-208 000	-215 000
Överföringsutgifter	-800	-1 000	-3 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	0	-50 000	0
Summa utgifter	-184 272	-259 000	-218 000
Anslag netto	-182 519	-256 000	-216 000

Naturvårdens målsättning är att bevara livskraftiga populationer av våra ursprungsarter samt att skydda både naturliga livsmiljöer och sådana artrika miljöer

som traditionellt jordbruk har skapat. Naturskyddet syftar också till att tillförsäkra allmänheten mark för rekreation.

Flera av landskapets artrikaste och mest mångformiga naturreservat är formade av äldre jordbruksmetoder och bete. Under senare år har delvis igenväxta kulturbiotoper inom reservaten röjts och hävden enligt äldre principer utökats.

Målsättningar för naturvårdsarbetet 2014

- skydda åtta områden i Natura 2000-programmet och inrätta fyra nya naturreservat
- genomföra den årliga hävden (kontinuerliga skötseln) av befintliga och nya naturreservat och vidta vissa riktade restaurerings- och skötselåtgärder för särskilt skyddsvärda arter
- kartera minst sex naturtyper eller biotoper och baserat på kartläggningen utarbetas bevarandeplaner för dessa arter och biotoper
- utveckla naturvårdslagstiftningen så att den ger skydd för alla arter och biotoper som är mest hotade samt att den uppfyller kraven som direktiven 92/43/EEG och 2009/147/EG ställer på skyddet av vissa arter och biotoper. Under år 2014 utfärdas nya bestämmelser samt en ny naturvårdsförordning om fridlysta och särskilt skyddsvärda arter och biotoper samt
- påbörja en kartering av förekomsten av invasiva arter på Åland.

Inkomster

35.52.01. Naturvård - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	1 753	Grund	3 000	Årets	2 288
		Tb			2 000
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	1 753	Totalt	3 000	Totalt	2 288
				Totalt	2 000

Under momentet upptas beräknade inkomster om 2.000 euro från avgifter för prövning av ansökningar, arrendeinkomster och inkomster från försäljning av virke och publikationer.

Utgifter

45.52.01. Naturvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-11 544	Grund	-25 000	Årets	-16 782
		Tb			-30 000
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-11 544	Totalt	-25 000	Totalt	-6 550
				Totalt	-23 332
				Totalt	-30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för kostnader för inventering av arter och biotoper. Enligt rådets direktiv 92/43/EEG artikel 11 ska medlemsstaterna övervaka bevarandestatusen av livsmiljöer samt vilda djur och växter och särskilt ta hänsyn till prioriterade livsmiljötyper och prioriterade arter. Målsättningen med inventeringarna är att uppfylla dessa lagstadgade krav samt att samla kunskapsgrund för riktade bevarandeåtgärder.

45.52.20. Naturreservat - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-149 942	Grund	-183 000	Årets	-88 909	-152 000
		Tb				
Tid. års	-21 986	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års -33 000
Totalt	-171 928	Totalt	-183 000	Totalt	-88 909	Totalt -185 000

Föreslås ett anslag om 152.000 euro med beaktande av tidigare års medel om 33.000 euro för den kontinuerliga tillsynen och skötseln av landskapets naturreservat inklusive byggnader och anläggningar. I anslaget ingår medel för arbetskraft för skötseln samt för införskaffande av vissa nya småmaskiner och servicekostnader för befintliga maskiner.

45.52.60. Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-800	Grund	-1 000	Årets	-600	-3 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-800	Totalt	-1 000	Totalt	-600	Totalt -3 000

Föreslås ett anslag om 3.000 euro för ersättande av skador förorsakade av stora rovdjur eller av havs- och kungsörn. Av stora rovdjur har lodjur etablerat sig på Åland medan det är varg och björn förekommer sporadiskt. Alla stora rovdjur är enligt rådets direktiv 92/43/EEG arter av gemenskapsintresse och måste enligt artikel 12 åtnjuta strikt skydd. Havsörn är dessutom en särskilt skyddsvärd art enligt 1 § LF (1998:113) om naturvård. Eftersom dessa arter anses vara av gemenskapsintresse, bör samhället ersätta skador de förorsakar enskilda personer. Var och en förutsätts dock vidta rimliga förebyggande åtgärder för att hindra skador.

45.52.88. Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets		Grund	-50 000	Årets	-50 000	0
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-30 000	Tid. års
Totalt	0	Totalt	-50 000	Totalt	-80 000	Totalt 0

Föreslås ett nettoanslag för att gå vidare med Natura 2000-programmets förverkligande. I anslaget ingår även kostnader för värderingar och andra motsvarande åtgärder. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 100.000 euro för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 31/2013-2014 trettonde klämman föreslås att momentet utgår i sin helhet. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

45.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-423 398	-295 000	-232 000
Överföringsutgifter	-266 826	-160 000	-10 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-690 224	-455 000	-242 000
Anslag netto	-690 224	-455 000	-242 000

Landskapsregeringens målsättning är att skapa en ekosystembaserad och långsiktigt hållbar vattenförvaltning, genom att i dialog och samråd med berörda verksamhetsutövare minska skadlig påverkan och att förbättra och övervaka vattenkvaliteten i havet, sjöar och grundvatten. Arbetet är i linje med landskapsregeringens målsättningar rörande hållbar utveckling och balans mellan ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter.

Arbetet för ett renare hav har högsta prioritet. Arbetet måste bedrivas dels genom konkreta åtgärder lokalt på Åland dels genom internationellt samarbete. Ett övergripande mål är att minska utsläppen av fosfor och kväve inom alla sektorer och att minska övergödningen i Östersjön i enlighet med HELCOM:s åtgärdsprogram.

Tyngdpunkten under året kommer att ligga på lagstadgat vattenvårdsarbete som utgår från krav i olika EU-direktiv.

Målsättningar för året

- ta fram underlag till och utarbeta en remissversion av ny förvaltningsplan och nytt åtgärdsprogram av grundvatten, sjöar och kustvatten
- ta fram underlag och förslag till åtgärdsprogram för de åländska havsområdena i samarbete med övriga länder i regionen
- delta i det internationella vattenvårdsarbetet främst genom deltagande i möten i HELCOM och Nordiska ministerrådet
- slutföra EU-projektet AQUABEST med syfte att utveckla metoder och tekniker för ett mer hållbart vattenbruk i Östersjön
- genomföra ett lagstadgat program för vattenövervakning
- sammanställa och presentera information om den övervakning och forskning som genomförs, dels via internet, dels på minst ett offentligt evenemang samt stötta kommunerna i deras tillsynsansvar gällande enskilda avlopp och verka för ett fortsatt och utökat samarbete i avlopps- och vattenförsörjningsfrågor.

Utgifter

45.54.01. Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-346 317	Grund	-280 000
		Årets	-161 968
		Tb	
Tid. års	-77 081	Tid. års	-15 000
		Tid. års	0
Totalt	-423 398	Totalt	-295 000
		Totalt	-161 968
		Totalt	-232 000

Föreslås ett anslag om 232.000 euro. Anslaget avser utgifter för

- framtagande av ny förvaltningsplan och nya åtgärdsprogram för de åländska vattenområdena
- vattenövervakning som genomförs av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium
- driften och underhållet av reglerdammen i Kloströmmen i Sund samt grund-

- vattenstationen i Jomala
- information samt
- annat arbete med vattenvårdsfrågor.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) får momentet gottskrivnas med inkomster för seminarier och deltagande i projekt som arrangeras inom ramen för verksamheten.

45.54.31. Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-3 485	Grund	-60 000	Årets	-59 991	-10 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-3 485	Totalt	-60 000	Totalt	-59 991	Totalt -10 000

Föreslås att 10.000 euro anslås för räntegottgörelse för tidigare godkända räntestödslån. Räntegottgörelsen är 4 % under de åtta första låneåren och 2 % under de följande åtta låneåren, dock så att låntagarens ränta är minst 2 %. Anslaget har beräknats utgående från ett ränteläge på 2,5 %.

Saldot på utestående räntestödskrediter var 1.249.179 euro per 9.9.2013. Den framtida kostnadsbelastningen utgående från existerande räntestödsförbindelser framgår ur tabellen nedan.

Räntestöd vatten- och avloppsåtgärder	Kostnad år 2014	Kostnad år 2015	Beräknad återstående nominell kostnad vid ett ränteläge om 4 %	Beräknad återstående kostnad vid ett ränteläge om 6 % eller högre
Lån utgivna åren 1997 - 2012	10.000	10.000	220.000	360.000

45.54.60. Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-199 657	Grund	-100 000	Årets	0	0
		Tb				
Tid. års	-63 684	Tid. års		Tid. års	-22	Tid. års
Totalt	-263 341	Totalt	-100 000	Totalt	-22	Totalt 0

Föreslås inget anslag detta år.

45.56. AVFALLSHANTERING

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	0	0
Konsumtionsutgifter	-17 345	-16 000	-21 000
Överföringsutgifter	0	-170 000	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-17 345	-186 000	-21 000
Anslag netto	-17 345	-186 000	-21 000

Det främsta målet på avfallsområdet är att minimera de negativa effekterna på människors hälsa och miljö vid generering och hantering av avfall. Resursanvändningen ska minska och avfallshierarkin ska tillämpas på det sätt som ger

bästa resultatet för miljön som helhet.

Avfallshierarkin är:

- 1) Förebyggande
- 2) Förberedelse för återanvändning
- 3) Materialåtervinning
- 4) Annan återvinning, t.ex. energiåtervinning
- 5) Bortskaffande

Utgifter

45.56.04. Avfallshantering - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -15 214	Grund -16 000	Årets -5 935	-21 000
	Tb		
Tid. års -2 131	Tid. års	Tid. års -785	Tid. års
Totalt -17 345	Totalt -16 000	Totalt -6 720	Totalt -21 000

Föreslås ett anslag om 21.000 euro för kostnader för

- medlemskap i Avfall Sverige
- sammanställning av avfallsstatistik (ÅSUB)
- plockanalys
- åtgärder i enlighet med avfallsplanen och renhållningslagen (1981:3) samt
- annat arbete för att förebygga avfall, förbättra avfallshanteringen och resursanvändningen.

45.56.62. Främjande av avfallshanteringen (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund -170 000	Årets -165 000	0
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års 0	Tid. års
Totalt 0	Totalt -170 000	Totalt -165 000	Totalt 0

Med beaktande av tillgängliga anslag från tidigare år föreslås inget anslag. Tidigare års anslag används för sluttäckning av kommunala deponier.

45.60. ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	822 943	804 000	875 000
Konsumtionsutgifter	-2 479 073	-2 513 000	-2 550 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 479 073	-2 513 000	-2 550 000
Anslag netto	-1 656 130	-1 709 000	-1 675 000

Organisation och arbetsuppgifter

ÅMHM:s uppgifter och organisation fastställs i landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Verksamheten styrs av lagstiftningen och verksamhets- och resultatplanen, vilken antas av landskapsregeringen.

ÅMHM förebygger skador på människor och miljö och utjämnar konkurrensförhållanden genom rådgivning, information och lagstadgad prövning, tillsyn och provtagning inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt tillhandahåller veterinär-

vård och ackrediterade laboratorietjänster i landskapet. Myndighetens arbetsfält är mycket brett. Reglering finns i ett stort antal lagar och förordningar såväl inom landskapets, rikets och gemenskapens lagstiftning. Från år 2014 överförs från landskapsregeringen till ÅMHM ansvaret för tillsynen över den privata och offentliga socialservicen och den offentliga hälso- och sjukvården samt tillståndsprövningen för producenterna av privat socialservice.

Verksamheten år 2014

En effektiv och modern myndighet för ett levande örike i en ren och trygg livsmiljö är ÅMHM:s vision. Kundperspektivet är en ledstjärna i arbetet.

Under år 2014 blir myndighetens största utmaning att upprätthålla den befintliga verksamheten och samtidigt ta sig an alla de nya uppgifter som myndigheten ålagts enligt lag, särskilt uppgifterna på socialserviceområdet.

Utveckling av myndighetsutövningen

Myndigheten fortsätter att effektivisera prövningsprocesserna för att få en snabbare handläggning. Utvecklingen av den riskbaserade övervakningen i enlighet med gemenskapens regler fortsätter genom att alltfler tillsynsobjekt riskbedöms. Syftet är att bättre kunna rikta tillsynsinsatserna och därmed kostnaderna mot verksamhetsutövare som behöver ett starkare stöd.

Effektivisering av laboratoriet

ÅMHM Laboratoriet fortsätter under år 2014 lägga fokus på tids- och kostnads-effektivitet med inspiration från Lean utan att äventyra god analys säkerhet.

Ökad samordning inom veterinärvården

Omstruktureringen av veterinärvården ger ökade inkomster till landskapet samtidigt som veterinärernas arbetsvillkor moderniserats. Nu riktas resurserna på effektivisering och stabilitet genom ökad samordning och långsiktigare planering av veterinärvården.

Kunden i fokus

ÅMHM utvecklar och organiserar verksamheten så att kvaliteten på handläggningen eller tjänsterna hålls på en hög nivå, samtidigt som väntetiderna minimeras. I handläggningen fästs vikt vid kvalitet, rättssäkerhet, öppenhet och effektivitet. För att nå detta lyfts bland annat personalens kompetensutveckling och insatser för att gynna en utvecklande och stödjande arbetsmiljö.

I kommunikationen med allmänheten och verksamhetsutövare strävar myndigheten till tydlighet och öppenhet. Ett steg i att tillhandahålla 24 timmars service är att vidareutveckla hemsidan och utöka de digitala tjänsterna.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

Utskottet har erhållit information från landskapsregeringen om att anslagsnivåerna i budgetförslaget under momenten 45.60.20 och 45.60.21 inte är de avsedda. Avsedd beloppsnivå för moment 45.60.20 är 1.935.000 euro i anslag för år 2014 jämte 20.000 euro i användning av tidigare års anslag, d.v.s. totalt 1.955.000 euro. Avsedd beloppsnivå för moment 45.60.21 är 720.000 euro i anslag för år 2014 jämte 15.000 euro i användning av tidigare års anslag, d.v.s. totalt 735.000 euro. Med beaktande av att korrigeringen medför en nettoökning av anslagsnivån om 140.000 euro avser landskapsregeringen företa korrigeringen av felaktigheten i förslaget till första tilläggsbudgeten för år 2014 och då också ta ställning till finansieringen av ökningen.

*Inkomster***35.60.20. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	479 780	Grund	422 000	Årets	16 797	515 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	479 780	Totalt	422 000	Totalt	16 797	Totalt 515 000

Föreslås en inkomst om 515.000 euro från veterinärvården, prövning och tillsyn enligt miljö-, hälso-, djurskydds- och socialservicelagstiftningen samt av serveringstillstånd. Beräknade inkomster inom prövning och tillsyn baserar sig på tidigare års utfall, befintlig lagstiftning och de uppgifter myndigheten har över verksamheter som bedöms vara skyldiga att betala tillsynsavgift.

35.60.21. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	343 163	Grund	382 000	Årets	267 005	360 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	343 163	Totalt	382 000	Totalt	267 005	Totalt 360 000

Föreslås en inkomst om 360.000 euro. Inkomsterna beräknas minska p.g.a. minskad omfattning på landskapsregeringens vattenövervakningsprogram.

*Utgifter***45.60.20. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-1 607 624	Grund	-1 811 000	Årets	-547 475	-1 780 000
		Tb	0			
Tid. års	-170 450	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års -20 000
Totalt	-1 778 074	Totalt	-1 811 000	Totalt	-547 475	Totalt -1 800 000

För utförande av den verksamhet som åligger Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet enligt landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.780.000 euro. I anslaget har beaktats vissa kostnader som tidigare belastat moment 45.35.01.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons budgetmotion nr 22/2013-2014 åttonde klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 90.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

45.60.21. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-602 607	Grund	-702 000	Årets	-309 067	-735 000
		Tb				
Tid. års	-98 393	Tid. års		Tid. års	-8 507	Tid. års -15 000
Totalt	-701 000	Totalt	-702 000	Totalt	-317 573	Totalt -750 000

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 735.000 euro för att bedriva analysverksamhet inom områdena miljö, livsmedel, djur och jordbruk vid ÅMHM Laboratoriet.

45.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	9 141 889	6 800 000	6 800 000
Konsumtionsutgifter	-79 800 907	-80 600 000	-81 125 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-5 033 164	-7 200 000	-7 600 000
Summa utgifter	-84 834 071	-87 800 000	-88 725 000
Anslag netto	-75 692 182	-81 000 000	-81 925 000

Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) har till uppgift att handha den offentliga hälso- och sjukvården på Åland. ÅHS kan sköta sina uppgifter genom att själv producera vårdtjänster eller genom att köpa tjänster av andra vårdproducenter. ÅHS kan även sälja vårdtjänster om det kan ske utan att försämra myndighetens förutsättningar att fullgöra sina uppgifter.

Verksamhetsidé

Styrelsen har antagit följande verksamhetsidé för Ålands hälso- och sjukvård: ÅHS erbjuder varje enskild ålänning högkvalitativ hälso- och sjukvård med egna och/eller samverkande resurser samt i samarbete med övriga samhällsfunktioner.

Vision

Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård ska framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter.

Miljömedvetenhet

Miljömedvetenheten ska präglar arbetet inom ÅHS. ÅHS ska i arbetet minska den negativa miljöpåverkan, genom att minimera miljöbelastningen från resursanvändning, fastighetsdrift, energiförbrukning, transporter och belastning av miljöstörande ämnen. Miljöanpassningen ska ske utifrån vad som är miljömässigt motiverat, tekniskt möjligt och ekonomiskt försvarbart.

Jämställdhetsfrågor

Jämställdhetsfrågor ska inte betraktas enskilt eller vid sidan om verksamheten utan ingå som en naturlig del i all verksamhet och dokumentation som ÅHS ansvarar för. Arbetet med att kontinuerligt uppdatera och analysera målsättningar/åtgärder i jämställdhetsplanen fortgår och planen ska användas som ett verktyg för jämställdhetsarbete. Målsättningen är att jämställdhetsperspektivet fortgående integreras i kvalitetsarbetet.

Kvalitetssäkring/Kvalitetsutveckling

Kvalitetsutveckling är ett ständigt fortgående grundläggande arbete inom hälso-

och sjukvård. Den lagstadgade vårdgarantin följs upp genom kör rapporter, tillgängliga för allmänheten på ÅHS hemsida. Bemötande ska kännetecknas av vänlighet, empati, förståelse för olika kulturer och minoriteters situation. Patienten ska erbjudas kontinuitet i personalkontakterna och patientens medinflytande i vården ska vara hög. En saklig och tydlig kommunikation mellan vårdgivare och patient befrämjar patientsäkerheten.

Vid remittering till vård utom Åland ska remitterande läkare göra en helhetsbedömning vilket betyder att det inte råder fritt val för patienten beträffande vart remissen ska skickas. Det är dock angeläget att styra patienterna till den vårdgivare som är billigast under förutsättning att den medicinska säkerheten och kvaliteten är fullgod, inklusive fullgod information på svenska.

Effektiv samverkan mellan ÅHS, den privata sektorn, patientorganisationer, remissjukhusen, utbildningsanstalter och andra välfärdsaktörer är en förutsättning för att verksamheten ska fungera optimalt. Ett gott samarbete med kommunernas socialvård ska eftersträvas för att patienterna vid behov kan få nödvändig hjälp och service. Konsultverksamhet kontra remiss till vård utom ÅHS baserar sig på en bedömning av var vården kan ges enligt vetenskap och beprövad erfarenhet samt enligt god medicinsk praxis. En bedömning av var vården utom ÅHS kan förmedlas ekonomiskt mest fördelaktigt ska vägas in i bedömningen. Expertis inom den egna verksamheten ska alltid användas i första hand.

Tillgången av en välutbildad personal är en grundläggande förutsättning för möjligheterna att bibehålla en välfungerande och kvalitativt hög hälso- och sjukvård. Därför blir rekryteringsåtgärder, liksom omsorgen om de anställdas trivsel och motivation i arbetet, kritiska framgångsfaktorer. Utrymmen och personalresurser ska då det är möjligt användas kliniköverskridande. En personalförsörjningsplan uppgörs. Kompetensutveckling och fortbildning är fortfarande prioriterade områden. Genom aktiva insatser enligt handlingsmodellen för tidig intervention vid sjukfrånvaro och förebyggande insatser kan lidande och kostnader minskas.

Tredje sektorn

ÅHS och tredje sektorn samarbetar inom flera områden. Det frivilliga arbete som tredje sektorn utför i samarbete med ÅHS är ett komplement till ÅHS ordinarie verksamhet och kan i framtiden utökas.

Styrningen av verksamheten

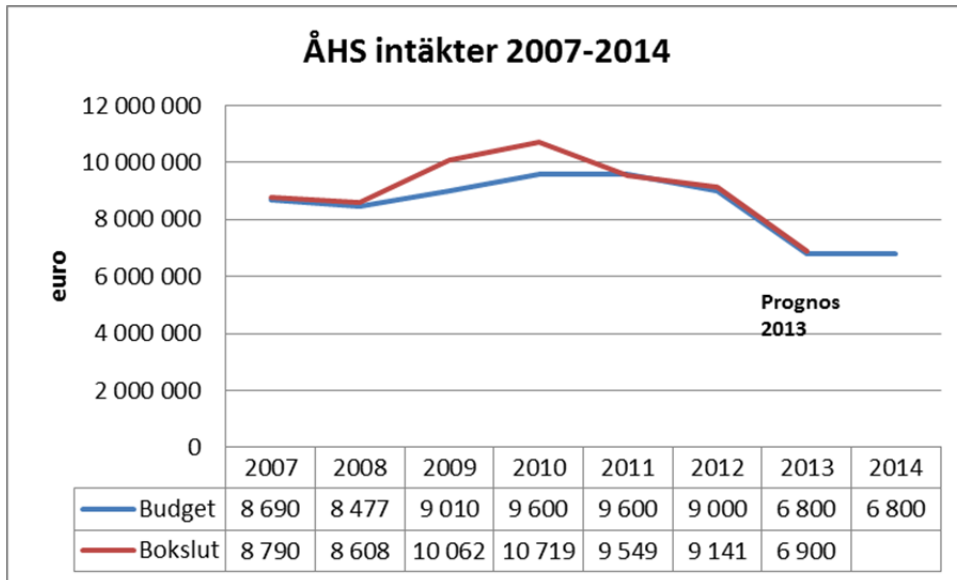
Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar och styrningen av verksamheten behöver utvecklas. ÅHS som organisation ses kontinuerligt över och effektivisering av verksamheten eftersträvas, bland annat antalet kliniker kan ses över. Den interna kontrollen utvecklas i beslutsprocesserna. En arkivplan färdigställs. IT-utvecklingen är ett prioriterat område. Det Balanserade Styrkortet som övergripande metod behöver utvärderas.

Kvalitetsarbetet inom ÅHS stöds av en systematisk avvikelserapportering.

Den interna kontrollen kommer att utvecklas. Ett tydligt ekonomiskt ansvar vilar på klinik- och enhetscheferna. ÅHS reglemente har stärkt klinik- och enhetschefernas ansvar för verksamhet och ekonomi i samarbete med övriga i klinikledningarna. Motsvarande ansvar har avdelningscheferna inom stabsorganisationen. Ansvaret består av att driva verksamheten i enlighet med gällande lagstiftning, budgetbeslut och verksamhetsplan inklusive förverkligandet av uppställda målsättningar. Stabsorganisationen ska bistå de verksamhetsansvariga med underlag för analys och ekonomisk uppföljning. ÅHS ledning genomför regelbundet verksamhetsuppföljningsmöten som ett viktigt led i den interna kommunikationen och styrningen.

Inkomster

Enligt prognosen förväntas intäkterna bli drygt 0,1 miljoner högre än budgeterat år 2013. Vid en jämförelse av intäktsnivån totalt över tid bör noteras att systemet med kommunala ersättningen för vård vid geriatriska kliniken upphörde år 2013 i enlighet med LL om hälso- och sjukvård. Ersättningen uppgick till drygt 2,6 miljoner euro år 2012. Noteras kan även att intäkterna från långvårdsavgifter sjunkit jämfört med tidigare vilket är en naturlig konsekvens av omstruktureringen inom geriatriska kliniken.

Avgifter och högstnadsskydd

ÅHS intäkter ska justeras stegvis under åren 2015 och 2016. Förslag till avgifter och högstnadsskydd tas fram under år 2014. I förslaget ska ekonomiska, individuella och samhällsmedicinska överväganden beaktas. Syftet är att fortsättningsvis kunna garantera en god tillgänglighet till hälso- och sjukvård samt främja det förebyggande arbetet och stärka folkhälsan.

Budgetramen för år 2014

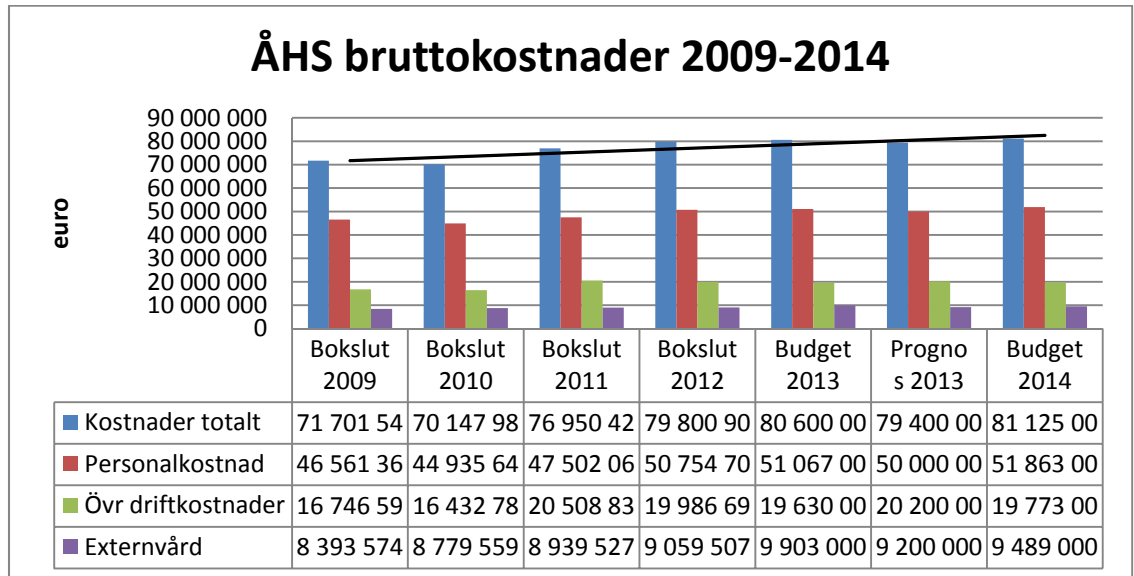
Den av landskapsregeringen angivna budgetramen för uppgörande av budgetförslaget för år 2014 var enligt följande:

	Bokslut 2012	Budget 2013	Ram 2014
Intäkter	9.141.889	6.800.000	6.800.000
Driftkostnader	79.800.907	80.600.000	81.125.000
Investeringskostnad	8.033.164	7.200.000	8.100.000
Totalram netto	78.692.182	81.000.000	82.425.000

Den angivna budgetramen innebär en procentuell ökning av driftkostnaderna med 0,65 %. Budgetförslaget för år 2014 ställer stora krav på god planering och återhållsamhet inom hela organisationen. Hälso- och sjukvården är i grunden svarplanerad, vilket ställer krav på uppföljning och analys av händelseförloppet.

Kostnaderna per augusti prognostiseras till ca 1,2 miljoner lägre än budgeterat. Den förväntade underskridningen av budgeten kan hänföras dels till personalkostnaderna, dels till externvården som är betydligt lägre än motsvarande period år 2012. Konsumtionen förväntas överskrida budget, vilket i första hand kan hänföras till köpta läkarkonsulttjänster och högre kostnader för patientförsäkringen. Utöver budgetunderskridningen som hänförs till 2013 års budget finns ytterligare

nästan 0,6 miljoner euro i tillgängliga anslag till följd av andra tilläggsbudgeten för år 2012. Med beaktande av att ÅHS verksamhetsutgifter underskrider budgeterade anslag såväl för år 2012 som år 2013 har landskapsregeringen minskat förslaget för år 2014 med 0,5 miljoner euro som kan finansieras med tidigare års anslag.

Projekt

ÅHS ledning i samarbete med klinikerna ska se över hur vårdplatserna nyttjas bl.a. för att förbättra patientflödet.

Arbetsgruppen för översyn av den prehospitala verksamheten kommer att lämna sin rapport över hur verksamheten kan utvecklas för att kvalitetssäkra hela vårdkedjan.

Även alternativ till hur sjukvårdsupplysningen kan ordnas dygnet runt bör klarläggas.

Byggstart av om- och nybyggnationen av geriatriska kliniken beräknas ske hösten 2014, vilket kommer att kräva särlösningar för att minimera driftsstörningar.

Den interna kontrollen utvecklas kontinuerligt och omfattar såväl administrativa rutiner som klinisk verksamhet och sker ofta i projektform. Flera för budgetåret aktuella projekt syftar till att höja kvaliteten i vården, det gäller exempelvis uppföljning av smärta efter operativa ingrepp och systematik kring tidig upptäckt och behandling, det s.k. TUB-projektet.

Besparingar

Det är fortsättningsvis svårigheter att tillsätta en del läkartjänster, det är ett långsiktigt arbete och är i fokus. Obesatta läkartjänster riskerar att få följdverkningar både gällande högre kostnader för tillfälliga lösningar, svårighet att anpassa verksamheten till fluktuationer gällande övrig bemanning, längre vårdköer och köpt externvård. Trots detta har budgeten för köpt externvård minskats med 0,5 miljoner euro då kostnadsutvecklingen de senaste åren varit förhållandevis gynnsam.

Budgeten för läkemedel har kunnat minska något, vilket kan förklaras av samordnad upphandling av läkemedel tillsammans med bl.a. Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt och kostnadsmedvetenhet gällande förbrukning.

Bland övriga åtgärder kan nämnas en satsning på att ytterligare utöka upphand-

lingen och då särskilt upphandling av hjälpmedel. Den förväntade besparingen uppgår till 0,2 miljoner euro.

Påslaget för semesterpenningen har sänkts med drygt 0,5 %-enheter till 4,94%. I praktiken förekommer visst uttag av semesterpenning i ledig tid även om möjligheterna varierar mellan verksamheterna.

Till viss del sker fortsatta omstruktureringar bl.a. inom geriatriska kliniken där anpassning av bemanningen fortsätter genom naturlig avgång.

En tjänst som överskötare dras in.

Nysatsningar och omprioriteringar

Trots det besvärliga ekonomiska läget bör viss verksamhetsutveckling ske genom omprioriteringar av resurser. En satsning sker inom smittskyddet som regleras av lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1986/583). Antibiotikaresistens är ett växande problem och infektioner i samhället orsakar höga kostnader inom vården samt i samhället. Ansvarsområdet inkluderar regelverk och rutiner kring multiresistenta bakterier, sexuellt överförbara sjukdomar, regelbundna ronder på intensivvårdsavdelningen och medicinkliniken, regelbunden mottagning med ortopederna, kliniskt och konsultativt arbete på andra kliniker, styrning av antibiotikaanvändningen, samt samarbete med laboratoriet för att utveckla kostnadseffektiv diagnostik.

Fortsatt satsning sker även inom hemsjukvården. Belastningen har ökat under många år som en konsekvens av kortare vårdtider, färre vårdplatser och att mer sjukvård kan ges i hemmet.

Godby hälsocentral fortsätter med fredagsstängt, men resurserna ökar för att fortsättningsvis kunna erbjuda provtagning i Godby.

Den psykologiska utredningsresursen gällande barn under sex år utökas genom en omprioritering så att utredningstjänster kan köpas in.

Den mobila tandvårdsenheten ska tas i bruk under året, vilket ställer krav på utveckling av rutiner kring logistik gällande av såväl transport av den mobila enheten, som personal, instrument och kontakter med mottagande verksamhet i kommunerna.

För att sänka kostnaderna och minska den negativa miljöpåverkan är energieffektivisering av fastigheterna ett prioriterat område.

Rättsmedicinska obduktioner tillhör rikets behörighetsområde och Institutet för hälsa och välfärd har beslutat att de rättsmedicinska obduktionerna för Åland centraliseras till Åbo. Parallellt med centraliseringen är avsikten att minska antalet rättsmedicinska obduktioner, vilket sannolikt successivt leder till att fler medicinska obduktioner utförs på Åland och bekostas av ÅHS.

Rekrytering

Rekrytering är ett prioriterat område för verksamheten då personaltillgången är avgörande för vårdkvaliteten. Konkurrensen om personal hårdnar och speciellt utmanande är rekryteringen av specialitläkare och sjukskötare inom vissa specialiteter. En positiv arbetsgivarbild är idag en allt viktigare faktor och därför ett område som arbetas med kontinuerligt. En arbetsgrupp för rekrytering är tillsatt och den ansvarar för den övergripande planeringen.

Tjänsteförhållande/arbetsavtalsförhållande

Under året ska ÅHS i samarbete med landskapsregeringen och de fackliga organisationerna ta fram riktlinjer för anställningar, med målet att anställa endast personer med myndighetsutövning i tjänsteförhållande.

Systemstöd/samarbeten

ÅHS deltar som en aktiv part i ett antal samarbeten med i första hand landskapsregeringen. Det mest omfattande samarbetet gäller den IT-relaterade verksamheten där ÅHS, landskapsregeringen, Mariehamns stad och Ålands kommunförbund ingår i arbetet med att förverkliga intentionerna i den digitala agendan för Åland. Avsikten är att skapa en gemensam organisation med sikte på år 2015. Övriga samarbeten gäller samordning av IT-stödet för administrativa processer för att i nästa steg kunna samordna funktionen i ett bredare perspektiv. Det gäller i första hand samordning kring ekonomisystem, personaladministrativt system, intranät och hemsida. Förutom samordning av administration gäller diskussionerna även upphandling där det finns ett nära samarbete sedan ett par år, samt fastighetsdrift.

Tjänsteförändringar

Totalt innebär budgetförslaget att fyra tjänster inrättas, åtta tjänster dras in, sex tjänster ombildas, samt två deltidstjänster ombildas till en heltid. Den budgeterade kostnaden under år 2014 för åtgärderna uppgår till en ökning av kostnaderna med 21.000 euro. Den långsiktiga helårskostnaden uppgår till 206.000 euro.

Inkomster

35.70.20. Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster						
Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	6 510 159	Grund	6 800 000	Årets	3 485 036	6 800 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	6 510 159	Totalt	6 800 000	Totalt	3 485 036	Totalt 6 800 000

Föreslås att en inkomst om 6.800.000 euro upptas under momentet. Se även kapitel-motiveringen.

Utgifter

45.70.20. Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)						
Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-78 578 865	Grund	-80 600 000	Årets	-42 342 809	-80 624 000
		Tb				
Tid. års	-1 222 042	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års -501 000
Totalt	-79 800 907	Totalt	-80 600 000	Totalt	-42 342 809	Totalt -81 125 000

För ÅHS verksamhet under år 2014, vilken närmare framgår i kapitel-motiveringen, föreslås ett anslag om 80.624.000 euro. Vid dimensioneringen av anslaget har 501.000 euro i tidigare års anslag beaktats.

Föreslås, med hänvisning till LL (2012:69, § 6) om landskapets finansförvaltning, att donationer som ÅHS erhåller kan gottskrivas momentet och användas som finansiering av utgifter i enlighet med donatorns önskemål. Föreslås även att momentet får gottskrivas med inkomster för samarbeten och projekt.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons budgetmotion nr 22/2013-2014 nionde klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 806.000. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

45.70.70. Anskaffningar (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-109 249	Grund	-700 000	Årets	-700 000	-500 000
		Tb				
Tid. års	-1 126 497	Tid. års		Tid. års	-506 189	Tid. års
Totalt	-1 235 746	Totalt	-700 000	Totalt	-1 206 189	Totalt
						-500 000

Föreslås ett nettoanslag om 500.000 euro enligt följande:

Elektroniskt systemstöd i verksamheten (500.000 euro som finansieras med penningautomatmedel)

IT används idag överallt inom ÅHS och antalet system blir successivt allt fler samtidigt som vissa behöver bytas ut för att de inte längre uppfyller de krav som finns dels funktionsmässigt, dels tekniskt. Grunden för väl fungerande systemstöd är en säker och tillräckligt IT-infrastruktur och ÅHS har en teknisk utvecklingsplan för de närmaste tre åren. Planen syftar till att uppnå en enligt dagens mått modern infrastruktur och teknisk IT-säkerhet. Kostnaden beräknas till mellan 300.000 och 400.000 euro. Utvecklingen ska ske i samarbete med i första hand landskapsregeringen och Mariehamns stad för att underlätta ett samgående inom IT-området i enlighet med Ålands digitala agenda (ÅDA).

Avsikten är att under året införa ett nytt intranät i samråd med övriga deltagare inom ÅDA. ÅHS deltar i projektet med att införa en ny hemsida för landskapsregeringen och övriga samarbetsparter, likaså det inom ÅDA. Det är även aktuellt att ta i bruk ett nytt personaladministrativt system under året. En första förstudie gällande patientjournal- och patientadministrativt system ska presenteras under året i enlighet med styrelsens beslut under år 2013.

Andra aktuella större projekt utan inbördes prioritering är:

- nytt intranät
- ärende- och dokumenthantering
- system för upphandlingen inkl. beställningar och avtalshantering
- e-tjänster
- e-faktura till kund
- eRecept samt
- lagersystem och läkemedelslagersystem.

Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 500.000 euro för finansieringen av ovan nämnda elektroniska stödsystem. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster. För att uppnå målsättningarna med den digitala agendan för Åland har landskapsregeringen infört ett nytt bedömningsförfarande som ska genomföras innan myndigheten kan påbörja de insatser inom it- och systemutveckling som ingår i anslaget. Först ska myndigheten bedöma nyttan av och möjligheterna att samordna insatserna med andra myndigheter. Därefter överlämnas bedömningen till ÅDA som tar ställning till om insatserna är möjliga att samordna och på vilket sätt myndigheten i så fall ska genomföra dessa inom ramen för ÅDA:s verksamhet. Se även moment 44.95.72.

Övrig utrustning 500.000 euro

Den tekniska och särskilt den medicintekniska utvecklingen går snabbt. Förutom den tekniska utvecklingen kan utrustning behöva förnyas p.g.a. att servicen inte längre garanteras från leverantören. Avsikten är att upphandla övervakningsutrustning till intensivvården inkl. akutkliniken och barn- och ungdomskliniken. Projektet med att förnya och digitalisera EKG-utrustningen fortsätter. Behovet av bilar inom organisationen ökar även i takt med att hemsjukvården utökas. Befintliga bilar behöver även bytas ut.

45.70.75. Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	-500 000	Årets	-500 000	-500 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års	-847 820	Tid. års
Totalt	Totalt	-500 000	Totalt	-1 347 820	Totalt
					-500 000

En planeringskommitté är tillsatt som ska kartlägga behovet av grundrenoveringar, samt om- och tillbyggnader på sjukhusområdet. Nedanstående större projekt har varit aktuella och styrelsen har tillsatt en planeringskommitté för att ge förslag till prioritering:

- Ombyggnation av barn- och ungdomsavdelningen för att förbättra möjligheterna till övervakning av svårt sjuka barn i och med att de i allt högre grad vårdas på Åland
- Röntgenfastigheten är byggd i början på 1970-talet och är mer eller mindre i originalskick och är i behov av en grundrenovering både invändigt och utvändigt. Obduktionsutrymmet och bårhuset är placerat i denna del av sjukhuset samt
- Om- och nybyggnation av IVA/dialys/akutvårdsavdelning. Olika alternativa lösningar har diskuterats. I samband med denna om- och tillbyggnad är avsikten att förutsättningarna för ökad dagkirurgi ska förbättras så att dagkirurgipatienter inte ska omhändertas på vårdavdelningarna utan kunna skötas på ett mer ändamålsenligt sätt.

Grundrenovering av personalbostäder. De tre våningarna på sammanlagt 800 kvm i den södra flygeln av personalbostadshuset har endast yrenoverats sedan byggnaden uppfördes år 1953. De ursprungliga el- och rörinstallationerna är ett riskmoment som måste åtgärdas och ventilation saknas. Hissen från samma år är den äldsta på Åland. Köksinredningar och fönster, som börjat ruttna sönder, behöver bytas och våtutrymmenas ytbeläggning förnyas. Avsikten är även att kontoriserat vissa utrymmen då behovet av kansliutrymmen är stort inom organisationen och dagens trångboddhet medför säkerhetsrisker. Därtill finns behov av vissa renoveringar av t.ex. läkarvillorna för att hålla fastigheterna i ett bra grundskick.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 500.000 euro för planering av grundrenoveringar, om- och tillbyggnader på sjukhusområdet.

45.70.76. Byggande av geriatrisk klinik med penningautomatmedel (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	-6 000 000	Årets	-6 000 000	-6 600 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års	-345 407	Tid. års
Totalt	0	Totalt -6 000 000	Totalt	-6 345 407	Totalt -6 600 000

Gullåsenfastigheten inrymmer idag den geriatriska kliniken, fysiatri- och rehabiliteringskliniken samt primärvårdsklinikens hemsjukvård. Projekteringen av om- och nybyggnation av fastigheten har påbörjats. Vid arbetet har det förts fram ett totalekonomiskt mer fördelaktigt alternativ som medför ett minskat behov av personal i storleksordningen 3,5 tjänster. Med beaktande av detta föreslår landskapsregeringen att de totala byggkostnaderna för projektet kan uppgå till 21,2 miljoner euro. Avsikten är att byggstart ska kunna ske hösten 2014.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett ytterligare delanslag om 6.600.000 euro varefter sammanlagt 13 miljoner upptagits för projektet. Återstående anslag om 8.200.000 euro upptas i budgetförslagen för åren 2015 och 2016.

36./46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Summa inkomster	1 084 271	897 000	805 000	-10,3%	-25,8%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-29 717 321	-29 027 000	-28 695 000	-1,1%	-3,4%
Överföringsutgifter	-24 692 110	-24 576 000	-24 489 000	-0,4%	-0,8%
Realinvesteringsutgifter	-2 572 169	-320 000	-120 000	-62,5%	-95,3%
Lån och övriga finansinvesteringar	0	0	0		
Summa utgifter	-56 981 600	-53 923 000	-53 304 000	-1,1%	-6,5%
Anslag netto	-55 897 329	-53 026 000	-52 499 000	-1,0%	-6,1%

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-960 918	-941 000	-2 962 000	214,8%	208,2%
Studiestöd	-7 029 082	-7 413 000	-7 413 000	0,0%	5,5%
Bildningsarbete	-379 964	0	0		-100,0%
Biblioteksverksamheten	-708 394	-742 000	-756 000	1,9%	6,7%
Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	-821 804	-913 000	-1 170 000	28,1%	42,4%
Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	-1 563 637	-1 731 000	-1 855 000	7,2%	18,6%
Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	-3 854 571	-1 801 000	-1 580 000	-12,3%	-59,0%
Grundskoleväsendet	-12 470 166	-12 305 000	-12 100 000	-1,7%	-3,0%
Utbildning efter grundskolan	-105 593	-430 000	-384 000	-10,7%	263,7%
Vuxenutbildning	-769 022	-550 000	0	-100,0%	-100,0%
Europeiska Unionen - socialfonden	-703 966	-38 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands folkhögskola	-1 102 404	-976 000	-936 000	-4,1%	-15,1%
Ålands musikinstitut	-1 002 010	-920 000	-936 000	1,7%	-6,6%
Ålands sjömansskola	-454 000	0	0		-100,0%
Ålands sjösäkerhetscentrum	-19 306	-78 000	-60 000	-23,1%	210,8%
Jomala gård	176 283	0	0		-100,0%
Ålands gymnasium	-17 524 778	-16 780 000	-17 111 000	2,0%	-2,4%
Högskolan på Åland	-4 713 898	-5 200 000	-5 231 000	0,6%	11,0%
Museibyran	-2 858 979	-2 970 000	-810 000	-72,7%	-71,7%
Ålands landskapsarkiv	-115 389	-135 000	0	-100,0%	-100,0%
Summa	-56 981 600	-53 923 000	-53 304 000	-1,1%	-6,5%

46.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	20 325	12 000	12 000
Konsumtionsutgifter	-960 918	-941 000	-2 962 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-960 918	-941 000	-2 962 000
Anslag netto	-940 593	-929 000	-2 950 000

Utbildnings- och kulturavdelningen handhar med stöd av gällande lagstiftning landskapsregeringens allmänna ledning, tillsyn och utveckling av grundskole-, gymnasie- och högskoleutbildningarna på Åland, fritt bildningsarbete och vuxenutbildning medräknade. Till avdelningens ansvarsområde hör även kultur-, media-, idrotts- och ungdomsfrågor. Arkiv- och museirelaterad verksamhet är också en del av avdelningens centrala ansvar.

Utbildningspolitiken är långsiktig och utvecklar utbildningssystemen så att

- de behörighetsgivande delarna svarar mot motsvarande utbildningar i riket, i Norden och inom EU
- ungdomars och vuxnas utbildningsmöjligheter utvecklas och delaktighet i ett livslångt lärandeperspektiv säkras samt
- näringslivet och den offentliga sektorns arbetskraftsbehov tillgodoses genom ett tillräckligt och mångsidigt utbildningsutbud.

Kulturpolitiken är långsiktig och utvecklar det åländska samhället genom att

- tillräckliga stödsystem garanterar ett mångsidigt kulturliv samt
- förvaltningen av kulturarvet och kulturmiljön ges hög prioritet och beaktar såväl kvinnors som mäns angelägenheter.

Inkomster

36.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	20 325	Grund	12 000	Årets	-1 014	12 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	20 325	Totalt	12 000	Totalt	-1 014	Totalt 12 000

Föreslås en inkomst om 12.000 euro. Momentet gottskrives även med inkomster för arbetet inom ramen för Nordplus-programmet samt vissa hyresinkomster. Se även moment 46.01.01.

Utgifter

46.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-733 024	Grund	-810 000	Årets	-216 516	-2 877 000
		Tb				
Tid. års	-147 185	Tid. års	-50 000	Tid. års	-2	Tid. års -25 000
Totalt	-880 209	Totalt	-860 000	Totalt	-216 518	Totalt -2 902 000

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 2.877.000 euro.

I anslaget ingår förutom personalkostnader även bland annat medel för experttjänster samt personalutbildning och -utveckling. Ökningen under momentet beror främst på att personalkostnader har överförts från Ålands landskapsarkiv (46.80.20) och museibyran (46.60.20). Utgifter för nordiskt samarbete täcks till vissa delar, dock i mindre utsträckning än tidigare, med motsvarande inkomster under moment 36.01.01.

I anslaget ingår ca 20.000 euro för täckande av licenskostnader för lärplattformen Fronter samt 10.000 euro för årlig uppdatering av arbetsmarknadsbarometern och databasen för kartläggning av utbildningsbehov.

En överföring av ESF-programmets administration och tjänster till näringsavdelningen realiserar enligt tilläggsbudget 1 för år 2012. Utbildnings- och kulturavdelningen innehar fortfarande oförändrad status i övervakningskommittén och inflytande vid utveckling och förverkligande av ett livslångt lärande.

Antal erkännande av yrkeskvalifikationer förväntas fortfarande öka i och med tillämpning av ny lagstiftning på området. System för centralisering av viss myndighetsutövning utvecklas under året.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons budgetmotion nr 22/2013-2014 tionde klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 144.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

46.01.04. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-46 054	Grund	-83 000	Årets	-41 911	-60 000	
		Tb	2 000				
Tid. års	-34 656	Tid. års		Tid. års	-31 747	Tid. års	
Totalt	-80 710	Totalt	-81 000	Totalt	-73 657	Totalt	-60 000

Föreslås ett nettoanslag om 60.000 euro för avdelningens utvecklingsarbete. I avslutning till utbildningslagstiftningen (1995:18 och 1997:52) strävar landskapsregeringen genom allmänt tillsyns- och utvecklingsansvar för grundskolan samt lednings, tillsyns- och utvecklingsansvar för utbildningen på gymnasienivå att främja en hållbar utveckling inom bl.a.

- säkerhet och trygghet i lärmiljön, specialundervisning, läsintresse samt arbetsplatslärande
- nätbaserade arbetssätt och metoder samt öppna digitala lärresurser
- tillsyn, uppföljning, utvärdering, dimensionering samt kvalitetsledning av undervisningen och verksamheten
- utveckling av styrdokument för grundskola, gymnasialstadium och högskola
- samordning och utveckling av organisatoriska strukturer samt
- utbildningspolitiskt program och förverkligande av utbildningsdelegationens uppdrag.

Föreslås att landskapsregeringen reserverar 375.000 euro ur penningautomatmedel för finansieringen av utvecklingen av it-stöden i undervisningen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

Momentet gottskrivs även med inkomster från försäljning av läromedel och med inkomster för seminarier och liknande som arrangeras inom ramen för verksamheten.

För att uppnå målsättningarna med den digitala agendan för Åland (ÅDA) har landskapsregeringen infört ett nytt bedömningsförfarande som ska genomföras innan myndigheten kan påbörja de insatser inom it- och systemutveckling som ingår i anslaget. Först ska myndigheten bedöma nyttan av och möjligheterna att samordna insatserna med andra myndigheter. Därefter överlämnas bedömningen till ÅDA som tar ställning till om insatserna är möjliga att samordna och på vilket sätt myndigheten i så fall ska genomföra dessa inom ramen för ÅDA:s verksamhet. Se även moment 44.95.72.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

Utskottet har erhållit information från landskapsregeringen och föreslår därmed ett förtydligande av motiveringen så att landskapsregeringen reserverar 375.000 euro ur penningautomatmedel bland annat för finansieringen av utvecklingen av it-stöden i undervisningen.

I ltl. Anders Erikssons m.fl. budgetmotion nr 33/2013-2014 första och andra klämman föreslås att de två första styckena i motiveringen till momentet stryks och ersätts av följande: "Föreslås ett nettoanslag om 150.000 euro för utveckling av it-stöden i undervisningen, utveckling av nätbaserade arbetssätt och metoder samt öppna digitala lärresurser, samt förverkligandet av utbildningsdelegationens uppdrag." samt att anslaget under momentet höjs med 150.000 euro. Utskottet föreslår att motionen förkastas till de delar den berör momentet.

46.03. STUDIESTÖD

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	10 783	50 000	50 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-7 029 082	-7 413 000	-7 413 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-7 029 082	-7 413 000	-7 413 000
Anslag netto	-7 018 299	-7 363 000	-7 363 000

Inkomster

36.03.51. Återdrivna studiestöd

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	10 783	Grund	50 000
		Årets	26 809
			50 000
		Tb	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	10 783	Totalt	50 000
		Totalt	26 809
		Totalt	50 000

Inkomsten av återkrav av studiestöd och av de studielån som landskapet på basen av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till 50.000 euro under år 2014. Se LL om studiestöd (71/2006).

Utgifter

46.03.50. Studiepenning (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-6 878 374	Grund	-7 240 000
		Årets	-2 661 778
			-7 240 000
		Tb	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	-6 878 374	Totalt	-7 240 000
		Totalt	-2 661 778
		Totalt	-7 240 000

Föreslås ett anslag om 7.240.000 euro under momentet för år 2014.

Enligt en temporär ändring av § 6a i LL om studiestöd (71/2006) ska en indexjustering av studiestödsbeloppen inte ske under läsåren 2013-2014, 2014-2015 och 2015-2016.

Studiepenning, högskola	2.752.000 euro
Studiepenning, ej högskola	1.882.000 euro
Vuxenstudiepenning	290.000 euro
Bostadstillägg	2.244.000 euro
Försörjartillägg	<u>72.000 euro</u>
Totalt	7.240.000 euro

46.03.51. För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -133 460	Grund -150 000	Årets -139 007	-150 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt -133 460	Totalt -150 000	Totalt -139 007	Totalt -150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för räntestöd för studielån, erläggande av borgensansvarsbelopp samt ränteunderstöd i enlighet med LL om studiestöd (71/2006).

46.03.52. Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -17 248	Grund -23 000	Årets -130	-23 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års 897	Tid. års
Totalt -17 248	Totalt -23 000	Totalt 767	Totalt -23 000

Föreslås ett anslag om 23.000 euro för kostnader för att täcka studiesociala förmåner för de ålänningar som inte fyllt 17 år och som studerar på gymnasialstadiet utanför Åland.

46.07. BIBLIOTEKS- OCH ARKIVVERKSAMHET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	0	1 000
Konsumtionsutgifter	-107 491	-118 000	-130 000
Överföringsutgifter	-600 903	-624 000	-626 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-708 394	-742 000	-756 000
Anslag netto	-708 394	-742 000	-755 000

Rubriken ändrad.

De allmänna biblioteken tillgodoser invånarnas behov av kunskap, bildning och förströelse i enlighet med LL (1997:82) om allmänna bibliotek. Biblioteken lånar kostnadsfritt ut böcker och andra biblioteksmedier ur sina samlingar och ger handledning i sökning av information. Den elektroniska informationsförmedlingen kräver både kontinuerlig uppdatering och teknisk sakkunskap.

Mariehamns stadsbibliotek fungerar som centralbibliotek för hela landskapet och uppgifterna specificeras i LF (1987:83) för landskapet Åland och i ett avtal med Mariehamns stad. Avtalet är i kraft till och med år 2014.

Sedan år 2012 arbetar en bibliotekskommitté med aktuella frågor för att främja biblioteksverksamheten i landskapet. Kommittén består av medlemmar som representerar landskapsregeringen, centralbiblioteket samt biblioteken på landsbygden och i skärgården. Under år 2013 har kommittén utarbetat rekommendationer till kommunerna angående bibliotekariernas arbetsuppgifter, bibliotekens öppethållningstider och bemanning. Kommitténs mandatperiod sammanfaller med centralbiblioteksavtalet.

Under år 2014 avser landskapsregeringen tillsammans med Mariehamns stad

- utvärdera gällande avtal samt
- utarbeta förslag för centralbiblioteket under avtalsperioden 2015 – 2018.

Landskapsarkivet utgör en specialfunktion inom landskapsregeringen beträffande dokument- och arkivhantering och arbetar i enlighet med detta för en rationell dokumenthantering. I verksamheten ingår att motta, förvara, ordna och förteckna samt tillhandahålla arkivalier i enlighet med Arkivlag (2004:13) för landskapet Åland. Arkivet gör även utredningar och utställningar baserade på de handlingar som förvaras i arkivet.

Under år 2014 läggs särskild vikt på

- fortsatt planering av utvidgade arkivutrymmen i samverkan med kansliavdelningens byggnadsbyrå samt
- medverkan i landskapsregeringens fortsatta digitaliseringsprojekt.

I landskapsarkivets verksamhet beaktas ett jämställdhetsperspektiv så långt det är möjligt. Nedan visas en könsmässig fördelning av forskarservicen under år 2012 där F är forskare och T är tjänstemän.

Besök totalt	Kvinnor	Män		
1.847	966	881		
Lånade handlingar	Kvinnor/F	Kvinnor/T	Män/F	Män/T
1.448	371	215	718	144

Inkomster

36.07.20. Ålands landskapsarkiv – verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	1 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	0
	Totalt	0	Totalt
			1 000

Momentet nytt. Se även moment 36.80.20.

Föreslås ett anslag om 1.000 euro under momentet.

Utgifter

46.07.04. Övriga utgifter för biblioteksverksamheten

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-110 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	-107 491	Totalt	-28 166
	Totalt	-118 000	Totalt
		-28 166	Totalt
			-110 000

Föreslås i enlighet med avtal med Mariehamns stad från år 2011 ett anslag om 110.000 euro för täckande kostnader för Centralbibliotek för Åland. Kostnaderna gäller bland annat en bibliotekarietjänst, licenser för biblioteksdatas, inköp av alandica samt fortbildning av bibliotekarier.

46.07.20. Ålands landskapsarkiv – verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-20 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	Totalt -20 000

Momentet nytt. Se även moment 46.80.20.

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för verksamheten år 2014. Anslaget inkluderar ordinarie verksamhet, samt utbildning och medverkan i konferenser samt projektet Audiovisuella arkivet. Personalkostnaderna har överförts till moment 46.01.01.

46.07.30. Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-568 903 Grund	-591 000 Årets	-438 -594 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	-568 903 Totalt	-591 000 Totalt	Totalt -438 Totalt -594 000

Föreslås i enlighet med LL (1993:72 och 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet ett anslag om 594.000 euro. I förslaget har beaktats att landskapsregeringen har för avsikt att till lagtinget avlämna en framställning om att inte indexjustera basbeloppen för år 2014. Se även allmänna motiveringen.

46.07.50. Understöd åt författare och översättare (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-32 000 Grund	-33 000 Årets	-16 510 -32 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	-32 000 Totalt	-33 000 Totalt	Totalt -16 510 Totalt -32 000

Föreslås ett anslag om 32.000 euro i enlighet med LL (1985:29) om stöd för litterär verksamhet. Medlen kan användas som stipendier till författare och översättare. Ålands kulturdelegation fördelar stipendierna efter förslag av litteraturnämnden.

46.09. ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-107 584	-127 000	-115 000
Överföringsutgifter	-714 220	-786 000	-1 055 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-821 804	-913 000	-1 170 000
Anslag netto	-821 804	-913 000	-1 170 000

Enligt gällande lagstiftning skapar landskapsregeringen och kommunerna gemensamt de allmänna förutsättningarna för ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet som bedrivs av organisationer och föreningar. Verksamheten stöds genom landskapsandelar till kommunerna.

Förutom lagstadgade uppgifter upptas under detta kapitel även andra anslag för kulturell verksamhet. Till dessa hör Nordens institut vars administrativa kostnader bekostas av landskapsregeringen. Dessutom innehåller kapitlet utgifter för övriga kulturella verksamheter och utredningar där landskapsregeringen är huvudman eller medarrangör.

Under året avser landskapsregeringen i enlighet med det reviderade kulturpolitiska programmet

- utarbeta en läroplan för grundläggande teaterutbildning för barn och ungdomar. Arbetet inkluderar även en finansiell plan för en sådan utbildning
- utarbeta riktlinjer för den så kallade enprocentsregeln, det vill säga konstnärlig utsmyckning i samband med offentliga byggnadsprojekt samt
- genomföra en undersökning av ålänningarnas kultur- och fritidsvanor i enlighet med kulturpolitiska programmet. Undersökningen sker i samarbete med ÅSUB.

Utgifter

46.09.04. Utgifter för Ålands kulturdelegation

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-12 661	Grund	-19 000	Årets	-8 309	-17 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-12 661	Totalt	-19 000	Totalt	-8 309	Totalt -17 000

Föreslås ett anslag om 17.000 euro för kulturdelegationens verksamhet i enlighet med LL (1996:53) om Ålands kulturdelegation. Anslaget används för täckande av mötesarvoden och andra ersättningar samt studiebesök och seminarier på och utanför Åland.

46.09.05. Nordiskt kulturutbyte

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-94 923	Grund	-108 000	Årets	-35 374	-98 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-94 923	Totalt	-108 000	Totalt	-35 374	Totalt -98 000

Föreslås ett anslag om 98.000 euro för Nordens instituts på Åland administrativa kostnader inkluderande avlöning av institutssekreterare.

46.09.30. Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-694 128	Grund	-721 000	Årets	-454	-724 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-694 128	Totalt	-721 000	Totalt	-454	Totalt -724 000

Föreslås i enlighet med LL (1993:72 och 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet ett anslag om 724.000 euro. I förslaget har beaktats att landskapsregeringen har för avsikt att till lagtinget avlämna en framställning om att inte indexjustera basbeloppen för år 2014. Se även allmänna motiveringen.

46.09.31. Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	Årets		-276 000
	Tb			
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt -276 000

Momentet nytt. Anslag för motsvarande utgifter upptogs i budgeten för år 2013 under moment 46.13.30.

I enlighet med LL (1993:72, ändrad 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet föreslås ett anslag om 276.000 euro. Beloppet baseras på 7.000 undervisningstimmar och ett preliminärt basbelopp om 98,52 euro per timme. I förslaget har beaktats att landskapsregeringen har för avsikt att till lagtinget avlämna en framställning om att inte indexjustera basbeloppet för år 2014. Se även allmänna motiveringen.

46.09.59. Övrig kulturell verksamhet

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	Årets		-55 000
	Tb			
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års	
Totalt	-20 092	Totalt	-52 909	Totalt -55 000

Föreslås ett anslag om 55.000 euro under momentet. Momentet avses för seminarier, sakkunnigorgan inom kultur, en utredning om kultur- och fritidsvanor samt övriga åtgärder som landskapsregeringen vidtar inom kulturområdet.

46.11. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-45 363	-42 000	-50 000
Överföringsutgifter	-1 518 274	-1 689 000	-1 805 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 563 637	-1 731 000	-1 855 000
Anslag netto	-1 563 637	-1 731 000	-1 855 000

Det tidigare ungdomsrådet är numera ersatt av ungdomsforum, en mötesplats för unga och beslutsfattare. Ungdomsforum ordnas ett par gånger per år varav Sommarträffen är ett sådant tillfälle. Sommarträffen riktar sig till unga studerande utanför Åland och unga som nyligen gått ut gymnasiet.

Landskapsregeringen ser tredje sektorn, skolan och dess elevråd/studeranderåd som viktiga forum för att utveckla och främja demokratiarbete. I dialog med berörda parter kommer ett fortsatt stödande arbete fortsätta.

Landskapsregeringen vill öka kunskap om olika funktionsnedsättningar för ledare i verksamheter riktade till unga. Målsättningen är att ge ledare ökad kunskap och metoder för att skapa en bra fritidsverksamhet för alla ungdomar.

Enligt LL (187:86) om ungdomsarbete och Idrottlag (1983:42) för landskapet Åland samt LF (1999:3) om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands idrottsförbund fördelas penningautomatmedel till ungdoms- och idrottsorganisationer.

I fördelningsbesluten prioriterar landskapsregeringen fortsättningsvis förnyelse, jämställdhet och demokrati.

Prioriterade åtgärder på ungdomsområdet är

- finansiering av integrationsutbildning för ungdomsledare
- fortbildning för lärare och elevråd i delaktighets- och demokratiarbete
- utarbetande av riktlinjer för finansiering av renoveringar av ungdomslokaler-
na samt
- fortbildning för ledare i verksamheter riktade till unga om olika funktions-
nedsättningar.

Landskapsregeringen lägger stor vikt vid att föreningar som arbetar med barn och ungdomar och som mottar landskapsbidrag för verksamheten även arbetar aktivt för att motverka användning av alkohol och droger. Detta kan ske både genom främjande och förebyggande arbete. Beträffande idrotten är det Ålands idrottsförbund (Ålands idrott) som ansvarar för uppföljningen av föreningarnas drogförebyggande arbete.

I anslaget för understöd till idrottsorganisationer har även främjande av idrott och motion för personer med funktionsnedsättning beaktats. Medel har också anslagits för idrottsanläggningar och redskap. Dessa bidrag kan beviljas till såväl föreningar som kommuner. Under år 2013 har landskapsregeringen i samverkan med Ålands idrott antagit riktlinjer för finansieringen av idrotten.

Beträffande stöd för idrottsanläggningar läggs särskild vikt vid landskapsregeringens program ”Ett tillgängligt Åland” som samlar landskapsregeringens planerade åtgärder inom funktionshinderspolitiken.

		<i>Utgifter</i>					
46.11.04.	<u>Övrigt ungdomsarbete (R)</u>						
Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014			
Årets	Grund	Årets					
-37 000	-42 000	-14 462				-50 000	
	Tb						
Tid. års	Tid. års	Tid. års					
-8 363		-17 688					
Totalt	Totalt	Totalt					
-45 363	-42 000	-32 150				-50 000	

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för år 2014 inkluderande lönekostnader för ungdomskonsulenten och kostnader för ungdomspolitiska åtgärder.

46.11.52.	<u>Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete (R)</u>					
Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	Grund	Årets				
-240 250	-275 000	-1 950				-285 000
	Tb					
Tid. års	Tid. års	Tid. års				
-31 550		-31 475				
Totalt	Totalt	Totalt				
-271 800	-275 000	-33 425				-285 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 285.000 euro inkluderande verksamhets- och investeringsbidrag till föreningar och organisationer samt ca 20.000 euro för en satsning på ungdomscoach för skärgården.

46.11.53. Understöd för idrottsorganisationers verksamhet (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-1 150 000	Grund	-1 344 000	Årets	0		-1 450 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-1 150 000	Totalt	-1 344 000	Totalt	0	Totalt	-1 450 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 1.450.000 euro för idrottsverksamhet under år 2014. I anslaget ingår bland annat bidrag till idrottsföreningar och organisationer, stipendier samt idrottens medverkan i Öspelen 2015 och B7-spelen 2014. Inom ramen för anslaget ska också medel reserveras för landskapsregeringens disposition. Se även moment 46.11.56.

46.11.54. Understöd för idrotts- och sportanläggningar (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-64 882	Grund	-70 000	Årets	-4 050		-70 000
		Tb					
Tid. års	-1 592	Tid. års		Tid. års	-118	Tid. års	
Totalt	-66 474	Totalt	-70 000	Totalt	-4 168	Totalt	-70 000

Rubriken ändrad.

För idrottsorganisationernas och kommunernas behov av investeringar i idrottsredskap och -anläggningar föreslås ett anslag om 70.000 euro.

46.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	3 009	2 000	2 000
Konsumtionsutgifter	-49 182	-80 000	-90 000
Överföringsutgifter	-1 240 535	-1 721 000	-1 490 000
Investeringsutgifter	-2 564 854	0	0
Summa utgifter	-3 854 571	-1 801 000	-1 580 000
Anslag netto	-3 851 562	-1 799 000	-1 578 000

Penningautomatmedel används för kulturell verksamhet och projekt inom föreningsverksamheten i enlighet med LL (1983:39) om kulturell verksamhet och landskapsregeringens kulturpolitiska program. Nyskapande, nya målgrupper, genus- och jämställdhetsperspektiven, demokrati och hållbar utveckling ska särskilt beaktas vid tilldelning av verksamhetsstöd. Stipendier till enskilda kulturutövare har också beaktats i kapitlet.

Från att tidigare ha gått in för en särskild stiftelse för Eckerö post- och tullhus har landskapsregeringen valt att undersöka för- och nackdelar med en organisation som kunde ta ett större verksamhetsansvar för flera landskapsägda sevärdheter.

Särskilda åtgärder under kapitlet är

- fortsatt uppbyggnad av kulturverksamheten vid Eckerö post- och tullhus samt
- ett projekt för läsförbättring bland barn och ungdomar. Projektet föreslås genomföras i samarbete med kommunernas skolor.

*Inkomster***36.13.55. Inkomster av kulturell verksamhet**

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	3 009	Grund	2 000	Årets	-1 985	2 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	3 009	Totalt	2 000	Totalt	-1 985	Totalt 2 000

Föreslås ett anslag om 2.000 euro för försäljning av böcker.

*Utgifter***46.13.25. Kulturell verksamhet vid Eckerö post- och tullhus (R)**

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-49 182	Grund	-80 000	Årets	-41 011	-90 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-818	Tid. års
Totalt	-49 182	Totalt	-80 000	Totalt	-41 829	Totalt -90 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 90.000 euro för verksamheten vid Eckerö post- och tullhus. I anslaget ingår kostnader för bland annat verksamhetsledning, marknadsföring, artister, fastigheten och materialanskaffningar.

46.13.30. Landskapsandel för medborgarinstituts driftkostnader (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets		Grund	-276 000	Årets	-144	
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt	-276 000	Totalt	-144	Totalt 0

Momentet utgår. Se moment 46.09.31.

46.13.50. Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-534 459	Grund	-780 000	Årets	0	-780 000
		Tb				
Tid. års	-44 520	Tid. års		Tid. års	-5 813	Tid. års
Totalt	-578 979	Totalt	-780 000	Totalt	-5 813	Totalt -780 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 780.000 euro att disponeras och fördelas av Ålands kulturdelegation för bland annat verksamhets- och projektstöd till ideella organisationer och projektgrupper samt stipendier till enskilda kulturutövare. Anslaget inkluderar även fortsatt satsning på kultur i skärgården, kultur och hälsa samt självstyrelsedagsfirande.

46.13.51. Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s. (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-300 000	Grund	-320 000	Årets	-5 000	-310 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-30 000	Tid. års	
Totalt	-300 000	Totalt	-320 000	Totalt	-35 000	Totalt	-310 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag för Stiftelsen Ålands sjöfartsmuseums verksamhet om 310.000 euro inkluderande bland annat kostnader för personal, hyror, administrationskostnader och marknadsföring.

46.13.52. Understöd för särskilda projekt (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-52 040	Grund	-90 000	Årets	-30 000	-185 000	
		Tb					
Tid. års	-49 993	Tid. års		Tid. års	-27 960	Tid. års	
Totalt	-102 033	Totalt	-90 000	Totalt	-57 960	Totalt	-185 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 185.000 euro för särskilda projekt inom bland annat film, miljöundervisning och samarbete med Gävle symfoniorkester. I anslaget ingår 28.000 euro som är avsett för tryckningen av boken om Märket.

46.13.53. Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-5 000	Grund	-175 000	Årets	-175 000	-130 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-5 000	Totalt	-175 000	Totalt	-175 000	Totalt	-130 000

Föreslås ett anslag om 130.000 euro för fortsatta investeringar och löpande underhåll för museifartyget Pommern. Det föreslagna beloppet gäller fortsatt upp- rustning inkl. planering av en torrdocka 100.000 euro samt 30.000 euro för det årliga löpande underhållet.

46.13.60. Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets		Grund	-80 000	Årets	0	-85 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-80 000	Totalt	0	Totalt	-85 000

Rubriken ändrad.

Föreslås enligt LL (2009:54) om landskapsbidrag till bildningsförbund ett anslag om 85.000 euro för Ålands bildningsförbunds och Arbetarnas bildningsförbunds på Åland verksamhet år 2014.

46.13.74. Utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	0	Grund	0	Årets	0
		Tb			
Tid. års	-2 564 854	Tid. års		Tid. års	-705 069
Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-2 564 854	Totalt	0	Totalt	-705 069
				Totalt	0

Inget anslag föreslås under momentet. Landskapsregeringen konstaterar att garantitiden för bygget pågår till april 2014. Av kvarstående anslag om ca 700.000 euro från år 2010 reserveras ca 150.000 euro för de kostnader som eventuellt uppstår under år 2014.

46.15. GRUNDSKOLEVÄSENDET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbl	Förslag 2014
Inkomster	1 636	0	0
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-12 470 166	-12 305 000	-12 100 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-12 470 166	-12 305 000	-12 100 000
Anslag netto	-12 468 530	-12 305 000	-12 100 000

I enlighet med bestämmelserna i grundskolelagen (1995:18, ändring 2007/106) för landskapet Åland ankommer ledningen av grundskolornas undervisning och övrig verksamhet på huvudmännen - kommunerna. Landskapsregeringen handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan. Landskapsregeringens långsiktiga övergripande uppgift och mål är att

- stärka och utveckla sitt tillsyns- och utvecklingsansvar, bl.a. då det gäller målsättningen att alla elever i grundskolan ska ges möjlighet till en likvärdig-allmänbildande utbildning som grund för fortsatta studier på gymnasialstadiet
- i samråd med kommunerna främja skolornas förutsättningar att nå de mål och kunskapskrav som anges i den centrala läroplanen för grundskolan, bl.a. genom att stöda fortbildningsarrangemang för skolornas ledare och lärare
- i samråd med kommunerna främja säkerhet och trygghet i lärmiljön, stävja barns och ungdomars ökade ohälsa och skapa beredskap för åtgärder som förebygger depression, stress och ångest liksom missbruk av alkohol och övriga droger samt
- i samråd med kommunerna främja kreativitet och entreprenörskap.

I anslutning till landskapsregeringens allmänna tillsyns- och utvecklingsansvar för grundskolan avser landskapsregeringen under budgetåret 2014 lägga tonvikt vid

- en fortsatt satsning på kompetenshöjande åtgärder inom ett nätbaserat lärande med bl.a. mediakompetens, trygghet på nätet, öppna lärresurser samt en strukturell samordning
- att stöda speciellt små, perifera skolor så att de med hjälp av ny teknik kan trygga elevernas undervisning i första hand i sin egen närmiljö
- att minska skillnaderna i pojkars och flickors läsning samt lyfta betydelsen av goda läsvanor och -strategier för att nå framgång både i skolan och senare i livet
- en översyn av läroplanens avsnitt om mål- och målformuleringar, timfördelning och demokratifrågor samt
- behovet av lagstiftningsförändringar.

*Inkomster***36.15.24. Inkomster från försäljning av läromedel**

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	1 636	Grund	2 000	Årets	
		Tb	-2 000		
Tid. års		Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	1 636	Totalt	0	Totalt	0

Momentet utgår. Inkomsterna från försäljningen av läromedel gottskrives moment 46.01.04.

*Utgifter***46.15.30. Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)**

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-12 470 166	Grund	-12 050 000	Årets	58 980
		Tb			-11 840 000
Tid. års		Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	-12 470 166	Totalt	-12 050 000	Totalt	58 980
				Totalt	-11 840 000

Föreslås ett anslag om 11.840.000 euro avsett för betalning av landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter.

Hösten 2013 är antalet grundskolor 22 (22) och antalet elever 2.856 (2.813).

Grundskolelever höstterminen 2013

	Totalt	Kön		Stadium	
		Flickor	Pojkar	Lågstadiet	Högstadiet
Totalt	2 856	1 363	1 493	1 867	989
Allmän undervisning	2 714	1 321	1 393	1 798	916
Anpassad specialundervisning					
Över hälften av undervisningen sker inom allmänundervisningen	60	22	38	24	36
Minst hälften av undervisningen sker inom specialundervisningen	60	14	46	34	26
Träningsundervisning	22	6	16	11	11

Enligt uppgifter i befolkningsregistret och enligt ÅSUB:s prognoser beräknas kommuninvånarna i åldersgruppen 6-15 år fortsättningsvis minska i någon mån. Enligt bestämmelserna i LL (1993:73, ändring 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet erhåller kommunerna landskapsandel för sina driftskostnader för grundskolan enligt landskapsandelsprocenterna 20 - 80. Kommunerna, förutom de i bosättningsstrukturgrupp 1, kan inte erhålla en särskild landskapsandel för anläggningsprojekt, utan landskapsandelen ska täcka såväl drifts- som anläggningskostnader.

Landskapsandelen bestäms enligt kalkylerade grunder och utgående från basbelopp per kommuninvånare i åldersgruppen 6 - 15 år. Det preliminära basbeloppet är 9.556,42 (9.556,42) euro. För en elev inom träningsundervisningen är det preliminära basbeloppet 27.232,49 (27.232,49) euro. I förslaget har beaktats att landskapsregeringen har för avsikt att till lagtinget avlämna en framställning om att inte indexjustera basbeloppen för år 2014. Se även allmänna motiveringen.

46.15.32. Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	0	Grund	0	Årets	0
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0

Under år 2014 beräknas inget grundskole- eller biblioteksprojekt vara aktuellt i kommuner som tillhör bosättningsstrukturgrupp 1, varför inget anslag föreslås.

46.15.34. Understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska inom grundskolan

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets		Grund	-255 000	Årets	-168 981
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	-255 000	Totalt	-168 981
				Totalt	-260 000

Föreslås ett anslag om 260.000 euro. Anslaget används som understöd till kommunerna för sådan extra stödundervisning i svenska för elever som flyttat till landskapet från andra länder och regioner som kommunerna anordnar i stöd av 17 § grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland.

46.17. UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-105 593	-430 000	-384 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-105 593	-430 000	-384 000
Anslag netto	-105 593	-430 000	-384 000

Utbildning efter grundskolan avser utbildningsformerna gymnasieutbildning, högskoleutbildning samt fri bildning som förmedlas i skolform. Landskapsregeringen har ett allmänt lednings-, tillsyns- och utvecklingsuppdrag över utbildning efter grundskolan. Landskapsregeringens uppdrag framgår i den utbildningsspecifika lagstiftningen, LL (2011:13) om gymnasieutbildning, LL (1998:59) om läroavtalsutbildning, LL (1999:53) om Ålands folkhögskola, LL (1995:80) om Ålands musikinstitut samt LL (2002:81) om Högskolan på Åland. Sjösäkerhetscentrets verksamhet regleras av LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum. De utbildningsspecifika målsättningarna för de olika utbildningsformerna framgår ur respektive lagstiftning.

Landskapsregeringens roll är i första hand utarbetande av målsättningar, strategier och styrdokument, regelverk för verksamheterna och system för uppföljning. Landskapsregeringens utvecklingsarbete ska systematiskt och kontinuerligt stimulera utvecklingen inom utbildning och forskning och underlätta samverkan mellan de enskilda delarna i den s.k. kunskapstriangeln (utbildning, forskning och innovation). En utbildningsdelegation tillsätts för att utarbeta ett utbildningspolitiskt program med målsättningar och strategier för kommande utbildningspolitik.

Utbildningen på gymnasienivå och i högskolan ska beakta variationer i efterfrågan både av utbildning och av yrkesutbildad arbetskraft inom olika områden. Utbildningsutbudet ska tillgodose både kvinnors och mäns behov av utbildning. Landskapsregeringen strävar efter att kunna erbjuda en studieplats för alla. En samordning av de insatser som riktas till ungdomar som hotas av utanförskap eftersträvas. Utbildningsalternativ för studerande med behov av särskilt stöd samt inom yrkesträningsundervisningen kommer under året att följas upp och utvecklas.

Ett utbildningsutbud utvecklas och samordnas för inflyttade unga och vuxna för att uppnå ett varierat utbud av utbildningar och utbildningsformer.

Ålands folkhögskolas roll i utbildningssystemet ses över i avsikt att uppnå en ökad systemeffektivitet i samarbete med andra befintliga organisationer inom utbildningssektorn. Utbildningen inom sjöfartsområdet är föremål för fortsatt utvecklingsarbete för att dels samordna resursanvändningen inom Högskolan på Åland och Ålands gymnasium och dels tydliggöra profileringen av utbildningsområdet. Samordningen möjliggörs inom ramen för ett administrativt samarbete vars utformning vidareutvecklas under året.

För utbildningen betonas särskilt följande gemensamma mål på lång och medellång sikt

- främjande av säkerhet och trygghet i lärmiljön, vilket omfattar bl.a. skolornas mobbnings-, drog- och våldsförebyggande verksamhet, elevdemokrati och jämställdhet samt kontakten mellan hemmet och skolan
- främjande av undervisningen i miljöområdet, konst- och färdighetsämnen och valfria språk
- utveckling av nätbaserade arbetssätt och metoder, digitala läroobjekt och öppna läromedel
- främjande av entreprenörskap i undervisningen
- att utveckla instrument för tillsyn, uppföljning, utvärdering, dimensionering samt kvalitetsledning av undervisningen och verksamheten samt
- att stöda samverkansformer mellan forskning, innovation och näringsliv.

Under budgetåret sätts speciellt fokus på

- att fortlöpande utveckla läroplansgrunder och läroplaner i allmänna ämnen
- utveckling av nätbaserade arbetssätt och metoder och öppna digitala lärresurser
- utveckling av arbetsplatslärande
- utvärdering, uppföljning och kvalitetsledning i undervisningen och den övriga verksamheten samt
- utveckling av ett utbildningspolitiskt program och förverkligande av utbildningsdelegationens uppdrag.

		<i>Utgifter</i>			
46.17.24.	<u>Kostnader för skolfartyg (VR)</u>				
Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-105 593	Grund	-430 000	Årets	-371 973
		Tb			-384 000
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-134 668
Totalt	-105 593	Totalt	-430 000	Totalt	-506 641
				Totalt	-384 000

Föreslås ett anslag om 384.000 euro.

Samordning av skolfartygets användning i utbildningen inom Högskolan på Åland och Ålands gymnasium sker av en samordningsgrupp. Rederiansvaret, inkluderande det operativa ansvaret för driften samt reparationer och underhåll, ligger vid trafikavdelningen.

Driftkostnaderna respektive kostnader för reparation och underhåll som förädlas av skolfartyget belastar i första hand moment 48.21.20 Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR) respektive 48.21.21 Reparation och underhåll av färjor (VR). Utgående från överenskommelser om driften samt reparationer och underhåll och därav följande redovisning över kostnaderna gottskrives sedan momenten under trafikavdelningen genom interna överföringar som belastar detta moment.

Med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning föreslås att inkomsterna från externa användare kan gottskrivas momentet.

46.19. VUXENUTBILDNING

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	215 072	0	0
Konsumtionsutgifter	-769 022	-550 000	0
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-769 022	-550 000	0
Anslag netto	-553 950	-550 000	0

Vuxenutbildningens tvärsektoriella karaktär, mångfald och komplexitet gör det nödvändigt med en integrerad utbildningsstrategi som omfattar alla intressenter, arbetsmarknadsparter och organisationer, på såväl lokal som regional nivå. Utbildning syftar inte enbart till en yrkeskarriär utan har även ett bildningsperspektiv samt bidrar till personlig utveckling och social kompetens. Olika utbildningsnivåer och områden utgör i praktiken viktiga instrument för upprätthållandet av samhällets utveckling. EU:s definition av vuxenutbildning är användbar för att beskriva områdets omfattning: "Vuxenutbildning är alla former av lärande som vuxna ägnar sig åt efter avslutad utbildning".

Den tekniska utvecklingen påverkar såväl arbetsliv som privatliv samtidigt som den ökande valfriheten ställer krav på förmågan att inhämta och kritiskt granska information. Samhället förutsätter med andra ord aktiva och kunniga medborgare, som kan tillvarata sina fri- och rättigheter. Ett särskilt utvecklingsområde är att skapa utbildningsmöjligheter för inflyttade och utveckla utbildningsformer som motsvarar behoven.

Utgifter

46.19.06. Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-285 201	Grund	-500 000
		Tb	
Tid. års	-270 779	Tid. års	0
Totalt	-555 980	Totalt	-500 000
		Årets	-297 913
		Tid. års	0
		Totalt	-297 913
		Totalt	0

Föreslås ett nettoanslag avseende dels köp av utbildningstjänster enligt avtal och dels särskilda utbildningsinsatser enligt följande

- lokal utbildning i svenska för inflyttade (SFI), enligt avtal med Medborgarin-

- stitutet, ca 350.000 euro samt
- köp av enskilda studieplatser inom yrkesinriktad utbildning enligt avtal samt utbildningsinsatser för att möta akuta behov föranledda av konjunkturläget, ca 200.000 euro.

Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 34/2013-2014 första klämman föreslås att sista stycket i motiveringen under momentet utgår och att anslaget under momentet höjs med 550.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

46.19.23.

Integration och mångkulturellt befrämjande (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014		
Årets	Grund	-50 000	Årets	-49 611	0
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års	Tid. års	
Totalt	0	Totalt -50 000	Totalt	-49 611	Totalt 0

Föreslås ett nettoanslag för kostnader som uppkommer i samband med insatser för att befrämja kulturell förståelse och integration av nya medborgare.

Anslaget är tänkt att användas dels för köp av utbildningstjänster enligt avtal med Medborgarinstitutet dels för särskilda utbildningsinsatser enligt följande

- språkcoaching på arbetsplatser för inflyttade personer, i samarbete med arbetsgivare på Åland, enligt avtal, ca 55.000 euro
- undervisning i svenska för inflyttade analfabeter och personer med annat alfabet enligt avtal med Medborgarinstitutet, ca 25.000 euro
- samt utbildningsinsatser för att stöda inflyttade personer utanför arbetslivet och utan arbetsmarknadsstöd

Anslaget kan även användas för information och seminarier om integration.

Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om sammanlagt 100.000 euro för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 34/2013-2014 tredje klämman föreslås att sista stycket i motiveringen till momentet utgår och att det under momentet anslås 100.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

46.20. EUROPEISKA UNIONEN – SOCIALFONDEN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	19 000	0
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-703 966	-38 000	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-703 966	-38 000	0
Anslag netto	-703 966	-19 000	0

För det nya EU-delfinansierade programmet för perioden 2014 – 2020, se kapitel 47.04.

Inkomster

36.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014				
Årets	Grund	19 000	Årets	19 000	0		
	Tb						
Tid. års	Tid. års		Tid. års	222 116	Tid. års		
Totalt	0	Totalt	19 000	Totalt	241 116	Totalt	0

Med beaktande av att programmet formellt slutar 31 december 2013 och samtliga inkomster för hela programmet redan budgeterats klart, föreslås ingen inkomst under år 2014.

Utgifter

46.20.41. Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014				
Årets	0	Grund	-19 000	Årets	-23 743	0	
		Tb					
Tid. års	-339 433	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-339 433	Totalt	-19 000	Totalt	-23 743	Totalt	0

Med beaktande av att programmet formellt slutar 31 december 2013 och samtliga kostnader för hela programmet redan budgeterats klart, föreslås inget anslag för år 2014.

46.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014				
Årets	-314 502	Grund	-19 000	Årets	-22 532	0	
		Tb					
Tid. års	-50 031	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-364 533	Totalt	-19 000	Totalt	-22 532	Totalt	0

Med beaktande av att programmet formellt slutar 31 december 2013 och samtliga kostnader för hela programmet redan budgeterats klart, föreslås inget anslag för år 2014.

46.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	88 505	85 000	100 000
Konsumtionsutgifter	-1 102 404	-976 000	-936 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 102 404	-976 000	-936 000
Anslag netto	-1 013 899	-891 000	-836 000

Ålands folkhögskola bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1999:53) om Ålands folkhögskola och därutöver har skolans övergripande mål formulerats i ett reglemente fastställt av landskapsregeringen.

Verksamhetens syfte är att

- erbjuda en miljö för allsidigt lärande såväl intellektuellt, emotionellt som socialt
- göra det möjligt för studerande att påverka sin egen livssituation och skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen
- främja de studerandes studieintresse och eget skapande samt att öka deras delaktighet i kulturlivet
- ge de studerande insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen, historien och kulturen samt att främja internationell förståelse och fredsvilja samt
- ge de studerande kunskaper och erfarenheter som stärker dem inför kommande fortsatta studier för examina och yrken.

De långsiktiga målsättningarna är att

- de långsiktiga målen och de allmänna målen för budgetåret anges i detalj i skolans styrdokument och planer
- höja statusen på skolan genom att bygga upp ett kurs- och utbildningsutbud som är attraktivt och skapa en modern undervisningsmiljö som attraherar kunder
- anställa en IT-ansvarig genom Ålands gymnasium som är ansvarig för Ålands folkhögskolas kontinuerliga utveckling och kompetenshöjning inom området samt
- utreda framtida användning av skolans internat och övriga anläggningar.

Målsättningarna för budgetåret är att

- anställa speciallärare/allmän ämneslärare
- samarbeta med Ålands gymnasium gällande IT-handledning
- naturfotolinjen börjar samarbeta med andra liknande utbildningar i Norden
- hantverksutbildningen blir en ettårig utbildning med möjlighet till ett andra år
- undervisningen för NYA linjen fortsätter att utvecklas mot mera projekt- och problemorienterat lärande i syfte att uppnå ämnesintegration inom fler undervisningsområden samt
- erbjuda valbara kurser till studerande vid Ålands gymnasium.

Skolan ger i överensstämmelse med sin folkbildningstradition allmänbildande undervisning enligt principen om livslångt lärande. Skolan har två specialiserade linjer, naturfoto (1 årig) och hantverk (2 årig) och en allmän linje, NYA linjen (1 årig). Integrationsundervisning kan ingå om det finns tillräcklig efterfrågan och resurser. Den ges till ungdomar som har gått ut grundskolan eller motsvarande men inte har språkliga förutsättningar att klara av studier inom den grundläggande yrkesutbildningen.

Skolans vinterkurs omfattar 170 arbetsdagar som motsvarar 34 arbetsveckor. Studieresor ingår som en del av och kompletterar den ordinarie undervisningen och ger de studerande möjlighet att få en bred och balanserad världsbild.

Skolan har två internat, totalt 55 studerande kan erbjudas plats. Under år 2014 kommer bara ett internat att hållas öppet för studerande. Det andra ska användas för uthyrning till externa kursarrangörer såväl under sommaren som under vintern. Det är ett av många steg för att kunna uppnå de spårkrav skolan har att förhålla sig till men också för att bringa in inkomster.

Budgetåret 2014 beräknas antalet inskrivna studerande uppgå till totalt ca 60 studerande på vårterminen och ca 68 studerande på höstterminen fördelade enligt följande

Utbildningsprogram	Antal studerande		Utbildningsplatser Ht 2014
	2012/2013 Totalt	2013/2014 Kvinnor/Män	
<u>Allmänna linjen</u>			
NYA linjen	30	18/12	48
Totalt	30	40	48
<u>Speciallinjer</u>			
Naturfoto	6	3/3	8
Hantverk åk 1	6	5/1	12
Hantverk åk 2	5	5/0	6
Totalt	17	20	20
Studerande sammanlagt	47	60	68

Studerande med annat modersmål än svenska har ingått i skolans samtliga linjer.

Inkomster

36.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	88 505	Grund	85 000	Årets	40 177	100 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	88 505	Totalt	85 000	Totalt	40 177	Totalt 100 000

Under momentet föreslås en inkomst om 100.000 euro. Inkomsterna härrör i huvudsak från kurs- och internatsavgifter samt kosthållet. Ca 67.500 euro beräknas för vinterkurs och övrig fortlöpande verksamhet samt 32.500 euro för sommar- och kortkursverksamheten.

Utgifter

46.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-961 512	Grund	-976 000	Årets	-381 010	-936 000
		Tb	0			
Tid. års	-140 892	Tid. års		Tid. års	20 902	Tid. års
Totalt	-1 102 404	Totalt	-976 000	Totalt	-360 108	Totalt -936 000

För verksamheten vid Ålands folkhögskola föreslås ett anslag om 936.000 euro.

Anslaget avser kostnader för skolans personal, drift och underhåll.

46.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	84 278	82 000	100 000
Konsumtionsutgifter	-1 002 010	-920 000	-936 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 002 010	-920 000	-936 000
Anslag netto	-917 732	-838 000	-836 000

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1995:80, ändrad 1997/53) om Ålands musikinstitut samt reglemente och läroplan fastställda av landskapsregeringen.

Intresset för att studera vid Ålands musikinstitut är mycket stort och inträdesprovet våren 2012 lockade 128 stycken, varav 84 till musik (48 flickor, 36 pojkar) och 44 till dans (38 flickor, 6 pojkar).

Antalet sökande till läsåret 2013 - 2014 är 99 stycken, varav 74 till musik (35 flickor, 39 pojkar) och 25 till dans (24 flickor, 1 pojke).

Elevantalet för läsåret 2013 - 2014 är planerat till 290 fördelat enligt följande; musikskola och institut 188 elever och dans 102 elever. Musikeleverna fördelar sig mellan 17 instrumentlinjer och danseleverna studerar klassisk balett eller modern dans.

Utbildningsprogram	Antal studerande			
	Läsåret		Nybörjare	
	2013/2014		Ht 2013	
	Totalt	Kvinnor/Män	Totalt	Kvinnor/Män
Dans	102	94/8	25	24/1
Musik	188	115/73	74	35/39
Totala antalet studerande	290	209/81	99	59/40

Gällande en eventuell tillbyggnad av Ålands musikinstitut se även moment 43.40.75.

Inkomster

36.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	84 278	Grund	82 000	Årets	40 967	100 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	84 278	Totalt	82 000	Totalt	40 967	Totalt 100 000

Föreslås en inkomst om 100.000 euro.

Elever i Ålands musikinstitut erlägger terminsavgifter enligt följande

Terminsavgifter för musikskola, -institut och dansskola	180 euro
Syskonrabatt	50 euro

Avgift för biämne	120 euro
Avgift för ensembleverksamhet (externa elever)	70 euro
Maxavgift per familj och termin	500 euro

Utgifter

46.34.20.	<u>Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)</u>						
Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014			
Årets	-941 478	Grund	-920 000	Årets	-208 459	-936 000	
		Tb					
Tid. års	-60 533	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-1 002 010	Totalt	-920 000	Totalt	-208 459	Totalt	-936 000

Föreslås ett anslag om 936.000 euro för verksamheten.

I anslaget har beräknats medel för inköp av spetskompetens för bl.a. elever som kommit långt i sin utveckling så att de får arbeta med specialister på respektive instrument. Ålands musikinstitut har lärare som undervisar i flera olika instrument.

Finlands musikleäroinrättingars förbund planerar sin årskonferens i Mariehamn den 23 - 25 april 2014. Ålands musikinstitut står som värd för konferensen. Kostnaderna för själva konferensen är uppskattade till 5.000 euro inkluderande hyror och övriga utgifter.

46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-19 306	-78 000	-60 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-19 306	-78 000	-60 000
Anslag netto	-19 306	-78 000	-60 000

Ålands sjösäkerhetscentrum verkar i enlighet med LL om Ålands sjösäkerhetscentrum (2003:17). Ålands sjösäkerhetscentrum (ÅSC) bildar en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av kurser som sjöfartsnäringen, sjöskolorna och övriga aktörer behöver. Internationella konventioner såsom STCW, tillsammans med Trafiksäkerhetsverket i Finland och Transportstyrelsen i Sveriges bestämmelser, anger riktlinjer som ska följas. ÅSC ska arbeta lyhört mot sjöfartsnäringen och kunna leverera aktuella säkerhetsutbildningar.

De långsiktiga målsättningarna för Ålands sjösäkerhetscentrum är att

- erbjuda kursverksamhet inom sjösäkerhetsområdet i enlighet med internationella och nationella krav
- varsebli nya bestämmelser och utbildningskrav som kan komma
- finna nya kundgrupper inom närregionen
- fortsätta en effektiv marknadsföring av centret samt
- garantera en hög säkerhetsnivå vid samtliga kurser.

Målsättningar för år 2014 är att

- utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att marknadsföra dessa
- leverera aktuella säkerhetsutbildningar anpassade för närregionen
- integrera flera kurser godkända av myndigheterna till kursutbudet
- hålla cirka 140 kurser under året av varierande längd samt
- bibehålla positionen som marknadsledare.

Utredningsgrupper med avsikt att förändra nuvarande bolagsform avlöser varandra och långsiktighet i ÅSC verksamhet saknas för närvarande. Arbetet med att optimera sjöfartsutbildningen och samordna resurserna syftar till att ge också Ålands sjösäkerhetscentrum en tydlig roll i den framtida sjöfartsutbildningen med klara målsättningar och ytterligare bättre möjligheter att utvecklas i enlighet med näringsens behov.

Utgifter

46.41.20. Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
-19 306	-78 000	94 574	-60 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
		0	
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-19 306	-78 000	94 574	-60 000

För verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum föreslås ett nettoanslag om 60.000 euro. Utgifterna beräknas uppgå till ca 642.000 euro och inkomsterna från verksamheten beräknas uppgå till 582.000 euro. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att inkomsten kan gottskrivas momentet.

I anslaget har inte beaktats ett investeringsbehov i förnyad utrustning och i utrymmen. Utrymmen är oändamålsenliga och inte anpassade efter dagens verksamhet och utrustningen är sliten och föråldrad. Investeringsbehovet i utrustning uppgår till ca 100.000 euro årligen under en femårsperiod från och med år 2015.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår inköp av brandkurser från Mariehamns räddningsverk för totalt 178.000 euro. Värme, el och vatten är beräknade att kosta 50.000 euro under året.

46.45. ÅLANDS GYMNASIUM

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	444 577	400 000	300 000
Konsumtionsutgifter	-17 524 778	-16 780 000	-17 111 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-17 524 778	-16 780 000	-17 111 000
Anslag netto	-17 080 202	-16 380 000	-16 811 000

Ålands gymnasium är under budgetåret 2014 inne på sitt tredje verksamhetsår. Arbetet med att skapa en fungerande schemaläggning för båda skolor är i stort måluppfyllt, men under år 2014 krävs ännu ett fortsatt arbete vid Ålands yrkesgymnasium för att utforma studieplaner för de olika läsåren och enhetliga upplägg för examen och examensdelar.

Budgeten för år 2014 präglas av den ekonomiska situationen och är uppgjord

med strama ramar för såväl löne- som andra verksamhetskostnader. Den restriktiva ekonomin till trots föreslås utvecklande av verksamheten med satsning på en VVS-utbildning, en logistikutbildning med inriktning yrkeschaufför och ett något förändrat upplägg för frisörutbildningen från och med läsåret 2013 – 2014.

En problematik i vårt samhälle är den ökande andelen ungdomar som lider av utanförskap, lindrig depression och i förlängningen utvecklad depression. Det vore en stor samhällsekonomisk vinst att i ett tidigt skede se problemen och hitta en åtgärdsplan innan problemen vuxit sig alltför stora och därmed är mycket svårare att åtgärda. Lärare som fått utbildning enligt modellen ”Att ta upp oron” kommer under budgetåret att internutbilda framför allt grupphandledare för att ge redskap och manual för flera lärare att hantera problematiken. Medel för detta har reserverats i budgeten för år 2014.

Skolorna i Ålands gymnasium ska under budgetåret arbeta med att sammanställa en jämställdhetsplan och ett kontinuerligt arbete för att implementera jämställdhetstänkandet och förverkliga landskapets jämställdhetspolicy såväl bland studerande som lärare och personal kommer att fortgå under budgetåret.

Budgetförslaget är uppgjort så att Ålands gymnasium hösten 2014 erbjuder 160 nya studieplatser vid Ålands lyceum och 176 studieplatser vid Ålands yrkesgymnasiums grundläggande yrkesutbildning samt därtill 11-16 platser på program med yrkesinriktad specialundervisning och 4 platser på yrkesträningsprogrammet. Behovet av yrkesinriktad specialundervisning har ökat under senare år och därför föreslås att medel reserveras för att utöka antalet studieplatser för studerande med särskilda behov.

I förslaget till budget har rådande konjunkturläge och de prognoser som aviserar ökad arbetslöshet i det åländska samhället beaktats så att budgetmedel har reserverats för olika kurser i samarbete med Ålands arbetsmarknads- och studierovmyndighet samt medel för kurser med flexibel start. För vuxenutbildning finns medel för olika former av kursverksamhet, läroavtal och även utbildning för vuxna. Hotell- och restaurangbranschen har ett stort säsongsbehov av bl.a. servitörer och i budgetförslaget finns upptaget medel för en 1-årig utbildning av servitörer.

Digitaliseringen utgör en integrerad del av dagens arbets- och samhällsliv. Det är därför av yttersta vikt att skola och utbildning ger de kunskaper och färdigheter som är ett måste för att verka i samhället. Denna fortgående, för att inte säga rusande, utveckling ställer stora krav på resurser, dels i form av hårdvara, men också i form av mjukvara såsom fortbildning för lärare och annan personal. Från och med år 2016 kommer datorer att användas vid studentskrivningarna och detta leder till att Ålands lyceum måste förbereda för denna nyordning. Att datorer ska användas i studentskrivningarna är bara en liten del av det digitala utvecklingsbehov som finns vid båda skolor och som kontinuerligt måste genomsyra verksamheten, men som måste ske utan större insatser av utomstående konsulter.

Verksamhetens långsiktiga mål är att

- skapa Nordens bästa utbildning i Nordens bästa skolor och att ge åländska ungdomar en kvalitativt hög utbildning för såväl vidareutbildning och yrkesliv
- ha sådana resurser för studerandevård och studiehandledning som stöder ungdomarnas välbefinnande
- ständigt utveckla pedagogiska modeller för att motsvara samhällets krav på kunskaper och färdigheter, detta gäller såväl IKT-stöd i undervisning som andra didaktiska modeller
- befästa en grundsyn som främjar hållbar utveckling, vilket omfattar omsorg

- om medmänniskor, natur och naturresurser och därmed skapa en handlingsberedskap som utgår från att resurserna är ändliga
- främja jämställdhet, vilket innefattar respektfullt uppträdande mot andra och insikt om att alla människor har lika värde
 - uppmuntra ungdomars kreativitet och entreprenörskap och skapa förutsättningar för att ungdomarna ska se sig själva som entreprenörer och företagare samt
 - lärare och övrig personal i sitt uppträdande är förebilder för studerande i fråga om socialt umgänge, tolerans och respektfullhet, ämneskunskap och yrkesskicklighet.

Målsättningarna för budgetåret är att

- erbjuda utökat antal studieplatser på den yrkesinriktade specialundervisningen
- erbjuda nya ungdomsutbildningar inom VVS och logistik (yrkesförare)
- revidera frisörutbildningens upplägg
- fortsätta kvalitetsledningssystemet
- tillsammans med Högskolan på Åland medverka till en samordning av sjöfartsutbildningen och utveckla nya läroplaner för sjöfartsprogrammet
- utarbeta en jämställdhetsplan
- med hjälp av mentorskap och värdeordsarbete utveckla vi-känslan
- fortsättningsvis utveckla kontakterna till arbetslivet och
- intensivifiera samarbetet med branscher och myndigheter kring gemensamma frågor.

Antalet studerande under tre år

Skola/profil/utbildningsprogram	Totalt	Antal helårsstuderande		
		År 2012	År 2013	År 2014
		Kvinnor/Män	Totalt	Totalt
Ålands lyceum				
Första läsåret	154	91,5/62,5	152	160
Andra läsåret	149,5	88/61,5	152,5	150
Tredje läsåret	135	82/53	147	150
Fjärde läsåret	17	9/8	19,5	20
Kompletterande studier	1	0/1	3	3
HUTH	79*	34,5/44,5	74	80
Studerande totalt	535,5	305/230,5	548	563

*åk 1, vt-12, åk 1-2 ht 2012

HUTH-studerande ingår även i profilernas studerandeantal

Ålands yrkesgymnasium

Ekonomi & Media

Företagsekonomi, ungdom	82,5	33,5/49	69,5	65
Företagsekonomi, vuxen	41,5	36,5/5	28	5
Media och kommunikation	32,5	19/13,5	28	20,5
Studerande totalt	156,5	89/67,5	125,5	90,5

Hotell & Restaurang

Servitör och kock åk 1 - 3

Totalt	98	61/37	100	98,5
Vuxenutbildning				
- Servitör	16	12/4	10	10
- Hotell- och konferens	20	18/2	10	10
- Servitör-integration			9	
- Dietkock				14

Skola/profil/utbildningsprogram	Antal helårsstuderande			
	Totalt	År 2012 Kvinnor/Män	År 2013 Totalt	År 2014 Totalt
- Barmästare				
- Sommelier				
- Bageri/konditori				
Studerande totalt	134	91/43	129	132,5
<i>Livsstil & Hälsa</i>				
Frisör	8	7/1	8	12
Närvårdare, ungdom	60	53/7	60	60
Närvårdare, vuxen	57	49/8	48	55
Kompletteringsutbildning				
- Närvårdare	4	3/1	4	4
- Närvårdare, annat modersmål		-	-	14
- Läroavtal	2	2/0	14	28
Sociokant	53,5	44/9,5	51	44
Yrkesträning	9	5/4	16	19
Yrkesinr. spec.undervisning, inr.café	5	3/2	5	6
Yrkesinr. spec.undervisning, inr.teknik			3	
Studerande totalt	198,5	166/32,5	209	242
<i>Sjöfart</i>				
Sjöfart (inriktning väljs åk 2)				
- Inr. Däck och maskin				
- Inr. Fartygselektriker				
- Inr. Vaktmaskinmästare				
- Inr. Vaktstyrman				
Studerande totalt	123	4/119	124	135
<i>Teknik</i>				
Byggteknik	36,5	3/33,5	31,5	28
El- och datateknik	64,5	1,5/63	67	56
Fordonsteknik	39,5	1,5/38	39,5	42
Verkstadsteknik	32	0/32	25	14
VVS				14
Studerande totalt	172,5	6/166,5	163	154
Ålands yrkesgymnasium, totalt	784,5	356/428,5	750,5	754
Ålands gymnasium totalt	1.320	661/659	1.298,5	1.317

36.45.20. Ålands gymnasium - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014			
Årets	444 577	Grund	400 000	Årets	128 027	300 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	444 577	Totalt	400 000	Totalt	128 027	Totalt	300 000

Föreslås inkomster om 300.000 euro. Inkomsterna kommer huvudsakligen från uthyrning och en viss rörelseverksamhet. Inkomsterna har i jämförelse med fjolårets budget minskats med 100.000 euro till föreslagna 300.000 euro eftersom det föreslås en gottskrivning av inkomster från 36.45.20 till 46.45.20.

46.45.20. Ålands gymnasium - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -17 087 667	Grund -16 780 000	Årets -4 090 402	-17 111 000
	Tb 0		
Tid. års -437 111	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt -17 524 778	Totalt -16 780 000	Totalt -4 090 402	Totalt -17 111 000

För verksamheten vid Ålands gymnasium föreslås ett nettoanslag om 17.111.000 euro.

I anslaget ingår fortsättningsvis kostnader, 130.000 euro, för hyresavtal med internat främst för studerande på sjöfartsprogrammet, hotell- och restaurangprogrammet och studerande med hemort i skärgården.

I utbildningstjänster ingår 200.000 euro för handledning vid praktik för närvarandarstuderande och 175.000 euro för handledning vid praktik för sjöfartsstuderande.

För studerandes busskort reserveras 350.000 euro.

Föreslås att verksamheten vid vuxenutbildningsavdelningens utbildnings- och kursverksamhet, serviceverkstaden vid fordons- och transportprogrammet samt övningsrestaurang Hjorten sker enligt "nettobudgeteringsprincipen" så att inkomsterna för dessa verksamheter kan gottskrivas momentet (finansförvaltningslagen 2012:69, 6 §).

I anslaget för maskiner och inventarier ingår uppgradering av IT-utrustning och bland större nyanskaffningar kan nämnas uppgradering av maskinparken på sjöfartsprogrammet och verkstads- och produktionsprogrammet.

46.55. HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	0	0
Konsumtionsutgifter	-4 713 898	-5 100 000	-5 131 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	0	-100 000	-100 000
Summa utgifter	-4 713 898	-5 200 000	-5 231 000
Anslag netto	-4 713 898	-5 200 000	-5 231 000

Högskolan på Åland har till uppgift att erbjuda högskoleutbildning som vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet. Vid högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov. Högskolan ska informera om sin verksamhet samt samverka med arbetslivet och det omgivande samhället och högskolan ska säkra en likvärdig verksamhet för såväl kvinnor som män. I verksamheten ska det finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vetenskapens trovärdighet, fri forskning och god forskningssed ska värnas, LL (2002:81) om Högskolan på Åland.

Högskolan på Åland ska vara en motor för samhällsutvecklingen och den ekonomiska tillväxten på Åland. Genom att höja kvaliteten och kvantiteten på arbetskraft och kunskap, bidrar Högskolan på Åland till att stärka existerande industri- och tjänstekluster och skapa nya i vilka innovationer i form av nya produkter, tjänster och affärsmodeller uppkommer. Högskolans verksamhet bidrar till att skapa nya jobb och öka inflyttningen till Åland (Utbildningsavtal mellan Hög-

skolan på Åland och Ålands landskapsregering 2013 - 2015).

Högskoleverksamhetens målsättning, verksamhetsstruktur och kvalitativa och kvantitativa mål ska uttryckas i ett utbildningsavtal mellan landskapsregeringen och Högskolan på Åland.

För år 2014 gäller följande som de viktigaste målen:

Examensinriktad utbildning

Målsättningen för nybörjarplatser och examination 2013 - 2015 samt data för år 2012 framgår av tabellen nedan

Utbildningsprogram	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	Nybörjarplatser			Examination		
Elektroteknik	24	0	24	8	3	8
Företagsekonomi	24	24	24	8	11	15
Hospitality Management	24	24	24	14	10	12
Informationsteknik	24	24	24	0	9	10
Maskinteknik	24	24	24	9	15	16
Sjöfart	24	24	24	6	16	16
Vård	24	24	0	17	17	0
Totalt	168	144	144	62	81	77

Sammanlagt 576 kvinnliga och manliga studerande har avlagt yrkeshögskoleexamen på Åland till och med vårterminen år 2013.

Öppen högskoleverksamhet

- förverkliga minst 150 studiepoäng av universitets- eller yrkeshögskolekurser med minst 10 deltagare per kurs (minst 8 deltagare på fortsättningskurser) samt
- ordna minst 5 öppna föreläsningar eller seminarier.

Målet för Öppna högskolans övriga verksamhet (främst fortbildningskurser) är självfinansiering.

Öppna högskolan ordnade 35 universitets- eller yrkeshögskolekurser samt 6 seminarier eller öppna föreläsningar år 2012. År 2011 var motsvarande siffror 44 respektive 4.

Tillämpad forskning och utveckling

Högskolan på Åland följer landskapsregeringens forskningspolitiska program för 2011 - 2014.

Kvantitativa mål

- minst 4 examensarbeten som ingår i forskningsprojekt, per år
- löneanslag för lärarnas forskning minst 3 % av högskolans totala budget
- volymen på extern forskningsfinansiering, minst 3 % av högskolans totala budget
- minst ett kontinuerligt pågående projekt med extern finansiering (ej EU:s strukturfonder) samt
- minst 5 publicerade artiklar i vetenskapliga tidskrifter med sakkunnigförfarande, per år.

Ytterligare fortsätter arbetet med Högskolans profilprojekt som går ut på att segla över Atlanten med en självstyrd, autonom segelrobot.

Utgifter

46.55.20. Högskolan på Åland -verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-4 364 843	Grund	-5 100 000	Årets	-5 100 000	-5 131 000
		Tb	0			
Tid. års	-349 055	Tid. års		Tid. års	-710 156	Tid. års
Totalt	-4 713 898	Totalt	-5 100 000	Totalt	-5 810 156	Totalt
						-5 131 000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 5.131.000 euro.

I anslaget ingår 130.000 euro som är avsett för att stärka för Åland strategiska områden inom högskolans undervisning och forskning. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster

Budgeten är baserad på högskolans uppdrag inom utbildning, forskning och utveckling och samverkan med det omgivande samhället. Anslaget samt intäkterna från högskolans verksamhet avses användas för den verksamhet som beskrivs i det gällande utbildningsavtalet. Föreslås att momentet gottskrives med nämnda inkomster.

I målen för verksamheten ingår att Högskolan åtar sig uppdrag som är externt beställda och finansierade vilket föranleder ett behov av anslag för att förskotta utgifter, eftersom inkomsterna, framför allt då det gäller ESF-delfinansierade projekt och Interreg-delfinansierade projekt i regel kommer in långt senare än motsvarande utgifter utbetalas.

I enlighet med utbildningsavtalet 2013 - 2015 leder Högskolan på Åland integrationen och marknadsföringen av hela sjöfartsutbildningen på Åland och under år 2014 prioriteras därför detta arbete.

Vidare ligger fokus under år 2014 på att klara de inbesparingar som de nya budgetramarna innebär. Inom högskolan sker en kontinuerlig genomsyn av verksamheten och arbetsuppgifter i ett försök att effektivisera arbetet som utförs. Arbetsuppgifter fördelas på ett sätt som gynnar verksamheten och innan lediga tjänster utannonseras kommer dessa att behövsprövas. Enligt styrelsens beslut kommer även varje tjänst som blir ledig med anledning av att tjänsteinnehavaren går i pension att behövsprövas innan den på nytt kan tillsättas.

Ytterligare fortsätter arbetet med att förbättra genomströmningen i den examensgivande utbildningen, vilket föranledde indelningen av Högskolan på Åland i två fakulteter år 2013. Detta ska bland annat ske genom att bibehålla den för år 2012 höjda nivån på fortbildningsanslag för lärarna samt genom ytterligare pedagogiska insatser vad beträffar till exempel examensarbeten.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 31/2013-2014 femtonde klämman föreslås att meningarna "Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster." i första stycket i motiveringen till moment 46.55.20. "Högskolan på Åland – verksamhetsutgifter (VR)" stryks. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

46.55.70. Investeringar till maskinlaboratoriet (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	-270 000	Årets	-44 917	-100 000
	Tb	170 000			
Tid. års	Tid. års		Tid. års	-220 000	Tid. års
Totalt	0	Totalt -100 000	Totalt	-264 917	Totalt -100 000

Föreslås ett ytterligare delanslag om 100.000 euro för att möjliggöra renovering och nyanskaffning av laboratorieutrustning till Högskolan på Ålands och Ålands gymnasiums gemensamma maskinlaboratorium i f.d. Ålands Sjömansskolas lokaler.

Anslaget är en delsatsning för att successivt modernisera maskinlaboratoriet så att dess utrustning motsvarar ställda miljökrav och utbildningsmässiga krav i STCW-konventionen.

Anslaget för år 2014 avser inköp av bogpropeller och installation av densamma, utbyte av korroderade rör och plåtar, uppgradering av kylanläggning och övervakning av densamma samt för installations- och kringkostnader.

46.60. MUSEIBYRÅN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	215 766	246 000	240 000
Konsumtionsutgifter	-2 816 665	-2 750 000	-790 000
Överföringsutgifter	-35 000	0	0
Investeringsutgifter	-7 315	-220 000	-20 000
Lån o övr. finansinv.	0	0	0
Summa utgifter	-2 858 979	-2 970 000	-810 000
Anslag netto	-2 643 213	-2 724 000	-570 000

Museiyråns uppdrag är att med stöd i gällande lagstiftning, vara landskapets kunskapscentrum för kulturhistoria, kulturmiljö- och byggnadsvård samt konst. Museiyråns uppgifter fokuserar på bevarande, kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling om det åländska kulturarvet och dess kulturmiljöer. Verksamheterna omfattar myndighetsarbete, registerföring, kulturminnesvård, utställningsverksamhet och museipedagogiskt arbete, byggnadsvård, kulturmiljövård, undersökningar och dokumentation, insamling och katalogisering, digitalisering samt konservering och vård av föremål.

Mål för år 2014

Det kan konstateras att förväntningarna på museiyrån är stora parallellt med att det ekonomiska utrymmet krymper, vilket ställer krav på att organisera verksamheten på ett hållbart, resurseffektivt och rättssäkert sätt.

Arbetet med basutställningen fortskrider för att stå klart år 2015. Framtagande av faktaunderlag för att beskriva historiska förlopp och belysa dagsaktuella frågor genom det historiska materialet kommer att stå i fokus. Utställningsutrymmena ska genomgå en renovering, där även ventilationen åtgärdas för att förbättra klimatet för föremålen i utställningarna. I förberedelserna inför nyöppningen år 2015 pågår också påbörjandet av ett strategidokument för det pedagogiska arbetet.

Museiyrån förvaltar ca 5.000 textilier och textilmagasinet i Mariehamn konstateras nu vara fullt. Det textila utrymmet på Ribacka förtätas för att möjliggöra ett fortsatt föremålsinflöde i enlighet med antagen insamlingspolicy.

Skärgårdshemmanet Hermas är i behov av större konserveringsåtgärder, främst textilier. Insatser för att minimera kontinuerliga skadeangrepp prioriteras. En strategi för att förvalta den unika museimiljön med avseende på bevarande, vård och bemanning ska fastställas.

Enligt såväl funktionshinderspolitiken som turiststrategin planerar och projekterar museibyrån för tillgänglighetsanpassningar vid sina sevärdheter för att bredda målgruppen.

Tyngdpunkterna inom byggnadsvården är målning och förnyande av tak. I samband med samhällsplanering och exploatering ökar behovet av museibyråns tjänster i form av framtagande av faktaunderlag genom olika kulturmiljöinventeringar och arkeologiska undersökningar.

I enlighet med den digitala agendan kommer museibyrån att tillgängliggöra delar av fornminnesregistret digitalt.

Inkomster

36.60.20. Museibyrån - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	215 589	Grund	240 000	Årets	51 904	240 000
		Tb	6 000			
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	215 589	Totalt	246 000	Totalt	51 904	Totalt 240 000

Föreslås ett anslag om 240.000 euro för biljettintäkter vid de landskapsägda museerna, hyror och arrenden, uppdragsverksamhet, avgiftsbelagda tjänster samt försäljning av informations- och souvenirprodukter. Momentet kan också gottskrivas med inkomster från försäljningen av boken om Märket.

Ålands museum och Ålands konstmuseum är under år 2014 stängt i samband med förnyelse av basutställningen, varvid biljettinkomst från dessa och viss inkomst från försäljning i museibutikerna uteblir.

Utgifter

46.60.20. Museibyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-2 769 289	Grund	-2 750 000	Årets	-846 675	-725 000
		Tb	0			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-360	Tid. års
Totalt	-2 769 289	Totalt	-2 750 000	Totalt	-847 035	Totalt -725 000

Föreslås ett anslag om 725.000 euro för museibyråns verksamhetsutgifter. Personalkostnaderna har överförts till moment 46.01.01.

I anslaget ingår anslag för renovering, skötsel och underhåll av fastigheter (byggnader, fornminnesområden och ruiner) samt vägar. Fastighetskostnaderna inkluderar byggnadsmaterial- och tjänster, installationer, drift och städning. Under år 2014 planeras takarbeten/målningar på ett flertal byggnader, bl.a. Kastelholms slotts kuretorn, Ålands skolmuseum, Telegrafan och Kökar klosterkällare.

Här ingår även anslag för inköp och service av fordon. Byte av ett av fordonen,

en lätt lastbil från år 1989, föreslås under året.

Därtill ingår analys-, expert- och utredningstjänster inom verksamhetsområdet samt vård av museiföremål och samlingar, bl.a. genom konserveringsåtgärder. Här ingår även framtagning av informationsmaterial samt utställningskostnader för bemannade sevärdheter och museer.

Föreslås även att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för att täcka kostnaderna för tryckning av boken om Märket. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivas med dessa inkomster. Inkomsterna från försäljningen av boken redovisas på moment 36.60.20. Föreslås att inkomster av avkastningen av Irene och Halvdan Stenholms donationsfond kan gottskrivas momentet. Avkastningen ska användas för inköp av värdepapper eller konst.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons budgetmotion nr 22/2013-2014 elfte klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 36.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

46.60.22. Särskilda åtgärder i anledning av vrakfynd (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	5 990	0	-65 000
	Tb		
Tid. års	-53 366	Tid. års	-63 871
Totalt	-47 376	Totalt	-63 611
			Totalt -65 000

Föreslås ett anslag om 65.000 euro. Anslaget avser återbudgetering av anslag från år 2012 eftersom motsvarande belopp kommer att indras i bokslutet för år 2013. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster. Föreslås att nettointkomsterna från kommersialiseringen används för sjöfartshistoriska och marinarkeologiska ändamål samt för Östersjöns miljö. Åtgärder i anledning av vrakfynd har begränsats under år 2013 p.g.a. pågående klargöranden. Klargörandet är avgörande för den fortsatta verksamhetens form och omfattning.

46.60.26. Museibyran – uppdragsverksamhet

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	0	19 402
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	86
Totalt	0	Totalt	19 488
			Totalt 0

Föreslås ett nettoanslag för museibyrans uppdragsverksamhet. Genom nettobudgetering finns möjlighet att öka intäkterna genom att debitera exploitören i samband med arkeologiska och kulturmiljörelaterade undersökningar.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet kan påföras såväl kostnader som intäkter för uppdragsverksamhet.

46.60.71. Inköp av konst (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	0	Grund	-20 000	Årets	-14 021		-20 000
		Tb					
Tid. års	-6 466	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-6 466	Totalt	-20 000	Totalt	-14 021	Totalt	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för att uppfylla målsättningarna för Ålands konstmuseum vad gäller inköp av konst, som omfattar såväl utövande konstnärer som äldre konst, där särskild uppmärksamhet fästs vid genusperspektiv. Konstinköpen innefattar såväl traditionell bildkonst som modern foto- och videokonst, installationer etc.

46.60.72. Ålands museums basutställning (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-849	Grund	-200 000	Årets	-195 200		0
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-93 465	Tid. års	
Totalt	-849	Totalt	-200 000	Totalt	-288 665	Totalt	0

Föreslås ett netto anslag för år 2014, som ett delanslag för total förnyelse av Ålands museums basutställning. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 300.000 euro för finansieringen av kostnaderna under år 2014. I och med förslaget är hela den beräknade totalkostnaden om 600.000 euro budgeterad. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

46.60.74. Utvecklande av Bomarsund (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	0	Grund	0	Årets	0		0
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0

Föreslås inget anslag detta år.

46.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	319	1 000	0
Konsumtionsutgifter	-115 389	-135 000	0
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-115 389	-135 000	0
Anslag netto	-115 070	-134 000	0

Kapitlet utgår. Se kapitel 46.07.

*Inkomster***36.80.20. Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	319	Grund	1 000	Årets	-1 159	
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	319	Totalt	1 000	Totalt	-1 159	Totalt 0

Momentet utgår. Se moment 37.07.20.

*Utgifter***46.80.20. Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-87 669	Grund	-110 000	Årets	-45 805	
		Tb				
Tid. års	-27 720	Tid. års	-25 000	Tid. års	-38 133	Tid. års
Totalt	-115 389	Totalt	-135 000	Totalt	-83 938	Totalt 0

Momentet utgår. Se moment 46.01.01. och 46.07.20.

37./47. NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Summa inkomster	4 419 210	4 020 000	5 119 000	27,3%	15,8%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-5 274 159	-5 445 000	-5 282 000	-3,0%	0,1%
Överföringsutgifter	-23 742 955	-18 116 000	-17 405 000	-3,9%	-26,7%
Realinvesteringsutgifter	0	0	0		
Lån och övriga finansin- steringar	0	0	0		
Summa utgifter	-29 017 114	-23 561 000	-22 687 000	-3,7%	-21,8%
Anslag netto	-24 597 905	-19 541 000	-17 568 000	-10,1%	-28,6%

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 821 870	-1 960 000	-2 065 000	5,4%	13,3%
Näringslivets främjande	-7 647 455	-2 193 000	-1 849 000	-15,7%	-75,8%
Europeiska Unionen - ERUF och ESF	0	0	-1 350 000		
Europeiska Unionen - regionala utvecklingsfonden	-1 050 801	-1 556 000	0	-100,0%	-100,0%
Främjande av lantbruket	-2 509 346	-2 705 000	-1 722 000	-36,3%	-31,4%
Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling programperiod 2014 - 2020	0	0	-7 800 000		
Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling	-8 705 613	-7 783 000	0	-100,0%	-100,0%
Främjande av skogsbruket	-328 717	-293 000	-293 000	0,0%	-10,9%
Jakt- och viltvård	-114 730	-118 000	-128 000	8,5%	11,6%
Främjande av fiskerinäringen	-125 671	-179 000	-129 000	-27,9%	2,6%
Europeiska Unionen - Europe- iska havs- och fiskerifonden	0	0	-970 000		
Europeiska Unionen - strukturprogram för fiskeri- sektorn	-972 021	-1 386 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	-4 816 445	-4 623 000	-5 605 000	21,2%	16,4%
Ålands teknologicentrum	-296 519	-215 000	-226 000	5,1%	-23,8%
Försöksverksamheten	-69 888	0	0		-100,0%
Skötsel av egna skogar	-106 329	-120 000	-120 000	0,0%	12,9%
Ålands fiskodling, Guttorp	-451 710	-430 000	-430 000	0,0%	-4,8%
Summa	-29 017 114	-23 561 000	-22 687 000	-3,7%	-21,8%

47.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	1 276 118	49 000	42 000
Konsumtionsutgifter	-1 821 870	-1 960 000	-2 065 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 821 870	-1 960 000	-2 065 000
Anslag netto	-545 752	-1 911 000	-2 023 000

Näringsavdelningens verksamhetsområde är att främja näringarna, sysselsättningen och en regional balans. Till avdelningens uppgifter hör därmed att allmänt planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn inom områdena utveckling av näringarna och innovationssystem, regional utveckling, arbetsmarknadsfrågor, jordbruk med binärings, fiske, fiskodling, fiskevård, skogsbruk, jakt

och viltvård samt förvaltning av landskapets jordbruksegendomar, fiskevatten och skogar vilka inte ingår i naturreservat.

Med beaktande av EU:s regelverk stöds det åländska näringslivets utveckling med såväl finansieringshjälp som andra främjande åtgärder. Även deltagandet i det internationella arbetet kommer att fortsätta.

Avdelningens målsättningar under år 2014 är att

- genomföra näringslivspolitik enligt de av landskapsregeringen antagna programmen för perioden 2014 - 2020 vilka delfinansieras med EU-medel
- reformera det näringslivsfrämjande arbetet med bättre samordning mellan finansiering, rådgivning och andra kunskapstjänster
- bereda lagstiftning inom arbetsmarknadspolitik samt
- organisera arbetet på avdelningen så att personalresursen utnyttjas optimalt och förbättra kundservicen.

Inkomster

37.01.01. Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	1 276 118	Grund	49 000	Årets	38 472	42 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	1 276 118	Totalt	49 000	Totalt	38 472	Totalt 42 000

Under momentet föreslås en inkomst om 42.000 euro vilket främst avser inkomst av skogsbruksplaner, avgifter för prövning av ansökan, försäljning av landskapsregeringens markberedningsaggregat samt inkomster av provfiske. Därtill ingår hyra för utrustning och arrende för mark för försöksodlingsverksamhet, se moment 47.15.42.

Utgifter

47.01.01. Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-1 541 435	Grund	-1 960 000	Årets	-688 591	-2 065 000
		Tb				
Tid. års	-280 435	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-1 821 870	Totalt	-1 960 000	Totalt	-688 591	Totalt -2 065 000

Under momentet föreslås ett anslag om 2.065.000 euro.

De direkta stödberättigande kostnaderna för administrationen av EU-program belastas moment 47.01.01 medan anslag för tekniskt stöd upptas under kapitel 47.04, 47.05, 47.16, 47.17 respektive 47.25 och 47.26. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för tekniskt stöd.

Från år 2014 finns ESF-programmets administration vid näringsavdelningen vilket innebär att alla uppgifter i anslutning till förvaltning och uppföljning av Ålands EU-program är samlade på samma avdelning. Näringsavdelningen och utbildnings- och kulturavdelningen samarbetar i utvecklingen av och genomförandet av ett livslångt lärande.

Föreslås att ca 40.000 euro av de centrala förvaltningskostnaderna för jaktadmi-

nistrationen täcks med influtna jaktvårdsavgifter. Se även moment 37.22.04.

I anslaget ingår utgifter för personalkostnader, inköp av tjänster, kompetensutveckling för avdelningens personal, tjänsteresor, litteratur, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering och representation. Anslag för utredningar och arrangemang av möten och konferenser i anslutning till näringsavdelningens verksamhet finns även upptagna under momentet.

47.03. NÄRINGS LIVETS FRÄMJANDE

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbl	Förslag 2014
Inkomster	37 778	194 000	88 000
Konsumtionsutgifter	-253 721	-326 000	-222 000
Överföringsutgifter	-7 393 733	-1 867 000	-1 627 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	0	0	0
Summa utgifter	-7 647 455	-2 193 000	-1 849 000
Anslag netto	-7 609 677	-1 999 000	-1 761 000

Landskapsregeringens näringspolitiska roll är att skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar ekonomisk tillväxt genom att entreprenörer och företag startar nya och utvecklar befintliga företag. Den övergripande målsättningen är att ge förutsättningar för

- hög sysselsättning, att bevara de arbetsplatser som finns samt att skapa nya arbetsplatser
- ökat antal hållbara arbetsplatser i skärgård och landsbygd
- ökad export av tjänster och varor
- diversifiering av näringsstrukturen i landskapet och stimulans av tillväxtbranscher samt
- utvecklade möjligheter till fortbildning och annan kompetenshöjning.

Politikområden som bidrar till att skapa gynnsamma omständigheter för företagande är bl.a. utbildning, kommunikationer, bostadsförsörjning samt integrations- och arbetsmarknadspolitik.

Inom näringsavdelningens förvaltningsområde består kärnan i de näringslivsutvecklande åtgärderna av

- projekt- och företagsfinansiering (näringslivets främjande och regional utveckling)
- destinationsmarknadsföring
- Ålands utvecklings Ab (riskkapital) samt
- Ålands teknologicentrum (stöda och utveckla innovationer, driva projekt som främjar ekonomisk tillväxt).

Tyngdpunkten i avdelningens arbete ligger under året dels på genomförandet och avslutandet av de EU-delfinansierade program som godkänts för perioden 2007 - 2013, Regional konkurrenskraft och sysselsättning (ERUF) samt landsbygdsutvecklingsprogrammet (LBU) samt uppstartande av det programförslag som landskapsregeringen godkänt och sändt till kommissionen för perioden 2014 - 2020 Operativprogram för Åland 2014 - 2020 med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF). Under övergångsåret 2014 (se kapitel 47.16) kommer investeringsstöd att finansieras med landskapets medel samtidigt som regelverken för företagsstöden ses över. Avsikten är att minska de direkta bidragen till förmån för andra finansieringsformer.

Landskapsregeringen avser att under året inom ramen för det nya regionalfondsprogrammet starta upp och utveckla finansieringsformen riskkapital kombinerat med kunskapsstöd till nyetablerade samt teknikintensiva eller innovativa små företag vilka har potential att utvecklas till internationella tillväxtföretag. Andra viktiga aktörer i programgenomförandet är högskolor, intresse- och branschorganisationer eller offentliga aktörer med målsättning att hjälpa företag att utveckla mer innovativa produkter, processer, marknadsföring och diversifiera den regionala ekonomin genom nya verksamheter med hög tillväxt.

Landskapsregeringen kommer även under året att arbeta med olika informationsåtgärder såsom sociala medier för att öka dialogen mellan företag och myndighet.

En innovationsstrategi för landskapet Åland, som bygger på en SWOT analys för att styra resurserna till en begränsad mängd prioriteringar kommer att färdigställas under året.

Ålands teknologisentrum kommer att fortsätta driva det under år 2012 inledda tre-åriga ERUF-projektet inom tillväxt och affärsutveckling, vilket är i linje med ÅTC:s nya smalare inriktning som utvecklingsenhet för innovation och tillväxt. Ålands landsbygdscentrum driver under år 2014 två EU-delfinansierade projekt, av vilka det ena projektet har som mål att öka tillväxten i mikroföretag på landsbygden och i skärgården medan det andra projektet ska bidra till att Åland blir en matdestination genom arbetet inom Ny Nordisk Mat.

REGIONAL UTVECKLING

Den regionalpolitiska målsättningen är att näringslivet i hela skärgården ska vara livskraftigt. Landskapsregeringen eftersträvar en fortsatt spridd bosättning i landskapet och en jämn befolkningsutveckling i alla regioner.

Ålands landsbygdscentrum samordnar arbetet för att öka lönsamheten i lantbruksföretagen samt utvecklingen av nya näringar på landsbygden och i skärgården. Ålands skärgårdsnämnd behandlar övergripande skärgårdsfrågor inför behandling och beslut i landskapsregeringen. Tjänsten som näringslivsutvecklare är ett instrument i arbetet med att utveckla näringslivet i skärgården. Näringslivsutvecklaren som bland annat har till uppgift att implementera den nya turismstrategin är också sekreterare i nämnden. Ansvar för sekretariatet föreslås fortsättningsvis ligga på landskapsregeringens näringslivsutvecklare.

Landskapsregeringen föreslår att det särskilda driftsstöd för den årliga verksamheten samt ett särskilt riktat investeringsstöd för sådana investeringar som behövs för detaljhandelsverksamheten i skärgården fortsätter samt höjs. Skärgårdsstödet som har beviljats nya företag i skärgården samt stödet i form av befrielse från socialskyddsavgifter för vissa arbetsgivare i skärgården fortsätter.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I tll. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 39/2013-2014 föreslås att motiveringen tillfogas ett nytt stycke med följande lydelse: "Landskapsregeringen undersöker under året olika möjligheter att i samarbete med de åländska näringslivsorganisationerna marknadsföra möjligheten till åländska praktik- och arbetsplatser direkt mot närliggande högskolor och universitet.". Utskottet föreslår att motionen förkastas.

Inkomster

37.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	28 260	Grund	104 000	Årets	181 125	88 000	
		Tb	90 000				
Tid. års	9 517	Tid. års		Tid. års	54 294	Tid. års	
Totalt	37 778	Totalt	194 000	Totalt	235 418	Totalt	88 000

Föreslås en inkomst om 88.000 euro. Inkomsterna härrör sig från projekten Tillväxt Åland II, Tillväxt Fisk och MatÅland. Projekten delfinansieras med EU-medel och privat finansiering från näringslivet.

Anslaget är lägre jämfört med tidigare år bl.a. för att driften av Skördefesten övergått till en förening och därav faller även inkomsterna från evenemanget bort i budgeten. Övriga inkomster härrör sig från Landsbygdsnytt, där inkomsterna motsvarar utgifterna. Se även moment 47.03.23.

Utgifter

47.03.05. Utgifter för investeringslån (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-1 357	Grund	-6 000	Årets	-4 158	-2 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-1 357	Totalt	-6 000	Totalt	-4 158	Totalt	-2 000

Föreslås att ett anslag om 2.000 euro upptas i enlighet med LL (1975:45) om Investeringslån som arvode till kreditinrättningarna som har förmedlat investeringslån för den befintliga kreditstocken. Per den 31.12.2012 var saldot på utestående krediter 135.736,12 euro. Nya lån beviljas inte längre varför anslaget successivt minskar.

47.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-104 863	Grund	-210 000	Årets	-195 029	-200 000	
		Tb	-90 000				
Tid. års	-127 054	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-231 917	Totalt	-300 000	Totalt	-195 029	Totalt	-200 000

Föreslås ett anslag om 200.000 euro för landsbygdsutveckling och koordinering vid Ålands Landsbygdscentrum.

Landsbygdsutveckling drivs genom olika projekt; Tillväxt Åland II, Tillväxt Fisk och MatÅland, vilka samtliga delfinansieras med EU-medel. Tillväxt Åland II och Tillväxt Fisk har som mål att öka tillväxten i mikroföretag på landsbygden och i skärgården samt även eftersträva att fler företag blir exportmogna. Projekten gör specifika insatser i skärgården genom att bl.a. förbereda generationsväxlingar och engagera yngre företagare.

Målet för projektet MatÅland är att utveckla den åländska matupplevelsen, vilket uppnås genom att öka småföretagens marknadsorientering genom nätverkande, kommunikation och utvecklingsarbete. Målgrupperna är livsmedelsproducenter, distributörer av livsmedel, kockar och utbildare av kockar. Projektet genomförs av den åländska referensgruppen inom Ny Nordisk Mat.

Visionen för Nordiska Ministerrådets program Ny Nordisk Mat II (2010 - 2014) är att det nordiska köket ska inspirera till matglädje, smak och mångfald. Ny Nordisk Mat II bygger på det nordiska köksmanifestet med värdeord som rent, friskt, enkelt och etiskt. Anslaget används också för landsbygdsutvecklarens arbete som ordförande för Ny Nordisk Mat på nordisk nivå.

Arrangemanget av Skördefesten har flyttats över till föreningen Skördefestens Vänner r.f.

Landsbygdsutveckling

Verksamhetsidé

- att utveckla och bredda näringsverksamheten på landsbygden och i skärgården.

Affärsidé

- att koordinera resurser och stimulera till samarbete för att på effektivaste sätt bidra till en positiv utveckling av landsbygden och dess näringar.

Ansvarsområde

- att inspirera, initiera och driva projekt för att utveckla landsbygdsföretagen
- att stärka konsumentförtroendet och öka försäljningen av åländska produkter bl.a. genom projektet MatÅland samt
- att fungera som koordinator för Ålands Landsbygdscentrum.

47.03.24. Kostnader för skärgårdsnämnden (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-15 377	Grund	-20 000	Årets	-4 747		-20 000
		Tb					
Tid. års	-5 070	Tid. års		Tid. års	-2 539	Tid. års	
Totalt	-20 447	Totalt	-20 000	Totalt	-7 285	Totalt	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för omkostnader för skärgårdsnämnden och aktiviteter som skärgårdsnämnden initierar. Sekreterarskapet i skärgårdsnämnden kombineras med uppgiften som näringslivsutvecklare och kostnaden belastas moment 47.01.01 vilket betyder att det finns 20.000 euro för skärgårdsnämndens aktiviteter under detta moment. Avsikten är att lägga tonvikten på utveckling av företag och arbetsplatser i skärgården i samarbete med bl.a. landsbygdsutvecklaren.

47.03.40. Bidrag för företagens internationalisering

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-146 990	Grund	-100 000	Årets	-2 847		
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-146 990	Totalt	-100 000	Totalt	-2 847	Totalt	0

Momentet utgår. Se nytt moment Nationellt företagsstöd, 47.03.43.

47.03.41. Turismens främjande (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-1 175 351	Grund	-1 120 000	Årets	-47 552	0	
		Tb					
Tid. års	-32 255	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-1 207 606	Totalt	-1 120 000	Totalt	-47 552	Totalt	0

Föreslås ett nettoanslag för turismens främjande. Nettoanslaget som föreslås finansierat med penningautomatmedel har beräknats enligt följande:

Marknadsföring via Visit Åland r.f.	-1.000.000 euro
Utvecklingsarbete	<u>-30.000 euro</u>
Förslag	-1.030.000 euro

Turismstrategin 2012 - 2022 är riktgivande för landskapsregeringens arbete med att främja besöksnäringen. Tillsammans med Visit Åland r.f. och Ålands näringsliv r.f. kommer landskapsregeringen samordna arbetet genom de årliga handlingsplanerna.

Den största delen av finansieringen för att främja besöksnäringen avsätts till destinationsmarknadsföring som genomförs av Visit Åland r.f. (VÅ). I uppgiften ingår förutom marknadsföring på prioriterade huvudmarknader även pressbearbetning, mässdeltagande och turistinformationservice. Landskapsregeringen noterar att de säljande aktörerna bör ta ett större ansvar för produktmarknadsföringen via egen marknadsföring eller inom ramen för ett samarbete med VÅ med 50 % egenfinansiering.

Den professionella bedömningen samt uppföljningen av marknadsföringsinsatserna står VÅ för. VÅ bör tillämpa landskapsregeringens riktlinjer för offentlig upphandling. Marknadsföringen inriktas i huvudsak på de närliggande marknaderna. VÅ samordnar även den säsongsbaserade turistinformationen lokalt på Åland. Den bygger på samarbete med olika företag och informationspunkter runt om i landskapet samt att VÅ är huvudman för informationskontoret i Osnäs.

Landskapsregeringen har under år 2013 låtit genomföra en förstudie om möjligheten att utveckla nya flygförbindelser till Åland för att stärka besöksnäringen. Syftet har varit att klarlägga såväl de praktiska som kommersiella förutsättningarna. Landskapsregeringen konstaterar att arbetet att etablera nya flyglinjer kan omfattas av destinationsmarknadsföringsuppdraget och att en del av anslaget för marknadsföring via Visit Åland r.f. kan användas för det. Flygsatsningen genomförs som ett samarbete mellan näringslivet och landskapsregeringen så att etableringskostnaderna delas lika mellan parterna.

För år 2014 upprättas ett avtal med Visit Åland r.f. för den operativa externa marknadsföringen av resmålet Åland i samarbete med näringen. Landskapsregeringen föreslår att understödets storlek uppgår till 1.000.000 euro år 2014 och 1.000.000 euro för år 2015. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster. Se även moment 44.20.50.

47.03.42. Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-14 446	Grund	-50 000	Årets	-45 834	-40 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-14 446	Totalt	-50 000	Totalt	-45 834	Totalt -40 000

Föreslås ett anslag om 40.000 euro. Anslaget kan användas av Tillväxtrådet samt för seminarier, undersökningar, information eller andra aktiviteter som gynnar utvecklingen av företagsverksamheten på Åland och en ökad export.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I tfl. Anders Erikssons m.fl. budgetmotion nr 35/2013-2014 första och andra klämman föreslås att meningarna "Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster." i första stycket i motiveringen till momentet stryks samt att det under momentet anslås 805.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

47.03.43. Nationellt företagsstöd (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets		Grund		Årets		-1 525 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0	Totalt -1 525 000

Momentet nytt. Se moment 47.03.40, 47.03.44 samt 47.03.47.

Föreslås ett anslag om 1.525.000 euro för bidrag till nationellt företagsstöd som ett komplement till insatserna som delfinansieras från EU och genomförs inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden programperioden 2007 - 2013, Operativprogram för Åland 2014 - 2020 med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden perioden 2014 - 2020 samt inom landsbygdsutvecklingsprogrammet 2007 - 2013 axel 3 (se moment 47.04.40, 47.04.45, 47.05.42, 47.05.47, 47.17.44 och 47.17.48).

Nationellt företagsstöd beviljas inom ramen för av landskapsregeringen fastställda stödordningar och principer, vilka baseras på EU:s gällande regelverk om statligt stöd, näringsstödsdrag för landskapet Åland LL (2008:110), LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti.

Landskapsregeringen avser att prioritera åtgärder som ökar företagens export av tjänster och varor, internationalisering samt åtgärder som stöder en året-runt detaljhandelsverksamhet i skärgården. Detta görs genom bidrag för företagens internationalisering, nationella investeringsbidrag, finansieringsstöd för detaljhandeln i skärgården, stöd till nya skärgårdsföretag samt ersättning av socialskyddsavgifter för vissa privata arbetsgivare i skärgården. Nationellt investeringsstöd budgeteras år 2014 som en övergångsperiod tills det nya operativprogrammet för Åland 2014-2020 med finansiering från ERUF och ESF är godkänt av kommissionen. Under hösten revideras landskapsregeringens principer för företagsstöd delvis beroende på nya EU-regler för perioden 2014 - 2020 och avsikten är att minska de direkta bidragen till förmån för andra finansieringsformer.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

Utskottet betonar vikten av att tillräckliga medel finns för tillväxt inom näringslivet. Utgående från vad utskottet erfarit finns tillräckligt med medel budgeterat men uppmanar landskapsregeringen att vid behov återkomma i tilläggsbudget. Utskottet har fattat beslut om texten efter omröstning som utfallit (4-3) och som biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

47.03.44. Nationella investeringsbidrag (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-180 581	Grund -300 000	Årets -290 449
	Tb		
Tid. års	-300 090	Tid. års	Tid. års -156 095
Totalt	-480 671	Totalt -300 000	Totalt -446 544
			Totalt 0

Momentet utgår. Se nytt moment Nationellt företagsstöd, 47.03.43.

47.03.45. Bidrag för produkt- och teknologitveckling

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-27 000	Grund -15 000	Årets -4 826
	Tb		
Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	-27 000	Totalt -15 000	Totalt -4 826
			Totalt 0

Föreslås att momentet utgår.

47.03.46. Räntestöd för företags investeringar

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-1 457	Grund -2 000	Årets -1 743
	Tb		
Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	-1 457	Totalt -2 000	Totalt -1 743
			Totalt -2 000

Föreslås ett anslag om 2.000 euro för räntestöd för företags investeringar. Saldo per 5.6.2013 för utestående räntestöds krediter var 510.749,50 euro. Nya räntestöd beviljas inte varför budgetanslaget gradvis kommer att sjunka.

47.03.47. Finansieringsstöd för företag i skärgården

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-154 390	Grund -175 000	Årets -8 746
	Tb		
Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	-154 390	Totalt -175 000	Totalt -8 746
			Totalt 0

Momentet utgår. Se nytt moment Nationellt företagsstöd, 47.03.43.

47.03.48. Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-15 097	Grund	-35 000	Årets	-20 403	-35 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		
Totalt	-15 097	Totalt	-35 000	Totalt	-20 403	Totalt -35 000

Föreslås ett anslag om 35.000 euro för räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag.

Finnvera Abp är ett statsägt specialfinansieringsbolag som erbjuder riskfinansiering samt utvecklingstjänster för små och medelstora företag, främjar export och företagets internationalisering samt befrämjar regionalpolitiska åtgärder. Landskapsregeringen och Finnvera Abp ingick i januari 2013 ett samarbetsavtal som en direkt fortsättning på det tidigare ikraftvarande samarbetsavtalet.

Landskapsregeringen betalar för närvarande 1,1 % i räntestöd på hela Åland utom Mariehamn. Räntestödet, som gäller investerings- och riskkapitallån, betalas för tre år på krediter beviljade av Finnvera Abp fr.o.m. den 1.8.2007. Specialräntestöd gäller sådana krediter som ges av särskilt definierade näringspolitiska skäl. Specialräntestödet beviljas för utvecklings-, miljö- och etableringsprojekt, minilån samt företagarlån till kvinnor och uppgår till 1,75 %.

Per den 31.03.2013 var saldot på utestående räntestöds krediter 682.877,08 euro. Kundantalet uppgår till 47 st. Föreslås att räntestöd kan beviljas under år 2014 så att beloppet av tidigare och under året beviljade räntestöds krediter högst uppgår till 4.000.000 euro.

47.03.60. Ersättande av kreditförluster (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-781 206	Grund	-50 000	Årets	-50 000	0
		Tb				
Tid. års	-50 000	Tid. års		Tid. års	-793	Tid. års
Totalt	-831 206	Totalt	-50 000	Totalt	-50 793	Totalt 0

Med hänvisning till tidigare års medel föreslås att inget anslag budgeteras år 2014 för ersättande av kreditförluster för landskapsgarantier och lån beviljade på landskapets ansvar. Anslaget avser även landskapets andel av Finnvera Abp:s kreditförluster för lån beviljade enligt ingått avtal.

Landskapsgaranti beviljas i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet till företag i skärgården för att utveckla eller utvidga ett företags verksamhetsförutsättningar eller vid övertagande av ett befintligt företag. Sammanlagda beloppet av utestående landskapsgarantier kan uppgå till högst 13.000.000 euro.

Landskapsgarantier beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt näringsstödslag för landskapet Åland (2008:110).

47.03.61. Avskrivning av återkravsfordringar

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -4 449 870	Grund	Årets	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt -4 449 870	Totalt 0	Totalt 0	Totalt 0

Momentet utgår. Resultatet av likvidationen av bolaget är inte klart.

47.03.62. Internationella utvecklingsprojekt (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -26 795	Grund -20 000	Årets -20 000	-25 000
	Tb		
Tid. års -38 205	Tid. års	Tid. års -73 205	Tid. års
Totalt -65 000	Totalt -20 000	Totalt -93 205	Totalt -25 000

Under momentet föreslås ett anslag om 25.000 euro för landskapsregeringens andel i den nationella finansieringen av bl.a. Interreg-projekt. Anslagen från detta moment tilldelas åländska projektdeltagare i Interreg-programmet Central Baltic Programme. Tillika föreslås momentet användas för andra eventuella projekt av internationell karaktär eller för enbart nationellt finansierade utvecklingsprojekt på Åland. Landskapets andel i kostnaderna kan uppgå till högst 50 procent.

47.04. EUROPEISKA UNIONEN – ERUF OCH ESF

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	0	675 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	0	0	-1 350 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	-1 350 000
Anslag netto	0	0	-675 000

Kapitlet nytt.

Landskapsregeringen avser under år 2013 godkänna ett förslag till Operativprogram för Åland 2014-2020 med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF). Europeiska kommissionen förväntas besluta om programmet under år 2014.

Strukturfondsmedlen för det operativa programmet på Åland 2014 - 2020 uppgår troligen till totalt 4.725.000 euro, fördelat på 52 % finansiering från ERUF och 48 % från ESF. Programmet omfattar hela Åland och målgruppen är företag, föreningar och offentliga aktörer. Programmets tekniska stöd föreslås budgeteras i sin helhet via den regionala utvecklingsfonden.

Syftet med programmet är att utveckla kunskapen och förbättra kompetensen inom arbetslivet, öka sysselsättningen, produktiviteten och innovationskapaciteten samt förnya och diversifiera det åländska näringslivet och bidra till ett välutbildat, jämställt och aktivt inkluderande samhälle.

Ett förverkligande av dessa mål förväntas ge en hög sysselsättningsgrad, god skattekraft, konkurrenskraftiga företag och en långsiktigt hållbar tillväxt som gör det möjligt att behålla den åländska välfärden på en fortsatt hög nivå.

Den indikativa finansieringsramen kan sammanfattas enligt följande:

ERUF OCH ESF	Finansieringsram 2014 - 2020	Förslag 2014	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	4.725.000	675.000	4.050.000
ERUF:s finansieringsandel	2.457.000	351.000	2.106.000
ESF:s finansieringsandel	2.268.000	324.000	1.944.000
Sammanlagt	9.450.000	1.350.000	8.100.000

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

Utskottet stöder landskapsregeringens skrivningar under kapitlet i budgetförslaget. Utskottet betonar att finansieringsramen och stödsystemen för vissa av strukturfondsprogrammen är preliminära i väntan på det meddelande som lagtinget har beställt. Utskottet har fattat beslut om texten efter omröstning som utfallit (4-3) och som biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

Inkomster

37.04.40. EU:s finansieringsandel - ERUF

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	351 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	Totalt 351 000

Momentet nytt.

Föreslås att en inkomst om 351.000 euro upptas, vilket motsvarar finansieringsramen för år 2014 för Operativprogram för Åland 2014 - 2020 med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd. Se även moment 47.04.40.

37.04.45. EU:s finansieringsandel - ESF

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	324 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	Totalt 324 000

Momentet nytt.

Föreslås att en inkomst om 324.000 euro upptas, vilket motsvarar finansieringsramen för år 2014 för Operativprogram för Åland 2014 - 2020 med finansiering från Europeiska socialfonden (ESF). Se även moment 47.04.45.

Utgifter

47.04.40. Offentlig finansieringsandel – ERUF och landskapet (R-EU)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	Årets		-675 000
	Tb			
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt -675 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 675.000 euro för genomförande av program delfinansierat av den Europeiska regionala utvecklingsfonden motsvarande finansieringsramen för år 2014.

Kommissionen förväntas godkänna landskapsregeringens förslag till Operativprogram för Åland 2014 - 2020 delfinansierat av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF) under år 2014.

Operativprogrammet som delfinansieras av regionalfonden förverkligas genom det prioriterade området ”*Entreprenörskap och innovation*” som har två investeringsprioriteringar

- främjande av företagsinvesteringar inom forskning och innovationer samt
- stöd av små och medelstora företags förmåga att inleda tillväxt- och innovationsarbete.

Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd. Inom ramen för tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och löpande utvärdering av programmet.

Se även moment 37.04.40.

47.04.45. Offentlig finansiering – ESF och landskapet (R-EU)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	Årets		-675 000
	Tb			
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt -675 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 675.000 euro för genomförande av program delfinansierat av den Europeiska socialfonden motsvarande finansieringsramen för år 2014.

Kommissionen förväntas godkänna landskapsregeringens förslag till Operativprogram för Åland 2014 - 2020 delfinansierat av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF) under år 2014.

Operativprogrammet som delfinansieras av socialfonden förverkligas genom det prioriterade området ”*Delaktighet och kompetens*” som har tre investeringsprioriteringar:

- förbättrad tillgång till sysselsättning för arbetssökande och icke-förvärvsarbetande samt stöd till arbetstagarnas rörlighet,
- främja social inkludering och bekämpa fattigdom samt
- stärka möjligheterna för livslångt lärande, höja arbetskraftens kompetens och öka utbildningens arbetsmarknadsrelevans.

Se även moment 37.04.45.

47.05. EUROPEISKA UNIONEN – REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	0	928 000	0
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-1 050 801	-1 556 000	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 050 801	-1 556 000	0
Anslag netto	-1 050 801	-628 000	0

Operativt program för Europeiska regionala utvecklingsfonden på Åland 2007 - 2013 (ERUF).

Strukturfondsmedlen för det operativa programmet för Europeiska regionala utvecklingsfonden på Åland 2007 - 2013 uppgår till 3.125.000 euro. Programmet omfattar hela Åland och målgruppen är företag, föreningar och offentliga aktörer. Syftet med programmet är att stärka ekonomins tillväxtpotential och produktivitet. Inom ramen för programmet finns möjligheter att söka finansiering för projekt som berör något av följande områden: entreprenörsanda, innovationer inom små- och medelstora företag (SME) och experimentering, nya finansiella lösningar och företagskuvöser, energieffektivitet, förnyelsebar energi, tillämpad forskning och teknikutveckling eller inom utveckling av informations- och kommunikationsteknik (IKT).

Programmets finansieringsram kan sammanfattas enligt nedanstående tabell:

ERUF	Finansieringsram	Budgeterat 2007 - 2013	Förslag 2014	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.125.552	3.025.552 1)	0	0
EU:s finansieringsandel	3.125.552	3.125.552	0	0
Sammanlagt	6.251.104	6.151.104	0	0

1) Beloppet minskat till följd av annan offentlig finansiering.

Inkomster

37.05.47. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning.
ERUF

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
		928 000	928 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
		628 908	
Totalt	0 Totalt	Totalt	Totalt
	928 000	1 556 908	0

Under momentet föreslås inget anslag då hela finansieringsandelen för programmet redan har budgeterats in.

Utgifter

47.05.42. Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	0	Grund	-628 000	Årets	-664 754	0	
		Tb					
Tid. års	-402 703	Tid. års		Tid. års	-79 261	Tid. års	
Totalt	-402 703	Totalt	-628 000	Totalt	-744 015	Totalt	0

Under momentet föreslås inget anslag. Under år 2013 budgeterades den återstående delen av landskapets finansieringsandel för Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 – 2013. Under momentet ingår även anslag för tekniskt stöd.

Se även moment 47.05.47.

47.05.47. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	0	Grund	-928 000	Årets	-593 999	0	
		Tb					
Tid. års	-584 229	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-584 229	Totalt	-928 000	Totalt	-593 999	Totalt	0

Under momentet föreslås inget anslag. Under år 2013 budgeterades den återstående delen av EU:s finansieringsandel för Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013. Under momentet ingår även anslag för tekniskt stöd.

Se även moment 47.05.42.

47.15. FRÄMJANDE AV LIVSMEDELSPRODUKTION

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	91 264	78 000	73 000
Konsumtionsutgifter	-595 167	-643 000	-585 000
Överföringsutgifter	-1 914 179	-2 062 000	-1 137 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 509 346	-2 705 000	-1 722 000
Anslag netto	-2 418 082	-2 627 000	-1 649 000

Primärnäringarna tillsammans med den nära sammankopplade livsmedelsindustrin har som helhet stor betydelse för den åländska ekonomin, det åländska samhället, miljön och landskapet. Övergripande målsättning för lantbruket och livsmedelsproduktionen är en hållbar, ekonomisk och smart utveckling som bidrar till en tillväxt på landsbygden och inom de ”gröna” näringarna.

Utvecklande av konkurrenskraften genom att utveckla effektiviteten, kvalitets-tänkandet samtidigt som naturtillgångarna utnyttjas hållbart kräver en hög kunskapsnivå för att lyckas. I detta sammanhang är rådgivningen och kunskapsutvecklingen mycket viktiga varför landskapsregeringen finansierar produktionsrådgivning och försöksverksamhet inom de olika produktionsinriktningarna.

Genomförande av investeringar är avgörande för utvecklande av konkurrenskraf-

ten och möjligheten till hållbar produktion inom lantbruket. Därför genomförs ett nationellt strukturstöd inriktat på investeringsstöd till lantbruket.

Det öppna och av djur hävdade landskapet har konstaterats vara en betydande kollektiv tillgång för samhället. Betande djur är av betydelse för bibehållande av landskapsbildens traditionella drag. Landskapsregeringen stimulerar djurhållning med betande djur genom stöd, rådgivning och avbytarverksamhet. En allmän utveckling av djursektorerna är också nödvändig för att bibehålla underlaget för livsmedelsindustrierna på Åland. Beredningen och planeringen av genomförandet av det reformerade lantbruksavbytarssystemet som träder i kraft år 2015 fortgår under året.

Livsmedelssäkerhet och -kvalitet är aktuella ämnen och prioriteras inom avdelningens ansvarsområden rörande fodermedel, kvalitetskontroll av grönsaker, certifiering av ekologiska livsmedel, hantering av bekämpningsmedel samt växtinspektionsverksamhet.

Nyckeltal kopplade till delmålen är:

	2009	2010	2011	2012
Lantbrukets totalproduktion (ton)	58.539	52.750	53.340	46.967
Lantbrukets bruttointäkter (1.000 €)	18.513	19.692	20.869	21.185
Medelareal (ha), gårdar	25,6	25,9	26,9	27,2
BNP-andel jord, skog och fiske	2,7 % (2008)	2,3 % (2009)	2,6 % (2010)	
Jordbrukets fosfor och kvävebelastning (ton) samt andel av den totala belastningen (%)	3,2 ton, 7,5% 245 ton, 34%	4,2 ton, 10,4% 300 ton, 39,8%	3,7 ton, 9,2% 275 ton, 37,6%	7,1 ton, 13,0% 478 ton, 45,3%

Inkomster

37.15.04. Inkomster för avbytar-service inom lantbruket

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	91 264	Grund	78 000	Årets	38 614	73 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	91 264	Totalt	78 000	Totalt	38 614	Totalt 73 000

Föreslås en inkomst om 73.000 euro. Inkomsterna från avbytar-service kommer från avgiften för de beviljade årsledighetsdagarna, vikariehjälpavgifter, avgifter för veckoledighet i enlighet med LL (2005:83) om avbytar-service samt intäkter för personaluthyrning till Ålands hushållningssällskap r.f:s seminverksamhet.

Utgifter

47.15.04. Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-2 893	Grund	-5 000	Årets	-4 397	-3 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-2 893	Totalt	-5 000	Totalt	-4 397	Totalt -3 000

Föreslås ett anslag om 3.000 euro med hänvisning till 37 § LL (1978:54samt ändringar 1995/22 och 1995/47) om främjande av gårdsbruk. Förvaltningsarvodet utgör ersättning för bankers skötsel av gårdsbrukslån beviljade t.o.m. år 2007.

47.15.23. Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-592 274	Grund	-638 000	Årets	-223 798	-582 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-592 274	Totalt	-638 000	Totalt	-223 798	Totalt	-582 000

Föreslås ett anslag om 582.000 euro. Anslaget avses att användas för att säkerställa de åtaganden och kostnader föranledda av LL och LF (2005:83 och 2006:6) om avbytarservice. Anslaget avser utgifter för avbytarens löner jämte bikostnader, resor samt övriga utgifter föranledda av verksamheten.

Huvudmålsättningen med avbytarservicen är att bibehålla ett öppet landskap samt en levande landsbygd och att stimulera djurproduktionen så att livsmedelsindustrin har god tillgång på lokalproducerade råvaror inom mjölk- och köttproduktionen.

Djurhållning medför en stor bundenhet för lantbrukarna med små möjligheter att hålla lediga dagar eller semester. En väl fungerande avbytarverksamhet ger lantbrukarna möjlighet till detta. Möjligheten till en organiserad ledighet har konstaterats vara viktig för djurhållningens fortbestånd och utveckling och särskilt gällande unga företagares intresse för djurhållning. Tillgången till avbytare har också en viktig djurskyddsfunktion genom vikariehjälpen som ger möjlighet att erbjuda sjukvikarier till lantbrukare. Enligt landskapets första tilläggsbudget år 2012, den s.k. omställningsbudgeten, ska avbytarservicen reformeras från år 2015. Anslaget för år 2014 är dimensionerat utgående från den rådande utvecklingen med en övergång från landskapsanställda avbytare till privata avbytarföretag.

47.15.41. Finansiering av försöksodlingsverksamhet

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-575 000	Grund	-575 000	Årets	0		
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-575 000	Totalt	-575 000	Totalt	0	Totalt	0

Momentet utgår. Se moment 47.15.42.

47.15.42. Stöd för producentorganisationer, rådgivning och försöksverksamhet

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets		Grund		Årets	0		
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0

Momentet nytt. Anslag för motsvarande utgifter upptogs i budgeten för år 2013 under moment 47.15.41 och 47.15.48.

Föreslås ett nettoanslag för att finansiera rådgivningen och försöksverksamheten vid Ålands hushållningssällskap r.f. sammanlagt 805.000 euro. År 2012 överlät Ålands landskapsregering försöksverksamheten vid Ålands försöksstation till Ålands hushållningssällskap r.f. Målsättningen med överlåtelsen var att utveckla försöksverksamheten med en starkare koppling till näringen och ett bättre utnyttjande av de kompetensbyggande insatserna inom näringen genom en tätare kopp-

ling till rådgivningsverksamheten. Rådgivningen till primärnäringarna har samordnats av Ålands hushållningssällskap r.f. och under år 2014 ska ett nytt treårsavtal ingås. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

Anslag för den del av rådgivningen som rör fiskerinäringen budgeteras under moment 47.24.49. I samband med förhandlingen om ett nytt treårsavtal föreslås att avtalet om försöksverksamhet som sträcker sig till och med år 2016 införlivas med det treåriga avtalet gällande produktionsrådgivning i syfte att ytterligare tydliggöra målsättningarna om en tät koppling mellan rådgivning och försöksverksamhet.

Det nya rådgivnings- och försöksverksamhetsavtalet ska dela de övergripande målsättningarna för livsmedelsproduktionen och lantbruket, dvs. fokus på en ekonomisk, smart och hållbar utveckling på landsbygden. Den främsta prioriteringen är att bidra till skapande av konkurrenskraftiga landsbygdsföretag som producerar råvaror av rätt kvalitet till den lokala livsmedelsindustrin och livsmedel till konsumenter.

En del av anslaget avsätts till ersättning av hyra och arrende till landskapsregeringen för de byggnader, utrustning, maskiner och mark som används inom försöksverksamheten, se moment 37.01.01.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons m.fl. budgetmotion nr 35/2013-2014 första och andra klämman föreslås att meningarna "Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster." i första stycket i motiveringen till momentet stryks samt att det under momentet anslås 805.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till dessa delar förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

47.15.43. Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014			
Årets	-62 749	Grund	-140 000	Årets	-123 883	-120 000	
		Tb					
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års		
Totalt	-62 749	Totalt	-140 000	Totalt	-123 883	Totalt	-120 000

Föreslås ett anslag om 120.000 euro för att finansiera räntestödet för årets beviljningsfullmakt om lån med räntestöd om 1.000.000 euro och tidigare års beviljade räntestödslån. Målsättningen är att räntestödet medverkar till en mer rationell och effektiv jordbruksproduktion i landskapet.

Räntestöd kan beviljas för lån vid produktionsinvesteringar i byggnader, för visst lösöre och för inköp av bebyggd lantbruksfastighet. Lån för inköp av hela fastigheter är främst aktuellt i samband med generationsväxlingar.

En fortsatt anpassningsprocess och strukturrationalisering efter EU-medlemskapet medför att investeringsviljan fortsättningsvis är hög. Ett fullt utnyttjande av beviljningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge medföra en nominell kostnad för landskapet om ca 200.000 euro under en femtonårsperiod. Lånen förmedlas av kreditinstitut på Åland och räntestödet varierar med marknadsräntorna och är maximalt 4 %. Räntestöd beviljas i enlighet med landskapsregeringens beslut från den 10 mars år 2011 om räntestöd till lantbruket på Åland

och i enlighet med landskapsförordning stöd till lantbruket och EU förordning nr. 1857/2006 och nr. 1698/2005 samt artikel 141 och kommissionens brev nr (2008)D/200807 av den 10 mars 2011. Per 2.7.2013 var saldot på utestående räntestöds krediter 7.294.514,75 euro.

EU:s statstödsregler reformeras och ett nytt regelverk ska komma för perioden 2014 - 2020. Räntestödslån i enlighet med detta moment beviljas i enlighet med nuvarande regelverk som en övergångsåtgärd till det att det nya statstödsregelverket är implementerat.

Räntestöd lån till lantbruk	Kostnad år 2014	Kostnad år 2015	Beräknad åter- stående nominell kostnad vid ett ränteläge om 4,8 %	Beräknad återstå- ende kostnad vid ett ränteläge om 6 % eller högre
Lån utgivna åren 1997 – 2013 (ca 7,4 milj)	110.000	160.000	1.500.000	2.100.000
Lån utgivna år 2014 (1,0 milj)	10.000	35.000	200.000	300.000
Summa	120.000	195.000	1.700.000	2.400.000

47.15.44. Investeringsstöd till lantbruket (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -981 314	Grund -1 000 000	Årets -320 959	-1 000 000
	Tb		
Tid. års -4 239	Tid. års	Tid. års -472	Tid. års
Totalt -985 553	Totalt -1 000 000	Totalt -321 431	Totalt -1 000 000

Landskapsregeringen föreslår ett anslag om 1.000.000 euro för att finansiera nationellt investeringsstöd till lantbruket. Investeringsstödet till lantbruket är en viktig åtgärd för att få en långsiktigt hållbar produktion och för att öka lantbrukets konkurrenskraft generellt och på gårdsnivå. Nationellt investeringsstöd till lantbruket budgeteras år 2014 som en övergångsperiod eftersom det nya landsbygdsutvecklingsprogrammet inte genomförs i sin helhet förrän år 2015. Se även kapitel 47.16.

Åtgärderna genomförs med grund i ett stödprogram godkänt av landskapsregeringen den 10 mars 2011 i enlighet med Rådets förordning (EG) nr 1857/2006 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion av jordbruksprodukter. Landskapsregeringen avser att prioritera unga lantbrukare som nysatsar inom näringen och mjölkproduktion.

EU:s statstödsregler reformeras och ett nytt regelverk ska komma för perioden 2014 - 2020. Investeringsstöd i enlighet med detta moment beviljas i enlighet med nuvarande regelverk som en övergångsåtgärd till det att det nya statstödsregelverket är implementerat.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

Utskottet tillstyrker att investeringsstödet till branschen bör användas på ett sätt som även verkar för fortsatt tillväxt inom trädgårdsnäringen. Utskottet hänvisar till skrivningarna under utskottets allmänna motiveringar. Utskottet har fattat beslut om texten efter omröstning som utfallit (4-3) och som biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

47.15.46. Utgifter för räntestödslån vid skördeskador (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-788	Grund	-10 000	Årets	-9 613	-10 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-788	Totalt	-10 000	Totalt	-9 613	Totalt	-10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro för finansiering av räntestöd för lån beviljade med anledning av skördeskador i enlighet med LL (1980:44) om räntestödslån vid skördeskador. Räntestöd på lån utgår i syfte att lindra de likviditetsproblem odlaren riskerar till följd av minskade intäkter från den skörd som drabbats av skördeskada. Lån kan beviljas sådana gårdar där det konstaterats skördeskador som uppstått oberoende av odlaren i oskördad gröda till följd av onormalt ogynnsamma väderförhållanden.

Föreslås att det under år 2014 får beviljas nya räntestödslån om sammanlagt högst 300.000 euro. Räntestödet betalas som ett fast räntestöd om maximalt 5 % i högst 5 år. Låntagarens ränta uppgår dock alltid till minst 1 %. Skulle lånets totala ränta och låntagarens ränta sjunka under 6 % är räntestödet skillnaden mellan totala räntan och låntagarens ränta om 1 %.

Ett fullt utnyttjande av bevillningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge medföra landskapet kostnader om 30.000 euro under en femårsperiod. Per 2.7.2013 var saldot på utestående räntestöds-krediter 48.531,81 euro.

47.15.47. Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-1 089	Grund	-7 000	Årets	-6 452	-7 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-1 089	Totalt	-7 000	Totalt	-6 452	Totalt	-7 000

Föreslås ett anslag om 7.000 euro. Anslaget avser ersättningar enligt LL (2004/19, 1 §) om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om plantmaterial och växtskydd samt kostnader i samband med inspektionsverksamhet som lagen förutsätter. Anslaget används även för kostnader i samband med den inspektions- och provtagningsverksamhet som fordras enligt LL (2007:96) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om gödselfabrikat, LL (1999:18) om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen och LL (2001:25) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om handel med utsäde.

47.15.48. Stöd för producentorganisationer och rådgivning

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-289 000	Grund	-330 000	Årets	-41 000		
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-289 000	Totalt	-330 000	Totalt	-41 000	Totalt	0

Momentet utgår. Se moment 47.15.42.

47.16. EUROPEISKA UNIONEN – PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING PROGRAMPERIOD 2014 - 2020

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	0	0	3 400 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	0	0	-7 800 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	-7 800 000
Anslag netto	0	0	-4 400 000

Kapitlet nytt.

Landskapsregeringen avser under år 2013 godkänna ett förslag till program för landsbygdens utveckling på Åland 2014 - 2020 med finansiering från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU). Europeiska kommissionen förväntas besluta om programmet under år 2014. EJFLU:s andel av finansieringen för åren 2014 - 2020 uppskattas till 20.700.000 euro.

Övergripande målsättning för landsbygdsutvecklingsprogrammet för perioden 2014 - 2020 är att bidra till en hållbar ekonomisk och smart utveckling på landsbygden och till att utveckla och diversifiera det till landsbygden kopplade näringslivet. Programmet ska dessutom bidra till att stärka och utveckla de redan goda natur- och miljöförhållandena samt stärka landskapets attraktivitet som samhälle. Programmets främsta prioritering är att säkerställa en tillräcklig primärproduktion och på så sätt se till att det finns råmaterial till livsmedelsindustrin och livsmedel för konsumenterna. Detta bör bygga på ett konkurrenskraftigt och hållbart jordbruk. Programmet genomför 11 åtgärder och 15 underåtgärder för att nå dessa mål utgående från 5 av unionens 6 prioriteringsområden för landsbygdsutvecklingsarbetet.

Implementeringen av landsbygdsutvecklingsprogrammet för perioden 2014 - 2020 kommer på grund av det försenade beslutsfattandet inom EU-institutionerna att starta först år 2015. År 2014 är ett övergångsår och landskapets åtaganden gällande åtgärderna jordbrukets miljöersättning samt kompensationsbidraget enligt reglerna i landsbygdsutvecklingsprogrammet för perioden 2007 - 2013 kommer därför att förlängas. Åtgärderna finansieras ur programbudgeten för det nya landsbygdsprogrammet för perioden 2014 - 2020. Övriga delar av det nya landsbygdsutvecklingsprogrammet bedöms genomföras från år 2015, vilket betyder att den årliga budgeten för resterande sex år kommer att vara ca 8.000.000 euro per år.

I det nya programmet föreslås den nationella finansieringen av Leaderdimensionen utgöras av penningautomatmedel och projekten ska följa landsbygdsutvecklingsprogrammet, vilket budgeteras från år 2015. Det nationella tilläggsstödet till kompensationsbidraget bedöms höra till rikets behörighet och kommer under år 2014 att finansieras över statsbudgeten.

Programmets finansieringsram kan sammanfattas enligt nedanstående:

EJFLU	Finansieringsram 2014-2020	Förslag 2014	Återstod
Landskapets finansieringsandel	34.000.000	4.400.000	29.600.000
EU:s del	20.700.000	2.600.000	18.100.000
Sammanlagt	54.700.000	7.000.000	47.700.000

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

Utskottet betonar att finansieringsramen och stödsystemen för strukturfondsprogrammen är preliminära i väntan på den konsekvensanalys som lagtinget har beställt.

*Inkomster***37.16.40. EU:s finansieringsandel - EJFLU**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	2 600 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	Totalt 2 600 000

Momentet nytt.

Föreslås en inkomst om 2.600.000 euro. Under momentet upptas anslag som överförs till landskapsregeringen från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för finansiering av landsbygdens utvecklingsprogram 2014 - 2020. Anslaget går i sin helhet till att finansiera åtgärderna jordbrukets miljöersättning och kompensationsbidraget i enlighet med regelverket för landsbygdsutvecklingsprogrammet för perioden 2007 - 2013. Detta i enlighet med EU:s övergångsregler då implementeringen av landsbygdsutvecklingsprogrammet för perioden 2014 - 2020 börjar år 2015 på grund av en försenad beslutsprocess inom Europeiska unionens institutioner.

37.16.47. Statens ersättning för nationell tilläggsdel till det EU-delfinansierade kompensationsbidraget

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	800 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	Totalt 800 000

Momentet nytt.

Med hänvisning till moment 47.16.47 föreslås en inkomst om 800.000 euro.

*Utgifter***47.16.40. Offentlig finansiering – EJFLU och landskapet (R-EU)**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-7 000 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	Totalt -7 000 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 7.000.000 euro. Ur anslaget finansieras landskapets och EUs andel av jordbrukets miljöersättning och kompensationsbidrag som ingår i landskapsregeringens program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013. En ny programperiod inleds år 2014 men för de arealbaserade stödets del tillämpas en övergångsperiod under år 2014 då de åtgärder som ingår i landsbygdsutvecklingsprogrammet 2007 - 2013 fortfarande är gällande. Åtgärderna finansieras dock med medel ur budgeten i landsbygdsutvecklingsprogrammet 2014 - 2020.

Miljöstödet beräknas uppgå till totalt 3.800.000 euro varav 2.400.000 euro finansieras av landskapet Åland och 1.400.000 euro av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Miljöstödet kan beviljas till jordbrukare som åtar sig att under minst fem år bedriva ett miljövänligt jordbruk på sin gård. Landskapsregeringens målsättning är att 13.000 ha åkermark och 1.320 hektar naturbeten ska omfattas av miljöstödet. Av åkerarealen ska 3.000 hektar vara underställt ekologiska produktionsmetoder.

Kompensationsbidraget beräknas uppgå till 3.200.000 euro varav 2.000.000 euro finansieras av landskapet Åland och 1.200.000 euro av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Kompensationsbidraget kan beviljas till jordbrukare som odlar minst 3 hektar åkermark eller håller betande djur på minst 5 hektar naturbeten och förbinder sig att fortsätta med jordbruksproduktion i minst 5 år. Landskapsregeringens målsättning är att 13.000 hektar åkermark och 5.000 hektar naturbeten ska omfattas av kompensationsbidraget.

47.16.47. Nationell tilläggsdel till det EU-delfinansierade kompensationsbidraget, (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	Årets		-800 000
	Tb			
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt -800 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 800.000 euro. Ur anslaget finansieras en nationell tilläggsdel till det EU-delfinansierade kompensationsbidraget som ingår i landskapsregeringens program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, vars regler till bl.a. denna del tillämpas under år 2014 som är ett övergångsår. Tilläggsdelen kan beviljas till jordbrukare som uppfyller villkoren för det delfinansierade kompensationsbidraget, se moment 47.16.40.

Ansvar för genomförandet av stödet och finansieringen från år 2014 hör till riksstyrelsens behörighet men verkställs det första året 2014 av landskapsregeringen enligt överenskommelse. Anslaget motsvaras av en inkomst om 800.000 euro under moment 37.16.47.

47.17. EUROPEISKA UNIONEN – PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	2 476 685	1 654 000	0
Konsumtionsutgifter	-11 088	-100 000	0
Överföringsutgifter	-8 694 525	-7 683 000	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-8 705 613	-7 783 000	0
Anslag netto	-6 228 928	-6 129 000	0

Ålands landskapsregering har under perioden 2007 - 2013 genomfört program för landsbygdens utveckling. Programperioden har avslutats och landskapsregeringen har utformat ett nytt landsbygdsutvecklingsprogram för perioden 2014 - 2020 enligt Rådet och Europaparlamentets förslag till förordning om stöd till lands-

bygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJ-FLU). Alla medel ingående i programbudgeten har budgeterats i landskapets budget fram till år 2013. Programmets oanvända medel kan nyttjas till och med år 2015.

Inkomster

37.17.46. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	539 558	Grund	1 654 000	Årets	1 654 000	0
		Tb				
Tid. års	1 937 127	Tid. års		Tid. års	690 650	Tid. års
Totalt	2 476 685	Totalt	1 654 000	Totalt	2 344 650	Totalt

Föreslås att inget anslag budgeteras på grund av att hela summan för programperioden 2007 - 2013 redan har budgeterats under åren 2007 - 2013.

Utgifter

47.17.07. Nationellt tekniskt stöd (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	0	Grund	-100 000	Årets	-100 000	0
		Tb				
Tid. års	-11 088	Tid. års		Tid. års	-170 551	Tid. års
Totalt	-11 088	Totalt	-100 000	Totalt	-270 551	Totalt

Föreslås att anslaget med beaktande av tidigare års anslag används för genomförande av elektronisk ansökan för stöd inom programmet för landsbygdens utveckling i landskapet Åland, kostnader för anslutning till Landsbygdsverkets betalningssystem, för att finansiera landskapsregeringens del i det integrerade administrations- och kontrollsystem (IACS) som upprättas av Landsbygdsverket och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral och för eventuella utvärderingar.

47.17.42. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-72 824	Grund	0	Årets	-104 522	0
		Tb				
Tid. års	-48 000	Tid. års		Tid. års	-171 131	Tid. års
Totalt	-120 824	Totalt	0	Totalt	-275 654	Totalt

Föreslås att inget anslag budgeteras på grund av att hela summan för programperioden 2007 - 2013 redan har budgeterats under åren 2007 - 2013.

47.17.43. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-5 544 024	Grund	-5 822 000	Årets	-1 997 748	0	
		Tb					
Tid. års	-378 581	Tid. års		Tid. års	-443 650	Tid. års	
Totalt	-5 922 605	Totalt	-5 822 000	Totalt	-2 441 397	Totalt	0

Föreslås att inget anslag budgeteras på grund av att hela summan för programperioden 2007 - 2013 redan har budgeterats under åren 2007 - 2013.

47.17.44. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	0	Grund	0	Årets	-284 602	0	
		Tb					
Tid. års	-236 173	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-236 173	Totalt	0	Totalt	-284 602	Totalt	0

Under momentet föreslås inget anslag för landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF), då landskapets finansieringsandel för programperioden redan budgeterats. Se även moment 47.17.48.

47.17.46. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-48 550	Grund	0	Årets	-69 682	0	
		Tb					
Tid. års	-32 000	Tid. års		Tid. års	-113 754	Tid. års	
Totalt	-80 550	Totalt	0	Totalt	-183 435	Totalt	0

Föreslås att inget anslag budgeteras på grund av att hela summan för programperioden 2007 - 2013 redan har budgeterats under åren 2007 - 2013. Se även moment 47.17.42.

47.17.47. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-1 496 862	Grund	-1 751 000	Årets	-377 377	0	
		Tb					
Tid. års	-349 334	Tid. års		Tid. års	-253 091	Tid. års	
Totalt	-1 846 196	Totalt	-1 751 000	Totalt	-630 468	Totalt	0

Föreslås att inget anslag budgeteras på grund av att hela summan för programperioden 2007 - 2013 redan har budgeterats under åren 2007 - 2013. Se även moment 47.17.43.

47.17.48. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	0	Grund	0	Årets	-21 483	0	
		Tb					
Tid. års	-376 178	Tid. års		Tid. års	-286 270	Tid. års	
Totalt	-376 178	Totalt	0	Totalt	-307 753	Totalt	0

Under momentet föreslås inget anslag för förskotterandet av EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013 för kostnader för åtgärder inom axel 3 och 4 då EU:s finansieringsandel för programperioden redan budgeterats.

Se även moment 37.17.46 och 47.17.44.

47.17.60. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-56 000	Grund	-55 000	Årets	0	0	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-56 000	Totalt	-55 000	Totalt	0	Totalt	0

Under momentet föreslås inget anslag då hela summan för programperioden 2007-2013 redan har budgeterats. Det tidigare budgeterade anslaget används för att finansiera utgifter för administration, genomförande, information, övervakning och löpande utvärdering av programmet. Landskapets andel av kostnaderna utgör 50 procent. EU:s finansiering av det tekniska stödet upptas under moment 47.17.65.

Se även moment 47.05.42, 47.05.47, 47.01.01 samt 47.17.07.

47.17.65. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-56 000	Grund	-55 000	Årets	0	0	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-56 000	Totalt	-55 000	Totalt	0	Totalt	0

Under momentet föreslås inget anslag då hela summan för programperioden 2007 - 2013 redan har budgeterats.

EU:s andel av kostnaderna utgör 50 procent. Landskapets delfinansiering av det tekniska stödet upptas under moment 47.17.60.

Se även moment 47.05.42, 47.05.47 samt 47.01.01.

47.21. FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	0	0
Konsumtionsutgifter	-42 788	-25 000	-25 000
Överföringsutgifter	-285 929	-268 000	-268 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	0	0	0
Summa utgifter	-328 717	-293 000	-293 000
Anslag netto	-328 717	-293 000	-293 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att upprätthålla ett hållbart skogsbruk på Åland. Med detta avses, förutom ekonomisk virkesproduktion, även beaktande av den biologiska mångfalden, landskapsvärden, vattenvärden, fornminnesvärden och skogens mångsidiga sociala funktioner.

Certifieringen av det åländska skogsbruket är viktig för avsättningen av skogsprodukter och bör därför upprätthållas. En förutsättning för detta är den skogsbruksplanering som landskapsregeringen utför. Målsättningen och kravet för skogsbruksplaneringen är att minst 50 % av den skogsmarksareal som utgör grunden för skogscertifieringen ska täckas av gällande skogsbruksplaner.

Under året fortsätter landskapsregeringens projekt med fjärranalys av den åländska skogen. Materialet ska sedan användas för operativ planering och utveckling av den privata skogsnäringen. Målsättningen är att materialet ska vara klart att använda år 2015.

Landskapsregeringens understöd för skogsbruksåtgärder fyller en viktig funktion för speciellt de grundläggande och skogsvårdande arbetena. Landskapsregeringen avser prioritera bland de stödberättigade åtgärderna och effektivisera användningen av den begränsade tillgången på budgetmedel för detta ändamål. Landskapsregeringens målsättning är att en ny lagstiftning om stöd för skogsbruksåtgärder ska träda i kraft under året.

Målsättningen för plant- och ungskogsröjningen är en areal om minst 700 ha per år. Under de senaste åren har röjning utförts i Ålands skogsvårdsförening r.f.s regi på följande arealer:

<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>
581 ha	592 ha	799 ha

Under året avser landskapsregeringen även lägga ett lagförslag gällande tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden.

Utgifter

47.21.01. Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-20 910	Grund	-25 000
		Tb	Årets
			-10 606
Tid. års	-21 877	Tid. års	-101 122
Tid. års		Tid. års	
Totalt	-42 788	Totalt	-111 727
Totalt		Totalt	-25 000

Föreslås ett anslag om 25.000 euro för drift och underhåll av fordon, maskiner

och redskap, skogsbruksplanering, informations- och försöksverksamhet, skötsel av fröplantagen samt övriga kostnader för verksamheten.

I anslaget ingår även ett nettoanslag om 55.000 euro som är avsett för en fortsättning av projektet med fjärranalys av den åländska skogsmarken. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons m.fl. budgetmotion nr 35/2013-2014 fjärde och femte klämman föreslås att meningarna "Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster." i andra stycket i motiveringen till momentet stryks och att anslaget under momentet höjs med 55.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till dessa delar förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

47.21.40. Särskilda understöd för skogsbruket (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-14 775	Grund	-18 000	Årets	-18 000
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	-14 775	Totalt	-18 000	Totalt	-18 000

Föreslås ett anslag om 18.000 euro avsett för Ålands skogsvårdsförening r.f. för ersättande av de intäktsbortfall och extra kostnader som uppstår i skärgårdskommunerna i enlighet med LL (2001:51, § 20) om Ålands skogsvårdsförening.

47.21.41. Stöd för skogsbruksåtgärder (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-197 603	Grund	-250 000	Årets	-169 373
		Tb			
Tid. års	-73 551	Tid. års		Tid. års	-58 393
Totalt	-271 154	Totalt	-250 000	Totalt	-227 767
				Totalt	-250 000

Föreslås, med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år, ett anslag om 250.000 euro för stöd i enlighet med LL och LF (1998:84 och 1998:87) om stöd för skogsbruksåtgärder.

Anslaget får även användas till förhandsfinansiering av röjning och med stöd av LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning kan inkomster gottskrivas motsvarande förhandsfinansieringen. Anslaget kan vidare användas för förhandsfinansiering av åtgärder som landskapsregeringen tvingas vidta enligt LL (1998:83, 18 §) om skogsvård.

47.21.83. Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	0	Grund	0	Årets	14 634	0
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	14 634	Totalt 0

Föreslås ett nettoanslag för förhandsfinansiering av arbetskostnader vid markberedning i enlighet med LL (1998:84) om stöd för skogsbruksåtgärder.

Med stöd av LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning kan inkomster motsvarande förhandsfinansieringen gottskrivas momentet.

47.21.84. Skogsförbättringslån (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	0	Grund	0	Årets	0	0
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-10 000	Tid. års
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	-10 000	Totalt 0

Med hänvisning till från tidigare år tillgängliga medel föreslås detta år inget anslag.

47.21.88. Ersättning för biotopskydd (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	0	Grund	0	Årets	0	0
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-10 000	Tid. års
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	-10 000	Totalt 0

Med hänvisning till från tidigare år tillgängliga medel föreslås detta år inget anslag.

47.22. JAKT- OCH VILTVÅRD

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	153 694	148 000	168 000
Konsumtionsutgifter	-102 009	-105 000	-116 000
Överföringsutgifter	-12 721	-13 000	-12 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-114 730	-118 000	-128 000
Anslag netto	38 963	30 000	40 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att verka för en god jaktkultur med aktiv viltvård, bra möjligheter till övningsskytte och sunda viltstammar i landskapet. Viltet är en ekologisk och närproducerad naturtillgång som bör förvaltas och nyttjas på ett hållbart sätt. Till detta hör som exempel information, rådgivning och lagstiftningsåtgärder samt stöd till jaktvårdsföreningarnas verksamhet.

Landskapsregeringens målsättning är att stimulera jaktvårdsföreningarnas arbete med att informera och utbilda jägarkåren, speciellt när det gäller skydds- och viltvårdsåtgärder för sjöfågel samt tillvaratagning och hantering av vilt.

Arbetet med de vetenskapliga sjöfågelundersökningarna fortsätter. Syftet är att ytterligare stärka befintligt inventeringsdata till försvar av den traditionella jakten på sjöfågel. Det pågående samarbetet med miljöbyrån gällande en förvaltningsplan för lodjursstammen på Åland fortsätter.

Landskapsregeringen arbetar med att genom landskapsförordning reglera användning av blyhagel vid jakt i våtmarker. Målsättningen är att förordningen ska träda i kraft till jaktåret 2014 - 2015. En ny EU-förordning som reglerar handel med sälprodukter kommer att implementeras i den åländska lagstiftningen. Under år 2014 avser landskapsregeringen även arbeta med att ta fram en arbetsplan för att förnya den åländska jägarexamen.

Inkomster

37.22.04. Inkomster för viltvårds- och jaktärenden

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	132 884	Grund	135 000	Årets	15 669	156 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	132 884	Totalt	135 000	Totalt	15 669	Totalt 156 000

Föreslås en inkomst om 156.000 euro. Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Jaktvårdsavgift ca 4.450 st. x 35 euro	155.500 euro
Jägarexamenskompensum	<u>500 euro</u>
	156.000 euro

Föreslås en höjning av jaktvårdsavgiften från 30 till 35 euro per jägare.

År 2012 löste 4.452 personer jaktkort, en siffra som ligger i linje med de senaste åren. En stor andel av dessa utgörs av personer bosatta utanför Åland (954 personer). Andelen kvinnor med jaktkort utgör 6 % av den åländska jägarkåren (209 personer).

Föreslås, med hänvisning till jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland 56 § 2 mom. 4 p., att ca 40.000 euro från influtna jaktvårdsavgifter används för att täcka centrala förvaltningskostnader för jaktadministrationen under moment 47.01.01. Se även moment 47.22.04.

37.22.40. Inkomster från hjortdjursavgifter och försålt fallvilt

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	20 810	Grund	13 000	Årets	13 000	12 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	20 810	Totalt	13 000	Totalt	13 000	Totalt 12 000

Föreslås en inkomst om 12.000 euro från hjortdjursavgifter för älg och försålt fallvilt.

Utgifter

47.22.04. Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-63 875	Grund	-105 000	Årets	-84 219	-116 000	
		Tb					
Tid. års	-38 134	Tid. års		Tid. års	-145	Tid. års	
Totalt	-102 009	Totalt	-105 000	Totalt	-84 363	Totalt	-116 000

Föreslås ett nettoanslag om 116.000 euro. Enligt jaktlagen (1985:31, 56 §) för landskapet Åland ska anslaget uppgå åtminstone till det belopp som beräknas inflyta i avgifter för jaktkort (se moment 37.22.04). Anslaget ska användas så som nämnda § 56 i jaktlagen föreskriver som t.ex. stöd för jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet och skjutbanor, prenumeration av tidningen Jägaren och jägarförsäkring för alla jaktkortsinnehavare, viltvårdsprojekt m.m. Ett högt prioriterat viltvårdsprojekt är viltvårdsåtgärder för sjöfågel.

Medel till jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet ska fördelas rättvist i förhållande till föreningarnas storlek och aktivitet. Målsättningen med skytteverksamheten bör vara att den är självfinansierande.

Anslaget kan även användas för inköp av utbildnings- och informationsmaterial som saluförs till självkostnadspris till jägarkåren. Med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning föreslås inkomsterna från motsvarande försäljning få gottskrivas momentet.

Vidare kan anslaget användas för kostnader som uppkommer i samband med förnyelsen av jägarexamen.

Av anslaget kan ett stöd till Ålands jakt- och fiskemuseum beviljas på basen av redovisade kostnader för jaktvårdsföreningarnas och landskapsregeringens möten, kurser och informationstillfällen vid museet samt särskilda evenemang med anknytning till jakt, dock inte för kostnader som hänför sig till museets ordinarie verksamhet.

Inkomsterna av jaktvårdsavgifter gottskrivas moment 37.22.04. Se även moment 47.01.01.

47.22.40. Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	0	Grund	-13 000	Årets	-13 000	-12 000	
		Tb					
Tid. års	-12 721	Tid. års		Tid. års	-32 552	Tid. års	
Totalt	-12 721	Totalt	-13 000	Totalt	-45 552	Totalt	-12 000

Föreslås ett anslag om 12.000 euro.

Anslaget avser främst bidrag för förebyggande åtgärder vid yrkesmässigt bedrivna odling, men även ersättande av hjortdjursskador på yrkesmässigt bedrivna odlingar eller skogsplanteringar. Bidraget beviljas endast i de fall jakt är tillåten på området och att jakt bedrivs aktivt inom områdets närhet under ordinarie jakttid. Bidraget avser dessutom viss försöksverksamhet för förhindrande av hjortdjursskador samt kostnader för tillvaratagande av fallvilt enligt jaktlagen (1985:31, §§ 70, 73) för landskapet Åland. Närmare regler för beviljande av bidrag anges i landskapsregeringens fastställda riktlinjer.

Anslaget kan även användas för hjortdjursinventeringar och forskningsprojekt kring hjortdjur.

Anslaget avses över tid delvis motsvara inkomsterna från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt. Se moment 37.22.40.

47.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-19 041	-28 000	-28 000
Överföringsutgifter	-106 630	-151 000	-101 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-125 671	-179 000	-129 000
Anslag netto	-125 671	-179 000	-129 000

Landskapsregeringen arbetar för att den åländska fiskerinäringen ska vara konkurrenskraftig, ekonomiskt lönsam samt ekologiskt och socialt hållbar. De fiskbestånd och ekosystem som nyttjas av näringen ska skyddas och vårdas för att även i framtiden kunna tillhandahålla närproducerad råvara för livsmedel av hög kvalitet. I syfte att stödja en långsiktigt hållbar förvaltning och nyttjande av fiskresurserna planeras fortsatta insatser för kunskap om de kustnära fiskbeståndens tillstånd.

Under året kommer Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) att antas och landskapsregeringen färdigställer det nya operativa programmet för fiskerinäringen för perioden 2014 - 2020. Enligt ursprunglig tidtabell skulle förordningen ha antagits under år 2013, men arbetet på EU-nivå har försenats. Huvudsyftet med den Europeiska havs- och fiskerifonden är att stöda de mål som fastställts för den gemensamma fiskeripolitiken. Finansieringsinstrumenten för den integrerade havspolitikerna inkluderas även i förordningen för att få en bättre samordning mellan fiskeri- och havspolitiska målsättningar samt för att de havspolitiska åtgärderna ska få ett större genomslag för uppnåendet av målen i EU2020-strategin.

Under året antas en strategi för det åländska vattenbruket innehållande bland annat tillväxtmål och en lokaliseringsplan för vattenbruket. Detta utgör ett så kallat förhandsvillkor för implementeringen av det nya fiskeriprogrammet. Under året slutförs det flaggskeppsprojekt för hållbara vattenbruksmetoder som har medfinansierats genom Baltic Sea Region Interreg B Programme 2007 - 2013 och där landskapsregeringen har deltagit som partner. En slutkonferens kommer att hållas på Åland. Landskapsregeringens vision är att arbeta för en kretsloppsanpassning av vattenbruket och inom projektet ingår Åland som ett pilotområde för innovativa förvaltningsmodeller för ett hållbart vattenbruk. De flaskhalsar som hämmar näringens utveckling ska identifieras och åtgärdas.

Som förhandsvillkor för kommande fiskeriprogram uppställs även implementeringen av särskilda delar inom det gemensamma kontrollregelverket för fiskeripolitiken, rådets förordning (EG) nr 1224/2009. Detta, liksom andra ändringar och tillägg i EU-regelverk, föranleder en delvis översyn av landskapslagen om fiske (1956:39).

Utgifter

47.24.01. Främjande av fiskerinäringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-1 922	Grund	-28 000	Årets	-28 000
		Tb			
Tid. års	-17 119	Tid. års		Tid. års	-8 310
Totalt	-19 041	Totalt	-28 000	Totalt	-36 310
				Totalt	-28 000

Föreslås ett anslag om 28.000 euro. Verksamhetens kostnader innefattar drift och underhåll för lagstadgad fiskeriövervakning samt landskapets andel av service och uppdatering av det riksomfattande fiskeriregistret. Anslaget får även användas för information, möteskostnader, arvoden och lantmäteri samt mindre anskaffningar av material och förnödenheter. Anslaget innefattar därtill ca 8.000 euro för fiskeribiologiska undersökningar i samarbete med Husö biologiska station samt 15.000 euro för köpta tjänster och kostnader i anslutning till andra utredningar och provfisken. Anslaget får även användas för åtgärder för att befrämja sportfiske och fisketurism.

47.24.40. Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-14 397	Grund	-50 000	Årets	-13 908
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-14 397	Totalt	-50 000	Totalt	-13 908
				Totalt	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för skadeersättningar enligt bestämmelserna i rikslagstiftningen om fiskeriförsäkringar (FFS 331/58) som även tillämpas på Åland. Anslaget avser ersättning för skador uppkomna under år 2013.

Landskapsregeringen utreder under år 2014 huruvida ett omarbetat stödsystem ska utformas inom landskapet.

47.24.43. Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets		Grund	-1 000	Årets	-1 000
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-1 000	Totalt	-1 000
				Totalt	-1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro med hänvisning till lagen (FFS 331/58 13 §) om fiskeriförsäkringar.

47.24.44. Främjande av infrastruktur, marknadsföring och strukturpolitik

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-42 233	Grund	-50 000	Årets	-50 000
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-42 233	Totalt	-50 000	Totalt	-50 000
				Totalt	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för att befrämja uppsamling av fjällfisk och skötströmming i skärgård och glesbygd enligt av landskapsregeringen fastställda

riktlinjer samt åtgärder för att rationalisera hanteringen av fångsten i fiskehamnar och fisklandningsplatser i avsikt att förbättra fiskens kvalitet samt verksamhetens lönsamhet.

47.24.49. Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-50 000	Grund	-50 000	Årets	0
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	-50 000	Totalt	-50 000	Totalt	0

Föreslås ett nettoanslag för rådgivningsverksamhet och information till fiskerinäringens företag som tillhandahålls av branschorganisationer i enlighet med gällande ramavtal med Ålands hushållningssällskap r.f. för primärnäringsrådgivningen på Åland. Nuvarande avtal gäller till och med år 2013, varför avtalet ska förnyas och revideras inför år 2014. Landskapsregeringen fattar årligen beslut om finansieringen i enlighet med förverkligandet av lagtingets årliga budget. Administrationen av avtalet sker i samarbete mellan jordbruks- och fiskeribyrån. Anslag för den övriga rådgivningen inom ramen för avtalet budgeteras under momentet 47.15.42.

Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 50.000 euro för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons m.fl. budgetmotion nr 35/2013-2014 sjunde och åttonde klämman föreslås att andra stycket i motiveringen till momentet utgår samt att anslaget under momentet höjs med 50.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till dessa delar förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

47.25. **EUROPEISKA UNIONEN – EUROPEISKA HAVS- OCH FISKERIFONDEN**

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	0	485 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	0	0	-970 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	-970 000
Anslag netto	0	0	-485 000

Kapitlet nytt.

Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF), programperioden 2014 - 2020

I förhållande till nuvarande Europeiska fiskerifonden (EFF) 2007 - 2013 så finns det inom EHFF en utvidgad social dimension för att främja social sammanhållning och humankapital. Stort fokus sätts på innovation och på att utveckla fisket i en hållbar riktning i linje med målsättningarna i den gemensamma fiskeripolitiken. Fiskets mervärde ska ökas och en diversifiering mot andra havssektorer ska ske. Åtgärderna har anpassats för att ha en stark koppling till miljömässig hållbarhet.

Arbetet med regelverken för programperioden 2014 - 2020 har försenats och tro- ligen kommer Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska havs-

och fiskerifonden att antas i början av år 2014. Grunden för allokering av programmedel mellan medlemsländerna är inte klar och således har landskapsregeringen i nuläget endast uppskattningar till grund för den finansieringsram som föreslås och ramen kan således komma att ändras. En arbetsgrupp tillsattes under år 2012 för att utarbeta ett förslag till program för perioden 2014 - 2020 och gruppen fortsätter sitt arbete under år 2013, och i den mån det behövs även under år 2014. I det nya programmet föreslås den nationella finansieringen av KAG-dimensionen utgöras av penningautomatmedel och projekten ska följa havs- och fiskeriprogrammet, vilket budgeteras från år 2015.

Den indikativa finansieringsramen kan sammanfattas enligt nedanstående tabell:

EHFF	Finansieringsram 2014 - 2020	Förslag 2014	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.395.000	485.000	2.910.000
EU:s finansieringsandel	3.395.000	485.000	2.910.000
Sammanlagt	6.790.000	970.000	5.820.000

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

Utskottet stöder landskapsregeringens skrivningar under kapitlet i budgetförslaget. Utskottet betonar att finansieringsramen och stödsystemen för vissa av strukturfondsprogrammen är preliminära i väntan på det meddelande som lagtinget har beställt. Utskottet har fattat beslut om texten efter omröstning som utfallit (4-3) och som biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

Inkomster

37.25.40. EU:s finansieringsandel – Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) 2014 – 2020

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	485 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	0 Totalt
			485 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 485.000 euro för intäkterna från Europeiska havs- och fiskerifonden som medfinansiering av det operativa programmet inom ramen för vilket stöd beviljas för programperioden 2014 - 2020.

Utgifter

47.25.40. Offentlig finansieringsandel – Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) 2014 – 2020 (R-EU)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-970 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	0 Totalt
			-970 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 970.000 euro för den totala offentliga finansieringen av

det operativa programmet inom ramen för vilket stöd beviljas för programperioden 2014 - 2020. EU:s andel och landskapets andel utgör 50 procent vardera.

Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd. Tekniskt stöd kan inkludera kostnader för administration, uppföljning och övervakning av programmet, informationsinsatser samt löpande utvärdering och utredningar.

Inkomsten för år 2014 från Europeiska havs- och fiskerifonden upptas under moment 37.25.40.

47.26. EUROPEISKA UNIONEN – STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	0	693 000	0
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-972 021	-1 386 000	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-972 021	-1 386 000	0
Anslag netto	-972 021	-693 000	0

Europeiska fiskerifonden programperioden (EFF) 2007-2013

Det operativa programmet för fiskerinäringen på Åland för programperioden 2007 - 2013 utgör grund för beviljande av stöd från europeiska fiskerifonden.

Det operativa programmet innehåller fem åtgärdslinjer

- yrkes och binäringsfiske
- vattenbruk samt beredning, saluföring och handel
- gemensamma och kollektiva åtgärder
- hållbar utveckling av fiskeområden (KAG) samt
- tekniskt stöd.

Den övergripande målsättningen är att förbättra lönsamheten och trygga återväxt och generationsväxling inom branschen som grund för ett optimalt, mångsidigt och hållbart nyttjande av landskapets fiskevatten och fiskresurser. Investeringar och åtgärder avsedda att befrämja nytänkande och utveckling av branschen prioriteras.

Det operativa programmets finansieringsram kan sammanfattas enligt nedanstående tabell:

EFF	Finansieringsram 2007 - 2013	Budgeterat	Förslag 2014	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.400.000	3.400.000	0	0
EU:s finansieringsandel	3.400.000	3.400.000	0	0
Sammanlagt	6.800.000	6.800.000	0	0

Inkomster

37.26.46. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	693 000	Årets	0	0
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	0	Totalt 693 000	Totalt	0	Totalt 0

Föreslås inget anslag från Europeiska fiskerifonden för perioden 2007 - 2013, eftersom hela programbudgeten har upptagits i tidigare års budgeter.

Utgifter

47.26.41. Landskapets finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-254 330	Grund -693 000	Årets	-717 713	0
		Tb			
Tid. års	-145 431	Tid. års	Tid. års	-427 555	Tid. års
Totalt	-399 760	Totalt -693 000	Totalt	-1 145 268	Totalt 0

Föreslås inget anslag för landskapets andel av strukturprogrammet för perioden 2007 - 2013, eftersom hela programbudgeten har upptagits i tidigare års anslag. Se även momentet 47.26.46.

47.26.46. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-254 330	Grund -693 000	Årets	-717 713	0
		Tb			
Tid. års	-145 431	Tid. års	Tid. års	-427 555	Tid. års
Totalt	-399 760	Totalt -693 000	Totalt	-1 145 268	Totalt 0

Föreslås inget anslag för Europeiska fiskerifondens medfinansiering av strukturprogrammet för perioden 2007 - 2013. Se även momentet 47.26.41.

47.30. ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	99 461	116 000	1 000
Konsumtionsutgifter	-1 504 030	-1 493 000	-1 465 000
Överföringsutgifter	-3 312 415	-3 130 000	-4 140 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-4 816 445	-4 623 000	-5 605 000
Anslag netto	-4 716 984	-4 507 000	-5 604 000

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (Ams) verkar i enlighet med LL (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. De service- och förvaltningsuppgifter som ankommer på myndigheten samt övergripande mål för verksamheten regleras huvudsakligen av LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, LL (2006:76) om studiestöd, LL (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt därtill hörande förordningar och eventuell annan lagstiftning. Myndigheten kan

också handha tjänster eller ge service med stöd av budgetbeslut eller genom särskilda överenskommelser. På den grunden administrerar myndigheten exempelvis systemet med högskolepraktikanter. Utgifterna för de studiestöd som Ams i egenskap av studiestödsmyndighet i landskapet administrerar finns upptagna under kapitel 46.03.

De allmänna målen för landskapets arbetsmarknadspolitik och för sysselsättningen finns definierade i den ovannämnda lagstiftningen. Huvuduppgiften för landskapets arbetsmarknadspolitiska verksamhet är att effektivt och ändamålsenligt sammanföra den som söker arbete med den som söker arbetskraft, att främja sysselsättning och kompetensutveckling, att främja en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, att verka för kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor, att motverka diskriminering på arbetsmarknaden, att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden samt att motverka långa tider utan fast arbete.

Förutom de övergripande målen för arbetsmarknadspolitiken och sysselsättningen har Ams att i sin verksamhet beakta även andra relevanta samhällsmål. Landskapsregeringen har under år 2013 fastställt ett åtgärdsprogram för funktionshinderspolitiken, som innehåller åtaganden även för Ams del. Åtagandena ligger i linje med den huvudsakliga målsättningen i åtgärdsprogrammet, som är formulerat som ökad tillgänglighet till samhällets tjänsteutbud även för personer med olika former av funktionshinder.

Sysselsättningssituationen har sedan år 2012 åter utvecklats i negativ riktning, med högre arbetslöshet som följd. Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) räknar i sin konjunkturrapport våren 2013 med att arbetslösheten på årsnivå ska ligga på 3,6 % under år 2013 (2012: 3,1 %) och sjunka något till 3,4 % under år 2014. Den arbetsmarknadsbarometer som ÅSUB har publicerat i juni 2013 och som beskriver rekryteringsbehovet under det närmaste året bekräftar bilden av en fortsatt svag efterfrågan på arbetskraft. Ams fokus under år 2014 kommer således fortsättningsvis att ligga på att tillgodose behovet av service för såväl arbetssökande som arbetsgivare med beaktande av att sysselsättningssituationen fortsättningsvis kommer att vara ansträngd. Situationen innebär en betydligt ökad efterfrågan på Ams tjänster med ökat antal arbetssökande, flera arbetslösa, flera ansökningar om stöd såväl för studier som vid arbetslöshet samt ett större behov av åtgärder.

Inkomster

37.30.20. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	1 000	Årets	-127	1 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt	1 000	Totalt	-127
				Totalt	1 000

Föreslås en inkomst om 1.000 euro för bl.a. ersättningar för myndighetens handläggning av ansökningar om uppehållstillstånd för arbete samt vissa andra smärre inkomster.

37.30.25. Inkomster för projekt

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	22 397	Grund	115 000	Årets	107 190	0
		Tb				
Tid. års	77 064	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	99 461	Totalt	115 000	Totalt	107 190	Totalt 0

Projekttiden för Arbete i Fokus upphör 31.12.2013, men projektet drivs vidare under början av år 2014 med återstående medel från år 2013.

*Utgifter***47.30.20. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-1 126 300	Grund	-1 213 000	Årets	-364 009	-1 300 000
		Tb				
Tid. års	-162 637	Tid. års		Tid. års	-22 234	Tid. års
Totalt	-1 288 937	Totalt	-1 213 000	Totalt	-386 243	Totalt -1 300 000

Föreslås ett anslag om 1.300.000 euro för Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighets verksamhetsutgifter, inklusive verksamheten Arbete & Bo på Åland.

Under momentet upptas utgifter för personalkostnader, mötesersättningar för arbetskraftskommissionen och den rådgivande delegationen för myndigheten, utgifter för anskaffningar av material, förnödenheter och inventarier, lokalhyror, information och marknadsföring, it-tjänster, städtjänster, expert- och utredningstjänster, tjänsteresor samt utbildning, utveckling och rekreation för personalen m.m. Förutom avlönande av ordinarie anställd personal kan från momentet även bekostas tillfällig personal vid exempelvis arbetstoppar.

Med hänvisning till kapitel motiveringen kan anslaget också användas för att täcka kostnader för att säkra fortsatta insatser efter det att projektet Arbete i Fokus upphör.

47.30.24. Praktikantplatser för högskolestuderande

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-117 664	Grund	-140 000	Årets	-45 537	-165 000
		Tb	-25 000			
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-117 664	Totalt	-165 000	Totalt	-45 537	Totalt -165 000

För praktikantplatser för högskolestuderande föreslås ett anslag om 165.000 euro. Praktikantplatserna används i syfte att motverka kompetensflykt från landskapet genom att ge åländska högskolestuderande möjlighet att erhålla praktik inom sitt utbildningsområde eller via utredningsarbete knyta kontakter med arbetslivet på Åland med tanke på framtida arbetsmöjligheter. Anslaget är dimensionerat för att erbjuda ca 25 studerande en praktikanställning om ca 2 månader vardera. Praktikanterna är anställda och avlönade av Ams. Praktiken kan genomföras såväl inom privat som inom offentlig sektor. En studerande kan beviljas praktikantplats endast en gång.

47.30.25. Utgifter för projekt (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	0
-90 221	-115 000	-43 136	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
-7 208		-20 499	
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-97 429	-115 000	-63 635	0

Projektet Arbeta i fokus drivs vidare under början av år 2014 med återstående medel från år 2013.

47.30.50. Arbetslöshetsersättningar (F)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-3 500 000
-2 488 655	-2 600 000	-252 543	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-2 488 655	-2 600 000	-252 543	-3 500 000

Föreslås ett anslag om 3.500.000 euro för arbetslöshetsersättningar. Ur landskapets medel erläggs grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd i enlighet med LL (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Stödbeloppen justeras årligen enligt index vilket föranleder en justering av anslaget. Anslaget har i övrigt beräknats utgående från att arbetslösheten under år 2014 förändras endast marginellt och att anslagsbehovet därigenom är fortsatt stort.

47.30.52. Specialutgifter för arbetskraftsservicen

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-30 000
	-30 000	-28 632	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
0	-30 000	-28 632	-30 000

För specialutgifter för arbetskraftsservicen föreslås ett anslag om 30.000 euro. Anslaget kan användas för att täcka kostnader för utredande av arbets- och utbildningsförutsättningar eller lämplighet för yrke och för placering i arbete av handikappade enligt enahanda grunder som i riket (FFS 2002:1295 och 1346).

Anslaget kan också användas för att erbjuda särskilt stöd och handledningsinsatser på arbetsplatsen för behövande sökande.

47.30.54. Sysselsättningens främjande (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	-610 000
-569 957	-500 000	-59 234	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
-253 803		-559 470	
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-823 760	-500 000	-618 704	-610 000

Föreslås ett nettoanslag om 610.000 euro för genomförande av landskapsregeringens sysselsättningspolitiska målsättningar.

Under momentet upptas anslag för de sysselsättningsfrämjande åtgärder som faller inom ramen för Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighets verksamhetsområde i enlighet med LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksam-

het. Anslaget används för stödinriktade åtgärder för arbetslösa arbetssökande och täcker kostnader för bland annat sysselsättningsstöd. Sysselsättningsstöd är en individuell åtgärd som kan beviljas för anställning, arbetspraktik, läroavtalsutbildning, deltidsarbete och start av företagsverksamhet. Stödet betalas till arbetsgivaren om det är fråga om anställning, annars direkt till personen.

Från anslaget bekostas också projektinriktade åtgärder. Ams bedriver kontinuerliga projekt som är inriktade på särskilda kategorier av arbetslösa. Projekten upphandlas av externa huvudmän. En ny upphandling av två sådana projekt, Byggreturen och Katapult, har gjorts för perioden 2013 - 2015. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 370.000 euro för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

I övrigt upphandlar Ams alltefter behov olika slag av sysselsättningsåtgärder och projekt, exempelvis kurser som är inriktade på jobsökning och vägledning i syfte att förbättra deltagarnas möjligheter att hitta jobb eller utbildningsplats, eller någon alternativ lösning.

Anslaget kan även användas för att skapa möjligheter till individuella lösningar för enskilda genom sysselsättningsfrämjande utbildningsåtgärder. Det kan handla om upprätthållande eller komplettering av befintlig kompetens, förberedelse för att starta egen verksamhet eller dylikt.

Till deltagarna i projektåtgärder och utbildningar betalas arbetslöshetsförmåner, vilka belastar mom. 47.30.50.

En mera detaljerad information om de projekt, åtgärder och stöd som finansieras från momentet finns i den verksamhetsplan med närmare inriktning på arbetsmarknadspolitiken som landskapsregeringen antar årligen.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 34/2013-2014 femte och sjätte klämman föreslås att meningarna "Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 370.000 euro för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster" i andra stycket i motiveringen utgår och att anslaget under momentet ökas med 100.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till dessa delar förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

47.44. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-296 519	-215 000	-226 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-296 519	-215 000	-226 000
Anslag netto	-296 519	-215 000	-226 000

Ålands teknologicentrum (ÅTC) är en utvecklingsenhet vid Ålands landskapsregerings näringsavdelning. ÅTC arbetar enligt ett aktivt samspel mellan forskning/utbildning, politik och näringsliv med att skapa förutsättningar för att utveckla innovationer och affärsidéer med fokus på kommersialisering.

Ett övergripande mål för ÅTC:s verksamhet är att ha effektiva tjänster med god

tillgänglighet som strävar efter att påskynda företagstillväxt och stärka näringslivets nyttjande av innovativa metoder till teknisk och ekonomisk utveckling.

Mål för ÅTC:s verksamhet under år 2014 är att

- driva det 3-åriga ERUF-projektet ÅTC Tillväxt - affärsutveckling. Målsättningen är att det inom projekttiden etableras minst 4 nya företag vilket förväntas leda till minst 13 nya och/eller bevarade arbetsplatser varav minst 5 innehas av kvinnor
- tillsammans med näringslivets intresseorganisationer, Högskolan på Åland, Ålands landsbygdscentrum, näringsavdelningen, Ålands Utvecklings Ab, utbildnings- och kulturavdelningen, el- och energienheten m.fl. arbeta för fortsatt utveckling av det åländska affärs- och innovationssystemet samt
- i enlighet med ÅTC:s inriktning delta i utvecklings- och samarbetsgrupper i lokala, nationella och internationella sammanhang samt som utvecklingsenhet vara en möjliggörare/inspiratör och samarbetsresurs inom projekt med syfte att skapa tillväxt i näringslivet.

Utgifter

47.44.20. Ålands teknolog centrum - verksamhetsutgifter (VR)						
Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-199 279	Grund	-215 000	Årets	-221 423	-156 000
		Tb	0			
Tid. års	-97 240	Tid. års		Tid. års	-65 161	Tid. års -70 000
Totalt	-296 519	Totalt	-215 000	Totalt	-286 584	Totalt -226 000

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag om 70.000 euro, ett nettoanslag om 156.000 euro för verksamhet i enlighet med den i kapitel motiveringen angivna inriktningen.

Vägledning och affärsutveckling för åländska entreprenörer och innovatörer är en prioriterad del av ÅTC:s verksamhet. Som ett led i att främja och stöda innovationer och utveckling av tillväxtföretag och produkter inom miljöteknik på Åland kan ÅTC leda eller vara delaktig som partner i projekt. Projektet "ÅTC Tillväxt - affärsutveckling" pågår 2012 - 2015 och medel för delfinansiering har beviljats ÅTC ur Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Projektet har som mål att öka företagets konkurrenskraft och främja utvecklingen av produkter och tjänster inom potentiella tillväxtbranscher såsom bl.a. miljöteknik.

Verksamheten vid ÅTC kan delfinansieras genom inkomster som föreslås uppgå till 54.000 euro från bl.a. kursverksamhet samt genom att bedriva projektverksamhet med andra finansieringskällor. Föreslås med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) att inkomsterna kan gottskrivas momentet.

47.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	136 002	20 000	40 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	136 002	20 000	40 000

Jordbruksbyrån förvaltar ett antal egendomar på Åland. Stommen i markegendomen utgörs av kungsgårdarna. Landskapsregeringen ser ett värde i att ha jord-egendomar som kan användas till nytta för framtida regionala och samhällsutvecklande satsningar samt ur ett kulturarvsperspektiv. Markeegendomarna utarrenderas till aktiva lantbrukare genom långsiktiga arrendeavtal.

Inkomster

37.52.20. Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets 136 002	Grund 20 000	Årets -90 306	40 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 136 002	Totalt 20 000	Totalt -90 306	Totalt 40 000

Föreslås en nettoinkomst uppgående till 40.000 euro. Anslaget avser inkomster i form av arrenden och hyresintäkter. Därtill föreslås att momentet med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) kan påföras kostnader för sedvanligt underhåll, reparationer, övriga driftskostnader för landskapets jordbruksfastigheter och skatter.

Investeringarna som planeras utföras under år 2014 avser att förbättra fastigheternas skick. Landskapsregeringens ambition är att alla fastigheter i landskapets ägo ska bli representativa och i gott skick.

47.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	148 208	140 000	147 000
Konsumtionsutgifter	-106 329	-120 000	-120 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-106 329	-120 000	-120 000
Anslag netto	41 879	20 000	27 000

Landskapets eget skogsinnehav är en investering och en betydelsefull del av kulturarvet som bör skötas och vårdas för kommande generationer. Endast ca 2,5 % av den åländska skogsmarken är i landskapets ägo, vilket är lite i förhållande till våra grannregioner.

Den övergripande målsättningen är att förvalta markerna så att virkesproduktionen bevaras samtidigt som den biologiska mångfalden och de kulturella och sociala värdena beaktas. Speciell vikt läggs vid att hålla skogsmarkerna öppna och tillgängliga för allmänhetens rekreationsbehov samt för informations-, forsknings- och försöksverksamhet. Jakträtten är utarrenderad på flertalet av markerna.

Landskapets skogar förvaltas enligt skogsbruksplanen samt enligt de anvisningar för skötsel av landskapets skogsfastigheter som fastställts av landskapsregeringen. De skogar som förvaltas av skogsbruksbyrån omfattas till sin helhet av skogscertifieringssystemet PEFC.

Under året avser landskapsregeringen påbörja framtagandet av en ny skogsbruksplan för landskapets skogar utgående från aktuell fjärranalysdata.

Virkesförsäljningen genererar inkomster till landskapet, råvara till industrin och arbetsplatser för skogsarbetare och entreprenörer. Målsättningen för år 2014 är en avverkningsvolym på ca 4.500 m³.

Inkomster

37.55.20. Skötsel av egna skogar - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	148 208	Grund	140 000	Årets	68 117	147 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	148 208	Totalt	140 000	Totalt	68 117	Totalt 147 000

Föreslås en inkomst om 147.000 euro från försäljning av virke samt från hyror, mark- och jaktarrenden.

Utgifter

47.55.20. Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-75 322	Grund	-120 000	Årets	-57 327	-120 000
		Tb				
Tid. års	-31 007	Tid. års		Tid. års	-30 490	Tid. års
Totalt	-106 329	Totalt	-120 000	Totalt	-87 817	Totalt -120 000

Föreslås ett anslag om 120.000 euro vilket avser kostnader för avverkning, skogsvård, underhåll av vägar och diken, viltvård m.m.

47.58. ÅLANDS FISKODLING, GUTTORP

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-451 710	-430 000	-430 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-451 710	-430 000	-430 000
Anslag netto	-451 710	-430 000	-430 000

Målet för verksamheten är att skapa goda förutsättningar för det småskaliga yrkesmässiga kust- och skärgårdsfisket samt sportfisket och fisketurismen. Arbetet förutsätter långsiktighet och kontinuitet med faktiska uppgifter om fiskbestånd och efterfrågan som grund.

Verksamheten vid Ålands fiskodling kommer under året huvudsakligen att inriktas på produktion av fiskyngel för utplanteringsändamål i syfte att stärka och

upprätthålla lokala fiskbestånd som är föremål för yrkes- och fritidsfiske. Förutom produktion av yngel för utplantering kommer också verksamheten att omfatta deltagande i andra åtgärder som avser att skydda och stärka de lokala bestånden av fisk och kräfta. Det tre åriga försöket med att kläcka och utfodra yngel av lake och gös avslutas under år 2013. Avsikten är dock att fortsätta arbetet med att utveckla metoderna för att odla de nya arterna.

Inom ramen för den strama budgeten skapar ökade inkomster ett större utrymme för verksamheten. Priserna för yngel höjdes under år 2013 och ytterligare höjningar kan bli aktuella under år 2014. Vissa år är yngelöverlevnaden bättre än beräknat och det blir då ett överskott i produktionen, främst beträffande 1-årig öring. För att främja en utveckling av nya arter inom det åländska vattenbruket kan dessa säljas som sättfisk till den kommersiella matfiskodlingen. Om ett överskott finns även under år 2014 föreslår landskapsregeringen att ett parti öring utbjudes till försäljning.

Avsikten är att under år 2014 för utplantering producera ca 120.000 smolt av havsöring samt ca. 150.000 1-somriga sikyngel. Behovet av gäddyngel bedöms under året vara ca 2 miljoner varav 1 miljon inköps från privata aktörer och 1 miljon produceras vid Ålands fiskodling.

Utgifter

47.58.20. Ålands fiskodling, Guttorp - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014				
Årets	-415 091	Grund	-430 000	Årets	-129 428	-430 000	
		Tb					
Tid. års	-36 619	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-451 710	Totalt	-430 000	Totalt	-129 428	Totalt	-430 000

Föreslås ett nettoanslag om 430.000 euro för driften av Ålands fiskodling, inkluderande personalkostnader, driftskostnader, anskaffningar samt inkomster från hyror, försäljning av fisk och försäljning av fiskekort. Föreslås med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) att inkomsterna kan gottskrivas momentet.

Det är viktigt att utplanteringarna av fisk är tillräckligt stora för att ge önskvärt resultat. Det betyder att produktion av yngel sannolikt kommer att var högre än efterfrågan vilket innebär att en del av produktionen kommer att utgöra allmännyttiga utplanteringar. Se även kapitel 44.20.

38./48.

TRAFIKADELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Summa inkomster	1 294 767	1 260 000	1 400 000	11,1%	8,1%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-25 458 498	-26 196 000	-26 252 000	0,2%	3,1%
Överföringsutgifter	-3 415 647	-3 608 000	-3 588 000	-0,6%	5,0%
Realinvesteringsutgifter	-4 991 835	-7 250 000	-7 900 000	9,0%	58,3%
Summa utgifter	-33 865 980	-37 054 000	-37 740 000	1,9%	11,4%
Anslag netto	-32 571 213	-35 794 000	-36 340 000	1,5%	11,6%

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 030 627	-1 320 000	-1 296 000	-1,8%	25,7%
Ålandstrafiken	-372 869	-367 000	-387 000	5,4%	3,8%
Övrig trafik	-3 050 944	-3 323 000	-3 370 000	1,4%	10,5%
Kostnader för sjötrafik	-19 827 619	-20 250 000	-20 118 000	-0,7%	1,5%
Rederiverksamhet	-6 321	-300 000	-298 000	-0,7%	4614,3%
Kostnader för väghållning	-8 636 610	-10 464 000	-11 125 000	6,3%	28,8%
Väghållningsverksamhet	0	0	0		
Projektering, mark- och vattenplanering	-32 045	0	0		-100,0%
Verkstad och lager	-1 235	0	0		-100,0%
Motorfordonsbyrån	-907 710	-1 030 000	-1 146 000	11,3%	26,3%
Summa	-33 865 980	-37 054 000	-37 740 000	1,9%	11,4%

48.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	95 394	90 000	110 000
Konsumtionsutgifter	-1 030 627	-1 070 000	-1 296 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	0	-250 000	0
Summa utgifter	-1 030 627	-1 320 000	-1 296 000
Anslag netto	-935 233	-1 230 000	-1 186 000

Trafikavdelningens mål är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets interna trafiksystem på ett så miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt som möjligt, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses.

Vid avdelningen finns tre byråer med följande ansvarsområden

- allmänna byrån, vid vilken handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområde samt till fordon relaterade ärenden
- trafikbyrån, vid vilken handläggs ärenden gällande strategisk trafikplanering, färjor, färjetrafik, farleder, kollektivtrafik, flygtrafik, oljeskydd, byggande och underhåll av vägar, broar, hamnar, bryggor, kanaler, färjfasten och fastigheter samt beläggningar, trafiksäkerhet och kommunalvägar samt
- produktionsbyrån som utför tjänster inom sektorerna färjedrift, väg-, bro- och hamnunderhåll samt verkstads- och lagerverksamhet.

Genom kommande lagändringar byter trafikavdelningen under året namn till infrastrukturavdelningen samtidigt som ansvarsområdena flyttas över från kansliavdelningen. Detta innebär att avdelningen får ett mycket större ansvarsområde och

en något ökad resurs, vilket regleras i en kommande tilläggsbudget.

Allt trafikarbete sker med utgångspunkt i landskapsregeringens handlingsprogram och landskapsregeringens budget.

Trafikens struktur byggs upp kring fem olika trafikområden i anslutning till huvudled 1 (Mariehamn-Berghamn), huvudväg 2 (Mariehamn-Prästö), huvudväg 3 (Mariehamn-Långnäs), huvudväg 4 (Godby-Geta) och skärgården.

Det trafiknät landskapet administrerar består av:

640 km lands- och bygdevägar

42 km gång- och cykelvägar

Lemströms kanal jämte svängbro

70 broar inkl. rörbroar med diameter över 2 m

Kumlinge flygfält

10 helikopterplattor

8 linstyrda färjor, varav 2 färjor i reserv, två av linfärjlinjerna är upphandlade på driftsentreprenad.

9 frigående färjor, Alfågeln, Doppingen, Ejdern, Gudingen, Knipan, Skiftet, Vigen, Skarven samt Grisslan, varav två i reserv. Driften av m/s Doppingen samt m/s Skarven är upphandlade på entreprenad.

2 privata färjor, på totalentreprenad

3 oljebekämpningsfarkoster

25 hamnar och färjfästen samt ett antal bryggor, fastigheter, byggnader och övriga anläggningar till stöd för verksamheten.

I det totala trafiknätet ingår dessutom 326 km kommunalvägar, hamnar och flygfält för den externa trafiken.

ALLMÄNNA BYRÅNS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Till allmänna byråns ansvarsområden hör bl.a. myndighetsutövning i frågor gällande fordon och trafik, vattenärenden, EU- och internationella ärenden samt att bistå hela trafikavdelningen administrativt.

TRAFIKBYRÅNS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Trafikbyrån fortsätter arbetet med att anpassa organisationen för att möta framtida krav som härrör från fortsatt konkurrensutsättning, främst genom driftsprivatisering av landskapsregeringens sjötrafik med frigående färjor. I första hand förstärks upphandlings- och kontrollfunktionerna på byrån och nya rutiner och arbetssätt utvecklas kontinuerligt för att säkerställa att avtal och servicenivåer bevakas.

Trafikbyråns målsättning år 2014 är att

- vara en kompetent beställare som upphandlar varor, tjänster och entreprenader genom att upprätta branschpassade upphandlingsmallar
- implementera landskapsregeringens miljöpolicy i verksamheten genom att ställa tydliga miljökrav i upphandlingar
- ta i bruk ett nytt modernt vägregister samt
- inleda arbetet med att politiskt arbeta fram landskapsregeringens trafiksäkerhetspolicy, med målsättningen att landskapsregeringen under år 2015 ska kunna ta fram en trafiksäkerhetsstrategi och trafiksäkerhetsplan.

PRODUKTIONSBYRÅNS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Produktionsbyråns mål är att driva och underhålla infrastrukturen i landskapets interna trafiksystem på ett så miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt som möjligt.

Målsättningarna år 2014 är att

- vara en yrkeskunnig, serviceinriktad och effektiv utförare av tjänster samt
- vidareutveckla miljöledningssystemet inom hela sjötrafikområdet i byråns verksamhet i syfte att minimera miljöpåverkan.

Inkomster

38.01.01. Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	95 394	Grund	90 000	Årets	31 885	110 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	95 394	Totalt	90 000	Totalt	31 885	Totalt	110 000

Föreslås en inkomst om 110.000 euro.

Av detta utgörs ca 40.000 euro av inkomst för trafiksäkerhetsarbete, baserad på ansökan till kommunikationsministeriet. Ytterligare ingår totalt 27.000 euro för avgifter för kurser om alkohol och trafik samt förnyanden av trafiktillstånd. Som inkomst av avdelningens myndighetsbeslut samt vissa utförda tjänster beräknas 43.000 euro.

Utgifter

48.01.01. Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-837 762	Grund	-1 070 000	Årets	-345 275	-1 296 000	
		Tb	0				
Tid. års	-192 865	Tid. års		Tid. års	-1 557	Tid. års	
Totalt	-1 030 627	Totalt	-1 070 000	Totalt	-346 832	Totalt	-1 296 000

Föreslås ett anslag om 1.296.000 euro för trafikavdelningens allmänna förvaltning.

Av anslaget avses 150.000 euro för framtagande av ett nytt modernt vägregister.

I anslaget har beaktats medel för trafiksäkerhetsarbetets allmänna kostnader. Anslaget kan även användas till konsultarvoden för personal- och organisationsutveckling, arbetarskydd, informationsteknologi samt miljöarbete m.m. Anslaget inkluderar även medel för personalens yrkesspecifika utbildningsbehov.

I anslaget ingår 450.000 euro som är avsett för utvecklande av statistik- och biljettsystem samt utredning av kollektivtrafiken. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster. En arbetsgrupp för utvärdering av kollektivtrafikens omfattning och ändamålsenlighet inrättas under året. Arbetsgruppens rapport kommer att ligga som grund för hur kollektivtrafiken på Åland ska bedrivas efter den 31.12.2015. Förändringen kommer sannolikt kräva lagstiftningsåtgärder.

För att uppnå målsättningarna med den digitala agendan för Åland (ÅDA) har landskapsregeringen infört ett nytt bedömningsförfarande som ska genomföras innan myndigheten kan påbörja de insatser inom it- och systemutveckling som ingår i anslaget. Först ska myndigheten bedöma nyttan av och möjligheterna att samordna insatserna med andra myndigheter. Därefter överlämnas bedömningen

till ÅDA som tar ställning till om insatserna är möjliga att samordna och på vilket sätt myndigheten i så fall ska genomföra dessa inom ramen för ÅDA:s verksamhet. Se även moment 44.95.72.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Brage Eklunds m.fl. budgetmotion nr 36/2013-2014 första och andra klämmen föreslås att meningarna "Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster" i fjärde stycket i motiveringen till momentet utgår och att anslaget under momentet höjs med 185.000 euro.

I ltl. Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion nr 49/2013-2014 föreslås att i motiveringen under momentet infogas ett nytt fjärde stycke enligt följande: "Personbiljetter för turister och tillfälliga besökare undersöks samt samma årskort införs för alla ålänningar."

Utskottet föreslår att motionerna, ovan, till de delar de hänför sig till momentet förkastas.

I ltl. Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion nr 7/2013-2014 föreslås att anslaget under momentet sänks med 226.000 till 1.070.000 euro. Utskottet föreslår att motionen förkastas. Beslutet har tillkommit efter omröstning som utfallit (4-2), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

48.01.70. Anskaffning av arbetsbåt (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	-250 000 Totalt	-249 655 Totalt
Momentet utgår.			
			0

48.05. ÅLANDSTRAFIKEN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-372 869	-367 000	-387 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	0	0	0
Summa utgifter	-372 869	-367 000	-387 000
Anslag netto	-372 869	-367 000	-387 000

Ålandstrafiken är en enhet inom trafikbyrån och sköter administrativa uppgifter rörande bl.a. skärgårdsfärjornas turlistor samt bokning av bilplatser, kollektivtrafikens turlistor och tillhörande resenärskort och pakethantering.

Ålandstrafiken behöver, av praktiska organisatoriska skäl beroende av nuvarande kollektivtrafikupplägg, vara lokaliserad nära bussplan varifrån den åländska kollektivtrafiken utgår.

Mål för år 2014

- införa ett databasbaserat statistiksystem för landskapsregeringens hela skärgårdstrafik, se moment 48.01.01
- utveckla webbbockningssystemet för att utöka användningsgraden

- införa förenklade och enhetliga avgifts- och bokningsregler
- informationsstrategi utvecklas tillsammans med trafikbyrån och rederienheten samt
- biljettsystem för skärgårdstrafiken projekteras och upphandlas under året.

48.05.20. Ålandstrafiken - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -351 402	Grund -367 000	Årets -61 958	-387 000
	Tb		
Tid. års -21 466	Tid. års	Tid. års -2 255	Tid. års
Totalt -372 869	Totalt -367 000	Totalt -64 213	Totalt -387 000

Under momentet föreslås ett anslag om 387.000 euro för täckande av Ålandstrafikens verksamhetsutgifter under år 2014.

48.10. ÖVRIG TRAFIK

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	0	0
Konsumtionsutgifter	-94 703	-65 000	-107 000
Överföringsutgifter	-2 956 241	-3 258 000	-3 263 000
Investeringsutgifter	0	0	0
Summa utgifter	-3 050 944	-3 323 000	-3 370 000
Anslag netto	-3 050 944	-3 323 000	-3 370 000

De under kapitlet föreslagna anslagen medger i stort oförändrad service- och verksamhetsnivå gällande flygtrafiken till Stockholm men är knappa när det gäller stöd till kollektivtrafiken.

Flygtrafiken till Åbo och Helsingfors upprätthålls på kommersiell basis medan trafiken till Stockholm har upphandlats. Avtalsperioden sträcker sig till den 29.2.2016.

Nuvarande stödavtal för kollektivtrafik har under år 2013 förlängts enligt optionen i avtalet till den 31.12.2015 men innehåller en option till förlängning med två år. Enligt stödavtalet ska kollektivtrafikens avgifter årligen höjas i samma omfattning som stödet.

Oljeskyddsberedskapen sköts i samarbete med räddningsväsendet och Ålands Sjöräddningssällskap r.f. Samarbetet kring oljeskyddsberedskap i Östersjöregionen har fortgått under år 2013 och har utmynnat i en manual, vilken används som grund för framtagande av en oljeskyddsplan. Arbetet med oljeskyddsplanen beräknas slutföras under år 2014. Landskapsregeringen avser återkomma i senare budget med investeringsbehov med anledning av oljeskyddsplanen.

*Inkomster***38.10.04. Inkomster av oljesanering**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	0	Årets 0
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 0	Totalt 0	Totalt 0	Totalt 0

Föreslås inget anslag.

38.10.70. Inkomster från oljeskyddsfonden

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	0	Årets 0
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 0	Totalt 0	Totalt 0	Totalt 0

Föreslås inget anslag.

*Utgifter***48.10.04. Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -94 703	Grund -65 000	Årets -9 401	-107 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt -94 703	Totalt -65 000	Totalt -9 401	Totalt -107 000

Föreslås ett anslag om 107.000 euro. Anslaget avser kostnader för de inom landskapet verksamma oljeskyddsfarkosterna och underhåll av övrig oljebekämpningsutrustning samt driftskostnader för oljebekämpningsverksamheten och oljeskyddslagret.

Landskapsregeringen avser ingå ett avtal med kommunala räddningsväsendet rörande ledning och administration av oljeskyddet. Avtalet beräknas medföra kostnader uppgående till 20.000 euro per år.

I anslaget ingår 20.000 euro för arbetet med framtagande av oljeskyddsplan.

Momentet påförs även kostnader för de oljesaneringsinsatser som görs under budgetåret. Landskapet har ansvaret för att den första akuta saneringen sker vid en oljeolycka. Kostnaderna för oljesaneringsinsatserna balanseras av de ersättningar som erhålls under moment 38.10.04 i de fall där ersättningsansvaret kan klargöras.

48.10.40. Understöd för flygtrafik

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
-1 296 567	-1 433 000	-642 315	-1 363 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-1 296 567	-1 433 000	-642 315	-1 363 000

Föreslås ett anslag om 1.363.000 euro för upprätthållandet av trafik under år 2014 på flyglinjen Mariehamn-Stockholm/Arlanda. Kostnaden har beräknats enligt gällande avtal som går ut 29.2.2016.

Passagerarutvecklingen framgår ur nedanstående tabell.

År	antal pass	snitt/tur
2006	6.419	9,3
2007	9.771	10,8
2008	10.623	11,7
2009	10.266	11,6
2010	11.496	13,6
2011	14.070	16,0
2012	13.241	14,9

48.10.45. Understöd för kollektivtrafik

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
-1 659 674	-1 825 000	-708 108	-1 900 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-1 659 674	-1 825 000	-708 108	-1 900 000

Föreslås ett anslag om 1.900.000 euro för upprätthållande av trafik under år 2014 enligt fastställd turlista som motsvarar högst 826.000 km under året, inkluderande kostnader för Ålandstrafikens informationsverksamhet såsom tryckning och distribution av bussturlistor.

Maxtaxan föreslås höjas från 4,50 euro till 5 euro. Kollektivtrafikavgifterna föreslås höjas i samma utsträckning som maxtaxan. Landskapsregeringen kommer under år 2014 att ta ställning till hur kollektivtrafiken på Åland ska utvecklas efter år 2015. Under året tillsätts en arbetsgrupp bestående av representanter för landskapsregeringen, kommuner och skolor.

48.10.70. Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	
	0	0	0
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
0	0	-100 000	0

Föreslås inget anslag.

48.20. KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tbt	Förslag 2014
Inkomster	8 700	0	0
Konsumtionsutgifter	-19 530 020	-19 900 000	-19 793 000
Överföringsutgifter	-276 158	-350 000	-325 000
Investeringsutgifter	-21 441	0	0
Summa utgifter	-19 827 619	-20 250 000	-20 118 000
Anslag netto	-19 818 919	-20 250 000	-20 118 000

Under detta kapitel upptas de kostnader som trafikbyrån i egenskap av beställare har för upprätthållande av sjötrafik med frigående färjor enligt av landskapsregeringen fastställd turlista, linjefärjetrafik samt stöd för varutransporter i skärgården.

Under år 2014 kommer driften av landskapsregeringens skärgårdstrafik på norra linjen att konkurrensutsättas med målsättningen att sänka de direkta driftskostnaderna exkl. bränsle för fartygen med minst 12 % jämfört med drift i egen regi.

Rederienheten har fortfarande ansvaret för landskapsregeringens tonnage genom att planera och utföra fartygets dockningar och större tekniska underhåll samt har kontrollansvaret för att driftsentreprenören sköter fartygets löpande tekniska underhåll. Rederienhetens kostnad för detta ingår i det anslag som beaktats för färjtrafik i egen regi (moment 48.20.22, 48.21.20).

Konkurrensutsättning genom driftsprivativering medför sannolikt uppsägning av sjöpersonal. Under kapitel 48.21 Rederiverksamhet beskrivs hur effekterna av konkurrensutsättningen kommer att hanteras. Upphandlingen av driftsentreprenader utförs enligt tidigare upprättade upphandlingsmallar.

Under år 2014 drivs trafiken på linjen Kumlinge-Enklinge samt Asterholma-Lappo-Torsholma som totalentreprenad och trafiken på linjen Åva-Jurmo samt Svinö-Degerby som driftsentreprenad.

Nya upphandlingar görs för linjerna Kumlinge-Enklinge, Asterholma-Lappo-Torsholma samt passbåtstrafiken i Sottunga-Kökar under år 2014. Passbåtstrafikens servicenivå föreslås oförändrad.

Frigående färjor:

Norra linjen

Sträcka:	Vårdö-Enklinge-Kumlinge-Lappo-Torsholma		
Trafikvolym:	2002	2007	2012
-passagerare	117 950	121 604	105 782
-fordon	51 363	55 962	51 396
Tonnage 2013:	m/s Alfågeln och m/s Knipan		
Driftsform 2013:	Egen regi, produktionsbyrån, rederienheten		

Sträcka:	Asterholma-Lappo-Torsholma		
Trafikvolym:	2002	2007	2012
-passagerare	12 787	12 738	6 088
-fordon	5 796	5 980	3 050
Tonnage 2013:	m/s Spoven, m/s Frida		
Driftsform 2013:	II		
	Totalentreprenad (Rederi Ab Ansgar)		

Sträcka:	Åva-Jurmo			
Trafikvolym:		2002	2007	2012
-passagerare		20 107	21 418	23 986
-fordon		9 229	10 779	11 544
Tonnage 2013:	m/s Doppingen			
Driftsform 2013:	Driftsentreprenad (Sundqvist Investments Oy Ab)			

Sträcka:	Osnäs-Åva			
Trafikvolym:		2002	2007	2012
-passagerare		99 810	92 073	78 514
-fordon		38 763	37 061	33 337
Tonnage 2013:	m/s Viggen			
Driftsform 2013:	Egen regi, produktionsbyrå, rederienheten			

Sträcka:	Enklinge-Kumlinge			
Trafikvolym:		2002	2007	2012
-passagerare		9 632	11 704	13 663
-fordon		4 797	6 473	7 828
Tonnage 2013:	m/s Frida II, m/s Bärö			
Driftsform 2013:	Totalentreprenad (Rederi Ab Ansgar)			

Tvärgående linjen

Sträcka:	Snäckö-Överö under 45 veckor, Långnäs-Bergö-Överö-Sottunga-Snäckö under 7 veckor			
Trafikvolym:		2002	2007	2012
-passagerare		24 170	22 680	24 249
-fordon		11 743	13 293	14 445
Tonnage 2013:	m/s Ejdern eller m/s Grisslan			
Driftsform 2013:	Egen regi, produktionsbyrå, rederienheten			

Södra linjen

Sträcka:	Långnäs-Överö-Sottunga-Husö-Kyrkogårdsö-Kökar-Galtby			
Trafikvolym:		2002	2007	2012
-passagerare		102 525	100 259	84 044
-fordon		43 177	42 387	40 557
Tonnage 2013:	m/s Gudingen, m/s Skiftet, m/s Ejdern			
Driftsform 2013:	Egen regi, produktionsbyrå, rederienheten			

Föglölinjen

Sträcka:	Svinö-Degerby			
Trafikvolym:		2002	2007	2012
-passagerare		188 866	182 130	196 511
-fordon		100 950	100 804	113 902
Tonnage 2013:	m/s Skarven			
Driftsform 2013:	Egen regi, produktionsbyrå, rederienheten t.o.m. 30.9.2013, därefter driftsentreprenad			

Linfärjor:

Björkö-linjen		2002	2007	2012
-passagerare		17 433	12 844	10 919
-fordon		11 617	8 469	7 716
Driftsform 2013:	Egen regi			

Embarsunds-linjen	2002	2007	2012
-passagerare	66 255	67 385	61 897
-fordon	40 253	39 803	41 000
Driftsform 2013:	Egen regi		
Seglinge-linjen	2002	2007	2012
-passagerare	34 991	31 532	26 856
-fordon	19 533	18 943	16 398
Driftsform 2013:	Egen regi		
Simskåla-linjen	2002	2007	2012
-passagerare	32 478	41 358	33 866
-fordon	18 909	22 268	19 174
Driftsform 2013:	Driftsentreprenad (Ålands linfärjetrafik)		
Töftö-linjen	2002	2007	2012
-passagerare	341 238	330 143	353 722
-fordon	199 324	205 763	223 468
Driftsform 2013:	Egen regi		
Ängösunds-linjen	2002	2007	2012
-passagerare	10 358	8 704	11 211
-fordon	6 485	5 584	7 503
Driftsform 2013:	Driftsentreprenad (Ålands linfärjetrafik)		

Inkomster

38.20.70. Försäljning av fartyg

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	0	Årets	0
	Tb			
Tid. års	8 700	Tid. års	Tid. års	173 300
Totalt	8 700	Totalt	0	Totalt
			173 300	Totalt
				0

Momentet utgår.

Utgifter

48.20.22. Upphandling av sjötrafik (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	Grund	-17 300 000	Årets	-9 157 302
	Tb			
Tid. års	-366 764	Tid. års	Tid. års	0
Totalt	-17 924 163	Totalt	-17 300 000	Totalt
			-9 157 302	Totalt
				-17 530 000

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 17.230.000 euro för beställning av sjötrafik med frigående färjor under år 2014. Trafiken föreslås bedrivas i stort i enlighet med 2013 års turlista på norra och södra huvudlinjen, tvärgående- samt Föglölinjen. Under momentet har anslag beaktats för färjtrafik i egen regi (14.210.000 euro) samt upphandlad färjtrafik mellan Svinö-Degerby, Lappo-Torholma-Asterholma, Enklinge-Kumlunge, Åva-Jurmo samt passbåts- och menförestrafik i södra skärgården, Geta, Hammarlands samt Lemlands skärgård (4.620.000 euro). Nettoanslaget förutsätter att intäkterna år 2014 kommer att vara lika med budgeterade intäkter år 2013 (ca 1.300.000 euro). Rederienhetens

kostnadsberäkningar för trafiken år 2014 förutsätter dessutom att pauser kan införas under arbetsdagen i enlighet med arbetsdomstolens utslag under år 2012.

Kostnaderna är beräknade med ett bränslepris på 0,80 euro/liter netto.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrives med biljettavgifter och övriga direkt verksamhetsrelaterade inkomster. Föreslås även att kostnadsregleringar gentemot upphandlade driftsentreprenörer gottskrivs momentet.

En översyn av sjötrafikens avgiftssystem genomförs. Landskapsregeringen avser att införa biljettautomater från år 2015. Detta medför att bokningsregler och avgifterna måste förenklas för att möjliggöra införande av biljettautomater. Se även moment 48.01.01.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Anders Erikssons budgetmotion nr 22/2013-2014 tolfte klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 710.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas med hänvisning till utskottets skrivningar under de allmänna motiveringarna.

48.20.25. Upphandling av linfärjetrafik (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -1 605 857	Grund -2 600 000	Årets -2 572 785	-2 263 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års -55 263	Tid. års
Totalt -1 605 857	Totalt -2 600 000	Totalt -2 628 048	Totalt -2 263 000

Föreslås ett anslag om 2.263.000 euro för beställning av trafik med linstyrda färjor under år 2014. Anslaget täcker alla kostnader för både drift och tekniskt underhåll av linfärjor.

Trafiken bedrivs i egen regi på följande linjer: Töftö, Seglinge, Embarsund och Björkö, medan den bedrivs av upphandlade entreprenörer på följande linjer: Ängösund och Simskåla.

Kostnaderna är beräknade med ett bränslepris på 0,80 euro/liter netto.

Landskapsregeringen avser utvärdera genomförda driftsprivatiseringar och ta ställning till eventuell fortsättning av konkurrensutsättning av ytterligare linfärjelinjer under år 2014.

Föreslås, med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning, att kostnadsregleringar gentemot upphandlade driftsentreprenörer gottskrivs momentet.

48.20.40. Understöd för varutransporter i skärgården

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -276 158	Grund -350 000	Årets -110 785	-325 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt -276 158	Totalt -350 000	Totalt -110 785	Totalt -325 000

Föreslås ett anslag om 325.000 euro för upprätthållandet av transportlinjer i skär-

gården. Kostnaden har uppskattats för fyra nya upphandlingar gällande tidsperioden 1.1.2014-31.12.2017 för fyra olika transportlinjer.

Linje 1: Kökars kombinerade mjölk- och färskvarubil, Linje 2: Sottunga tankbil för mjölk, Linje 3: Brändö-Kumlinge färskvarubil samt Linje 4: Varutransporter från fasta Åland och Åbo till skärgården.

48.20.70. Anskaffning av fartyg och färjor (R)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	0	Grund	0	Årets	4 191	0	
		Tb					
Tid. års	-21 441	Tid. års		Tid. års	-36 764	Tid. års	
Totalt	-21 441	Totalt	0	Totalt	-32 573	Totalt	0

Föreslås inget anslag. Se moment 48.30.78.

48.21. REDERIVERKSAMHET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-6 321	-300 000	-298 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-6 321	-300 000	-298 000
Anslag netto	-6 321	-300 000	-298 000

Rederienheten bedriver trafik med frigående färjor och linfärjor enligt av landskapsregeringen fastställda turlistor samt eventuella andra beställningar av t.ex. menförestrafik.

Rederienheten har totalansvaret för landskapsregeringens tonnage genom att planera och utföra fartygens dockningar och tekniska underhåll samt har kontrollansvaret för att driftsrentreprenörer sköter avtalat löpande tekniskt underhåll och ingår i enhetens kostnadsberäkning för år 2014.

Landskapsregeringen eftersträvar att de personalminskningar som konkurrensutställningen av skärgårdstrafiken föranleder, i så hög grad som möjligt genomförs genom naturlig avgång såsom pensioneringar och i enlighet med av landskapsregeringen tidigare tillämpade principer.

48.21.20. Rederienheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	0	Grund	0	Årets	3 273 996	0	
		Tb	0				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	3 273 996	Totalt	0

Anslaget används för bedrivande av sjötrafik i egen regi enligt beställning vars kostnader belastar moment 48.20.22. Dessa kostnader beräknas uppgå till 12.290.000 euro. Beräkningarna utgår från att pauser kan införas under arbetsdagarna i enlighet med arbetsdomstolens utslag år 2012.

I verksamheten ingår även drift av skolfartyget m/s Michael Sars enligt beställning från i huvudsak utbildnings- och kulturavdelningen, se moment 46.17.24.

Föreslås med stöd av LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning att direkt verksamhetsrelaterade inkomster gottskrivs momentet. Biljettavgifterna gottskrivs moment 48.20.22.

Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro.

48.21.21. Reparation och underhåll av färjor (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-6 321	Grund	0	Årets	269 756
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-6 321	Totalt	0	Totalt	269 756
				Totalt	0

Utgifterna för underhåll och reparation av rederienhetens egna frigående färjor enligt uppgjort docknings- och översynsschema beräknas uppgå till 1.920.000 euro. Utgifterna för skolfartyget m/s Michael Sars del beräknas uppgå till 65.000 euro. Se även moment 46.17.24. Vid otillräckliga anslag, bortprioriteras de reparations- eller underhållsåtgärder som är minst kritiska.

Föreslås med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning att den ersättning som överenskommes med beställarna gottskrivs momentet. Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro.

Åtgärder inom reparation och underhåll styrs av lagstiftning och säkerhetsledningssystem samt regelverk, riktlinjer och standarder från Trafikverket och Trafiksäkerhetsverket samt klassningssällskap.

48.21.22. Linjärjetrafiken – verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	0	Grund	0	Årets	416 670
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	416 670
				Totalt	0

Anslaget används för bedrivande av trafik med linjärjetrafik enligt beställning vars kostnader belastar moment 48.20.25. Dessa kostnader beräknas uppgå till 1.824.000 euro.

Föreslås med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning att den ersättning som överenskommes med beställarna gottskrivs momentet. Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro.

Varje färja tas ur trafik för dockning och översyn enligt uppgjort schema. Trafiken sköts under tiden med eget ersättande tonnage.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion nr 5/2013-2014 föreslås att under motiveringen till momentet införs följande text "Schemalagda trafikuppehåll för matraster införs på samtliga linjärjetrafik". Utskottet föreslår att motionen förkastas. Beslutet har tillkommit efter omröstning som utfallit (4-2), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

48.21.23. Reparation och underhåll av linfärjor (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014		
Årets	0	Grund	0	Årets	96 611	0
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	96 611	Totalt 0

Kostnaderna beräknas uppgå till 360.000 euro för underhåll och reparation av rederienhetens egna linfärjor enligt uppgjort docknings- och översynsschema. Kostnaderna för reparation och underhåll för linfärjorna uppgår till totalt 560.000 euro under verksamhetsåret, varav 200.000 euro finansieras med medel från föregående år, då vissa planerade underhållsåtgärder senarelagts.

Föreslås med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning att den ersättning som överenskommes med beställarna gottskrivs momentet. Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro.

48.21.27. Omställningskostnader (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014		
Årets		Grund	-300 000	Årets	-259 064	-298 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt	-300 000	Totalt	-259 064	Totalt -298 000

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås ett anslag om 298.000 euro som kan användas för omställningsåtgärder i samband med personalminskningar inom rederiverksamheten.

48.30. KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	0	0
Konsumtionsutgifter	-3 482 968	-3 464 000	-3 225 000
Överföringsutgifter	-183 248	0	0
Investeringsutgifter	-4 970 394	-7 000 000	-7 900 000
Summa utgifter	-8 636 610	-10 464 000	-11 125 000
Anslag netto	-8 636 610	-10 464 000	-11 125 000

Trafikbyrån har i egenskap av beställare ansvaret för upphandling och beställning av vägunderhåll medan produktionen av tjänsterna utförs av produktionsbyråns vägunderhållsenhet eller privata aktörer. Upphandlingen/beställningen sker i enlighet med avdelningens funktions- och standardbeskrivning av driftsområde Åland.

Under kapitlet upptas anslag för väghållarens kostnader för drift och underhåll av vägar, broar, grunda farleder samt färjfasten, hamnar, bryggor och byggnader. Dessutom upptas anslag för vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten.

*Inkomster***38.30.88. Försäljning av fastigheter**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	0	Årets
	Tb		0
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	0
	Totalt	0	Totalt
		0	0

Momentet utgår.

*Utgifter***48.30.22. Utgifter för drift och underhåll av vägar (VR)**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	Årets
-2 384 886	-2 364 000	-663 902	-2 375 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
-149 285			
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-2 534 171	-2 364 000	-663 902	-2 375 000

Föreslås ett anslag om 2.375.000 euro för beställning av drift och mindre underhållsåtgärder för det allmänna vägnätet. Anslaget möjliggör drift av vägnätet enligt landskapsregeringens funktions- och standardbeskrivning för driftsområde Åland. Driften utförs av produktionsbyråns vägunderhållsenhet och av dem upphandlade privata aktörer.

Se även moment 48.31.20.

Grundförbättringar, ombeläggningar och övriga avskrivningsbara investeringar finansieras i huvudsak via moment 48.30.77.

48.30.23. Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyrrar (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund	Årets	Årets
-133 951	-500 000	-413 717	-155 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
		-27 115	
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-133 951	-500 000	-440 832	-155 000

Föreslås ett anslag om 155.000 euro. För underhåll av landskapets grunda farleder jämte tillhörande sjömärken, kummel, linjemarkeringar och radarmärken reserveras 155.000 euro. År 2011 slöts ett nytt avtal om skötseln av de grunda farlederna som går ut 31.7.2015 med en tvåårig option till förlängning. Anslaget avser även inspektioner och farledsundersökningar samt kostnader för kontroll av att entreprenadavtalet fullföljs.

Under momentet ingår även ett nettoanslag (346.000 euro) för ett omfattande arbete med att upprätta ett digitalt farledsregister för de farleder som landskapsregeringen ansvarar för. Att digital farledsinformation finns är ett villkor för att farlederna ska redovisas i officiella sjökort i framtiden. I och med föreslaget anslag återstår att budgetera närmare 500.000 euro av den preliminära beräknade totalkostnaden om 1.200.000 euro. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 346.000 euro för finansieringen av digitaliseringsarbetet. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Brage Eklunds m.fl. budgetmotion nr 36/2013-2014 fjärde och femte kläm-
men föreslås att meningarna "Föreslås att landskapsregeringen reserverar pen-
ningautomatmedel om 346.000 euro för finansieringen av digitaliseringsarbetet.
Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet
gottskrivs med dessa inkomster" i fjärde stycket i motiveringen till momentet ut-
går samt att anslaget under momentet höjs med 150.000 euro. Utskottet föreslår
att motionen till dessa delar förkastas.

48.30.24. Utgifter för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar och byggnader (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	-402 257	Grund	-600 000
		Tb	
Tid. års	-21 086	Tid. års	0
Totalt	-423 343	Totalt	-600 000
		Tid. års	0
		Totalt	-406 506
		Totalt	-695 000

Föreslås ett nettoanslag om 695.000 euro för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar och byggnader samt regleringsdammen i Vargsundsådran.

Drift- och underhållsarbetet beställs enligt landskapsregeringens funktions och standardbeskrivning i huvudsak från produktionsbyråns vägunderhållsenhet och verkstads- och lagerenhet. Föreslås, med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning, att de beräknade hyresinkomsterna om ca 8.000 euro direkt gottskrivs momentet.

Kostnaderna för att underhålla broar, hamnar, färjfasten, bryggor m.m. stiger varje år främst på grund av anläggningarnas stigande ålder och slitage. Drift och underhållsåtgärder som berör trafikanternas säkerhet och anläggningarnas funktion prioriteras fortsättningsvis.

48.30.30. Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	0	Grund	0
		Tb	
Tid. års	-183 248	Tid. års	-166 786
Totalt	-183 248	Totalt	0
		Tid. års	-166 786
		Totalt	0

Föreslås inget anslag.

48.30.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	0	Grund	0
		Tb	
Tid. års	0	Tid. års	-220 558
Totalt	0	Totalt	0
		Tid. års	-220 558
		Totalt	0

Föreslås inget anslag.

48.30.77. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-2 066 076	Grund	-5 000 000	Årets	-2 729 351	-4 800 000	
		Tb					
Tid. års	-643 306	Tid. års		Tid. års	-1 215 376	Tid. års	
Totalt	-2 709 382	Totalt	-5 000 000	Totalt	-3 944 727	Totalt	-4 800 000

Föreslås ett anslag om 4.800.000 euro.

Anslaget används till planering och projektering av vägar och planerade vägbyggnadsinvesteringar samt för beläggningsarbeten. Anslag används även för mindre trafiksäkerhets- och förbättringsarbeten.

Anslaget används även för under tidigare år budgeterade projekt som inte ännu färdigställts och till projekt vilkas kostnader överstigit de beräknade. Budgeterade anslag från tidigare år kan omfördelas och användas för andra planerade projekt.

48.30.78. Korttruttsinvesteringar (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-55 173	Grund	-500 000	Årets	-9 803	-1 600 000	
		Tb					
Tid. års	-189 908	Tid. års		Tid. års	-1 603 712	Tid. års	
Totalt	-245 081	Totalt	-500 000	Totalt	-1 613 514	Totalt	-1 600 000

Föreslås ett anslag om 1.600.000 euro för Åva-Jurmo projektet. Efter att de geotekniska undersökningarna har utförts har kostnadsberäkningarna uppdaterats. Totalkostnaden för projektet förväntas bli ca 5.600.000 euro. För projektet har tidigare budgeterats ca 1.900.000 euro, varav ca 130.000 euro har förbrukats. I föreliggande förslag upptas ytterligare anslag om 1.600.000 euro varvid återstående anslag om ca 2.100.000 euro upptas i budgetförslaget år 2015. Entreprenaden beräknas inledas senast år 2014 varvid projektet kan vara färdigställt under år 2016.

I anslaget ingår därtill 1.100.000 euro som är avsett för fortsatt utrednings- och planeringsarbete för korttrutten inkluderande två nya färjor. Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel för finansieringen av detta. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster.

I enlighet med regeringsprogrammet och omställningsbudgeten ska följande delprojekt projekteras och stegvis förverkligas under mandatperioden:

- linfärjepasset mellan Åva-Jurmo (se ovan)
- bro över Prästösund
- ett nytt färjefäste på östra Föglö
- förbindelse mellan fasta Åland och Föglö
- Bäröprojektet och
- vägförbindelse mellan Lappo och Torsholma.

Planeringen ska utgå från den kommande korttruttsutredningen och baseras på de slutsatser och ekonomiska konsekvenser som framkommer. Under året avser landskapsregeringen att i ett meddelande till lagtinget närmare redogöra för korttruttsutredningen och även ge förslag på vilka projekt som ska förverkligas och med vilken tidsplan korttruttsutbyggnaden kan ske.

Landskapsregeringen har konstaterat att en separat projektorganisation behövs för att säkerställa att arbetet framskrider på ett ändamålsenligt sätt.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

I ltl. Brage Eklunds m.fl. budgetmotion nr 36/2013-2014 sjunde och åttonde klämman föreslås att tredje stycket i motiveringen till momentet utgår samt att anslaget under momentet höjs med 500.000 euro. Utskottet föreslår att motionen till dessa delar förkastas.

I ltl. Tony Asumaas m.fl. budgetmotion nr 43/2013-2014 första klämman föreslås att första raden i andra stycket under motiveringen till momentet ändras att lyda: "I anslaget ingår därtill 100.000 euro som är avsett för fortsatt utrednings- och planeringsarbete". Utskottet föreslår att motionen till denna del förkastas. Beslutet har tillkommit efter omröstning som utfallit (4-2), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

48.30.79. Bro- och hamnbyggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-106 691	Grund	-1 500 000	Årets	-1 471 286	-1 500 000
		Tb	0			
Tid. års	-1 909 240	Tid. års		Tid. års	-1 186 933	Tid. års
Totalt	-2 015 931	Totalt	-1 500 000	Totalt	-2 658 220	Totalt -1 500 000

Föreslås ett anslag om 1.500.000 euro under momentet.

Anslaget används för byggnads- och förbättringsprojekt gällande bro, hamn, färj-fästen, bryggor, farleder och muddringar samt löpande årligt underhåll för vissa projekt. Anslaget kan även användas för under tidigare år budgeterade projekt vilkas kostnader överstigit de beräknade. Under tidigare år budgeterade anslag kan av landskapsregeringen omfördelas och användas för andra planerade projekt. Förpliktelser som medför åtagande utöver det nu föreslagna anslaget får inte ingås.

Rörande Vårdöbron se allmänna motiveringen under avsnittet om trafik- och transportpolitik.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 7/2013-2014

Utskottet har under momentet förrättat en omröstning som utfallit (4-3), varvid beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, viceordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Karl-Johan Fogelström och Annette Holmberg-Jansson.

48.31. VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	0	0	0
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	0	0

Vägunderhållsenheten inom produktionsbyrån sköter på basen av beställning, enligt landskapsregeringens funktions- och standardbeskrivning för driftsområde Åland, den praktiska driften och underhållet av lands- och bygdevägar, samt underhållet av broar, hamnar och färj-fästen. Enheten utför uppdrag såväl internt

inom förvaltningen som externt åt kommuner och privata mot beställning. Åt utomstående utförs arbeten förutsatt att den egna verksamheten inte blir lidande och att det sker på marknadsmässiga villkor. Enheten anlitar även privata underleverantörer för utförandet av de olika uppdragen.

Åland är uppdelat i två vägdistrikt, fasta Åland och skärgården. På fasta Åland finns vägstationer i Godby och Möckelö. I skärgården finns fyra vägstationer, på Brändö, Föglö, Kumlinge och Kökar. På mindre öar med lands- och bygdevägar har enheten privata tillsyningsmän för delar av underhållsarbetet.

Utgifter

48.31.20. Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	0	Årets	0
	Grund	186 157	0
	Tb		
	0		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	0
	Totalt	186 157	Totalt
	0		

Vägunderhållsenheten utför på beställning av väghållaren driften av och underhållsarbetena på det allmänna vägnätet, samt landskapets bro- och hamnanläggningar. Av driftsanslaget beräknas det egna vägunderhållet köpa in varor och tjänster av utomstående entreprenörer och leverantörer uppgående till ca 23 % av verksamhetens driftsutgifter (maskinanskaffningar exkluderade).

I förslaget ingår inget anslag för förnyande av maskinpark och utrustning i avvaktan på det samordningsarbete med kommunerna som pågår.

Föreslås med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning att de beräknade inkomsterna och ersättningarna för produktionsverksamhet samt de arbeten som utförs åt kommuner och privata om sammanlagt 2.475.000 euro gottskrivs momentet.

Med beaktande av detta föreslås ett nettoanslag om 0 euro.

48.50. VERKSTAD OCH LAGER

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	54 016	50 000	50 000
Konsumtionsutgifter	-1 235	0	0
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 235	0	0
Anslag netto	52 781	50 000	50 000

Verkstads- och lagrenheten vid produktionsbyrån utför underhåll och reparationer i första hand på avdelningens egna färjor, arbetsfordon, maskiner och hamnanläggningar.

Lagret sköter upplagring av förbrukningsmaterial och reservdelar. Verksamheten finansieras av serviceavgifter och hanteringspåslag på lagerhållna varor.

Inkomster

38.50.20. Verkstad och lager - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	54 016	Grund	50 000	Årets	52 454	50 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	54 016	Totalt	50 000	Totalt	52 454	Totalt	50 000

Föreslås en nettoinkomst om 50.000 euro.

Med hänvisning till LL (2012:69, 6 §) om landskapets finansförvaltning föreslås verkstaden och lagret nettobudgeterade även år 2014. I inkomsten beaktas de direkta kostnaderna och kapitalkostnaderna motsvarande avskrivningarna på årsbasis på det kapital som är bundet i verksamheten.

48.70. MOTORFORDONSBYRÅN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	1 136 657	1 120 000	1 240 000
Konsumtionsutgifter	-907 710	-1 030 000	-1 146 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-907 710	-1 030 000	-1 146 000
Anslag netto	228 947	90 000	94 000

Det övergripande målet är att tillhandahålla i LL (1975:9) om Motorfordonsbyråns angivna och av landskapsregeringen ålagda tjänster till rimlig kostnad och på god servicenivå med hög kompetens och öppenhet. För att uppnå detta strävar Motorfordonsbyrå till ett effektivare utnyttjande av informationsteknologin och att hålla väntetiderna för förarexamen och besiktning under en vecka.

Målet för året är en fortsatt långsiktig planering för verksamheten, uppnå förbättringar av servicenivån och en personalutveckling som befrämjar fortsatt god effektivitet.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen, har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	2011	2012	2013	2014
Årlig kontrollbesiktning	15.611	16.100	16.150	16.170
Avgastest	12.840	13.039	13.200	13.210
Förarexamen	895	920	930	935
Fordonsregistret, antal fordon	39.574	39.596	41.000	41.600
Nybilsregistrering	612	640	642	500
Importerade begagnade fordon från Finland	595	480	500	550
Importerade begagnade fordon från utlandet	610	500	200	600
Ändringar i fordonsregistret	14.608	14.929	15.100	15.110
Nyregistreringar och ändringar i båtregistret	639	642	640	645
Nya körkort och ändringar	2.695	2.760	2.765	2.766
Trafikbrott som registrerats	479	5009	550	600

38.70.20. Motorfordonsbyrån - verksamhetsinkomster

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	1 136 657	Grund	1 120 000	Årets	307 984	1 240 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	1 136 657	Totalt	1 120 000	Totalt	307 984	Totalt	1 240 000

Föreslås en inkomst om 1.240.000 euro fördelat enligt nedan

Avgifter	220.000 euro
Registerbrickor	130.000 euro
Besiktningavgifter	805.000 euro
Förarexamensavgifter	<u>85.000 euro</u>
Summa	1.240.000 euro

För år 2014 föreslås en allmän höjning av byråns avgifter för att täcka höjda verksamhetsutgifter.

48.70.20. Motorfordonsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014	
Årets	-873 730	Grund	-1 030 000	Årets	-436 259	-1 146 000	
		Tb	0				
Tid. års	-33 979	Tid. års		Tid. års	-17 092	Tid. års	
Totalt	-907 710	Totalt	-1 030 000	Totalt	-453 351	Totalt	-1 146 000

Föreslås ett anslag om 1.146.000 euro.

En fortsatt normal ökning av arbetsmängd och utgifter förväntas, med undantag för körkortsexamensverksamheten där en eventuellt kommande lagändring kan ge höjning av arbetsmängden. I utgifter för maskiner och inventarier ingår uppdatering av utrustning och inventarier. Tidigare projekt för arkiv och ärendehantering genom scanning fortsätter likaså ett IT-projekt i syfte att möjliggöra avställning och påställning via Internet.

39./49. SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Summa inkomster	246 565 943	306 865 000	309 481 000	0,9%	25,5%
Utgifter enligt momentart					
Övriga utgifter	-17 994 185	-30 111 000	-42 875 000	42,4%	138,3%
Summa utgifter	-17 994 185	-30 111 000	-42 875 000	42,4%	138,3%
Anslag netto	228 571 758	276 754 000	266 606 000	-3,7%	16,6%

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Inkomster per uppgiftsområde					
Finansiella poster	4 395 457	3 025 000	3 350 000	10,7%	-23,8%
Skatter och inkomster av skattenatur	230 974 027	233 723 000	228 932 000	-2,0%	-0,9%
Extra anslag	0	20 000 000	20 000 000	0,0%	
Återbetalade lån	2 661 458	2 750 000	2 650 000	-3,6%	-0,4%
Upptagna lån	0	38 834 000	52 449 000	35,1%	
Återförda anslag	3 235 002	2 100 000	2 100 000	0,0%	-35,1%
Utjämningsfond	5 300 000	6 433 000	0	-100,0%	-100,0%
Överföringar mellan olika budgetår	0	0	0		
Summa	246 565 943	306 865 000	309 481 000	0,9%	25,5%

	Bokslut 2012	Budget 2013 (inkl. I tb)	Förslag 2014	Förändring 2013-2014	Förändring 2012-2014
Utgifter per uppgiftsområde					
Finansiella poster	-217 819	-225 000	-225 000	0,0%	3,3%
Återförda anslag	-277 352	-150 000	-150 000	0,0%	-45,9%
Utjämningsfond	0	0	0		
Överföringar mellan olika budgetår	-17 499 014	-29 736 000	-42 500 000	42,9%	142,9%
Summa	-17 994 185	-30 111 000	-42 875 000	42,4%	138,3%

49.01. FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	4 395 457	3 025 000	3 350 000
Övriga utgifter	-217 819	-225 000	-225 000
Summa utgifter	-217 819	-225 000	-225 000
Anslag netto	4 177 638	2 800 000	3 125 000

Inkomster
39.01.91. Räntor på lån

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	1 171 241	Grund	1 150 000
		Årets	57 202
		Tb	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	1 171 241	Totalt	1 150 000
		Totalt	57 202
		Totalt	1 050 000

Som beräknad ränteinkomst av utgivna lån föreslås 1.050.000 euro upptaget. Un-

der momentet upptas även inkomster av utestående landskapsgarantier. Se även moment 39.01.93.

39.01.92. Ränteinkomster

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	1 979 316	Grund	500 000	Årets	330 928	450 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	1 979 316	Totalt	500 000	Totalt	330 928	Totalt 450 000

Som inkomst av likviditetsplaceringar och ränta på bankkonton föreslås 450.000 euro upptaget.

39.01.93. Premier för landskapsgarantier

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	34 221	Grund	25 000	Årets	17 272	
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	34 221	Totalt	25 000	Totalt	17 272	Totalt 0

Momentet utgår. Se även moment 39.01.91.

39.01.94. Dividendinkomster

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	1 210 678	Grund	1 350 000	Årets	1 126 150	1 850 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	1 210 678	Totalt	1 350 000	Totalt	1 126 150	Totalt 1 850 000

Som dividendinkomst av landskapets aktieinnehav föreslås 1.850.000 euro upptaget.

Utgifter

49.01.90. Ränteutgifter (F)

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-25 604	Grund	-25 000	Årets	-20 941	-25 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-25 604	Totalt	-25 000	Totalt	-20 941	Totalt -25 000

För ränteutgifter m.fl. kostnader för av landskapet upptagna budgetlån och tillfälliga likviditetslån föreslås ett anslag om 25.000 euro.

Anslaget avser även räntor och övriga kostnader för regionallån (se moment 44.10.87 och 39.30.87).

49.01.91. Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014		
Årets	-192 215	Grund	-200 000	Årets	-103 893	-200 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-192 215	Totalt	-200 000	Totalt	-103 893	Totalt	-200 000

Föreslås ett anslag om 200.000 euro. Anslaget avser förutom avkortningar av upptagna finansieringslån även avkortning av regionallån från Nordiska Investeringsbanken, vilka motsvaras av inkomst under moment 39.20.91.

39.10. SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	230 974 027	233 723 000	228 932 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	230 974 027	233 723 000	228 932 000

Enligt självstyrelselagen erhåller landskapet ett avräkningsbelopp som utgör 0,45 % av de i statsbokslutet för respektive år redovisade inkomsterna med undantag för upptagna nya statslån. Under ett budgetår erhåller landskapet ett förskott på avräkningsbeloppet för det pågående året. Därtill slutregleras avräkningen för det föregående året efter att statsbokslutet är fastställt.

Dessutom erhåller landskapet skattegottgörelse om den i landskapet för ett skatteår debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten överstiger 0,5 % av motsvarande skatt i hela riket. Skattegottgörelsebeloppet beräknas som den del som överstiger 0,5 % enligt ovanstående. Beloppet kan beräknas först efter att beskattningen för ett skatteår är slutförd, varför det i praktiken är två års eftersläpning i systemet. Det i föreliggande budgetförslag upptagna skattegottgörelsebeloppet hänförs därför till skatteår 2012.

Nedan visas utvecklingen av avräkningsbeloppet respektive skattegottgörelsen för tre år.

	År 2012	År 2013	År 2014
Avräkningsbelopp	205 799 832	207 276 000	212 382 000
Förändring i %		0,7 %	2,5 %
Avräkningsbelopp/invånare	7 258	7 272	7 448
Förändring i %		0,2 %	2,4 %
År 2012 avser slutavräkning för år 2012, år 2013 enligt ÅD:s beslut 4 och 2014 förskott på avräkningsbeloppet enligt ÅD:s beslut.			
Skattegottgörelse	17 440 733	9 783 220	4 500 000
Förändring i %		-43,9 %	-54,0 %
Skattegottgörelse/invånare	615	343	158
Förändring i %		-44,2 %	-54,0 %
År 2012 avser skattegottgörelse för skatteår 2010, år 2013 för skatteår 2011 och år 2014 för skatteår 2012. Uppgifterna för skattår 2012 är preliminära.			

Under kapitlet upptas även inkomster av lotteriskatt och apoteksavgifter.

Inkomster

39.10.90. Avräkningsbelopp

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	204 345 615	Grund	211 860 000	Årets	52 900 000	212 382 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	204 345 615	Totalt	211 860 000	Totalt	52 900 000	Totalt 212 382 000

Det förskott landskapet i enlighet med 45 § självstyrelselagen erhåller för år 2014 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 212.382.000 euro, vilket belopp föreslås upptaget som inkomst under momentet.

39.10.91. Skattegottgörelse

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	17 440 733	Grund	9 500 000	Årets	-220	4 500 000
		Tb	283 000			
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	17 440 733	Totalt	9 783 000	Totalt	-220	Totalt 4 500 000

Med hänvisning till 49 § självstyrelselagen föreslås upptaget ett belopp om 4.500.000 euro som uppskattad inkomst av skattegottgörelse för skatteåret 2012. Det slutliga beloppet av skattegottgörelsen blir känt först efter att beskattningen för år 2012 har avslutats.

39.10.92. Återbäring av lotteriskatt

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	8 650 751	Grund	11 500 000	Årets	1 188 820	11 500 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	8 650 751	Totalt	11 500 000	Totalt	1 188 820	Totalt 11 500 000

Den lotteriskatt som riksmyndigheterna uppbär av Ålands Penningautomatförening återbärs till landskapet. År 2014 erhåller landskapet den lotteriskatt som Ålands Penningautomatförening erlägger för verksamheten under år 2013. Med hänvisning till ovanstående föreslås en uppskattad inkomst om 11.500.000 euro.

39.10.93. Apoteksavgifter

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	536 928	Grund	580 000	Årets	580 000	550 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	536 928	Totalt	580 000	Totalt	580 000	Totalt 550 000

Föreslås en inkomst om 550.000 euro. Inkomsterna är avgifter enligt LL (1947:6, ändr. 2002/44) om apoteksavgift i landskapet Åland.

39.15. EXTRA ANSLAG

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	20 000 000	20 000 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	20 000 000	20 000 000

39.15.92. Extra anslag för säkerställande av landskapets elkraftsförsörjning

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	0	Grund	20 000 000	Årets	20 000 000
		Tb			20 000 000
Tid. års		Tid. års		Tid. års	5 125 000
Tid. års	0	Tid. års	20 000 000	Tid. års	25 125 000
Totalt	0	Totalt	20 000 000	Totalt	25 125 000
				Totalt	20 000 000

Under momentet föreslås en inkomst om 20.000.000 euro vilket utgör resterande delen av det extra anslag om högst 50.000.000 euro som landskapet beviljats för att utges som bidrag åt Kraftnät Åland Ab för att bygga en likströmsförbindelse mellan Åland och riket.

Per 1.10.2013 har 4.875.000 euro utbetalats av bidraget och motsvarande belopp har influiter till landskapet från staten. Det i statsbudgeten för år 2012 upptagna extra anslaget är ett treårigt reservationsanslag varför landskapsregeringen har för avsikt att inom år 2014 som ett förskott rekvirera den del av anslaget som då ännu inte har hunnit utbetalas. Med beaktande av projektets tidsplan blir slutregleringen aktuell efter år 2015.

Se även moment 44.10.62.

39.20. ÅTERBETALADE LÅN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	2 661 458	2 750 000	2 650 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	2 661 458	2 750 000	2 650 000

*Inkomster***39.20.91. Avkortningar på lån**

Bokslut 2012	Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	2 661 458	Grund	2 750 000	Årets	281 722
		Tb			2 650 000
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Tid. års	2 661 458	Tid. års	2 750 000	Tid. års	281 722
Totalt	2 661 458	Totalt	2 750 000	Totalt	281 722
				Totalt	2 650 000

Som inkomst av influerna avkortningar på lån föreslås 2.650.000 euro upptaget under momentet. Även avkortningar på de lån som utgivits ur Nordiska Investeringsbankens regionallånevot ingår i beloppet.

39.30. UPPTAGNA LÅN

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	38 834 000	52 449 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	38 834 000	52 449 000

*Inkomster***39.30.90. Finansieringslån**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets	Grund 35 431 000 Tb 3 403 000	Årets 38 834 000	52 449 000
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 0	Totalt 38 834 000	Totalt 38 834 000	Totalt 52 449 000

För balansering av föreliggande budgetförslag föreslås en inkomst om 52.449.000 euro. Landskapsregeringen konstaterar att landskapets likviditet under år 2014 bedöms vara på en sådan nivå att någon faktisk upplåning inte kommer att behövas under året. Se även moment 39.01.92. Beloppet under momentet återspeglar det lånebehov som skulle uppstå om allt som hittills är budgeterat skulle vara förverkligat vid utgången av år 2014.

49.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	3 235 002	2 100 000	2 100 000
Övriga utgifter	-277 352	-150 000	-150 000
Summa utgifter	-277 352	-150 000	-150 000
Anslag netto	2 957 650	1 950 000	1 950 000

*Inkomster***39.90.90. Återförda utgiftsrester och reservationsanslag**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets 2 421 359	Grund 2 000 000 Tb	Årets 2 000 000	2 000 000
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 2 421 359	Totalt 2 000 000	Totalt 2 000 000	Totalt 2 000 000

På grund av att varje år en del i bokslutet ingående utgiftsrester och reserverade anslag av olika orsaker ej tas i bruk föreslås en inkomst om 2.000.000 euro upptagen under momentet.

39.90.95 Återbokade bidrag

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	813 642	Grund	100 000	Årets	41 096	100 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	813 642	Totalt	100 000	Totalt	41 096	Totalt 100 000

För att underlätta avförandet av bidrag som beviljats stödtagare men som av olika skäl aldrig utbetalas samt för bidrag som återkrävs föreslås i detta skede en uppskattad inkomst om 100.000 euro.

*Utgifter***49.90.90. Återförda inkomstrester (F)**

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	-277 352	Grund	-150 000	Årets	-150 000	-150 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-277 352	Totalt	-150 000	Totalt	-150 000	Totalt -150 000

För avskrivning av i bokslutet ingående inkomstrester från tidigare år samt inkomster som antecknas under året föreslås ett anslag om 150.000 euro.

49.95. UTJÄMNINGSFOND

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	5 300 000	6 433 000	0
Övriga utgifter	0	0	0
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	5 300 000	6 433 000	0

Kapitlet utgår.

39.95.90. Överföring från utjämningsfond

Bokslut 2012		Budget 2013		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2014
Årets	5 300 000	Grund	6 433 000	Årets	0	
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	5 300 000	Totalt	6 433 000	Totalt	0	Totalt 0

I och med den överföring från utjämningsfonden som ingår i budgeten för år 2013 är hela denna reservering använd. Momentet utgår.

49.98. ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR

	Bokslut 2012	Budget 2013 inkl. tb1	Förslag 2014
Inkomster	0	0	0
Övriga utgifter	-17 499 014	-29 736 000	-42 500 000
Summa utgifter	-17 499 014	-29 736 000	-42 500 000
Anslag netto	-17 499 014	-29 736 000	-42 500 000

*Utgifter***49.98.98. Föregående års underskott**

Bokslut 2012	Budget 2013	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2014
Årets -17 499 014	Grund -26 500 000	Årets -555	-42 500 000
	Tb -3 236 000		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt -17 499 014	Totalt -29 736 000	Totalt -555	Totalt -42 500 000

Utgående från beräkningar hösten 2013 förväntas budgeten ackumulerat uppvisa ett underskott om ca 42.500.000 euro i bokslutet för år 2013. Med beaktande av ovanstående föreslås ett anslag om 42.500.000 euro.

Översikt över användningen av penningautomatmedel år 2014

I N K O M S T E R		
34.	FINANSVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	36 000 000
34.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	36 000 000
34.20.50.	Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	36 000 000
U T G I F T E R		
44.	FINANSVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-22 595 000
44.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	-22 595 000
44.20.50.	Bidrag ur penningautomatmedel	-2 200 000
44.20.51.	Projektbidrag ur penningautomatmedel	-1 910 000
44.20.52.	Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel	-100 000
44.20.69.	Penningautomatmedel för samhällsutveckling och sysselsättning	-7 085 000 *)
44.20.86.	Lån ur penningautomatmedel (R)	-1 300 000
44.20.88.	Reservering av penningautomatmedel	-10 000 000
45.	SOCIAL- OCH MILJÖVDELNINGENS FÖRVALTNINGS- OMRÅDE	-9 970 000
45.25.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL OCH MILJÖVERKSAMHET	-3 370 000
45.25.50.	Understöd för social verksamhet	-3 020 000
45.25.53.	Understöd för miljöverksamhet	-350 000
45.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	-6 600 000
45.70.76.	Byggnad av geriatrisk klinik med penningautomatmedel (R)	-6 600 000
46.	UTBILDNINGS- OCH KULTURVDELNINGENS FÖRVALT- NINGSMRÅDE	-3 435 000
46.11.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT	-1 855 000
46.11.04.	Övrigt ungdomsarbete	-50 000
46.11.52.	Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete	-285 000
46.11.53.	Understöd för idrottsorganisationers verksamhet	-1 450 000
46.11.54.	Understöd för idrotts- och sportanläggningar	-70 000
46.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	-1 580 000
46.13.25.	Kulturell verksamhet vid Eckerö post- och tullhus	-90 000
46.13.50.	Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier	-780 000
46.13.51.	Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.	-310 000
46.13.52.	Understöd för särskilda projekt	-185 000
46.13.53.	Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll (R)	-130 000
46.13.60.	Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet	-85 000
46.13.74.	Utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)	0
	Inkomster penningautomatmedel totalbelopp	36 000 000
	Utgifter penningautomatmedel totalbelopp	-36 000 000
	Penningautomatmedel netto	0

*) Penningautomatmedel för utveckling och sysselsättning

Utvecklingsaktiviteterna under respektive moment nedan är nettobudgeterade, d.v.s kostnaden tas under moment men täcks sedan av moment 44.20.69, penningautomatmedel för utveckling och sysselsättning. Under respektive anslag ansvarar momentets budgetansvarige för förverkligandet. Det kan även finnas övrigt under momenten som ej är av utvecklingskaraktär, och i de fallen så är anslaget upptaget under momentet.

42.05.15.	Utvecklingsplan för Åland (VR), Samhällsplanering, tillväxt och hållbar	200 000
43.01.05.	Utvecklingsarbete (VR), Webbplatser,hemsida, digitala formulär, administrativt stödsystem	400 000
43.01.20.	Utgifter för samhällsreform (VR)	150 000
43.27.04.	Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning (VR) - informationskampanj	50 000
43.40.01.	Fastighetsenheten - verksamhetsutgifter (VR), energieffektivisering	50 000
44.01.05.	Utvecklingsarbete (VR), utredningar med anledning av samhällsservicereformen	50 000
44.95.72.	Utgifter för digital agenda, samordnad IT-utveckling och e-förvaltning (R) - (landskapsregeringen, ÅHS, Mariehamns stad och kommunförbundet)	700 000
45.30.01.	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR), utveckling inom hälso- och sjukvården	40 000
45.52.88.	Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	100 000
45.70.70.	Anskaffningar (R), It-stödsystem	500 000
46.01.04.	Utvecklingsarbete (VR), nätpedagogik, utvecklingen av it-stöd	375 000
46.19.06.	Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR), SFI, konjunkturanpassad yrkesutbildning	550 000
46.19.23.	Integration och mångkulturellt befrämjande (VR), språkcoach, svenska för analfabeter	100 000
46.55.20.	Högskolan på Åland - verksamhetsutgifter (VR), utvecklande forskning	130 000
46.60.72.	Ålands museums basutställning (R)	300 000
47.15.42.	Stöd för producentorganisationer, rådgivning och försöksverksamhet	805 000
47.21.01.	Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR), fjärranalys	55 000
47.24.49.	Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande	50 000
47.30.54.	Sysselsättningens främjande (R), byggreturen, Katapult	370 000
48.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR), utvecklande av statistik- och biljettsystem samt utredning av kollektivtrafiken	450 000
48.30.23.	Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyrrar (VR) - digitalisering av farleder	346 000
48.30.78.	Kortruttsinvesteringar (R) - fortsatt utrednings- och planeringsarbete för kortrutten inkluderande två nya färjor	1 100 000
	Till landskapsregeringens disposition	214 000
	Totalbelopp	7 085 000
	Anslag under moment 44.20.69	7 085 000

PERSONAL PER HUVUDTITEL 2012 - 2014

Bilaga 2

Sammanställningen är uppgjord så att personal som tjänstgör deltid överstigande halvtid och personal som tjänstgör mer än halva året har räknats som en tjänst/huvudsyssla.

Informationen avspeglar den kända situationen vid utgången av år 2014.

41. LAGTINGET

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2012	5,00				4,00		9,00	
2013	5,00				4,00		9,00	
2014	7,00				4,00		11,00	

42. LANDSKAPSREGERINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2012	21,00		2,00		3,00		26,00	
2013	21,00		3,00		3,00		27,00	
2014	21,00		2,00		4,00		27,00	

År 2012 1 st. överförd till Ht. 43 Kansliavdelningen

43. KANSLIAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2012	122,00	*	4,00		15,00	3,00	137,00	3,00
2013	114,00	**	2,00		13,00	3,00	128,00	3,00
2014	115,00	**	4,00		13,00	3,00	131,00	3,00

* 4 vakanta

** 1 vakant

År 2012 1 st. överförd från Ht. 42 Landskapsregeringen

44. FINANSVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2012	38,50		2,00		2,00		42,50	
2013	38,00		2,00		2,00		42,00	
2014	40,00		1,00		2,00		43,00	

År 2013 ½ st. överförd från Ht. 47 Näringsavdelningen

År 2014, två nya tjänster knutna till ÅDA

45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2012	907,00	*	19,00		4,00		929,00	
2013	917,00	*	13,00		4,00		933,00	
2014	914,00	*	12,00		4,00		929,00	

* 1 vakant

46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2012	255,00		26,50		79,00	2,00	360,50	2,00
2013	254,00	*	19,25		72,50	*	343,75	2,00
2014	254,00	**	17,25		71,50	***	337,75	

* 1 vakant

** 2 vakanta

*** 3 vakanta

År	Timplärare		Totalt	
	Huvudsyssla	Bisyssla		
2012	57,00	13,00		70,00
2013	51,00	3,00		54,00
2014	41,00			41,00

47. NÄRINGSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2012	50,50		8,00		19,00	1,00	77,50	1,00
2013	49,00		8,00		19,00	1,00	76,00	1,00
2014	49,00		9,00		19,00	1,00	77,00	1,00

År 2013 ½ st. överförd till Ht. 44 Finansavdelningen

48. TRAFIKAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2012	42,00				180,50	1,00	222,50	1,00
2013	44,00		2,00		147,50		193,50	
2014	46,00		2,00		127,50		175,50	

Konkurrensutsättningen under år 2015 kan påverka antalet personal i arbetsavtalsförhållande ytterligare

TOTALT EXKLUSIVE TIMLÄRARE

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2012	1 441,00	*	61,00		306,50	7,00	1 803,50	7,00
2013	1 442,00	**	49,25		265,00	***	1 752,25	6,00
2014	1 446,00	****	47,25		245,00	*****	1 731,25	4,00

* 5 vakanta

** 3 vakanta

*** 1 vakant

**** 4 vakanta

***** 3 vakanta

ÖVERSIKT ÖVER LANDSKAPETS OCH KOMMUNERNAS INVESTERINGSPLANER

Avsikten med översikten är att ge en ungefärlig bild av investeringsvolymen inom den offentliga sektorn. Kostnaderna är därför endast angivna i miljoner euro (me) och inplacerade under de år de huvudsakligen antas genomförda. Stora investeringar har dock fördelats mellan åren. Kostnadsangivelsen och tidsinplaceringen innebär inte något ställningstagande till för vilken kostnad respektive när landskapsandel betalas.

Översikten är vad gäller landskapets projekt uppgjord på basen av den information som legat till grund för budgetförslaget. Vad gäller de kommunala projekten har informationen inhämtats per e-post/muntligt före kommunernas budgetbehandling. **Alla kostnadsangivelser är exklusive moms.**

Avsikten är att ge en bild av hur projekten kan förverkligas, inte när och hur de budgeteras.

Byggnadsprojekt	År 2013	År 2014	År 2015
Landskapets byggnadsprojekt			
Renovering och ombyggnad av självstyrelsegården	3,0 me	0,4 me	1,5 me
Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS)			
Planering, om- och nybyggnation Gullåsen mm (21,2m€)	1,0 me	6,6 me	4,2 me
Grundrenovering av personalbostäder			
Diverse ombyggnader och renoveringar		0,5 me	1,5 me
<i>Olika planerade projekt under fastighetsförvaltningen</i>			
Ombyggnader			
Ålands lyceum			
Fasad, VVS	0,1 me	0,2 me	
Ålands sjömansskola			
Fasadmålning, bassäng, ombyggnad maskinlabb, brandlarm	0,2 me		
Ålands yrkesskola			
Förnya fönster, VVS, vattentak, brandlarm	0,5 me		
Ribacka			
Fasad, radon eliminering	0,1 me		
Bergsskyddet			
Förnyelse av ventilation (LR´s andel)	0,1 me		
Högskolan på Åland			
Förnyelse VVA, yttertak		0,4 me	
Åland Museum			
Förnyande av ventilation		0,6 me	
Övriga mindre reparationer och åtgärder	0,6 me		1,5 me
<i>Sammanlagt för dessa projekt</i>	1,6 me	1,2 me	1,5 me
Korttruttsinvesteringar	0,5 me	1,6 me	2,5 me
Ny bro, Karlby, Kökar	0,3 me	0,7 me	0,6 me
Ny trumma Fiskökroken, Brändö	0,4 me		
Degerösundsbron		0,6 me	

Byggnadsprojekt	År 2013	År 2014	År 2015
Vårdöbron	0,7 me		
Färjsundsbron			0,8 me
Kumlinge ångbåtsbrygga		0,1 me	
Övriga mindre åtgärder	0,1 me	0,1 me	0,1 me
Uppskattad volym	9,2 me	11,8 me	14,2 me
Kommunernas byggnadsprojekt			
Brändö kommun			
Avloppsledning/pumpstation Åva	0,2 me		
Hemgården reovering	0,2 me		
Infrastruktur bostadsområde Brändö by	0,4 me	0,4 me	
Solkulla reovering			0,2 me
Eckerö kommun			
Utbyggnad av daghemmet	0,1 me	0,2 me	
Nybyggd kommunalväg Mellanön			0,1 me
Ny- om- eller tillbyggnad av Ekergården		0,1 me	
Österängens VA	0,1 me		
Finströms kommun			
Vägar och kommunalteknik på nytt bostadsområde i Godby	0,1 me	0,2 me	
Vägar	0,3 me	0,2 me	0,2 me
Trafiklösning Källbo skola		0,2 me	
Föglö kommun			
Grundförbättring och ytbeläggning av Sintingvägen	0,1 me	0,2 me	
Ytbeläggning av Ulversö kommunalväg	0,1 me		
Ytbeläggning av Skogboda kommunalväg			0,1 me
Ombyggnad av reningsverket i 2 etapper	0,2 me	0,1 me	
Vägförbättring Tingsvägen			0,1 me
Geta kommun			
Daghem	0,2 me		
Vägprojekt		0,2 me	
Hammarlands kommun			
Hammarcenter röstat tak		0,2 me	
Alternativ uppvärmning Hammarcenter			0,1 me
Kommunalteknik till Öra	0,2 me	0,5 me	
Kommunalteknik Storängens bostadsområde			0,1 me
Vägförbättringar		0,1 me	0,6 me
Jomala kommun			
GC vägar	0,3 me	0,2 me	
Österkalmarevägen	0,2 me		
Ombyggnad av kommunalhuset	0,3 me		
Modul Sviby dagis	0,5 me		
Avlopp i glesbygd	0,3 me	0,2 me	
Karrbölevägen			0,2 me
Nybygge dagis (2,8m€totalt)			1,4 me
Kumlinge kommun			
Reningsverk samt slamhantering			0,2 me
Renovering/nybyggnad serviceboende och dagis	0,8 me	0,4 me	

Byggnadsprojekt	År 2013	År 2014	År 2015
Kökar kommun			
Ingen investering över 0,1 me			
Lemlands kommun			
Kommungården, uppvärmning		0,1 me	
Gullvivan, uppvärmning		0,1 me	
Vedgrund		0,1 me	
Förnyande av skoltak		0,2 me	
Björkudden, väg och planering	0,2 me		
Ombyggnad av Lembötevägen		0,2 me	
Grundförbättring Valborgsvägen		0,1 me	
Björkdungestigen		0,1 me	
Södergårdsgatan, etapp 2			0,1 me
Om- och nybyggnad av gymnastiksal	1,1 me		
Avloppsombyggnader	0,3 me	0,5 me	
Nytt tekniskt lager		0,4 me	
Lumparlands kommun			
Om och till byggnad av pensionärs-/omsorgsboende	0,2 me	1,0 me	
Byggande av bostäder			0,3 me
Gång- och cykelled Lumparby			0,1 me
Mariehamns stad			
Trobergshemmets om- o tillbyggnad etapp II	0,3 me		
Ytternäs skola	0,2 me		
Övernäs låg- och mellanstadieskola, om- och tillbyggnad	0,5 me		2,0 me
Pommern, huvuddäck	0,2 me		0,3 me
Pommern torrdocka, projektering		0,1 me	
Skraqvägen	0,3 me		
Lotsgatan-hamnen	0,1 me	0,2 me	0,1 me
Ålandsvägen ombyggnad		0,1 me	1,0 me
Storgärdan gatubyggnad	0,2 me		
Bolstavägen	0,1 me		
Div vägar och Gc-vägar		0,5 me	0,7 me
Södra Horelli	1,9 me		
Diverse investeringar	0,6 me	0,4 me	1,5 me
Energimätare	0,2 me		
Elverket, ledningar	0,1 me		
Kaj 2, hiss	0,1 me		
kaj 4	0,1 me		
Västra hamnen ombyggnad av Vikingterminalen	0,3 me	0,7 me	0,1 me
Reparation av kajer, pontoner		0,4 me	0,4 me
Västra hamnen landgångar kaj 6	1,7 me		
Småbåtshamnar		0,1 me	0,1 me
Kaj MSF			
Brunnar, ledningar		0,1 me	
Lotsbroverket			0,1 me
Horelli pumpstation	0,2 me		
Saltviks kommun			

Byggnadsprojekt	År 2013	År 2014	År 2015
Grundförbättring vägar		0,1 me	0,2 me
Utbyggnad av avlopps nät			0,1 me
Panncentral		0,1 me	
Tillbyggnad skola		0,1 me	0,1 me
Tillbyggnad prästkragen			0,1 me
Utbyggnad av brandstation			0,1 me
Sottunga kommun			
Ingen investering över 0,1 me			
Sunds kommun			
Finby lågstadieskola			0,2 me
Kommunala vägar	0,1 me		0,1 me
Avlopp		0,1 me	0,1 me
Vårdö kommun			
Biovärme		0,1 me	
Bibiloteket	0,1 me		
Reningsverk ca 0,1-0,2		0,1 me	
De Gamlas Hem			
Hiss, div renoveringar	0,1 me		
Underhåll fastigheter			0,1 me
Ålands Omsorgsförbund			
Specialboende autism, Godby		1,0 me	0,8 me
Specialboende, Vedhuggsvägen , inte klart med kostnad			
Norra Ålands högstadiedistrikt			
Grundrenovering av skollbyggnaden			0,2 me
Södra Ålands högstadiedistrikt			
Ombyggnad matsal	0,3 me		
Uppskattad volym	14,1 me	10,4 me	12,2 me

Uppskattad volym - landskapet	9,2 me	11,8 me	14,2 me
Uppskattad volym - kommunerna	14,1 me	10,4 me	12,2 me
Uppskattad totalvolym	23,3 me	22,2 me	26,4 me

Beskrivning av investeringsprojekt - budget 2014

Bilaga 4

Sammanställning visar planerna vid uppgörandet av budgeten, förändringar kan komma att genomföras

*= årliga anslag

**= årligt anslag uppskattade kostnader, enskilda projekt ej klarlagda

(Utvecklingsprojekt finansierade med penningautomatmedel)

Moment	Projekt	Tidigare budgeterat	Planerat 2014	Planerat 2015	Planerat 2016	Totalkostnad
Byggnader						
43.40.74	Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården omfattande både kansli- och lagtingshuset	8 500 000	400 000	1 500 000	1 500 000	11 900 000
43.40.75	Ålands Yrkesskola					
	-ombyggnader, VVS, takm, målning samt renovering av svetsverkstad	1 205 000	200 000			1 405 000
	Högskolan på Åland					
	-förnyande av VVS-installationer samt yttertak	40 000	400 000			440 000
	Ålands Museum					
	- förnyande av ventilation	100 000	600 000			700 000
	Div renoveringar, mindre ombyggnader,	470 000		1 500 000	1 600 000	**
45.70.75	Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset					
	- grundrenovering av personalbostäder m.m.					Totalkostnad okänd
	- Läkemedelscentralen	2 000 000				2 000 000
	- obduktionsutrymmen i källaren	910 000				910 000
	- div ombyggnader/renoveringar		500 000	1 500 000	1 000 000	**
45.70.76	Geriatrisk klinik på Gullåsen	6 400 000	6 600 000	4 200 000	4 000 000	21 200 000
		19 625 000	8 700 000	8 700 000	8 100 000	45 125 000

Moment	Projekt	Tidigare budgeterat	Planerat 2014	Planerat 2015	Planerat 2016	Totalkostnad
Vägar och hamnar						
48.30.77	Vägbyggnads- och -förbättringsarbeten					
	- Näfsby-Gölby, etapp Näfsby-Boda inkl GC-väg	800 000	200 000			1 000 000
	- Bjärström-Emkarby		500 000	1 000 000	400 000	1 900 000
	- Höckböle-Geta Kyrka				1 000 000	1 000 000
	- GC-väg Möckelby- Kungsö		600 000			600 000
	- GC-väg tunnel Söderby		300 000			300 000
	- glesbygdsvägar förstärkning	300 000	1 000 000	1 000 000	600 000	2 900 000
	- beläggningar	1 530 000	2 000 000	2 000 000	1 800 000	7 330 000
	- övrigt	500 000	200 000		200 000	900 000
48.30.78	Kortruttsinvestering, exkl utredningar	2 600 000	1 600 000	2 500 000	2 500 000	9 200 000
48.30.79	Bro- och hamnbyggnad och förbättringar					
	- Ny bro Karlby	300 000	700 000	600 000	100 000	1 700 000
	- Vårdöbron	1 540 000				Totalkostnad oklar
	- Färjsundsbron		50 000	800 000		850 000
	- Fiskösundsbron (Bro vid Fiskökroken)	390 000				390 000
	- Degerösundsbron		600 000			600 000
	- Kumlinge ångbåtsbrygga		100 000			100 000
	- broregister	140 000	50 000	50 000		*
	- div broar			50 000	1 400 000	1 450 000
		8 100 000	7 900 000	8 000 000	8 000 000	32 000 000
Övrigt						
43.95.70	Anskaffning av möbler		30 000	30 000	30 000	*
44.95.70	Anskaffning och utbyte av datorer och data-utrustning samt möbler och kontorsmaskiner	130 000	100 000	100 000	100 000	*
44.95.71	Anskaffning av nytt ekonomisystem	500 000	100 000			600 000
44.95.72	Utgifter för digital agenda, samordnad IT-förvaltning samt e-förvaltning	500 000	(700 000)	(500 000)	(500 000)	2 200 000

Moment	Projekt	Tidigare budgeterat	Planerat 2014	Planerat 2015	Planerat 2016	Totalkostnad
45.70.70	ÅHS anskaffningar					
	- mobil tandvårdsenhet	220 000				220 000
	- EKG utrustning utbyte	500 000	100 000			600 000
	- anesthesiapparaturs förnyelse	450 000				450 000
	- ny ultraljudsröntgen	130 000				130 000
	- medicinteknisk utrustning		400 000	500 000	500 000	1 400 000
	- dokument- och ärendehanteringssystem	350 000	(300 000)			650 000
	- IT-drift reservmiljö	150 000	(100 000)	150 000	100 000	500 000
	- andra stödsystem	80 000	(100 000)	550 000	400 000	1 130 000
46.55.70	Högskolan på Åland investeringar					
	- maskinlaboratorie gemensamt med Ålands gymnasium	490 000	100 000			590 000
46.60.71	Ålands museum					
	- inköp av konst		20 000	20 000	20 000	*
46.60.72	-förnyande av basutställning	300 000	(300 000)			600 000
		3 800 000	850 000	1 350 000	1 150 000	9 070 000

Byggnader	19 625 000	8 700 000	8 700 000	8 100 000	45 125 000
Vägar och hamnar	8 100 000	7 900 000	8 000 000	8 000 000	32 000 000
Övrigt	3 800 000	850 000	1 350 000	1 150 000	9 070 000
Totalt	31 525 000	17 450 000	18 050 000	17 250 000	86 195 000

Investeringsstak		15 000 000	15 000 000
Investeringsbehov		18 050 000	17 250 000
Skillnad		-3 050 000	-2 250 000

I bedömningen har antagits att investeringsvolymen kan uppgå till högst 15 M€ under år 2015-2016, varför prioriteringar kommer att göras i dessa års budgetförslag

Kvinnors och mäns livsvillkor och hälsa

Landskapsbudgeten 2014

ÅLANDS
STATISTIK
OCH
UTREDNINGSBYRÅ

Innehåll

1. Uppdrag, avgränsning och förklaringar	3
2. Sammanfattande konklusioner	4
3. Barn och föräldraskap.....	7
Normalt föds något fler pojkar än flickor av allt äldre mödrar	7
Högst abortfrekvens för 20–24-åringar	8
Mammorna tar ut nästan all föräldradedighet	8
Skillnaderna i uttag av föräldrapenningar är desamma på Åland som i Norden	8
Andelen män som lyfter hemvårdsstöd ökar något.....	9
Fyra av fem ensamförsörjarfamiljer består av mor och barn	9
4. Utbildning.....	10
Kvinnorna har numera en genomsnittligt sett något högre utbildning än männen	10
Stora obalanser i könsfördelningen inom olika utbildningsområden	10
De ungas studieval följer etablerade könsmonster	10
Kvinnorna har i högre grad än männen sökt sig till studier utanför Åland	11
5. Arbetsmarknad och sysselsättning.....	12
Växande ”sysselsättningsgap” mellan kvinnor och män.....	12
Åländska kvinnors sysselsättningsgrad högst i Norden	13
Stor majoritet män inom privata sektorn	13
Kvinnor vårdar och utbildar, män transporterar och bygger.....	14
6. Inkomster och pensioner	15
Männens andel av de skattepliktiga inkomsterna är större än kvinnornas	15
Löneskillnaderna ökade i privata sektorn, minskade inom landskapet och kommunerna	15
Flera kvinnliga pensionärer delar på mindre pensionskaka.....	16
Männen går i pension något tidigare.....	17
7. Livslängd och äldreomsorg.....	18
Många kvinnor blir över 90.....	18
Större andel av de äldre kvinnorna i åldringsboenden	19
Flest män får närståendevård.....	20
8. Livsstil, sjukdom och vård	21
Flera män röker och dricker mycket alkohol.....	21
Växande andel kvinnor bland de sjukskrivna	21
Rätt jämn könsfördelning av sjukpensionärerna i alla åldrar.....	22
Psykisk sjukdom vanligaste orsaken till sjukpension – för båda kön	23
Viss utjämning av könsskillnaderna gällande dödsorsaker	23
Hjärtsjukdomar, cancer och olycksfall gör att män dör yngre än kvinnor	24
Kvinnor dominerar nyttjandet av primärvård, rehabilitering och psykiatri	25

1. Uppdrag, avgränsning och förklaringar

ÅSUB har på uppdrag av landskapsregeringen sammanställt ett underlag till landskapets budget för 2014 med statistik som belyser skillnader i kvinnors och mäns livsvillkor. Det är nu tredje gången ett sådant budgetunderlag med könsuppdelad statistik har tagits fram av ÅSUB. Den här gången har uppgifter och statistik rörande könsskillnader i hälsa och sjukvård ägnats särskild uppmärksamhet. Under kommande år kan fokus flyttas i enlighet med uppdragsgivarens önskemål, så att även andra områden blir djupare belysta.

Statistiken omfattar i huvudsak de färskaste siffrorna för Åland, men även vissa nordiska jämförelser görs. I årets upplaga har extra vikt lagts vid att försöka belysa de könsskillnader som över den enskilda individens livscykel – från barnafödande till pensionärstillvaro – påverkar livskvalitet och hälsa.

Källorna för uppgifterna är i huvudsak ÅSUBs statistik. Övriga källor anges vid respektive tabell och figur. All statistik gäller hela Åland om inte annat sägs. Av tabell- och figurrubriker framgår vilka variabler som ingår i respektive tabell eller figur, men "kön" anges inte i rubrikerna, eftersom könsaspekten ingår i varje tabell och diagram.

Ett streck (-) i en tabell används för att beteckna exakt noll enheter.

Två punkter (..) anger att uppgifter saknas, är för få till antalet eller för osäkra för att kunna visas.

ÅSUBs personal står gärna till tjänst med upplysningar om statistiken. Mera uppgifter om de aktuella statistikområdena finns på ÅSUBs hemsida (www.asub.ax) och i ÅSUBs publikationer. På Hemsidans temaingång Kvinnor och Män samt i publikationen På tal om jämställdhet ligger fokus helt på könsuppdelade fakta.

2. Sammanfattande konklusioner

I denna bilaga till landskapsregeringens budget för 2014 följs med hjälp av tillgänglig statistik olika könsmonster i ålänningarnas liv från barnafödande, utbildning och yrkeskarriär till pensionsåren. Ett särskilt fokus är också satt på omsorg, vård och hälsa.

Friska barn, något fler nyfödda pojkar

Den första delen av livet, alltså födsel och tidiga barndom, ser bra ut – oberoende av kön. Barnadödligheten är minimal och hälsoläget är gott. Idag föds i snitt ca 280 barn per år. Vanligen föds något flera pojkar, men de senaste åren har det varit ett mindre överskott av flickor. Barnafödandet förskjutits uppåt i åldrarna. På 1990-talet föddes mindre än hälften av barnen av mödrar som hade fyllt 30 år, men på 2000-talet har andelen varit närmare 60 procent.

Mammorna bär huvudansvaret för omvårdnaden

Den första mer tydliga könskillnaden gäller de nyfödda ålänningarnas omvårdnad. Bara sex procent av föräldrapenningsdagarna tas ut av papporna. Könsfördelningen i utnyttjandet av hemvårdsstödet är ungefär densamma. Och i fyra av fem ensamförsörjarfamiljer är det också modern som bär huvudansvaret för barnen.

Väl etablerade könsmonster i den eftergymnasiala utbildningen

Efter grundskolan skiljer sig könen tydligt åt vad gäller val av utbildning. Flickorna dominerar inom allmänbildande, sociala, vårdinriktade och humanistiska utbildningsområden, medan pojkarna är överrepresenterade inom de tekniska utbildningarna. Med undantag för en något förbättrad könsbalans inom utbildningar med inriktning på handel, samhällsvetenskap samt lantbruk (inkl. djurvård), kan inte heller någon mer påtaglig trend i riktning mot ändrade könsmonster skönjas. Den enda tydliga trenden är att flickorna och de unga kvinnorna över tiden skaffat sig en allt högre utbildningsnivå. De åländska kvinnorna har därför sedan några år tillbaka en högre genomsnittlig utbildningsnivå än männen.

Män bygger och transporterar, kvinnor vårdar och utbildar

Mönstren i valet av yrkesutbildning avspeglas i en motsvarande könsfördelning bland de olika yrkesgrupperna på arbetsmarknaden. Kvinnorna dominerar inom yrken som har med vård och personlig service att göra, medan det nästan bara finns män inom yrkesområden som t ex sjömansarbeten, byggnadsarbete, transporter, dataspecialister och tekniska experter. De av kvinnorna dominerade yrkena är också starkt överrepresenterade inom den offentliga sektorn, medan de typiska mansyrkena tenderar att var mest vanligt förekommande inom den privata sektorn. En grov sammanfattning av läget är sålunda att offentligt anställda kvinnor vårdar och utbildar, privatanställda män bygger och transporterar.

Kvinnorna är aktiva på arbetsmarknaden och har lägre arbetslöshet än männen

De två könen fördelning på bredare yrkesområden och sektorer påverkar deras arbetsmarknadsdeltagande. Kvinnorna har sedan ett antal år tillbaka en något högre sysselsättningsgrad än männen. Deras arbetslöshetsgrad är också lägre än männens. En möjlig förklaring är att kvinnornas sysselsättning i högre grad än männens domineras av de expansiva vård- och omsorgsyrena inom den offentliga sektorn, medan

männens yrkesval är typiska för de delar av den privata sektorn som under senare år genomgått betydande rationaliseringar, då inte minst inom sjöfarten.

Den offentliga sektorns låglöneyrken domineras av kvinnor

Skillnaderna i individernas val av utbildning och yrkesområden är av stor betydelse för könsfördelningen vad gäller ekonomiska resurser, löneinkomster och pensioner. De påverkar också tiden för pensionsavgång, behoven av hälsovård och offentlig service.

De mest typiska kvinnliga yrkena finns generellt sett inom låglönebranscher, medan mansyrkena oftare återfinns inom branscher med högre lönenivåer. Detta bekräftas av lönestatistiken där männen dominerar i de högre inkomstklasserna, medan kvinnorna är överrepresenterade i låglönegrupperna. Den lägre lön som kvinnornas koncentration till låglöneyrken medför, förstärks av att kvinnorna i högre grad än männen deltidsarbetar. De genomsnittligt lägre kvinnolönerna medför även att kvinnornas andel av de utbetalade pensionerna är mindre än männens – trots en majoritet av kvinnliga pensionärer.

Männen dör tidigare, flest kvinnor inom äldreomsorgen

Att det finns fler kvinnliga än manliga pensionärer beror på att kvinnorna i genomsnitt lever längre än männen. Även om skillnaden i livslängd mellan kvinnor och män minskat något under senare decennier, så domineras fortfarande gruppen åldringar av kvinnor. Av de som fyllt 85 år är sålunda mer än två tredjedelar kvinnor.

Kvinnomajoriteten bland de äldre syns i statistiken över klienter på ålderdomshem och serviceboenden där det finns betydligt flera kvinnor än män. Däremot är det en större andel av de äldre männen än av kvinnorna som får närståendevård. En förklaring till detta kan vara olikheter i livssituation. En stor del av de äldre männen är nämligen fortfarande gifta, medan majoriteten av de äldre kvinnorna är änkor.

Kvinnornas andel av de sjukskrivna ökar

Livsstilsfaktorer såsom rökning och alkoholkonsumtion kan sättas i relation till hälsan. I en ÅSUB-undersökning från 2011 framgår att en större andel av männen än av kvinnorna röker regelbundet eller då och då. Drygt 80 procent av kvinnorna uppgav att de aldrig röker mot 70 procent av männen. Men vår hälsa påverkas naturligtvis även av en rad andra, i statistiken mer svårångade, faktorer. Under senare år har också hälsoläget för ålänningarna förbättrats, åtminstone om man ser till antalet sjukpenningdagar vilka minskat något sedan 2006. Kvinnornas andel av de redovisade sjukdagarna uppvisar dock en motsatt, stigande, trend. Kvinnornas andel av de sjukdagarna har nämligen under samma period stigit från 57 till 64 procent. Statistiken visar också att fler kvinnor än män är sjukskrivna i alla åldersgrupper. Däremot är könsfördelningen bland sjukpensionärerna, oberoende av åldersgrupp, rätt så jämn. Den absolut vanligaste orsaken till sjukpension är psykisk sjukdom, något som gäller för båda könen.

Kvinnorna överrepresenterade inom primär- och psykvård

Det finns också en del könsolikheter i ålänningarnas behov och användning av de gemensamma sjukvårdsresurserna. Kvinnorna är starkt överrepresenterade inom primärvården samt inom rehabilitering och psykiatri medan männen i åldersgrupperna över 30 år något överrepresenterade inom akutvården och på intensivvården i åldrarna 64 – 75.

Hjärtsjukdomar, cancer och gör att män dör yngre än kvinnorna

Betydligt flera män än kvinnor dör av hjärtsjukdomar upp till 85 års ålder. Dödsfall av andra cirkulationssjukdomar är ovanliga upp till 75 års ålder. Därefter drabbar de främst kvinnor. Tumörer är en vanligare dödsorsak för män i alla åldersgrupper, även bland dem som fyllt 85 år trots att kvinnorna där är i stor majoritet. Olycksfall och våld som dödsorsak domineras helt av män såväl bland unga och medelålders som bland de yngre pensionärerna.

Ålands könsmonster rätt lika övriga Norden – med ett undantag

De i denna budgetbilaga redovisade könsmonstren är inte unika. Internationella jämförelser visar att de snarare är rätt så typiska. Åland avviker på ett mer tydligt sätt från det allmänna mönstret bara på en enda punkt, nämligen kvinnornas sysselsättningsgrad. De åländska kvinnorna har nämligen ett för internationella förhållanden väldigt högt arbetsmarknadsdeltagande, sedan några år tillbaka också klart högre än männens. I hela övriga Norden gäller det omvända förhållandet, alltså att männen har en högre sysselsättningsgrad än kvinnorna.

3. Barn och föräldraskap

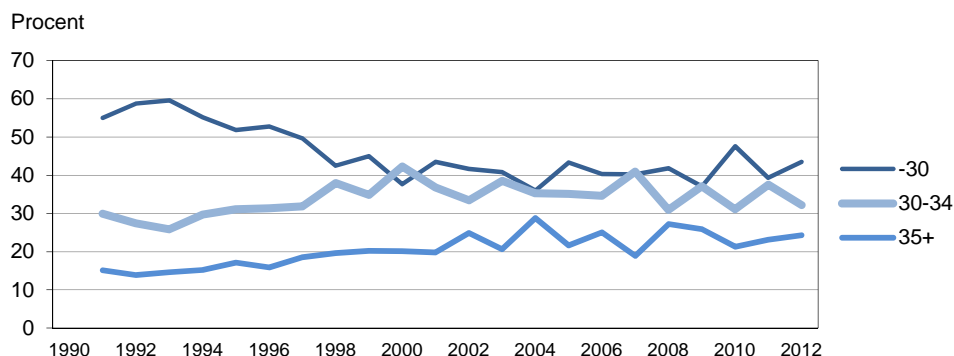
Barnafödandet är ett område där hälsoläget på Åland är gott. Under tjugoförårsperioden 1993–2012 har 15 barn dött före ett års ålder, 10 pojkar och 5 flickor. För hundra år sedan dog nästan var tionde barn före ettårsdagen och ännu på 1960-talet var spädbarnsdödligheten över en procent. Den senaste tioårsperioden, 2003–2012 har andelen varit 0,14 procent.

En annan indikator på det som brukar kallas reproduktiv hälsa är antalet dödfödda. Också här är siffran låg och sjunkande. År 2002–2011 har de dödfödda varit femton stycken, varav endast fyra den senaste tioårsperioden.

Normalt föds något fler pojkar än flickor av allt äldre mödrar

Efter "baby-boomen" som tog slut i mitten av 1990-talet har det i genomsnitt fötts 280 barn per år. Vanligen föds något flera pojkar, 52 procent av de nyfödda, men de tre senaste åren har det varit ett mindre överskott av flickor. Som framgår av *figur 1* har barnafödandet förskjutits uppåt i åldrarna. På 1990-talet föddes mindre än hälften av barnen av mödrar som hade fyllt 30 år, men på 2000-talet har andelen varit närmare 60 procent. Nästan vart fjärde barn föds av en mamma som har fyllt 35.

Figur 1. Födda efter moderns ålder 1990 - 2012

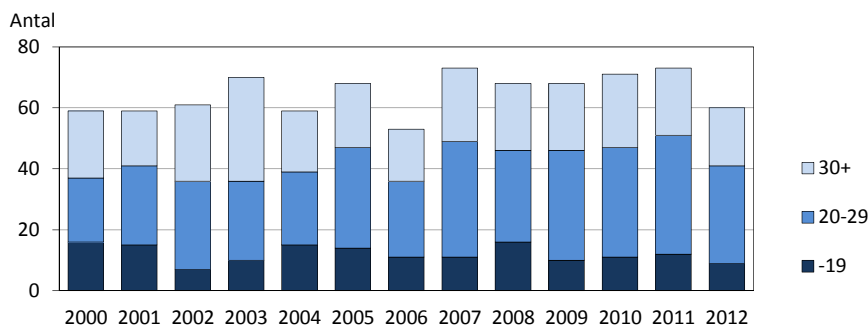

Den summerade fruktsamheten visar hur många barn 1 000 kvinnor sammanlagt föder under sina fertila år, om fruktsamheten i olika åldersgrupper är densamma som under den aktuella perioden. På 2000-talet har siffran rört sig mellan 1 500 och 1 900. Medeltalet är 1 756, d.v.s. närmare 1,8 barn per kvinna. På längre sikt borde denna siffra vara omkring 2,1 för att folkmängden ska kunna upprätthållas utan flyttningsöverskott.

Högst abortfrekvens för 20–24-åringar

Antalet aborter rör sig runt 60–70 årligen. Det är 10–12 stycken per 1 000 kvinnor i åldrarna 15–49 år och 200–250 per 1 000 levande födda. Detta är på ungefär samma nivå som i de nordiska länderna i stort. Antalet per 1 000 kvinnor är vanligen störst i åldersgruppen 20–24 år.

Figur 2. Antal aborter efter kvinnans ålder 2000-2012

Mammorna tar ut nästan all föräldraledighet

Tabell 1 visar hur föräldrapenningarna fördelas efter kön. Uppgifterna innehåller inte moderskaps- och faderskapspenningarna utan bara ersättning för föräldraledigheten som kan fördelas fritt mellan föräldrarna.

Endast sex procent av föräldrapenningsdagarna tas ut av papporna. En liten ökning av deras andel kan skönjas under den sjuårsperiod som tabellen omfattar.

Tabell 1. Föräldrapenningar 2006–2012

År	Utbetalt belopp		Ersatta dagar		Euro/dag			
	Euro	Könsfördelning, %	Antal	Könsfördelning	Kvinnor	Män		
		Kvinnor		Män			Kvinnor	Män
2006	2 005 000	95	5	42 200	96	4	47	60
2007	2 443 000	95	5	48 000	96	4	50	60
2008	2 437 000	93	7	43 800	95	5	55	75
2009	2 333 000	93	7	40 400	95	5	57	77
2010	2 539 000	95	5	41 800	96	4	60	88
2011	3 714 000	93	7	44 100	95	5	60	83
2012	2 882 000	92	8	46 500	94	6	61	86

Källa: FPA

Skillnaderna i uttag av föräldrapenningar är desamma på Åland som i Norden

Tillgänglig nordisk statistik över uttagna föräldrapenningsdagar innefattar också moderskaps- och faderskapsledigheter. När man räknar med även dessa ledigheter som är vikta för respektive förälder är könsfördelningen jämnare, även om en stor majoritet av dagarna ändå tillfaller kvinnor. På Island och i Sverige är könsskillnaderna minst i detta avseende, medan Åland placerar sig mera i nivå med Danmark, Finland och Norge. En orsak till olikheterna är skillnader i lagstiftning och regler.

Andelen män som lyfter hemvårdsstöd ökar något

Efter föräldraledigheten har man möjlighet att få hemvårdsstöd från kommunen. Detta kan betalas till föräldrar som har barn under tre år, i vissa kommuner upp till fyra år, och inte utnyttjar kommunal barnomsorg. Könsfördelningen när det gäller mottagare av hemvårdsstöd är i stort sett densamma som för föräldrapenningen. Mindre än tio procent av de som får hemvårdsstöd är män. Uppgifterna i *tabell 2* visar dock att andelen ökat något de senaste åren.

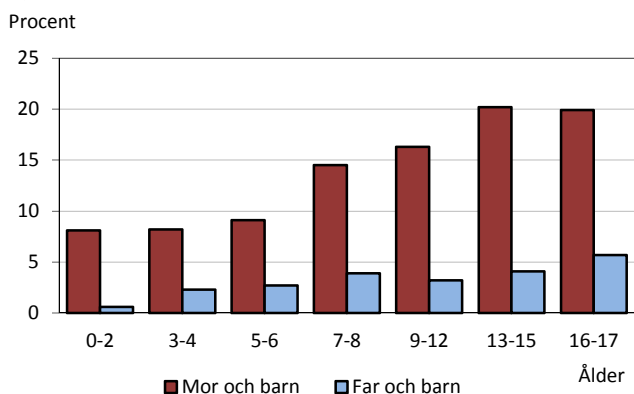
Tabell 2. Mottagare av hemvårdsstöd för barn 2005–2012

År	Antal		Könsfördelning, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
2005	702	25	97	3
2006	742	34	96	4
2007	762	52	94	6
2008	759	56	93	7
2009	766	51	94	6
2010	753	41	95	5
2011	736	48	94	6
2012	753	65	92	8

Fyra av fem ensamförsörjarfamiljer består av mor och barn

Av barnfamiljerna är 80 procent sådana där det finns två vuxna, antingen ett gift eller ett samboende par. Sexton procent av familjerna är mor och barn-familjer och i fyra procent är pappan den enda vuxna. Andelen far- och barn-familjer har ökat något under 2000-talet, men i stora drag har strukturen varit ganska oförändrad. Av de yngsta barnen är det under tio procent som bor med bara en förälder. Andelen stiger med åldern och av tonåringarna bor 25 procent i ensamförsörjarfamiljer (*figur 3*).

Figur 3. Andel barn i ensamförsörjarfamiljer efter ålder 2012

4. Utbildning

Eftersom utbildningen i stor utsträckning lägger grunden för yrkeslivet är det av intresse att kartlägga ungdomarnas yrkesval och den sysselsatta befolkningens utbildningsstruktur ur ett könsperspektiv. Det arbetsmarknadsdeltagande och de yrkespositioner som ungdomarnas studieinriktning leder fram till, är av stor betydelse för deras framtida ekonomiska situation och livskvalitet. Individernas position i arbetslivet påverkar också deras hälsa samt storleken på de förvärvsinkomster som i sin tur ligger till grund för sjukersättningar och framtida pensioner.

Kvinnorna har numera en genomsnittligt sett något högre utbildning än männen

Utbildningsnivån på Åland är generellt sett stigande. I dag har sex av tio ålänningar en examen på minst gymnasienivå. Under de senaste decennierna har kvinnornas utbildningsnivå ökat mer än männens, och idag är kvinnornas genomsnittliga utbildningsnivå därför också något högre än männens.

Utvecklingen av utbildningsnivåerna avspeglar sig också i olikheter mellan könen med avseende på ålder. Bland de personer som fyllt 60 år är det fortfarande en större andel av männen som har utbildning utöver grundnivån, medan kvinnorna ligger högre i samtliga yngre åldersgrupper.

Stora obalanser i könsfördelningen inom olika utbildningsområden

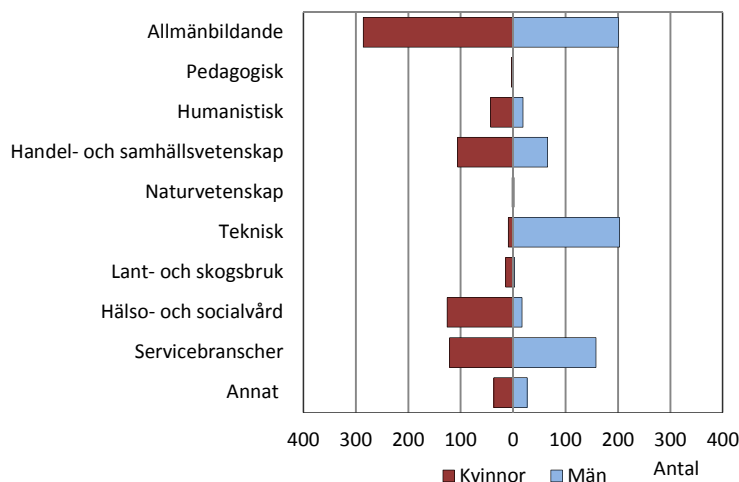
Även om kvinnor och män idag ligger på ungefär samma genomsnittsnivå när det gäller utbildning, så finns det desto större skillnader mellan könen om man ser till de olika utbildningsområdena. En klar majoritet av kvinnor finns sålunda inom områdena hälso- och socialvård, handel- och samhällsvetenskap samt pedagogisk och humanistisk utbildning. Männen dominerar däremot stort inom områdena teknik, lant- och skogsbruk samt naturvetenskap.

De ungas studieval följer etablerade könsmönster

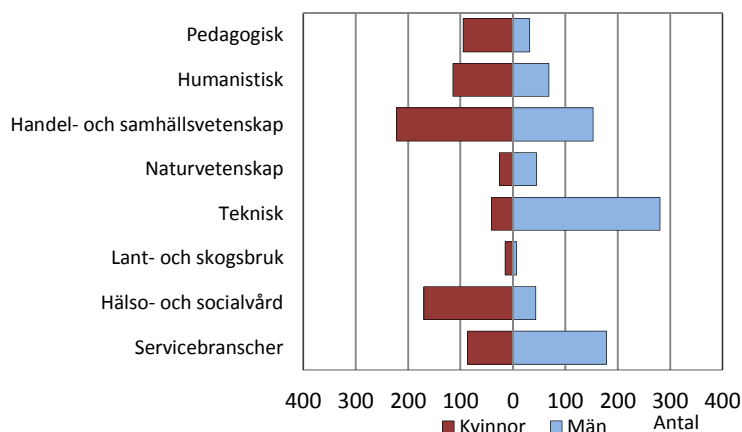
Om man ser på dagens studerande kan man få en uppfattning om den med avseende på kön ojämna yrkesfördelningen tenderar att minska eller om mönstren ser ut att bestå. Som framgår av *figur 4* och *figur 5* består könsmönstren i stora drag. Inom vissa områden förstärks det t.o.m. medan man inom andra kan skönja utjämnande tendenser.

I vissa fall framträder olikheter mellan könen först om man ser på siffror på en finare nivå. Bakom servicebranschernas någorlunda jämna könsfördelning finns sålunda en betydande dominans av män inom sjöfartsutbildningarna, medan hotell- och restaurangämnen har en majoritet kvinnor.

Figur 4. Studerande på gymnasienivå. Samtliga studerande inom och utom Åland 2012

Figur 5. Studerande på högskolenivå. Samtliga studerande inom och utom Åland 2012

Om man jämför de studerande 2012 med 2011 ser man att den tekniska utbildningen på gymnasienivå har blivit ännu mera mansdominerad, medan kvinnomajoriteten inom lant- och skogsbruk har vuxit både på gymnasie- och högskolenivå.

Kvinnorna har i högre grad än männen sökt sig till studier utanför Åland

Kvinnorna är över lag mer välrepresenterade än männen bland de ålänningar som studerar utanför Åland. Omvänt studerar männen i något högre utsträckning än kvinnorna på hemmaplan. Detta gäller för såväl de som studerar på gymnasienivå som de som studerar vid högskolor och universitet. Kvinnorna har i högre grad än männen sökt sig till studier utanför Åland inom flertalet studieområden, dock med vissa undantag och då främst beträffande hälso- och sjukvårdsutbildning. Förklaringen är sannolikt här det goda utbudet av åländska utbildningar inom detta av kvinnor dominerade yrkesområde.

5. Arbetsmarknad och sysselsättning

Var kvinnor och män befinner sig på arbetsmarknaden, d.v.s. inom vilken sektor och näringsgren de finns eller vilket yrke de har, påverkar inkomsternas storlek.

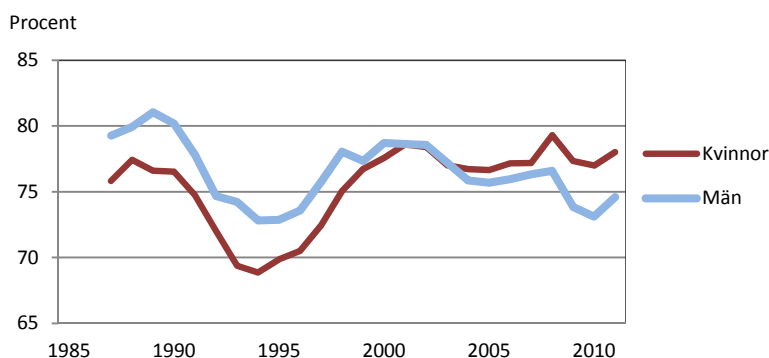
Könskillnaderna i valet av yrke påverkar också de sysselsättnings- och arbetslöshetsgraden. De två olika könen deltagande på arbetsmarknaden, deras yrkeskarriärer, livsstil och arbetslivsbelastningar, är också av stor betydelse för deras hälsa och livskvalitet.

Växande "sysselsättningsgap" mellan kvinnor och män

Kvinnornas sysselsättningsgrad har de senaste åren varit något högre än männens. Kvinnorna har också en lägre arbetslöshetsgrad. I *figur 6* nedan syns de negativa effekterna på sysselsättningsläget som lågkonjunkturen i början av 1990-talet hade, och även den starka återhämtningen - inte minst bland kvinnorna - under decenniets senare del. En annan viktig iakttagelse är att kvinnornas sysselsättningsgrad kom i kapp männens i början av det nya millenniet (2001–2003).

Figuren tydliggör även det växande sysselsättningsgapet mellan kvinnorna och männen på arbetsmarknaden under åren efter 2003, liksom även den allmänna nedgång i sysselsättningsgraden som de växande finansiella problemen i omvärlden sedan 2008–2009 förorsakat.

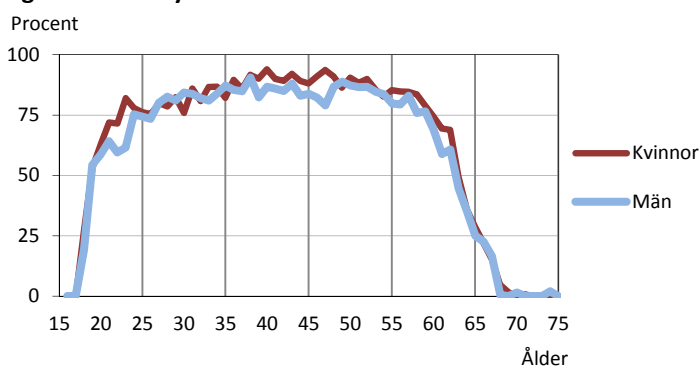
Figur 6. Utvecklingen av kvinnornas och männens sysselsättning på den åländska arbetsmarknaden sedan slutet av 1980-talet

Not: Observera att y-axeln inte börjar vid 0

Männens sysselsättningsgrad är idag högre än kvinnornas endast i åldrarna runt 30–35 år där ju barnafödandet är vanligast (*figur 7*). Under det senaste decenniet har andelen av kvinnorna som är sysselsatta ökat betydligt mera än andelen av männen i åldrarna 20–24 år samt 55–69 år. I åldrarna 30–49 har männens sysselsättningsgrad sjunkit mera än kvinnornas.

Figur 7. Andel sysselsatta efter ålder 2010

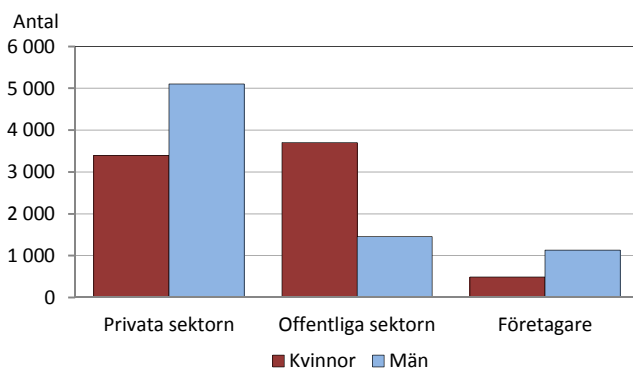
Åländska kvinnors sysselsättningsgrad högst i Norden

Tidigare jämförelser och aktuell statistik visar att de arbetsmarknadsrelaterade könsskillnaderna inom Åland är rätt likartade som i övriga Norden. På en punkt skiljer sig dock Åland på ett mera markant sätt från rådande könsmonster – kvinnornas höga deltagande i arbetslivet. En nordisk jämförelse visar sålunda att männens sysselsättningsgrad är högre än kvinnornas i alla länder förutom Åland.

Stor majoritet män inom privata sektorn

Den offentliga sektorn domineras av kvinnor, medan en majoritet av de privatanställda och företagarna är män. Detta framgår tydligt i *figur 8* som visar samtliga drygt 15 000 anställda på åländska arbetsplatser, d.v.s. inklusive de arbetsplatser på åländska rederiers fartyg som är besatta av utomåländsk arbetskraft.

Figur 8. Inom området arbetande efter sektor 2010

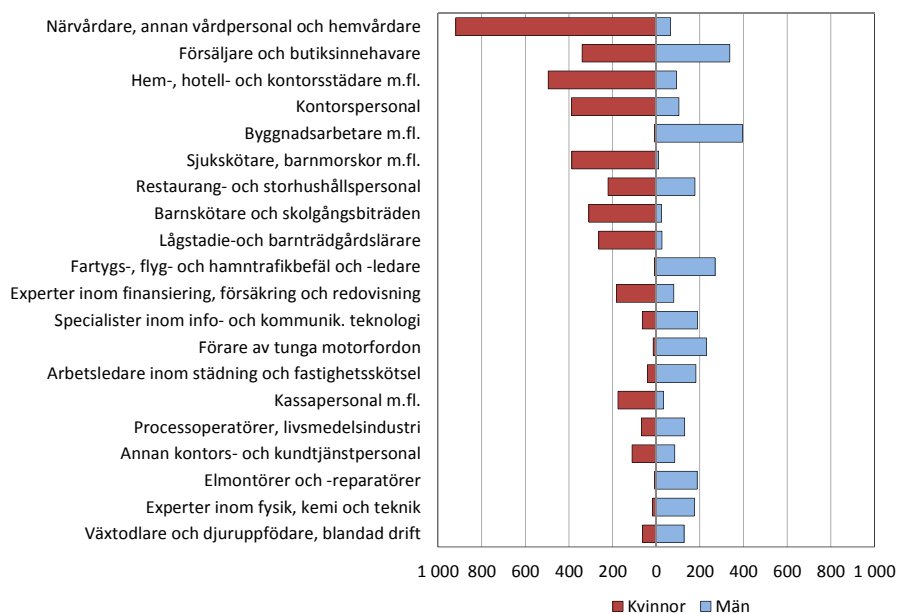

Under senare år är det främst männen inom den privata sektorn (inklusive företagarna) och de offentligt anställda kvinnorna som blivit flera. Om man bortser från gruppen företagare (där även jordbrukare ingår), så är idag fler kvinnor sysselsatta inom den offentliga än inom den privata sektorn. Tar man med de kvinnliga företagarna så är dock fortfarande något över hälften av kvinnorna sysselsatta inom den privata sektorn. Om etablerade trender fortsätter några år till så kommer majoriteten av kvinnorna på arbetsmarknaden med stor sannolikhet att vara offentligt anställda.

Kvinnor vårdar och utbildar, män transporterar och bygger

Könsfördelningen inom arbetsmarknadens olika huvudsektorer får sin förklaring om man bryter ner sysselsättningssiffrorna till näringsgren och yrke. Inom vård- och omsorgsyrkena samt inom utbildningen, där verksamheten till övervägande del sköts av den offentliga sektorn, är en stor majoritet av de anställda kvinnor. De yrken som har stor övervikt av män finns till stor del inom privat verksamhet: byggnadsarbetare, jordbrukare, fartygsbefäl, fordonsförare, industriarbetare och montörer.

Figur 9. Könsfördelningen inom de vanligaste yrkena 2010

6. Inkomster och pensioner

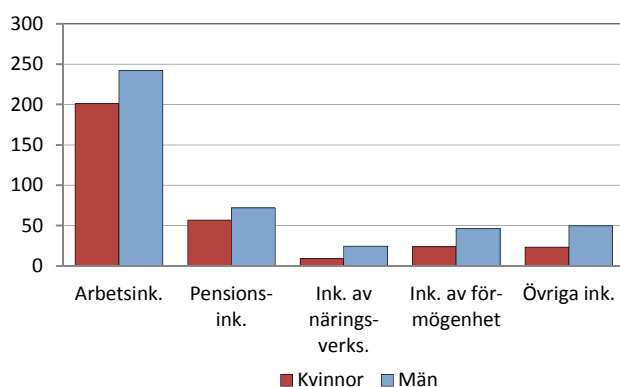
Könsskillnaderna i val av utbildning och yrkesområden är av stor betydelse för kvinnors och mäns ekonomiska resurser och löneinkomster. Dessa påverkar i sin tur tiden för pension, behoven av hälsovård och olika typer av offentlig service.

Männens andel av de skattepliktiga inkomsterna är större än kvinnornas

Ålänningarna hade 730 miljoner euro i skattepliktiga inkomster 2011. Av dessa tillföll 42 procent kvinnor och 58 procent män. Uttryckt som en kvot var kvinnornas inkomster 73 procent av männens.

Figur 10 visar att männen fick en större del än kvinnorna av alla de huvudsakliga inkomstslagen. Jämnast var fördelningen av arbets- och pensionsinkomster, där kvoten var runt 80 procent. Kvinnornas andel av inkomster från näringsverksamhet och förmögenhet var under 40 respektive drygt 50 procent av männens. I diagrammet ingår arbetslöshetsunderstöd, hemvårdsstöd och studiepenning i arbetsinkomster medan sjukförsäkringsersättningar ingår i övriga inkomster. Siffrorna baseras på beskattningssuppgifter.

Figur 10. Fysiska personers skattepliktiga inkomster efter kön 2011

Löneskillnaderna ökade i privata sektorn, minskade inom landskapet och kommunerna

I tabell 3 finns uppgifter om lönerelationen mellan kvinnor och män för de landbaserade branscherna i den privata sektorn samt för landskaps-, kommun- och statsanställda. Uppgifterna baseras på lönestatistiken för 2012 och gäller heltidsanställdas totalförtjänst. Skillnaden mellan förtjänst för ordinarie arbetstid och totalförtjänst är att i totalförtjänsten ingår ersättning för ackordarbete, övertids- och söndagsersättning samt övriga tillägg.

Männen har högre löner än kvinnor i de flesta yrkesgrupper såväl inom privat som offentlig sektor. Hur stora skillnaderna är varierar dock betydligt och de kan ha olika orsaker såsom olikheter i arbetstid, utbildningsnivå, arbetserfarenhet etc. Det går inte att fastställa i hur hög grad kvinnor och män har olika lön trots att de utför samma arbete, eftersom arbetsuppgifterna och de kvalifikationer de kräver kan variera också inom de olika yrkesgrupperna inom en bransch. Man kan dock belysa de skilda faktorernas inverkan på olika sätt.

Tabell 3. Kvinnors genomsnittliga månadslön i relation till mäns 2012, heltidsanställda, procent

	Privat	Landskapet	Kommun	Staten
Totalt	83	82	87	81
Chefer och högre tjänstemän	79	88	77	..
Specialister	86	86	91	91
Experter	85	78	90	80
Kontorspersonal och personal inom kundservice	84	102	90	-
Service-, försäljnings- och omsorgspersonal	80	91	93	-
Jordbrukare, skogsarbetare, fiskodlare, fiskare m.fl.	85	..	-	-
Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbete	96	-
Process- och transportarbetare	83	-	-	-
Övriga arbetstagare	86	99	..	-

Jämfört med 2010 har löneskillnaderna ökat något inom den privata och statliga sektorn. De har däremot minskat för de landskaps- och kommunalanställda. Både för privat- och offentliganställda har skillnaden i lönenivå mellan kvinnor och män ökat när det gäller chefer och högre tjänstemän samt service-, försäljnings- och omsorgspersonal, medan den har minskat för specialister och experter.

Flera kvinnliga pensionärer delar på mindre pensionskaka

Att kvinnornas andel av pensionsinkomsterna är mindre än männens trots att fler kvinnor än män är pensionärer beror på att kvinnornas genomsnittliga inkomster är betydligt lägre än männens, något som framgår av *tabell 4*. Skillnaden är störst för ålderspensioner och något mindre för sjukpensioner. När det gäller efterlevandepensioner fick kvinnorna i genomsnitt något mera än männen, eftersom dessa till vissa delar baseras på den avlidnas inkomster.

Den demografiska strukturen med ett större antal äldre kvinnor än män i befolkningen förklarar i stor utsträckning det större antalet kvinnliga ålderspensionärer. Lika många män som kvinnor är sjukpensionärer, medan mottagarna av efterlevandepension till helt övervägande del är kvinnor.

Tabell 4. Pensionstagare och genomsnittliga pensioner per månad 2012, de vanligaste pensionslagen

	Antal		Genomsn. totalpension, euro/månad		Kvinnors pension i procent av
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	
Totalt	3 688	3 254	1 284	1 835	70,0
Ålderspensioner	3 041	2 728	1 369	1 980	69,2
Sjukpensioner	387	384	994	1 284	77,5
Efterlevandepension	1 078	183	1 518	1 411	107,6

Källa: FPA

Männen går i pension något tidigare

Tabell 5 visar pensionsmottagarna efter pensionsslag och ålder. Här ingår även deltidspension. Antalet kvinnor och män som är sjukpensionärer är ungefär lika stort i alla åldrar. En mera detaljerad redovisning av sjukpensionärernas ålder samt orsaken till pensionen finns i avsnitt 8. Deltidspension som främst förekommer i åldersgruppen 60–64 år är något vanligare bland kvinnor, medan det är flera män än kvinnor som får ålderspension före 65 års ålder.

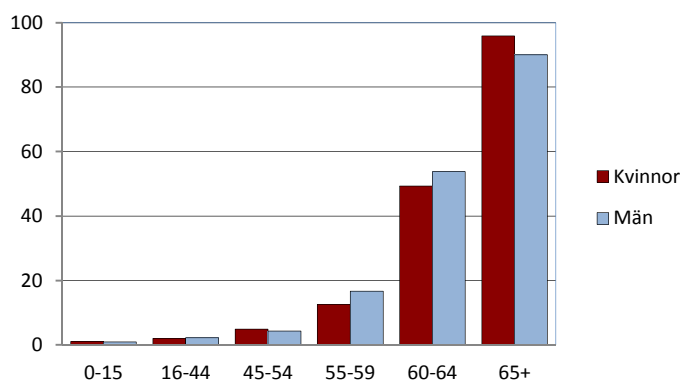
Tabell 5. Antal pensionstagare efter pensionsslag och ålder 2012

	Sjukpension		Deltidspension		Ålderspension	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	387	384	110	83	3 041	2 728
-49	111	110	-	-	-	1
50-54	42	42	-	-	-	7
55-59	95	90	-	-	8	30
60-64	134	137	107	78	249	285
65+	5	5	3	5	2 784	2 405

Källa: FPA

Figur 11 visar andelen kvinnor och män som är pensionärer i olika åldrar. Det framgår att männen ligger något före kvinnorna när det gäller att lämna arbetslivet för pension mellan 55 och 65 års ålder.

Figur 11. Andel pensionstagare av befolkningen efter ålder 2012

Den genomsnittliga åldern när man går i pension varierar mellan åren, men för perioden 2005–2011 ligger medelåldern strax under 60 för både kvinnor och män. Medelåldern är beräknad på både ålders- och sjukpension, men inte deltidspension.

7. Livslängd och äldreomsorg

Ett centralt utvecklingsdrag när det gäller befolkningens hälsa är den ökande livslängden. Samtidigt som livslängden har ökat för både kvinnor och män har skillnaderna mellan könen utjämnats något. Från slutet av 1960-talet har kvinnornas medellivslängd ökat med åtta år och männens med elva. I *tabell 6* visas medellivslängden för femårsperioder för att minska inverkan av årliga variationer som kan bero på t.ex. att ovanligt många unga dör ett visst år. Den stigande livslängden förklaras till en del av minskad dödlighet bland barn och unga, men också av att äldre lever längre.

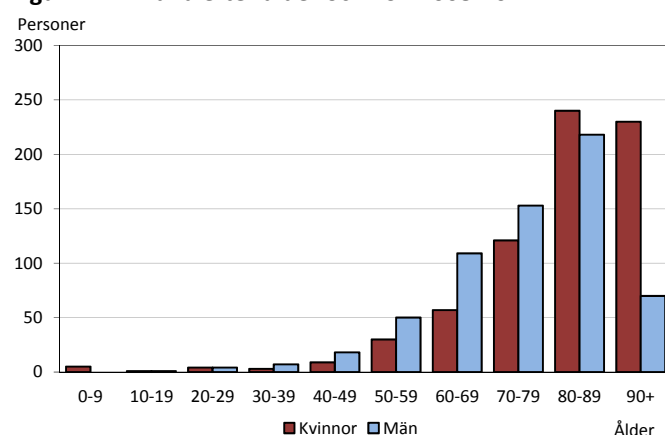
Tabell 6. Medellivslängd 1966-2012

Kön	1966-1970	1981-1985	2001-2005	2008-2012
Totalt	72,1	76,7	80,6	81,5
Kvinnor	75,6	80,6	83,6	83,2
Män	68,5	72,9	77,6	79,7

Många kvinnor blir över 90

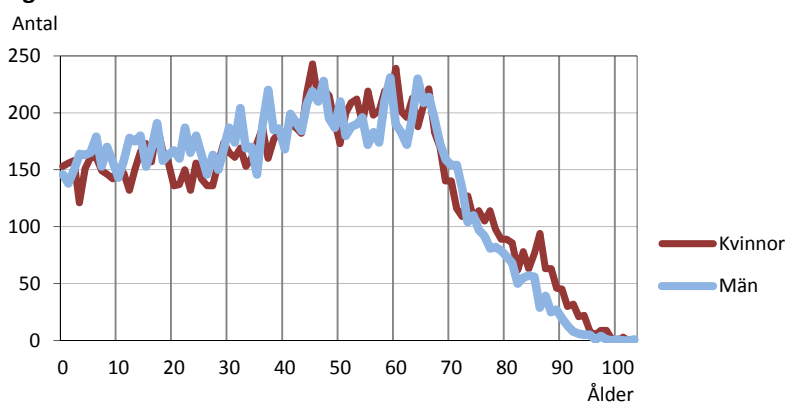
Att medellivslängden är drygt 80 år betyder inte att det är i den åldern livet tar slut för de flesta. Många dör yngre och ett stort antal personer blir över 90 år. Digrammet nedan (*figur 12*) ger en mera utförlig bild av i vilka åldrar kvinnor och män avlider. Dödligheten för båda kön är mycket låg fram till 50 års ålder. Betydligt flera män än kvinnor dör i åldrarna 50–79 år. Under femårsperioden 2008–2012 var över hälften av männen som dog under 80, men bara en tredjedel av kvinnorna. Var tredje avliden kvinna hade fyllt 90 mot bara var tionde man.

Figur 12. Avlidna efter ålder och kön 2008-2012

Skillnaden i livslängd avspeglas i könsfördelningen bland de äldre i befolkningen. Upp till 75 års ålder är antalet kvinnor och män ungefär lika stort, men högre upp i åldrarna är kvinnorna i majoritet. Av de som har fyllt 85 är över två tredjedelar kvinnor.

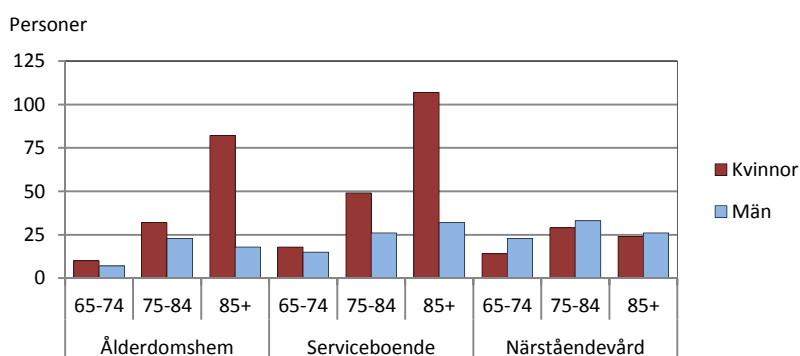
Figur 13. Antal invånare efter ålder 2012

Större andel av de äldre kvinnorna i åldringsboenden

Kvinnomajoriteten bland de äldre syns i statistiken över klienter på ålderdomshem och serviceboenden, där det finns betydligt flera kvinnor än män. Skillnaden är mest markant bland de 85 år fyllda och förstärks ytterligare av att en större del av de äldre kvinnorna än av männen utnyttjar den kommunala boendeservicen. Över 35 procent av de kvinnor som har fyllt 85 bor på antingen ålderdomshem (inklusive geriatriska kliniken) eller serviceboende, medan motsvarande andel för män är drygt 20 procent. Däremot är det en större andel av de äldre männen än av kvinnorna som får närståendevård. En förklaring till detta kan vara olikheter i livssituation. En stor del av de äldre männen är gifta, medan majoriteten av kvinnorna är änkor. Två tredjedelar av de 65 år fyllda som bor ensamma är kvinnor.

Figur 14. Kommunal service till personer 65 år och äldre 2012

Tabell 7. Andel av befolkningen som fick kommunal service efter åldersgrupp 2012

	65-74	75-84	85+
Ålderdomshem och geriatr. kliniken			
Kvinnor	1	4	16
Män	0	3	8
Serviceboende			
Kvinnor	1	5	20
Män	1	4	13
Stöd för närståendevård			
Kvinnor	1	3	5
Män	1	4	11

Flest män får närståendevård

En kommun kan ordna vård av en äldre, handikappad eller sjuk person genom att ingå avtal om vård med en anhörig eller någon annan person som står den vårdbehövande nära. Kommunen betalar då ut stöd till vårdaren. *Tabell 8* som baseras på den kommunala verksamhetsstatistiken visar att flera män än kvinnor får närståendevård. Majoriteten män är störst bland barn och yngre pensionärer. Av närståendevårdarna är tre fjärdedelar kvinnor. Arvodena till närståendevårdare uppgår till över en miljon euro årligen. Könsfördelningen bland vårdarna har varit ganska oförändrad de senaste åren, medan männens andel av de vårdade har ökat.

Tabell 8. Stöd för närståendevård 2012

	Antal		Könsfördelning, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Vårdade totalt	125	171	42	58
0-17	21	51	29	71
18-64	37	38	49	51
65-74	14	23	38	62
75-84	29	33	47	53
85+	24	26	48	52
Vårdare	210	74	74	26

Om man sätter vård av närstående i hemmet i relation till övrig åldringsvård kan man konstatera att 67 kvinnor som hade fyllt 65 år fick närståendevård, vilket var 18 procent av de totalt 365 kvinnor som sammanlagt fanns på ålderdomshem, serviceboenden och inom närståendevården. De 82 pensionerade männen som fick närståendevård utgjorde 40 procent av de drygt 200 män som fick någon av dessa servicetyper.

8. Livsstil, sjukdom och vård

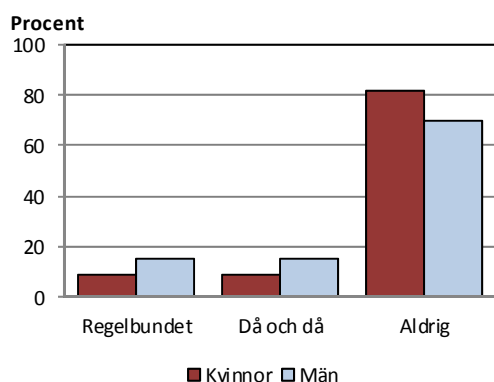
Att beskriva befolkningens hälsa och mående med hjälp av statistik är inte så enkelt. I detta avsnitt redovisas uppgifter om vissa livsstilsfaktorer, statistik över sjukskrivningar, sjukpensioner och dödsorsaker samt data som belyser utnyttjandet av sjukvården.

Flera män röker och dricker mycket alkohol

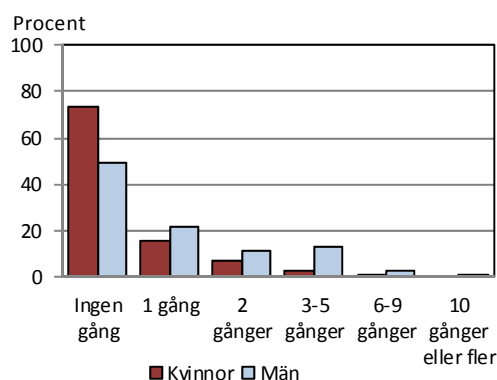
Vissa livsstilsfaktorer såsom rökning och alkoholkonsumtion kan sättas i relation till hälsan. I ÅSUBs Undersökning om ålänningars alkohol- och narkotikabruk samt spelvanor år 2011 (Rapport 2011:6) framgår att en större andel av männen än av kvinnorna röker regelbundet eller då och då. Drygt 80 procent av kvinnorna uppgav att de aldrig röker mot 70 procent av männen.

När det gäller alkoholkonsumtion frågades det efter hur många gånger de senaste 30 dagarna man hade druckit alkohol motsvarande minst 24 cl starksprit. Närmare tre fjärdedelar av kvinnorna och strax under hälften av männen uppgav att de inte hade druckit så mycket den senaste månaden. Av de som hade konsumerat minst den angivna mängden tre eller flera gånger var den stora majoriteten män.

Figur 15. Rökning

Figur 16. Konsumtion av alkohol

Växande andel kvinnor bland de sjukskrivna

Omkring 1 800 personer tar emot sjukdagpenning årligen, varav över 60 procent är kvinnor. Som framgår av *tabell 9* har antalet ersatta dagar per år sjunkit från 88 000 år 2006 till drygt 81 000 år 2012. Kvinnornas andel av de redovisade sjukdagarna uppvisar dock en motsatt, stigande, trend. Kvinnornas andel av har nämligen under samma period stigit från 57 till 64 procent.

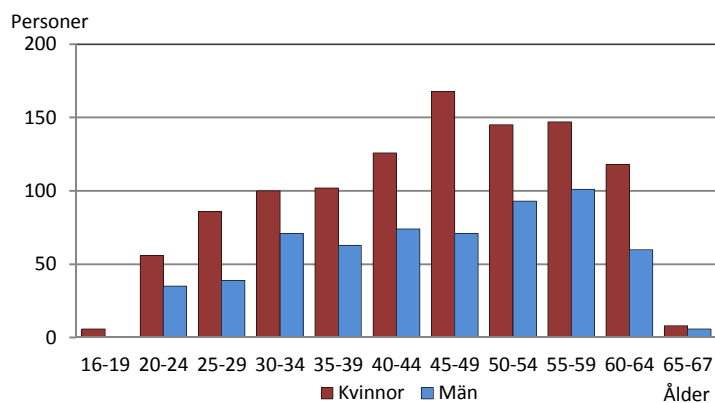
Männens andel av det utbetalda beloppet, som nu ligger runt fem miljoner euro per år, är större än deras andel av de ersatta dagarna beroende på att den ersättning per dag som männen får idag är ca elva euro större än för kvinnorna. I uppgifterna om sjukdagpenning ingår dagpenning för arbetsfrånvaro på grund av sjukt barn, men inte partiell sjukdagpenning.

Tabell 9. Sjukdagpenningar 2006–2012

År	Utbetalt belopp			Ersatta dagar			Euro/dag	
	Euro	Könsfördelning, %		Antal	Könsfördelning, %		Kvinnor	Män
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		
2006	4 502 000	53	47	88 000	57	43	47	56
2007	4 395 000	54	46	82 900	58	42	50	57
2008	4 421 000	55	45	83 200	59	41	49	59
2009	5 006 000	53	47	89 200	58	42	52	62
2010	4 962 000	58	42	85 200	61	39	55	63
2011	4 954 000	59	41	83 600	62	38	56	64
2012	5 043 000	60	40	81 400	64	36	58	69

Källa: FPA

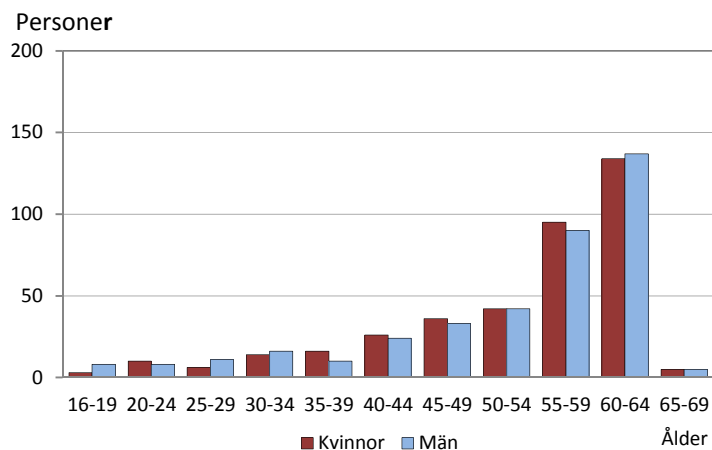
Figur 17 visar att flera kvinnor än män är sjukskrivna i alla åldersgrupper. Störst är skillnaderna bland 25–29-åringar och 45–49-åringar där proportionerna kvinnor – män är 70–30.

Figur 17. Mottagare av sjukdagpenning efter ålder 2012

Källa: FPA

Rätt jämn könsfördelning av sjukpensionärerna i alla åldrar

Ungefär lika många kvinnor som män är sjukpensionärer i olika åldrar. Det stora antalet sjukpensionärer finns från 55 år och uppåt.

Figur 18. Mottagare av sjuk-/invalidpension efter åldersgrupp 2012

Källa: FPA

Psykisk sjukdom vanligaste orsaken till sjukpension – för båda kön

Det kan vara av intresse att studera om det finns några olikheter mellan könen när det gäller orsakerna till sjukpensioneringen (invalidpension ingår). *Tabell 10* visar att en markant skillnad är att flera kvinnor blir pensionerade p.g.a. sjukdomar i det som kallas muskuloskeletala systemet, t.ex. led-, rygg- och muskelbesvär. Detta är orsaken till 30 procent av kvinnornas och 20 procent av männens sjukpensioneringar. Den största orsaken till sjukpension för båda kön är dock psykiska sjukdomar, andelen ligger på knappt 40 procent för kvinnorna och något lägre för männen. Cancer, cirkulationsorganens sjukdomar och olika typer av skador är vanligare orsaker för män än för kvinnor.

Tabell 10. Mottagare av sjuk-/invalidpension efter sjukdom 2012

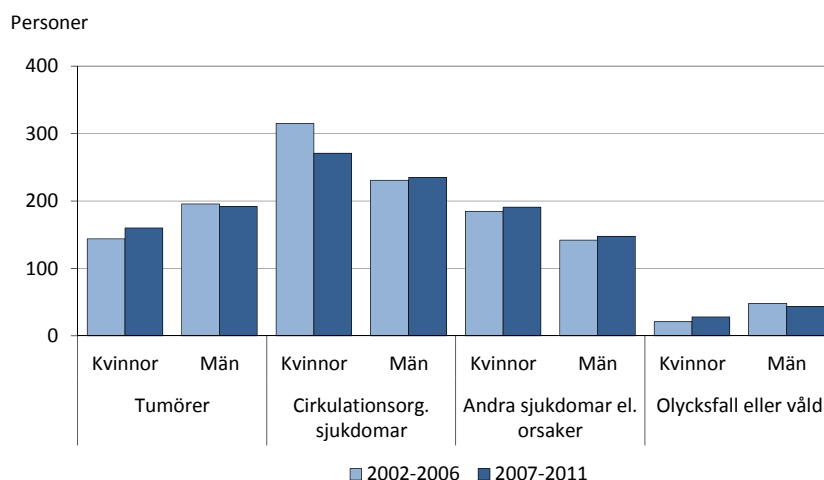
	Kvinnor	Män
Totalt	387	384
Tumörer	13	20
Psykiska sjukdomar m.m.	150	137
Sjukdomar i nervsystemet	30	36
Cirkulationsorganens sjukdomar	16	27
Sjukdomar i muskuloskeletala systemet m.m.	114	80
Medfödda missbildningar	20	18
Skador, förgiftningar m.m.	13	24
Övriga sjukdomar och orsaker	31	42

Källa: FPA

Viss utjämning av könsskillnaderna gällande dödsorsaker

För varje avliden fastställs en dödsorsak. Statistiken över dödsorsaker kan användas för att visa olikheter mellan kvinnor och män när det gäller sjukdomar som är så allvarliga att de leder till döden. En viktig skillnad är att tumörer är en vanligare dödsorsak för män och sjukdomar i cirkulationsorganen för kvinnor. I *figur 19* som visar uppgifter för två femårsperioder ser man dock att dessa skillnader har minskat eftersom flera kvinnor har dött av cancer och färre av cirkulationsorganens sjukdomar de senaste åren. Eftersom åldersfördelningen bland de avlidna skiljer sig rätt mycket mellan könen, visar dödsorsakerna åldersfördelade för hela tioårsperioden 2002–2011 i *figur 20*.

Figur 19. Dödsorsaker 2002–2011

Hjärtsjukdomar, cancer och olycksfall gör att män dör yngre än kvinnor

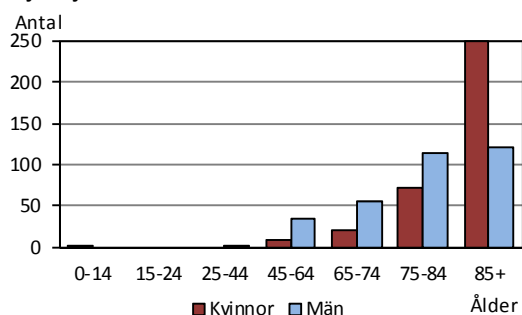
När man studerar dödsorsakerna för kvinnor och män i olika åldrar bör man beakta att betydligt flera män avlider före 75 års ålder och mycket flera kvinnor efter 85.

Dödsorsaksstatistiken finns också uträknad i förhållande till befolkningen i respektive åldersgrupp, men i dessa diagram visas *antalet* avlidna för att ge en enkel bild av hur orsakerna för kvinnor och män fördelar sig på ålder. Observera att de båda nedre diagrammen har en annan skala.

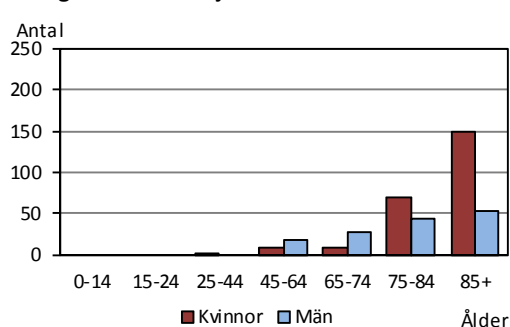
Betydligt flera män än kvinnor dör av hjärtsjukdomar upp till 85 års ålder. Dödsfall av andra cirkulationssjukdomar är ovanliga upp till 75 års ålder. Därefter drabbar de främst kvinnor. Tumörer är en vanligare dödsorsak för män i alla åldersgrupper, även bland dem som fyllt 85 år trots att kvinnorna där är i stor majoritet. Olycksfall och våld som dödsorsak domineras helt av män såväl bland unga och medelålders som bland de yngre pensionärerna.

Figur 20. Dödsorsaker efter ålder 2002–2011

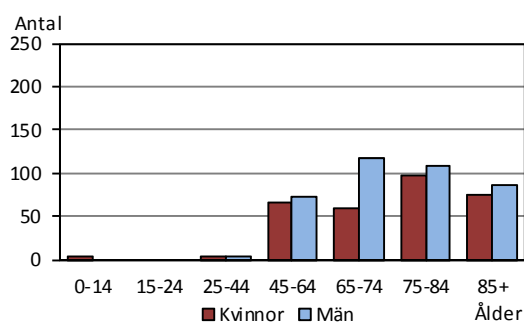
Hjärtsjukdomar

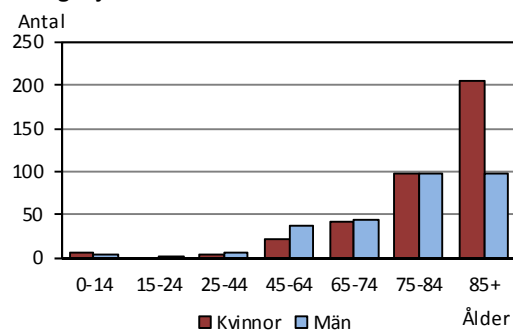
Övriga cirkulationssjukdomar

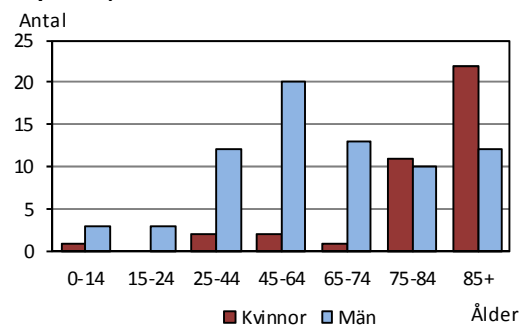
Tumörer

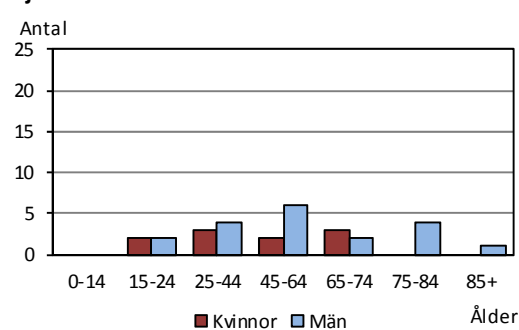
Övriga sjukdomar

Olycksfall, våld

Själv mord

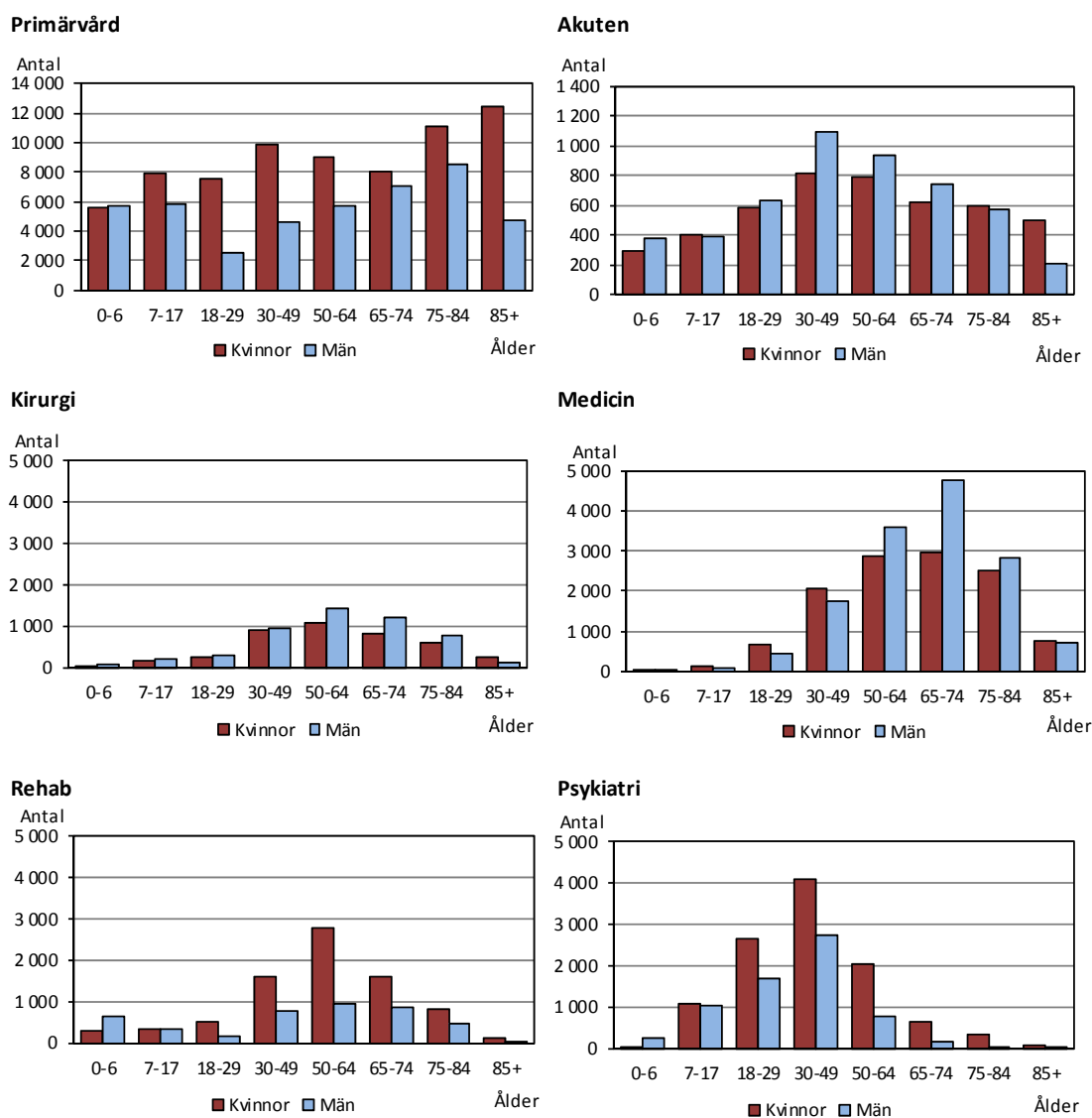
Kvinnor dominerar nyttjandet av primärvård, rehabilitering och psykiatri

I det följande framgår i vilken utsträckning kvinnor och män utnyttjar ÅHS vård. Det som redovisas är patientbesök (figur 21) respektive vårddygn (figur 22) på vissa kliniker. Uppgifterna är inte kompletta, utan det som visas är de största enheterna och de där det finns intressanta skillnader mellan könen. Årliga variationer kan inverka, eftersom uppgifterna gäller bara ett enskilt år, men de illustrerar ändå betydande olikheter mellan kvinnor och män.

Man noterar t.ex. den stora majoriteten kvinnor inom primärvården, på rehabiliterings- och fysiatrikliniken samt bland de yngre nyttjarna av psykiatriska kliniken.

Kvinnoövertalet inom primärvården förklaras bara till en del av att mödravård och barnrådgivning ingår där. På akuten är det en relativt jämn könsfördelning, men dock en majoritet män i åldrarna 30–74.

Figur 21. Patientbesök på ÅHS efter klinik och ålder 2012

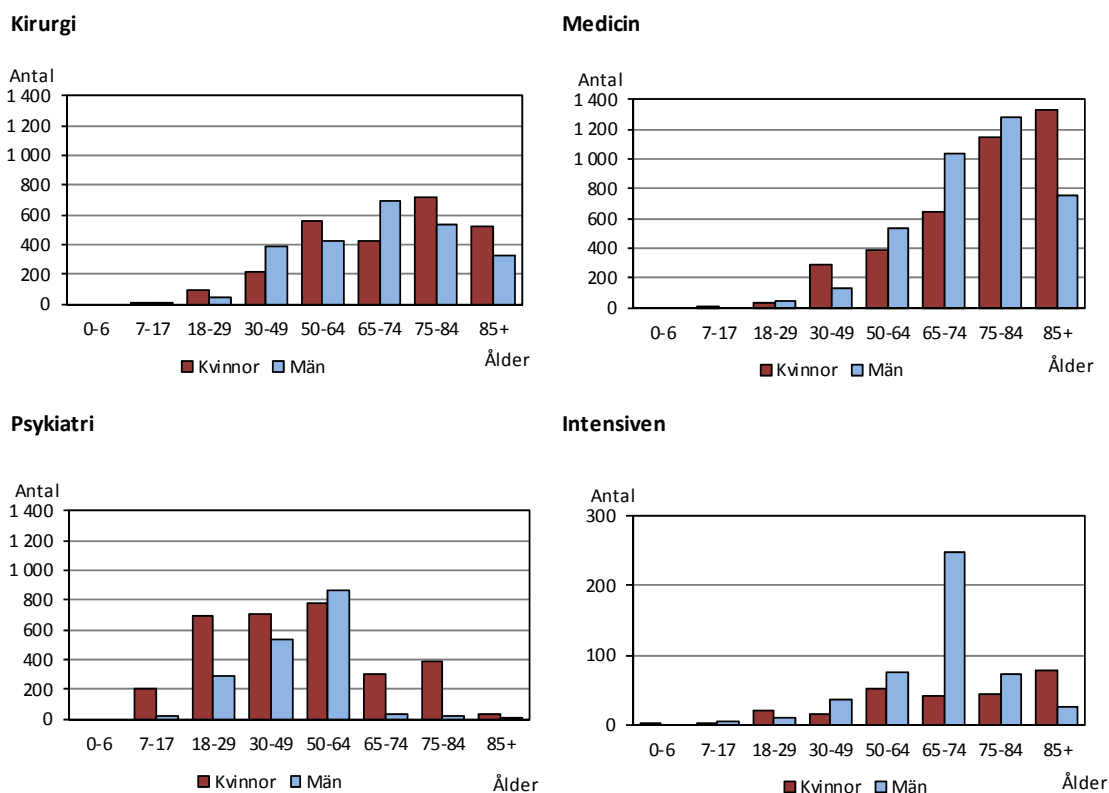

Källa: ÅHS

På medicin- och kirurgiklinikerna är könsfördelningen relativt jämn i de flesta åldersgrupper. Den största övervikten för män finns i åldersgruppen 65–74 år. Än mer markant är detta på intensivvårdsavdelningen där 65–74-åriga män är den klart största gruppen.

Också dessa diagram har olika skalor. Huvudsyftet är att visa skillnader i köns- och åldersfördelningen mellan olika enheter och inte att jämföra totalvolymerna.

Figur 22. Vård dagar på ÅHS efter klinik och ålder 2012

Källa: ÅHS

För att få en bättre bild av könsskillnader inom sjukvården borde man se på statistik över en längre period och i vissa fall också mera detaljerade uppgifter. Statistik över sjukdomsdiagnoser skulle också tillföra intressant information.